༦༦། །དམ་ཚོས་འདུལ་བའི་བསྟན་བྱ་

ཆེན་མོ་བཞུགས་སོ།།

མཛོད་པ་ཡོ།
འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ།
འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་རབ་དཀར་གངས་རིའི་མུ་ཁྱུད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་བོད་ཆེན་པོའི་
ལྗོངས་སུ། ཕན་དང་བདེ་བ་མཐའ་ཀླས་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དར་བ་ནས་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལུང་རིགས་མན་ངག་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། གནད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་མན་ངག་སོགས་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་སྐར་གྱི་གྲངས་ལས་ཀྱང་ཆེས་མང་བ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་རིས་མེད་ཀྱི་འདུས་སྡེ་ཁག་གིས་ཆོས་སྦྱིན་དུ་བསྩལ་དང་སྩོལ་བཞིན་པ་ལ། འདི་ག་དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་རིགས་རྣམས་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་དམིགས་ཏེ་<རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་དགོངས་རྒྱན།>ཞེས་པའི་དེབ་ཕྲེང་དུ་དཔར་སྐྲུན་ཞུ་མུས་ལ། ད་ལན་དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འདིར་འབྲི་གུང་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་དང་གཞི་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་བཅས་ཆོས་ཚན་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ་ཡིན།
དེ་ཡང་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་པའི་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་སྒོར་ཞུགས། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་གསན་བསམ་བསྒོམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་བཏམས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཐུན་མིན་གྱི་མཛད་པ་བསྐྱངས་པས་

1

འབྲི་གུང་འདུལ་འཛིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། སྤྱན་སྔའི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་གཟིམས་གཡོག་ཀྱང་ལོ་དུ་མར་མཛད། དེ་རྗེས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། རྗེ་ཉེར་གཉིས་པས་བསྟན་དགོངས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་བླ་མར་ཙོང་ཁ་པ་བསྐོས། དབོན་པོ་སྐུ་མཆེད་དང་། ཨ་མདོ་བ། མངའ་རིས་པའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་གནང་ནས་རི་བོ་དགའ་ལྡན་བཏབ། འབྲི་གུང་པའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་དེར་འདུས། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དེའི་སྐབས་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་འདུལ་འཛིན་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཕྱོགས་དེར་བཏང་། ཕྱིས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དྲུང་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་གསན་གཞེས་གནང་བས་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་ཡང་གྱུར་པས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ནི་དགེ་འབྲི་གཉིས་ཆར་གྱི་མཁས་པའི་གྲལ་དུ་བརྩི་རིན་ཆོག་པ་ཞིག་ལགས་ལ་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཟུར་གསལ་ལྟར་མཁྱེན་པར་འཚལ།
དཔར་བསྐྲུན་ཇི་ལྟར་ཞུས་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཚན་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་དགའ་
ལྡན་བྱང་རྩེའི་དཔེ་མཛོད་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་རིག་མཛོད་གློག་ཀླད་དུ་བཅུགས་ཏེ་འབྲས་གྲོང་སྔ་འགྱུར་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཡན་ལག་གསུང་རབ་རྒྱུན་སྤེལ་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ཡིག་རྙིང་དེ་ཉིད་དང་དཔེ་བསྡུར་གྱིས། མ་ཕྱིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཉིས་ནང་ཡིག་ནོར་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་དག་བཅོས་ཏེ་༼༽རྟགས་འདིའི་ནང་དུ་བཅུགས་ཏེ་ཞུས་སྒྲིག་ནན་པོ་བྱས་ཁུལ་ཡིན།
དེ་ལྟར་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ཉེར་ལེན་ནི། འབྲི་གུང་དགེ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་
འཁྲུངས་རབས་མཆོག་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་བ་༡༢ ཚེས་༡ ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གཏོང་སྒོའི་བསྙེན་བཀུར་སྐབས་སློབ་གཉེར་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་འབུལ་རྒྱུའི་སླད། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་དབུ་ཟུར་བླ་མ་ཟླ་བ་དོན་གྲུབ་ལགས་ནས་ཕྱག་ཟུང་གི་གཏོང་ཕོད་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།

2

མཐའ་དོན་དུ་དེ་ལྟར་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་
རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་མཚོས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྩ་བ་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་དང་། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་གྱི་འདུས་པའི་སྡེ་རྣམས་བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདས་ཏེ་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་བའི་དགྱེས་སྟོན་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་འདུན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས་
ཞུས་སྒྲིག་པ་མཁན་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣་ཟླ་བ་༡༡་ཚེས་༠༡ ལ།

3

᩶ᨙ᫙་ᩚᨵ

མཆོད་པར་བརྗོད་པ་་་1 གནས་ཀྱི་བླ་སློབ་བསྟེན་ཚུལ་་2 གནས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་་4 གནས་ཀྱི་བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་བསླབ་བྱ་་7 ལྟུང་བ་ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན་་་23 མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕམ་པ་་་28 མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་་32 གསོ་གཞིའི་སྐོར་གྱི་བསླབ་བྱ་་་35 སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པ་་41 རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ཕམ་པ་་51 དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་་་58 དང་པོ་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ལྷག་མ་་་58 གཉིས་པ་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་་61 གསུམ་པ་འཁྲིག་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་63 བཞི་པ་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་65 ལྔ་པ་སྨྱན་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་67 དྲུག་པ་ཁང་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་་71 བདུན་པ་ཁང་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་74 བརྒྱད་པ་གཞི་མེད་ཀྱི་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་75 དགུ་པ་བག་ཙམ་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་་79
1

བཅུ་པ་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་་79 བཅུ་གཉིས་པ་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་་85 བཅུ་གཅིག་པ་དེ་རྗེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷག་མ་་85 བཅུ་གསུམ་པ་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་་87 སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་དང་པོ་་་89 འཆང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་89 འབྲལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་91 འཇོག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་94 འཁྲུར་འཇུག་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་97 ལེན་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་100 སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་101 སློང་བར་རིགས་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་103 སོ་སོ་སྤགས་པ་སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་106 སྤགས་པ་སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་106 བསྐུར་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་107 སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་་108 སྲིན་བལ་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་108 འབའ་ཞིག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་110 ཆ་གཉིས་བསྲེ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་110 ལོ་དྲུག་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་110 བལ་འཁུར་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་112 མཐོ་གང་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་112 བལ་རྨེལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་113

2

གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་114 མངོན་མཚན་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་116 ཉོ་ཚོང་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་117 སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་་119 ལྷུང་བཟེད་འཆང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་119 ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་120 འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་121 འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་121 འཕྲོག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་122 བརྟད་པ་ལས་སླང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་123 དགོན་པ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་125 རས་ཆེན་གྱི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་126 བསྔོས་བསྒྱུར་གྱི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་་128 གསོག་འཇོག་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞག་་130 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་དང་པོ་་་132 རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་132 སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་132 ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་133 ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་134 སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་134 གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལྟུང་བྱེད་་136 འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་136 མི་ཆོས་བླ་མ་བདེན་པ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་137

3

བསྐུར་འདེབས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་137 ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་138 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་་་139 ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་139 འཕྱ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་142 བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་143 གནས་མལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད་་་144 གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་145 སྐྲོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་146 ཕྱིས་གནོན་གྱི་ལྟུང་བྱེད་་་148 རྩ་བ་འབྱུང་བ་ལ་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་150 རིམ་པ་ལྷག་པར་རྩིག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་151 འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་151 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་་152 མ་བསྐོས་པར་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་152 ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་153 སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་153 གོས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་154 སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་154 ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་155 གྲུར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་155 བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་156 དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་157

4

དགེ་སློང་མས་སྦྱོར་གཅུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་157 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བཞི་པ་་158 ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་158 འདུག་གནས་སུ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་159 ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་160 སྤངས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་162 སྤངས་པ་སྟོབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་166 འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་167 དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་168 གསོག་འཇོག་གི་ལྟུང་བྱེད་་་170 བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་174 བསོད་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་176 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་ལྔ་པ་་177 སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པར་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་177 ཉལ་སར་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་179 གཅེར་བུ་ལ་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་180 འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་180 དམག་ནང་དུ་གནས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་181 དམག་ལ་ལྟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་181 དཔུང་གི་ཡན་ལག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་182 བརྡེག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་182 གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྟུང་བྱེད་་183 བརྡེག་པར་གཟས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་183

5

ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་དྲུག་པ་་184 ཟན་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་184 མེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་184 བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་188 འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་གྱི་ལྟུང་བྱེད་་188 སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་191 སྤངས་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་192 དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྡུད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་192 ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་གྱོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་་193 ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་་194 ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་197 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་198 དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་198 འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་199 ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་200 ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་200 བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་201 སྔངས་བར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་202 གདེང་མེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་203 སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་203 སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་204 བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་205 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ་་་205
6

རྐུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་205 ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་206 ས་རྐོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་207 མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་གི་ལྟུང་བྱེད་་་208 བསླབ་པ་ལ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྤོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་209 ཉན་རྣ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་210 ལས་ཀྱི་གནས་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་211 མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད་་212 མྱོས་པར་འགྱུར་བ་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་213 དུས་མིན་གྲོང་འགྲོའི་ལྟུང་བྱེད་་214 ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་དགུ་པ་་་215 ཟས་བཅས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་་215 རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་216 བསླབ་གཞི་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་218 ཁབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་219 ཁྲི་རྐང་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་220 ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་221 གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད་་221 བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་ཚད་ལས་གྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད་་་222 གཡན་པ་དགབ་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་222 རས་ཆེན་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བྱེད་་་222 སོ་སོར་བཤགས་པའི་སྡེ་ཚན་་223 དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་སོ་སོར་བཤགས་པ་་223

7

འབྲིམ་འཇུག་མ་བཟློག་པར་ཟ་བའི་སོ་སོར་བཤགས་པ་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་226 ནགས་མ་གཏགས་པ་ལས་གྱུར་བའི་སོ་སོར་བཤགས་པ་་227 བསླབ་པ་དྲལ་ཏེ་འཇུག་པའི་སོ་སོར་བཤགས་པ་་་227 ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་་228 གོས་བོག་བ་ལས་གྱུར་བའི་སྡེ་ཚན་་228 ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་སྡེ་ཚན་་་229 ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྡེ་ཚན་་་230 ཟས་བསླངས་པའི་སྡེ་ཚན་་་230 ལྷུང་བཟེད་དུ་སྤྱད་པའི་སྡེ་ཚན་་་232 ཆོས་བསྟན་པའི་སྡེ་ཚན་་་232 སྒྲུབ་པའི་སྡེ་ཚན་་233 རྒྱུ་བའི་སྡེ་ཚན་་234 མ་ཡི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་་234 གསོ་སྦྱོང་གི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་237 དབྱར་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་240 དགག་དབྱེའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་242 གོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་་242 ཀོ་ལྤགས་ཀྱི་གཞིའི་བསླབ་བྱ་་253 སྨན་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་་254 ལས་བྱེད་པའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་263 གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་་265 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་་281 གསོ་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་་་282

8

དབྱར་གནས་པའི་ཆོ་ག་་304 དགག་དབྱེ་ཆོ་ག་་་313 གོས་བྱིན་གྱི་བརླབ་ཚུལ་་་321 ལྟུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཚུལ་་་324 མེ་རེག་གི་དུས་དྲན་སོགས་བྱ་ཚུལ་་་325 དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་བའི་ཚུལ་་331 ལྟུང་བ་བཅབས་ཉེས་འཐོལ་བཤགས་བྱེད་ཚུལ་་334 དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་ཚུལ་་337 སྤང་ལྟུང་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་་་338 དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་་339 མཛད་བྱང་་་340

9

མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས།

དགག་སྒྲུབ་གནང་བའི་བསླབ་ཁྲིམས་ཕྲ་མོ་ལས། །
འདའ་བའི་གོ་སྐབས་རིང་དོར་དགེ་སྦྱོང་ཆེ། །
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱའི་འདུལ་འཛིན་རྗེ། །
དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པའི་སྤུ་ལོང་གཡོ། །
ཞེས་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུས་མས་བསྟོད་པའི་མེ་ཏོག་ལན་བརྒྱར་ཕུལ་བ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི། རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཡང་ཡང་ཟིན་ཅིང་དམ་པ་དུ་མས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་འབྲི་གུང་དཔལ་གྱི་ནགས་ཁྲོད་དུ་ཀུན་དགའ་ཞེས་པ་ཤིང་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ་༡༣༧༤ ལོར་ཡབ་ཡུམ་རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ནི་བྱིས་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས་སྐུ་སྟོབས་ཆེ་ལ་སྐུ་ཤ་དྭངས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྒྱས་ཤིང་མཛེས་པ་དང༌། གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ། བག་མེད་པར་རྩེ་བ་དང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་སོགས་བྱིས་པའི་རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རིང་དུ་འདས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕན་པ་དང་བརྩེ་བའི་རྒྱུན་ཆགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆུང་ངུ་ཉིད་ནས་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ངོ་མཚར་འཛིན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར། འདི་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལོ་གྲངས་ལོན་པ་ན་འབྲི་གུང་གདན་ས་ཐེལ་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། བྱམས་ཆོས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་འདུལ་བ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ། དམ་ཆོས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཕྱག་བཞེས་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བརྩོན་ཞིང་དོན་དམ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་སོན། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་

I

མཐིལ་དུ་མཛད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མདོ་རྒྱུད་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་འཁྲུངས་པས་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་སྡང་བའི་སེམས་ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་མངའ་བས་དེའི་དུས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱིས་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའོ་ཞེས་མཐུན་པར་གླེང༌། དེ་ལྟར་ནའང་ཐུགས་རབ་ཏུ་ཚིམ་པ་མེད་པར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐལ་ལྟ་བུ་འདུལ་བའི་གཞུང་རབ་འབྱམས་ལ་གུས་རྟག་ཀྱི་སྦྱོར་བས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ལྷོད་པ་མེད་པར་བརྩོན་པར་མཛད་པས་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་མདོ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མ་ལུས་པར་ནང་བྱན་ཆུད་ཅིང་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་མཛད་པས། གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་གསེར་རིའི་ཕྲེང་བའི་དབུས་ན་ལྷུན་པོ་ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་པས་༧རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཀྱང་སྔར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལའང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དཀོན་ཞེས་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ལྷག་པར་སྔར་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞལ་སྔ་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཟབ་བཤད་གསན་པ་ཡོད་ཐོག ཕྱི་ལོ་༡༤༠༢ ལོར་གནམ་རྩེ་ལྡེང་དུ་བླ་མ་༧རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ། རིན་པོ་ཆེ་ལོ་ཙཱ་བ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀས་ཐོག་དྲངས་ཏེ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དགེ་འདུན་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་གིས་དབྱར་གནས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པའི་དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་བཤད་པ་རྒྱས་པ་རེ་གསུངས་ཤིང་དེའི་དུས་སུ་གཞི་བཅུ་བདུན་ནས་གསུངས་པའི་བཅས་པ་ཕྲ་མོ་ཡན་ཆད་ད་ལྟའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་ནུས་རྣམས་དང༌། རྣམ་འབྱེད་ནས་འབྱུང་བའི་བཅས་པ་རྣམས་ལས་འདས་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མིང་རིགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཆོ་ག་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཙུགས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་དག་ཐེར་རྣམ་པར་དག་པ་མཛད་པའི་ཚེ་ཆོས་༧རྗེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀའི་ཕྱག་བཞེད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་ནས་ཕྱིས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་དང༌།

II

འདུལ་ཊིཀ། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བྱ། འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ། གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་བཅས་མཛད་དོ། །
༡༤༠༧ལོར་བླ་མ་དམ་པ་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་དཔེ་མེད་ཅིང་དེ་ནས་༧འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པའི་ཞབས་ལ་འབྲལ་མེད་དུ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་གསན་ཏེ་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་རྩོལ་མེད་ཀྱི་མྱོང་བ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོན། ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའང་གསུང་རབ་ནས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་འཁྲུངས། རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཕྲ་རགས་རྣམས་སྒོམ་པ་ལ་འབད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ལ་མྱོང་བ་ཕུལ་ཕྱིན་ཐོན། མ་ཟད་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་༧རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་བརྙེས་པ་ཡང་ཡིན་པ་སོགས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་ཤིང༌། སྡོམ་པ་གསུམ་གི་བཅས་མཚམས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བའང་ཉམས་པ་མེད་པར་བསྲུང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་པས་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་༧རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར་པ་མ་ཟད་༧རྗེའི་ཞལ་སློབ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང༌། མཁས་གྲུབ་རྗེ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ། དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་༧རྗེ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གུས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱང་ཞུས། གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་བཞེངས་པའི་ཚེའང་༧རྗེའི་བཀའ་བཞིན་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་བར་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་བྲང་ཁང་སོ་སོ་ཕལ་ཆེ་བ་ལའང་འདུལ་བ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན། དང་པོ་ས་གཞི་བརྟག་པ། དེ་ནས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ། དགེ་

III

འདུན་གྱིས་གནང་བ་སྦྱིན་པ། ལག་གི་བླ་སྐོ་བ་དང༌། རྡོ་བཏེགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་གཅོད་པ། ཁང་པ་ཚད་ལས་མ་ལྷག་པར་རྩིག་པ་སོགས་ཀྱིས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་བྱས། ཕྱི་ལོ་༡༤༡༩ལོར་རྗེ་བླ་མ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཐ་མལ་པའི་བློ་ལ་འཆར་དཀའ་བ་མཛད་ཅིང༌། སྐུ་གདུང་རིན་ཆེན་པོ་ཆེ་མ་ཉམས་པར་ཙན་དན་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྲོམ་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག དེ་ཡང་དངུལ་བྲེ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ལས་བརྡུངས་པའི་གདུང་ཁང་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་མཛད་པ་དང༌། སྤྱིར་༧རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་བཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་དབུ་ཞྭ་དང་སྐུ་བེར་གནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གྱིས་སྒྲིགས་ཡོད་པའང༌། རྗེ་བླ་མ་དགའ་ལྡན་དུ་གཤེགས་པའི་ཤུལ་ན་བུ་སློབ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྱམས་ལ་མངའ་བརྙེས་ཤིང་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སོན་པ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་གང་འདོད་དུ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་བྲན་དུ་བཀོལ་པ་སྔར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་བཞིན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་འདུལ་འཛིན་པ་འདི་ཉིད་༧རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་དངོས་དང་འདྲ་བ་ཀུན་གྱིས་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་བཀུར་ཞིང་མངོན་པར་བསྟོད་ན་ཡང་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་མ་མཛད་པར་སློབ་དཔོན་བཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་འདི་ཉིད་གདན་སར་མངའ་གསོལ། དེ་ལྟར་༧རྗེ་བླ་མའི་འདས་མཆོད་དང་གདན་ས་འཛིན་པ་བསྐོ་བ་སོགས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གཟིགས་ནས་སྔར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་རྣམས་སྤྲོ་སྐྱིད་དུ་བཞུགས་ཡུལ་བཙུན་མོ་ཚལ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་རབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཕྱག་བཏབ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་འཆད་ཉན་གྱི་ཕྱག་བཞེས་བསྐྱངས་དགེ་འདུན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཅིང་འཕྲིན་ལས་འབར།
བཀའ་རྩོམ་ཡང་གོང་དུ་འཁོད་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་དང༌། དྲིལ་བུ་ལྷ་

IV

ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས། དམར་ནག་གི་སྒྲུབ་ཐབས། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཀུན་རིགས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཆོ་ག བྱ་རྒྱུད་རིགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ག །རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་གསལ་བྱེད་འཁྲུལ་སྤོང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་དཀྱིལ། རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག །འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆོད་པ། ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ལུ་ཧི་པའི་དཀྱིལ་ཆོག །གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཚོམ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཐབས་སོགས་མང་དུ་མཛད་དོ། །
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྐྱེས་རབས་ནི་མཁན་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་
༧རྗེ་བཙུན་གསང་བའི་བདག་པོ་ལ་དངོས་སུ་ཞུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། བླ་མ་དབུ་མ་པས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཞུས་པ་ལས་བྱུང་བ། དུས་ཕྱིས་བླ་མ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཞུས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བླ་མ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་ཡུན་རིང་དུ་བཏབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་འདུལ་བ་པ་འདི་པའི་སྐུ་ཚེ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཇི་སྐད་བྱ་བ་ལགས། འདིས་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཆེ་ཆུང་ཇི་ཙམ་འབྱུང༌། སྐུ་ཚེ་རིང་ཐུང་ཇི་ཙམ་ཡོང༌། གང་དུ་བཞུགས་ན་འགྲོ་དོན་དང་ཐུགས་དམ་འཕེལ་ཞེས་ཞུས་པས། རྗེ་བཙུན་གྱིས་འདུལ་བ་པ་འདིའི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་སྔོན་རོལ་དུ་རྒྱ་གར་དུ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་གོ་འཕང་བྱ་བར་སྐྱེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལོག་པར་དད་སེལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་རང་རྒྱལ་ཞིག་ལ་བསོད་སྙོམས་བཟང་པོ་ལྷུང་བཟེད་གང་ཕུལ་ནས། བདག་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མཐའ་དག་བཟུང་ནས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བ་གདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བ་མང་པོར་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འགྲོ་བ་གདུལ་དཀའ་བ་མང་པོའི་དོན་དཔག་མེད་བྱས། སྟོན་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་དུས་དགེ་སློང་འདུལ་བ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བའི་སྡེ་སྣོད་

V

གསུམ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་པན་ཊི་ཏ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་དགེ་སློང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང༌། དེའི་དུས་སློབ་དཔོན་དཀའ་བཞི་པ་དང་དཔོན་སློབ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་འབྲེལ། དེ་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ལྷའི་བུ་ཞི་བའི་ཏོག་ཅེས་བྱ་བར་སྐྱེས། དེ་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་ཡིན། འདིར་ཡང་སྔོན་གྱི་འབྲེལ་བས་དཀའ་བཞི་པ་དང་དཔོན་སློབ་དུ་གྱུར་ཏེ་བླ་ན་མེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས། མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང༌། མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་ཡི་དམ་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་དངོས་དང་རྨི་ལམ་ཅི་རིགས་སུ་ཞལ་སྟོན། འོད་ཟེར་ཅན་གྱིས་སྐབས་མང་པོར་བར་ཆད་སེལ། སྐྱེ་བ་མང་པོར་དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་དང་ཧེ་རུ་ཀས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། འཇམ་དཀར་གྱིས་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། འདུག་གནས་དཔོན་སློབ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཕལ་ཆེར་བསྡད་ན་དགེ་ཕྱོགས་འཕེལ་ཆེ། ཕྱི་མ་མགོན་པོ་མ་ཕམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མདུན་སར་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་ནས། དཀའ་བཞི་པ་དཔོན་སློབ་གཉིས་མཇལ་ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཞེས་མཚན་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཞིག་མཛད་ནས་སྐུ་ཚེ་འདིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་མེ་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་བཙུན་མོ་ཚལ་དུ་ཞིང་དུ་གཤེགས་ཏེ། དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་མི་ཕམ་འཇམ་དཔལ་རྙིང་པོའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའི་བླ་མ་དམ་པ་འདིའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་ཉུང་སྡུས་འདི་ནི། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་དང༌། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་རྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་

VI

པའི་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ལས་བཏུས་ཏེ་དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་འཁྲུངས་རབས་ཅེས་བྱ་བས། །ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ལོར་བསྒྲིགས།།

VII

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 1

༄༅། །སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་བླ་མའི་ཞབས་པད་ལ། །
གུས་པར་བཏུད་དེ་དགེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་གཞི། །
ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། །
བླང་དོར་མདོར་བསྡུས་ཅུང་ཟད་དབྱེ་བར་བྱ། །
དེ་ཡང་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི།
ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླངས་ནས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། དགེ་ཚུལ་བརྟུལ་ཞུགས་ཆུ་ལོན་བརྩིག་པ་དང༌། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དཔལ་ནོད་དབང་བསྐུར་ཡིན། །ཞེས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ན་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བར་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང༌། དེས་མཚོན་ནས་བྱང་ཆུབ་གཞན་གཉིས་ཀྱིའང་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དགེ་ཚུལ་ལ་སྡོམ་པ་བྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་དབང་བསྐུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཇི་ལྟར་ན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པ་སྨོས་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ་གང་གི་ཕྱིར་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་བྱང་ཆུབ་གཞན་དག་གི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡང་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང༌། དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་གང༌། །བསྡམས་པའི་མི་དེ་མཛེས་པའི་གཟུགས། །འདུལ་བ་ལ་ནི་ཉེ་བར་གནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་རང་ཡིད་ཆེས། །མི་དེ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཡང༌། །བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །སོ་གཅིང་༼སོག་ཅིང་༽སངས་རྒྱས་འབྲས་བུ་འགྲུབ། །ཅེས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་གཞི། །ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེ་ཡང་མཉམ་

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

2 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས། དགེ་སློང་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་གོམས་པར་བྱས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱས་ན་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ལས་སེམས་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་
བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླང་སྟེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས། ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲ་མོ་སོ་ཤིང་དབེན་པར་དོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྙེད་བསྲུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང༌། ཡུལ་དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་མ་མཐའ་བཅུ་དང་ལྔ་ཡན་ཆད་དུ་ཚང་བ། མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དགེ་འདུན་ལས་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་སྲུང་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྲུང་དགོས་ཤིང༌།
གནས་ཀྱི་བླ་སློབ་བསྟེན་ཚུལ།
དེ་ཡང་གནས་ཀྱི་བླ་མ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་
པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རང་ཉམས་སུ་མི་བཏང་བར་དེའི་དབང་གིས་མཇུག་པ་དགོས་པས་ཐོག་མར་དེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གནས་ཀྱི་བླ་མ་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང༌། ཁྲེལ་ཡོད་སྐྱེ་བ་དང༌། ཞག་རེ་རེ་ཞིང་གནས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 3

པ་འབྱུང་བ་ཁེགས་པ་དང༌། བྱ་བ་མ་ཞུས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་བཞིའོ། །
བསྡུས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་
དག་དང་ལྡན་པ། བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཤེས་པ། རང་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། སྔར་གནས་སུ་མ་གྲུབ་པ། དེའི་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་བསླབ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྲུང་བའི་ནང་འཁོར་དག་པ་དང༌། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་བཙུན་ཞིང་བརྟན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་
མཁས་པ་དང༌། གཞན་རྣམས་ཕན་འདོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཞིང་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ཤེས། །ནད་པར་སྙིང་བརྩེ་འཁོར་ནི་དག་པ་དང༌། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ཕན་འདོགས་བརྩོན་པ་དང༌། །དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་ལྟར་བླ་མར་བསྔགས། །ཞེས་སོ། །རང་གནས་པའི་མཚམས་ནང་དེ་ན་རང་གི་མཁན་པོ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ན་གཞན་ལ་གནས་འཆར་མི་རུང་ཞིང༌། མཁན་པོ་དེ་ན་མེད་ལ། གཞན་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དུ་མ་ཡོད་ན་གང་མོས་པ་ལ་གནས་བཅའོ། །
གཉིས་པ་གང་གིས་གནས་གཅང་བའི་རྟེན་ནི། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔའི་སྡོམ་པ་གསོར་
རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། བླ་མ་ལ་གུས་པ། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ། ང་རྒྱལ་ཆུང་ཞིང་དུལ་བ་དང་ལྡན་པ། བླ་མའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྡན་སྒྲུབ་པ་ལ་ལེ་ལོ་ཆུང་བ། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པའམ་ལོན་ཡང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་ཤེས་པ་དང༌། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་དགུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། སློབ་དཔོན་ལ་གུས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་དག་དང༌། །བསམ་གཏན་དང་ནི་འདོན་ལ་རྟག་བརྩོན་དང༌། །གྲིམས་ཤིང་དུལ་ལ་བཟོད་དང་ལྡན་པ་ནི། །སྡོམ་བརྩོན་གནས་

4 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པའི་ཆོས་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ཆོ་ག་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། སློབ་མས་ཀྱང་གནས་ཀྱི་བླ་མ་རུང་མི་རུང་
གཞན་ལ་དྲི་བ་དང་རང་གིས་བརྟག་པ་སོགས་དང༌། གནས་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རང་གིས་བརྟག་པ་དང་གཞན་ལ་དྲི་བ་སོགས་བྱས་ལ་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ཤེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་དབྱེ་བ་དང༌། སློབ་མས་ཚིག་གིས་ཞུས་པ་དང༌། ཕྱག་གསུམ་བྱས་ཏེ་གནས་ཀྱི་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅངས་ནས་སོ། །
དངོས་གཞི་ནི། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ།
བཙུན་པ་ལ་གནས་བཅའ་བར་གསོལ་ན། བཙུན་པས་བདག་ལ་གནས་བཅའ་བར་སྩོལ་ཅིག །བདག་བཙུན་པ་ལ་གནས་བཅའ་ཞིང་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་མས་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྔར་མཁན་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་ཞེས་པས་བཙུན་པ་ཞེས་པ་རྣམས་བརྗེ་ཞིང་གཞན་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ། སྔོན་གྱི་མཁན་པོ་ཡིན་ན་སྔོན་མཁན་པོར་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ཀྱི་བླ་མར་གྱུར་ཟིན་པས། གནས་བཅའ་བའི་ཆོ་ག་བརྗོད་མི་དགོས་སོ། །གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་གནས་བཅས་ཀྱང་མི་འཆགས་སོ། །
གནས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
བཞི་པ་བྱ་བ་ནི། བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་མི་རུང་བ་ལ་མི་རུང་པར་
ངེས་པ་ནི་ཞུ་མི་འོས་ཏེ། ཞུས་ཀྱང་བླ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་གནང་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ཡང་བྱ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱ་བ་རུང་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གཉིས་ཞུ་བར་བྱ་སྟེ། རང་གིས་རུང་བར་ངེས་ཀྱང་གནང་བ་ཐོབ་དགོས་པ་དང༌། གནང་བ་ཐོབ་ནས་བསྒྲུབས་པས་བླ་མ་ལ་གུས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་ཞུས་པས་བྱ་བར་རིགས་མི་རིགས་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 5

ལྔ་པ་དམིགས་བསལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་པའི་དུས་སམ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་བ་རིལ་པོ་ཞུ་མི་དགོས་པ་ནི། བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་ལོ་ལྔ་ལོན་ཞིང་ལྔ་ཕྲུགས་ཐ་མ་དང་ལྡན་པས་ལྗོངས་རྒྱུ་བའི་དུས་དང༌། དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་ནས་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པ་དེ་ན་མེད་ཅིང་གཞན་མ་རྙེད་པ་ན་དབྱར་སྔ་མའི་ཕྱི་མ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་ཕྱི་མའི་སྔ་མ་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་གཞོན་ནུའི་ནང་ནས་ཆེས་རྒན་པ་དང༌། གནས་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་མ་རྙེད་པས་ཞག་ལྔའི་བར་དང༌། གློ་བུར་བས་ཉི་མ་དང་པོའམ་གཉིས་པ་ལ་ངལ་གསོ་བ་དང༌། ཞག་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་དང༌། སློབ་མ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆད་པས་བཅད་དེ་གནས་བཀག་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་དབྱུང་ནན་ཏུར་བྱས་པ་དང༌། གནས་བཅས་ན་སྲོག་དང་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་དགག་བྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་དང་བརྒྱད་དོ། ། གཉིས་པ་བྱ་བའི་ངོས་ནས་ཞུ་མི་དགོས་པ་ནི། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དོར་བ་དང་སོ་བཀྲུ་བ་དང་འཆག་པའི་བསམ་པས་འདོམས་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་ཚུན་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ཆུ་བཏུང་བ་དང༌། ཞུས་ནས་བྱ་བ་གཞན་སྒྲུབ་ཏུ་སོང་བའི་ཞར་ལ་བྱ་བ་གཞན་གྱུར་བ་དང༌། གཏམ་འདྲེ་བ་དང༌། ཕེབས་པར་སྨྲ་བ་དང༌། ཕན་ཚུན་ཀུན་དགའ་པར་བྱ་བ་ལན་གདབ་པ་དང༌། ལག་ཚུལ་སྙུགས་པས་རྐང་ལག་ལ་བྱུག་པ་དང༌། གོས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྲུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་དག་དང་མཚུངས་པའི་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་ཆུང་དུས་སྒྲུབ་པ་ཕྲན་ཚེགས་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ཞུས་ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཁན་སློབ་དང་ནད་བ་དང་ཕ་མ་མ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སོགས་དང་ནི་གཏམ་འདྲེ་བ་སོགས་བྱེད་པའང་ཞུ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་སྤྱིར་བྱ་བ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལས་གཞན་ལ་ཞུར་མི་རུང་བ་ལས།
དེའི་དམིགས་བསལ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལས་གཞན་ལ་ཞུ་དགོས་པ་ནི། གནས་ཉེ་བར་མི་གནས་པའི་ཚེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱ་བ་གློ་བུར་བ་བྱུང་བ་དང༌། དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་ནས་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཚེ་

6 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དབྱར་སྔ་མའི་ཕྱི་མ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་ཕྱི་མའི་སྔ་མ་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་གཞོན་ནུའི་ནང་ནས་ཆེས་རྒན་པ་ལས་གཞན་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་སོ། །
དྲུག་པ་གནས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི། བྱ་བ་བྱེད་པ་ཞིག་དང༌། གནས་བཅས་པའི་ཆོ་
ག་ཞིག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བསྟེན་པས་གནས་ལ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་པ་འགགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གནས་པའི་གནས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞག་དུ་མར་གནས་པ་ན་གནས་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གནས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་དུ་མར་གནས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བློ་ཅིག་ཆར་རམ་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང༌།
གང་ཡང་རུང་བ་མཚན་གྱུར་པ་དང༌། སྡོམ་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆོ་ག་ཞིག་པའི་དོན་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བློ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་ཡང་གནས་ཀྱི་བླ་མར་བསྟེན་ན་གནས་འཆའ་བའི་ཆོ་ག་བསྐྱར་ནས་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །བདུན་པ་བྱ་བ་ཞུ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱ་བ་ནར་མ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཞུ་ཞིང་གློ་བུར་བ་
ནི་ནམ་བྱུང་བའི་ཚེ་ཞུའོ། །ཁ་ཅིག་དེ་མ་གྲུབ་ན་མཁན་པོའམ་སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དེང་གི་གདགས་དང་མཚན་གྱི་རིམ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་རུང་བ་དག་བགྱིད་པར་ཞུ་འཚལ། ཞེས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་ལ་ཉིན་མཚན་རིལ་པོའི་བྱ་བ་དུས་གཅིག་ལ་ཞུས་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །གཞན་དག་ནི་བྱ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་མིང་གིས་ཞུ་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་ཞུས་པ་ནི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་བློ་གྲོས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་རུང་བ་དག་ཞེས་པའི་ཞུ་ཚུལ་གྱིས་ནི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་བློ་གྲོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཕེལ་ཞིང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀ་རི་ཀ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། འཚལ་མ་འཚལ་ཞེས་བླ་མ་ལ། །ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནས་སྨོས་ཏེ་ཞུ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་ལྡན་ལས། ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་རུང་བ་དག་ཞེས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 7

ད་ནི་བསླབ་བྱ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་
གིས་བསྙེན་པ་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་བར་མ་ཆད་དུ་མ་ལོན་པའམ། ལོན་ཀྱང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་ཤེས་པར་གཞན་གྱི་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་གནས་ཀྱི་བླ་མ་བྱས་པ་དང༌། རང་ཉིད་གནས་མ་བཅས་པར་འདུག་པ་དང༌། གནས་ལ་མ་ཞུས་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། རང་ལས་བསླབ་པ་རྒན་པ་གནས་ཀྱི་བླ་མར་འོས་པ་མེད་པ་ན་རང་དང་མཉམ་པའམ་རང་ལས་གཞོན་པ་གནས་ཀྱི་བླ་མར་འོས་པ་ལ་གནས་མ་བཅས་པ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་ལྔ་མ་ལོན་པའམ་ལོན་ཀྱང་ལྔ་ཕྲུགས་ཐ་མ་དང་མི་ལྡན་པར་གནས་མ་བཅས་པར་ལྗོངས་རྒྱུར་ཕྱིན་པ་དང་གང་ན་གནས་ཀྱི་བླ་མར་འོས་པ་མེད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་དེར་གསོ་སྦྱོང་ལ་འོངས་པ་དང༌། དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བ་དང་ཁས་བླང་བའི་ཕྱིར་བསྡད་པ་དང༌། དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཟིན་ནས་གནས་ཀྱི་བླ་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་དབྱར་སྔ་མའི་དང་པོ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཕྱི་མའི་ཐ་མ་ཟླ་བ་གཅིག་གནས་ཀྱི་བླ་མར་འོས་པ་ཡོད་པའི་གནས་སུ་མ་ཕྱིན་པར་བསྲུངས་པ་དང༌། སྔ་མའི་ཟླ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་ཕྱི་མའི་ཟླ་བ་སྔ་མ་གཉིས་མ་བསྲུངས་པ་དང༌། ཟླ་བ་གཉིས་པོ་དེའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོན་བདག་གིས་རྙེད་པ་ལྷག་པོར་སྦྱོར་བའི་གནས་ཁང་དང༌། ལས་སུ་མི་སྐོ་བ་དང༌། གཡོག་འོས་པ་ལྟ་གོན་བྱས་ཏེ། གནས་གཞན་ནས་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པ་འབད་པས་མ་བཙལ་བ་དང༌། བཙལ་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་ན་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཆེས་རྒན་ཞིང་བླང་དོར་ལ་མཁས་པ་ལ་མ་ཞུས་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དང༌། གནས་ཀྱི་བླ་མ་ལ་མ་ཞུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ལ་རྐང་པ་མཉེ་བ་སོགས་བསྙེན་བཀུར་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང༌། དེས་རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་དུ་བླངས་པ་དང༌། གློ་བུར་བས་གནས་གཞན་

གསུངས་པ་ནི་ཞུ་ཚུལ་སྟོན་པ་མིན་གྱི་ཞུ་བའི་མཚན་གཞི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།
གནས་ཀྱི་བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་བསླབ་བྱ།

8 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་ཉི་མ་དང་པོའམ་གཉིས་པ་ལ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་མི་འོས་དྲི་བ་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་ཏེ་ཉི་མ་གསུམ་པ་ལ་གནས་མ་བཅས་པ་དང༌། ཉི་མ་གཅིག་འདུག་པའི་ཆེད་དུ་གནས་བཅས་པ་དང་གནས་ཀྱི་བླ་མ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་གནས་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ཞག་ལྔ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་གནས་མ་བཅས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་བླང་དོར་ལ་མི་མཁས་པ་སོགས་གནས་ཀྱི་བླ་མར་མི་འོས་པ་ལ་གནས་བཅས་པ་དང༌། གནས་ཀྱི་བླ་མས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་གནས་འཆའ་བར་གསོལ་བའི་ཚེ་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་བསླབ་པ་ལ་གུས་པ་སོགས་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་ཀྱང་མི་འོས་པ་ལ་གནས་འཆའ་བ་སྦྱིན་པ་དང༌། གནས་པ་སློབ་མ་མ་དད་པ་དང༌། སྨད་པས་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་སྦྱོར་པ་ལ་མི་བརྩོན་པས་ལེ་ལོ་ཅན་དང༌། ཆོས་ལྡན་གྱི་ཚིག་མི་བཟོད་པས་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་དང༌། མ་གུས་པ་དང༌། བཟའ་བཏུང་ལ་འདུ་ཞིང་ལྷུར་ལེན་པ་དང༌། དགོས་མེད་ཀྱི་སྨྲ་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་ཉལ་བ་ལྷུར་ལེན་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོན་པོ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ལྷུར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སྡིག་པ་དང་ལྟུང་བའི་གྲོགས་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་དམ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆད་པས་བཅད་པར་འོས་པ་ལས་བཟློག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་གཏམ་འདྲི་བར་མི་བྱ་བ་དང༌། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་མི་སྦྱིན་པ་དང༌། བསྙེན་བཀུར་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དག་གིས་ལོངསསྤྱོད་དུ་མི་གཞུགས་པ་སྟེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པའི་བགོ་བཤའ་མ་བྱས་པ་མི་བྱ་བ་དང༌། ཉན་བཤད་སོགས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་བརྩམས་པ་རྒྱུན་བཅད་པ་དང༌། གནས་དགག་པ་སྟེ་ཆད་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་དམ་གང་ཡང་རུང་བ་འོས་ཤིང་འཚམ་པའི་ཆད་པས་མ་བཅད་པ་དང༌། ཆད་པས་བཅད་པའི་རྗེས་སུ་གུས་པར་མི་བྱེད་ན་དེ་དྲང་པོར་རྣལ་དུ་དགག་པའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་ཤེས་ཉེན་ཅན་མ་བསྐོས་པ་དང༌། སྡིག་གྲོགས་བྱེད་པ་སོགས་ཆད་པའི་རྒྱུ་བཏང་ཞིང་བཟོད་པ་གསོལ་བ་བྱེད་པ་བཟོད་པ་བླང་བར་འོས་པ་ལས་བཟོད་པ་མ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 9

བླངས་པ་དང༌། རྒྱུ་མ་བཏང་བ་སོགས་མི་འོས་པ་ལས་བཟོད་པ་བླངས་པ་དང༌། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཆད་པས་བཅད་པར་མི་འོས་པ་ལ་གཏམ་མི་འདྲེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆད་པས་བཅད་པ་དང༌། དགེ་སློང་ཤེས་ཉེན་ཅན་བསྐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆད་པའི་རྒྱུ་གཏོང་བ་སོགས་དྲང་པོར་མི་བྱེད་ན་གནས་ཁང་ནས་མ་བསྐྲད་པ་དང༌། སྐྲོད་པའི་ཚེ་དགེ་ཚུལ་ལ་ནི་ཆུ་ཚགས་དང་རི་བ་སྤྱི་བླུགས་དང་མཐང་གོས་དང་བླ་གོས་ཕྲུགས་སུ་བཅས་པ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་ཟིན་པ་དང༌། རྫོགས་པར་འདོད་པ་ལ་སྣམ་སྦྱར་སོགས་ཡོ་བྱད་དྲུག་མ་བྱིན་པར་བསྐྲད་པ་དང༌། རང་གིས་སློབ་མ་ལ་བླང་དོར་བསྟན་མི་ཁོམ་ཞིང་བསྟན་དགོས་པའི་ཚེ་བླང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོན་ནུས་པའི་གཞན་འོས་པ་ལ་གཏད་དེ་སྟོན་དུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། སློབ་མ་ལ་ཟས་བསོད་པ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་གནོད་པའི་ཆད་རིག་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སོགས་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་མ་བཟློག་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་ཀློག་པ་སོགས་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་འཛིན་པ་སོགས་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དེ་ཉེ་བར་མ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། སློབ་མ་ལྷུང་༼ལྟུང་༽བ་བྱུང་བ་ལྷུང་༼ལྟུང་༽བ་ལས་བསླངས་བའི་རྒྱུ་ལ་བརྩོན་པ་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའ་ིལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཡོ་བྱད་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་ཚུལ་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། གནས་པ་སློབ་མས་ནད་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁ་བཀྲུ་བ་སོགས་བསྒྲུབས་པའི་རྗེས་སུ་མཚམས་ནང་དེ་ན་གནས་པའི་རང་གི་བླ་མ་ལ་ཕྱག་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁམས་བདེ་འམ་ཞེས་སོགས་བསྙུན་མ་གསོལ་བ་དང༌། སྤོས་ལ་སོགས་པ་བཏབས་པའི་ཕྱེ་མ་སོགས་ཀྱི་བདག་རྫས་དང་སོ་ཤིང་མ་ཕུལ་བ་དང༌། གཡོས་ཀྱི་ཁང་པར་བཟའ་བཏུང་ཇི་ལྟ་བུ་སྟ་གོན་བྱ་རྒྱུ་ཡོང་བརྟགས་ཏེ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་སྟ་གོན་བྱ་བར་འདོད་ན་ཞེས་གནས་ལ་བརྗོད་ནས་བླ་མ་བཟའ་བཏུང་གང་ལ་དགའ་བ་དེ་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་

10 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བསྟབས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པ་དང༌། གནས་བསོད་སྙོམས་པ་ཡིན་ན་དེ་བསོད་སྙོམས་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་སིལ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་བྱི་དོར་བྱས་ཏེ་མ་ཕུལ་བ་དང་གནས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསོད་སྙོམས་སོགས་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྲད་པའམ། གཡང་ས་དང་འདམ་རྫབ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཉམ་ང་བ་དང་བཅས་པ་ན་གནས་ཀྱི་མདུན་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསོད་སྙོམས་སོགས་ལ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་ཟས་བསོད་པ་ཁྱེར་ཏེ་བྱུང་བ་ན་འདི་ལ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་གནས་ལ་མ་བསྟབས་པ་དང༌། བསོད་སྙོམས་ལ་ཐ་དད་དུ་ཞུགས་ཏེ་བསོད་སྙོམས་ལས་ཕྱིར་འོངས་པ་ན་གནས་ལ་བསོད་སྙོམས་མ་བསྟན་པ་དང༌། བཟའ་བཏུང་བཟང་པོ་རྙེད་པ་ན་འདི་བཞེས་ཤིག་ཅེས་མ་ཕུལ་བ་དང༌། ཟས་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་བླ་མའི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྤྱད་མ་བཀྲུས་པ་དང༌། བཀྲུས༌ནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་མ་བཞག་པ་དང༌། གདུགས་ཚོད་ཀྱི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་བབ་པོ་ཞེས་ཟས་ཀྱི་དུས་མ་བརྗོད་པ་དང༌། གནས་ཀྱི་རྐང་པ་བཀྲུས་པ་དེར་གཏོགས་པ་བསྐུ་མཉེ་དང་དྲིལ་བྱི་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱས་པ་དང་མལ་དང་སྟན་མ་བཤམས་པ་དང༌། མཚན་མོ་ཉལ་བའི་གོས་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་མ་ཕུལ་བ་དང༌། མ་བསྐོན་པ་དང༌། གནས་རྐང་པ་བཀྲུས་པའི་ཚེ་རྐང་པ་བཀྲུ་བའི་ཆུ་དང་རྐང་སྟན་དང་ཆོལ་ཟངས་མ་ཕུལ་བ་དང༌། མཆིལ་ལྷམ་རྡུལ་དང་བཅས་པ་རས་མ་གཤེར་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཕྱིས་པ་དང༌། གནས་ཆོས་གོས་ཁ་བསྒྱུར་བ་དང་བཀྲུས་པ་དང་ལྷུང་བཟེད་སྲེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་གནས་ཕྱགས་མ་ཐོགས་ནས་ལས་བྱེད་པ་སོགས་མཐོང་བ་དང༌། སྲ་བརྐྱང་འདིངས་བར་བསྐོར་ནས་ཁབ་སྲུབས་གཉིས་ཡན་ཆད་དུ་དྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་ཁབ་ཐོགས་ནས་ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན་བྱ་བ་དེ་རང་གིས་བསྒྲུབ་པའམ་གཞན་འོས་པ་སྒྲུབ་ཏུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས། བླ་མ་སྙིང་ལས་ཆུང་ངུར་མ་བྱས་པ་དང༌། མཁན་པོ་སོགས་བླ་མ་ཉེ་འཁོར་གྱི་གནས་སུ་སྟན་ལ་སོགས་པ་ལས་ལངས་པར་མཐོང་བ་ན་རང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 11

ཉིད་ཟས་བརྩམས་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཚེ་མ་ལངས་པ་དང༌། དཔོན་སློབ་གཉིས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་གཅིག་ན་གནས་པའི་ཚེ་ཁམས་སྙོམས་མ་སྙོམས་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རྐྱེན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ་ན་ཉིན་བར་ལན་གསུམ་དང༌། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཙམ་ན་འདུག་ན་ཉིན་རེ་ལན་རེ་དང༌། རྒྱང་གྲགས་ལྔ་ཙམ་ན་འདུག་ན་ཞག་ལྔའམ་དྲུག་ན་དང༌། དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཙམ་ན་འདུག་ན་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་བླ་མའི་དྲུང་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། རང་གི་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ལས་གཞན་བཙུན་པའམ་ཚེ་དང་ལྡན་པའམ་གནས་བརྟན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པ་དང༌། མཁན་པོའི་མིང་ནས་སྨྲོས་པའི་ཚེ་དོན་གྱི་སླད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ། ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོག་མར་མ་སྦྱར་བར་མཁན་པོའི་མཚན་ནས་བརྗོད་པ་དང༌། རང་གི་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ལ་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང༌། ཉམས་ང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་གནས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་ན་དེའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་པ་དང༌། བླ་མའི་གོང་དུ་འདུག་པ་དང༌། འགྲེང་བ་དང༌། བླ་མས་གཏམ་མ་སྨྲས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་དགར་སྨྲས་པ་དང༌། བླ་མའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གཏམ་གྱི་བར་ཆད་བྱས་པ་དང༌། བླ་མ་ཆོས་མ་ཡིན་པའམ་མི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ན་རིགས་པའི་ཚིག་གིས་མ་བཟློག་པ་དང༌། བླ་མས་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ་ན་ཡི་རང་བ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། བླ་མ་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྙེད་པ་བྱུང་བ་རང་གིས་མ་བླངས་པ་དང་རང་གི་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ཕམ་པ་བཞི་ཆར་རམ་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ཆར་གྱིས་ཉམས་པ་ཡན་ཆད་དང་། ཕ་མ་དང་ནད་པ་ཁྱིམ་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་གཡོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། བླ་མ་དང་ཞེ་འགྲས་པ་དང་ཉེ་བར་འདུག་པ་དང༌། བླ་མའི་བྱ་བ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ན་ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་གུས་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དང༌། རང་ལ་ཉེས་པ་བྱུང་གིས་དོགས་ནས་བག་རྐྱོང་ཞིང་ཞུམ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་ཚ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་མི་འཇུག་པའི་གུས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། བདག་ལ་དབང་བའི་བླ་མ་མཐོང་ན་དེ་དང་བཅས་པར་

12 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འཇུག་པའི་རྗེས་དང་བཅས་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་གཞོམ་པའི་སེམས་དཔའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། བླ་མའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་རང་གི་དོན་བསླབ་པ་དག་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་འཛིན་པ་སོགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། བླ་མས་བྱ་བ་བཅོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཅི་འདི་ལས་དགེ་བར་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་མིན་ཞེས་སོགས་དགེ་བ་འཚོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། དོན་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གདུ་བར་བྱས་པ་དང༌། བསླབ་པ་ལ་གཡེལ་བ་སོགས་བླ་མ་ཉེས་བྱེད་ལ་འཇུག་ན་རིགས་པས་མ་བཟློག་པ་དང༌། བླ་མ་དེའི་ཐད་དུ་རང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་མི་འཕེལ་བ་ན་དེ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་འོས་གཞན་ལ་གཏད་པར་མ་གསོལ་བ་དང༌། རང་གི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ནན་གྱིས་བསྡད་པ་དང༌། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་ན་བའི་གཡོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཡོག་རང་གིས་མི་ནུས་པ་ན་རང་གནས་གང་ལ་བྱ་བ་ཞུ་བ་དེའི་གཡོག་མ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ནད་སོས་ཤིང་གཞན་ནད་ཚབས་ཆེ་བར་གྱུར་བ་ན་དེ་དག་གིས་གཡོག་མ་བྱས་པ་དང༌། གནས་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་སོགས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཕྱིར་དབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནོད་པས་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་པ་འདོད་པ་ན་བཤག་ཡུལ་དགེ་འདུན་སོགས་ལ་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པ་དང༌། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྐྱོན་མི་རྟོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་རྟོག་པའི་བློ་མ་བསྟེན་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
ལུང་མ་མོ་ལས། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་སློབ་
དཔོན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བླ་མའི་བྱ་བ་རིགས་པ་བསྒྲུབ་དགོས་མང་ཞིང་གནས་པ་སློབ་མ་མང་ན་རེ་མོས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའམ་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་སྤྲོ་ཞིང་ནུས་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་བ་མེད་པར་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 13

དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞན་དག་ཚུར་གནོད་
པ་བྱེད་ཀྱང་ལན་མི་བྱེད་ཅིང་བཟོད་པ་མི་སྒོམ་པར་གཤེ་བ་ལ་སླར་གཤེ་བ་དང༌། རྡེག་པ་ལ་སླར་རྡེག་པ་དང༌། ཁྲོས་པ་ལ་སླར་ཁྲོས་པ་དང༌། འཚང་འདྲུ་བ་ལ་སླར་འདྲུ་བ་སྟེ་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་ལས་འགལ་བ་དང༌། གྲལ་ལ་འཁོད་པ་དང་ཁྱིམ་པའི་གནས་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་ཁང་དང་གནས་མལ་དང་ཤིང་ལྗོན་པའི་དྲུང་དང་ནེའུ་གསིང་གི་གཞི་ཡན་ཆད་བརྐོ་བ་རྣམས་ལ་བསླབ་པ་རྒན་རིམ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་གྲལ་ལ་འཁོད་པ་དང་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་རྒན་རིམ་དུ་བསྐོས་ཀྱང་རང་གིས་འདོད་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོན་པ་ན་གནས་པས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་སོར་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ལས་ལྷག་པ་དང༌། གྲོང་དང་རང་གི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱིས་མ་ཆོད་པའི་གྲོང་མཐའ་བས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་སོར་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བཞག་པ་གཉིས་ལ་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུའི་ཉག་མའི་གྲངས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་དང༌། ནད་གསོ་བའི་ཆེད་མ་གཏོགས་པར་སྐྲ་བ་ལང་གི་སྤུ་ལྟར་ཆན་པས་བྲེགས་པ་དང༌། འདོམས་ཀྱི་སྤུ་དང་བྱིན་པའི་སྤུ་དང་འདོམས་དང་བྱིན་པ་ལས་གཞན་པ་མགྲིན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤུ་རྨ་གསོ་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་འབྲེག་གམ་འབྲེག་ཏུ་འཇུག་པ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་གྱོན་བཞིན་དུ་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་པ་དང༌། ལོ་མའམ་སྟན་གཞན་བཏིང་པའི་སྟེང་དུ་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་དང་སེན་མོ་བྲེགས་པ་དང༌། རྒས་པ་གནས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལས་གཞན་པས་ཆར་འབབ་པ་དང་ཚ་བས་གདུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་གནས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་འོས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བྲེགས་པ་དང༌། གནས་ཁང་དང༌། ཁྱམས་དང་སྒོ་ཁང་དང༌། གང་དུ་དགེ་འདུན་ཕྱག་དང་འཕྱག་པའི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་འབྲེགས་གམ་འབྲེག་ཏུ་བཅུག་པ་དང༌། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་པ་བྱས་ཟིན་ནས་ལུས་རིལ་པོའམ་ཡན་ལག་ལྔས་ཁྲུས་མ་བྱས་པ་དང༌། འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར་སྒྲེན་པོར་ཁྲུས་བྱས་པ་དང༌། གནས་ཁང་ལ་སོགས་པར་སྐྲ་བྲེགས་པའི་ཚེ་

14 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཕྱོགས་དེར་སྐྲ་མེད་པ་ཉིད་དང་ས་འབུས་པར་བསལ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱི་དོར་མ་བྱས་པ་དང༌། སེན་མོ་བྲེགས་པའི་ཚེ་མཐའ་དམའ་ཞིང་དབུས་མཐོ་བ་སྤུ་གྲིའི་སོ་ལྟ་བུའམ། དབུས་དང་མཐའ་མཉམ་པ་སྟའུའི་ཁ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་བྲེགས་པ་དང་སེན་མོ་དག་རྒྱགས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིལ་བ་སྟེ་ཚོན་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པ་དང༌། བྲེགས་པའི་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་དང་སེན་མོ་རྣམས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་དང་དེ་དང་འཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་དོར་བ་དང༌། འདོམས་མཐོང་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་མཐའ་མ་མདུད་པར་སྐས་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་འཛེགས་པ་དང་སྐས་ལ་སོགས་པ་ལ་བབས་ཁད་མདུད་པ་མ་བཀྲོལ་བ་དང༌། ཁ་གོས་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་མ་བཀབ་པར་གླལ་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས་གདངས་པ་དང༌། ཁྲུས་རས་དངོས་སམ་དེ་དང་འདྲ་བ་མེད་པ་ན་མདུན་དང་རྒྱབ་ནས་ལོ་མ་ལ་སོགས་པས་གླན་ཏེ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁྲུས་མ་བྱས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་དང་གནས་ཁང་དུ་ཁྲུས་བྱེད་པ་དང་ལྷུང་བཟེད་དང་གོས་བཀྲུས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཙོག་ཆུ་དབོ་བའི་ཚེ་སྟོར་ཁུང་ལས་གཞན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཕོ་བ་དང༌། གྲི་ལ་སོགས་པའི་རྣོན་པོས་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བྲུད་པ་དང༌། ཁྲུས་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་སོགས་པར་གཤེར་འགྱུར་གྱི་ཆུ་དང་ཕྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མ་བྲལ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་གོས་ལུས་ལ་བགོས་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་རུང་བའི་གོས་གཉིས་ཡན་ཆད་མ་བགོས་པར་ལུས་ཀྱི་དྲིལ་ཕྱི་དང་སྣུམ་གྱིས་བསྐུ་བ་དང་ཆུས་བཀྲུ་བ་དང་ཆག་པ་དང་ཕྱག་དར་དོར་བ་དང་མེ་སྦར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་དོར་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང༌། དད་པ་མི་བརྟན་པ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྱི་དོར་བསྐུ་མཉེ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། རང་གི་མཁན་སློབ་དང༌། ནད་པ་དང་ཕ་མ་མ་གཏོགས་པ་ཝ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་སེང་གེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པའི་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དང༌། ཁྱམས་ལ་སོགས་པ་གར་བབ་ཏུ་རྐང་པ་གཉིས་བཀྲུས་པ་དང༌།
ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་ཚད་ལྡན་དང་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གཡར་པོ་ཚུན་ཆད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 15

ཀྱིས་མེད་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་བྱས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ཆུང་ཚད་ལས་དམན་པ་ཕུལ་དགུ་མི་ཤོང་བ་དང༌། ཆེ་ཚད་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཕུལ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ལྷག་བཤོང་བ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ཚད་དང་ལྡན་ཡང་ཁ་དོག་སྐྱ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་བྱས་པ་དང༌། དབྱར་ཁས་བླངས་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་ཚད་ལྡན་མ་བཅངས་པ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བཟེད་མེད་པར་ལྗོངས་རྒྱུས་པ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་དུ་འཁྱེར་ཞིང་ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་ཚད་ལྡན་གྱིས་ལྗོངས་རྒྱུས་པ་དང༌། འགྲེང་བཞིན་དུ་ལྷུང་བཟེད་སྣོད་ནས་དབྱུང་བ་དང་སྣོད་དུ་གཞུག་པ་དང་སྐམ་པར་བྱས་པ་དང༌། ཁ་དང་ལག་པ་བཀྲུས་པའི་ཆུ་དང་སྣོད་གཞན་གྱིས་དོར་བའི་བཙོག་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལྷུང་བཟེད་དུ་བླུགས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་ཤིང་ཐོག་ལ་སོགས་པ་ཟོས་པའི་ལྷག་མ་ཤུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱག་དར་དོར་བ་དང༌། ས་བྱེ་མ་ཅན་དང་ལྕི་བ་ལ་སོགས་པ་རྩུབ་པས་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་བྱི་དོར་བྱས་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཧ་ཅང་གཤེར་བཞིན་དུ་སྣོད་དུ་བཅུག་པ་དང་ཧ་ཅང་སྐམ་པར་བྱས་པ་དང༌། རྡོའི་སྟེང་དང་མི་གཙང་བའི་ཕྱོགས་དང་ཁྱམས་ལ་སོགས་པ་མ་བཤམས་པའི་ཕྱོགས་གར་བབ་བབ་ཏུ་ལྷུང་བཟེད་བཞག་པ་དང༌། གནས་ཁང་རྩིགས་པའི་ཚེ་ལྷུང་བཟེད་བཞག་པའི་ཆེད་དུ་ངོས་ཁུང་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། བྱས་ཟིན་ནས་ངོས་ཁུང་གི་ཕྱིར་བརྐོ་བ་སོགས་བྱས་པ་དང༌། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཕྱིང་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་འོས་པར་བཅུག་སྟེ་མ་བསྐུར་བ་དང་ལག་པས་བསྐུར་བ་དང༌། ལུང་ཐག་རུང་བ་བཏགས་ཏེ་མཆན་ཁུང་གཡོན་པས་མ་བསྐུར་བ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་དང་སྨན་དང་སྐུད་པ་དང་ཁབ་རལ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་བུད་རྣམས་སྣོད་གཅིག་ཏུ་བཅུག་པ་དང༌། །དེ་རྣམས་བསྐུར་བའི་ལུང་ཐག་སྲིད་མི་མཉམ་པར་མ་གཏགས་པ་དང༌། མིག་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུང་བ་ལྟར་ལྷུང་བཟེད་མ་བསྐྱངས་པ་དང༌།
ལྤགས་པ་རླུང་དང་ཉི་མ་དང་ཆར་པའི་གནོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྲུང་བ་ལྟར་ཆོས་

16 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གོས་གསུམ་གནོད་པ་ལས་མ་བསྲུངས་པ་དང༌།
ཆོས་གོས་བཀྲུ་བ་དང་དྲུབ་པ་དང་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱིར་བཅོས་པ་
ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་གླན་བ་དང་སྲེག་པ་དང་སྣུམ་གྱིས་བསྐུ་བ་དང་བྱི་དོར་བྱ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་གླན་པ་སོགས་ཕྱོགས་མི་དབེན་པར་བྱས་པ་དང༌། སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལྷུང་བཟེད་སྲེག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཆག་ཆག་དང་ཕྱག་དར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བག་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་བྱི་དོར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌།

མཚན་མོ་ཉལ་བའི་ནང་པར་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་ཆུ་འཁུར་བ་དོ་འམ་གསུམ་ལ་
སོགས་པས་ཁ་དག་པར་མ་བཀྲུས་པར་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང་། བཤང་གཅི་དང་སོ་ཤིང་རླུགས་པ་དང་། སྣབས་ལ་སོགས་པ་ལྐོག་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་དོར་བ་དང༌། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་འགྲོ་བའི་ཤིང་ལྗོན་པ་དང་རྩིག་པའི་དྲུང་ལ་སོགས་པར་དོར་བ་དང༌། སོ་ཤིང་སྲིད་དུ་སོར་བཅུ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་དང་སོར་ཕྱེད་དང་ལྔ་ལས་ཐུང་བར་བྱས་པ་དང༌། རྩེ་མོ་དང་ཟུར་རྣོན་པོས་སོ་དང་རྣ་བ་བྲུད་པ་དང༌། ལྕེ་བཞར་བ་དང༌། མི་རྣོ་བས་ཀྱང་ངལ་གྱིས་བྲུད་བཞར་མ་བྱས་པ་དང༌། སོ་བྲུད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་སོའི་སྙིལ་ལ་སོགས་པ་སྣང་པར་བྲུད་བཞར་བྱས་པ་དང༌། སོ་ཤིང་གིས་སོ་བྲུད་པའི་རྗེས་སུ་ལྕེ་མ་བཞར་བ་དང༌། སོ་ཤིང་དང་ལྕེ་བཞར་གྱིས་སོ་བྲུད་པ་དང་ལྕེ་བཞར་བའི་ཕྱོགས་ཁའི་དྲི་མས་གོས་པ་རྣམས་ཆུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆུས་མ་བཀྲུས་པ་དང་། མེད་ན་སས་མ་བསྐུས་པར་དོར་བ་དང༌། སོ་ཤིང་དང་ལྕེ་བཞར་དང༌། བཤང་བ་དང༌། གཅི་བ་དང༌། མཆིལ་མ་དང༌། སྣབས་དང༌། སྐྱུགས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཟོས་པ་དེ་བཞིན་ཐུར་དུ་རླུགས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་བཀྲུས་པའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དོར་བ་ལ་སེ་གོལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་བྱས་པར་དོར་བ་དང༌། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་བཏོག་པ་དང༌། སོ་ཤིང་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་སྔོ་ཆུང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 17

ངུ་བརྔ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགེ་ཚུལ་སོགས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མ་བསྐོས་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པས་ནང་ན་གནས་པ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒོ་གླེགས་ལ་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་བརྡབ་པ་ན་སྒྲ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དལ་བུས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཧ་ཅང་ཡུན་རིང་བར་བརྡབས་པ་དང༌། སྒོ་གླེགས་དྲག་ཏུ་ཕུལ་བ་དང༌། གནས་ཁང་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབྱུང་བའ་ིཚེ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། ཧ་ཅང་མགྱོགས་པར་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒོ་སྐྱེས་གཉིས་ལ་ཆོས་གོས་མི་རེག་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། མ་བྱས་ནའང་ཉེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ལ་བྱས་ན་དུས་དོན་མེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཁྲིམས་བཅས་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་བརྩམས་པ་ཡན་ཆད་ན་བ་ན་དགེ་འདུན་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་སློང་དག་གིས་ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། ནད་པ་ལ་གཡོག་མེད་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་མན་ཆད་ནད་གཡོག་ཇི་སྙེད་དགོས་པ་དེ་སྙེད་དགེ་འདུན་གྱིས་མ་བསྐོས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་འཚོ་བ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་ནད་པའི་ཚིག་འོས་པ་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པས་བཅག་པ་དང་ལྷུང་བཟེད་སོགས་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་དངོས་པོ་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་དེ་མི་སྟོན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལས་བྱུང་བའི་ནད་པའི་སྨན་ནད་པ་ལས་གཞན་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ནད་གཡོག་གིས་ནད་པ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་འོས་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། རང་ཉིད་ཀྱི་ནད་གསོ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་བླངས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་པ་ནད་སོས་ཤིང་འབྱོར་པ་ཡོད་ན་སྐྱིན་མ་བསབས་པ་དང༌། ནད་གཡོག་གིས་ནད་པ་ལ་ལེགས་པར་བསྙེན་བཀུར་མ་བྱས་པ་དང༌། གྲོང་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་འདུས་ཤིང་ཚོགས་པ་ན་དེའི་གནས་བརྟན་མདུན་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་འགྲོ་བའི་ཚེ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་དག་ཐོགས་ན་དེའི་གནས་བརྟན་གྱིས་མ་བསྡད་པ་དང༌། གནས་བརྟན་གནས་ཁང་སོགས་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་གྲོང་

18 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཐོགས་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་མ་བསྡད་པ་དང༌། གྲོང་གི་ནང་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པ་འོངས་ཤིང་གནས་བརྟན་མ་འོངས་པའི་ཚེ་གནས་བརྟན་འོངས་ཀྱི་བར་དུ་རེ་ཞིག་སྡོད་ཅིག་ཅེས་དུས་ཡོད་པ་ན་མ་བསྒོ་བ་དང༌། གཟའ་བཏུང་གི་ཕྱིར་གྲོང་གི་ནང་དུ་ཞུགས་ཤིང་ལག་ཆུ་དྲངས་པའི་ཚེ་གདུགས་ཚོད་ཡོལ་དུ་དོགས་པ་མེད་ན་ཞལ་ཏ་བ་སོགས་ལ་གནས་བརྟན་འོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྡོད་ཅིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བ་དང༌། དུས་ཀྱིས་ཐུབ་པ་མེད་ན་བཀད་སའི་གྲལ་གྱི་སྒོ་དེར་གནས་བརྟན་གྱི་སྟན་མ་བཞག་པ་དང༌། ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུག་པ་ཕན་ཆད་རང་གི་གནས་ནས་བྱུང་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྟོད་གཡོགས་དང་སྨད་གཡོགས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བགོས་མ་བགོས་གནས་བརྟན་གྱིས་མ་བརྟག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟག་པའི་ཚེ་སྟོད་གཡོགས་སྐྱོན་གཉིས་བྲལ་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལྡན་དང༌། སྨད་གཡོགས་སྐྱོན་དྲུག་བྲལ་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལྡན་དུ་མ་བགོས་པ་ལ་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་བརྡ་མ་བྱས་པ་དང༌། བརྡ་བྱས་ཀྱང་མ་ཚོར་བ་ན་དེའི་དྲུང་ན་འདུག་པའི་དགེ་སློང་སོགས་བརྡ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་བརྡ་བསྟན་པས་ཀྱང་མཛེས་པར་མ་གྱུར་ན་གནས་བརྟན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བགོར་མ་བཅུག་པ་དང༌། གསར་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་འདུ་འཛིའི་གཏམ་བྱས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་གང་རུང་ན་འདུག་པའི་གནས་བརྟན་གྱིས་གསར་བུ་རྣམས་འཇུག་པ་དང་གནས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ལྡན་རྣམས་གོ་བར་བྱས་ཏེ་ངེས་པར་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་མ་སྦྱར་བ་དང༌། གློ་བུར་དུ་འོང་བའི་གནས་བརྟན་གྱིས་གནས་གཞན་དུ་ཞག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་ན་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་གློ་བུར་བ་རྣམས་བགྲངས་ནས་གནས་མལ་དང་གནས་ཁང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་བརྗོད་པ་དང༌། འགྲོ་བར་ཆས་པའི་གནས་བརྟན་གྱིས་ཕྱོགས་གང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ཆོས་རྐུན་པས་མི་ཆོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲོགས་འཕྲོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། འགའ་ཞིག་ན་བར་གྱུར་ན་གང་གིས་ཀྱང་འགའ་ཡང་མི་དོར་ཉིད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 19

བརྟགས་ཏེ་ངེས་པར་མ་བྱས་པར་འཕགས་པ་དང༌། གཞི་ནས་ཆབ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིན་ཏེ་རིང་པོར་མ་སོན་ཞིང་ཐམས་ཅད་གནས་ནས་ལྤགས་པའི་འོག་ཏུ་ལ་ལའི་དངོས་པོ་འཁྱེར་དགོས་ཅུང་ཟད་མ་བརྗོད་དམ་ཞེས་འཕྲལ་དུ་དྲན་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། གསར་བུ་རྣམས་རྒོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་རྒྱགས་པ་དང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་མ་བཀོད་པ་དང༌། གྲོང་དུ་སོན་པ་ན་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསར་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྒན་གཞོན་ཐམས་ཅད་རྒོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་སོགས་ལ་མ་བཀོད་པ་དང༌། རང་གི་འཁོར་ཉེས་སྤྱོད་སོགས་ལས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་རང་གི་འཁོར་མིང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མས་ཀུན་ཤེས་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། གསར་བུ་རྣམས་ལ་གནས་བརྟན་གྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བཏགས་པ་དང༌། དབྱར་གནས་པའི་གནས་བརྟན་གྱིས་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་དག་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་བྱི་དོར་མི་བྱེད་ན་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱི་དོར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གྲོས་གདབ་སྤྲོ་བར་བྱས་ཏེ་བྱི་དོར་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། རང་གི་ངང་ཁོ་ནས་བྱི་དོར་བྱེད་ན་བྱ་བ་དེ་ནི་ཚུལ་དང་འཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་པས་སྤྲོ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་དང༌། གནས་བརྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་འཁོར་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་འདོད་ཅིང་གསོལ་བའི་ཚེ་གང་ལ་གང་འོས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་མ་བཏགས་པ་དང༌། འཕགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དུས་འདའ་ཞིང་མི་སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་དག་བཏང་སྙོམས་སུ་ཅི་དགར་མ་བཞག་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པར་འོངས་པའི་ཚེ་གནས་བརྟན་གྱིས་དགེ་སློང་སོགས་ལ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་འཚལ་མ་སྦྱོར་དུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་འཚལ་མ་མི་འདོད་དམ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་དག་འཚལ་མ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་ན་གནས་བརྟན་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གཏམ་བྱས་ནས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། འཁོར་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཁོར་ལ་བྱ་བ་རིགས་པས་འདའ་མི་འདའ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་པ་ན་དགོས་པ་

20 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མེད་པའི་བྱ་བས་དུས་ཡོལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཚར་གཅད་ཅིང་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་མ་སྦྱར་བ་དང༌། འཁོར་ལ་འདི་ལྟར་འགྲོ་བར་བྱ་འདི་ལྟར་འདུག་པར་བྱ་ཞེས་སོགས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་ལྡན་བསླབས་པ་ལྟར་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། འཁོར་རྣམས་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་འཕྲོས་པའི་གཏམ་སྣ་ཚོགས་དང་ཆོས་འདུལ་བ་དང་འགལ་བའི་གཏམ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བས་ཁྱིམ་དུ་རྒོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། ཁྱིམ་དུ་ཁེངས་པ་གྱང་གྱིང་མེད་པ་དང༌། དེར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁྱིམ་དུ་གཡེང་བག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉིད་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་རྣམས་ལས་མིག་ཕྱིར་མ་བསླན་པར་ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་གཡེང་བག་ཏུ་བལྟས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་གང་གིས་སྦྱིན་པ་དང་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཅི་ནུས་ཀྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་ངེས་པར་མ་སྦྱར་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དུལ་བ་དང༌། ལུས་ངག་གི་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་གྲོང་བའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པའི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་དང༌། བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། དགེ་བསྙེན་སོགས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་ཅི་ནུས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་མ་སྦྱར་བ་དང༌། ཁྱིམ་པ་དང་དགོས་མེད་ཀྱི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་བྱས་པ་དང༌། བྱ་བ་གང་ལས་ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་སྒོར་གྱུར་པའི་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པ་དང༌། བསོད་སྙོམས་བླ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགྲོ་བ་དང་འདུག་པ་དང་ལྷུང་བཟེད་པ་དང་ཁྱིམ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་ལྟུང་བ་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་མ་བྱས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བསླབ་པའི་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་རང་གིས་མ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། རབ་བྱུང་སོགས་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་སྔར་སྙན་པ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཡིད་ཙམ་རྒོད་པའི་འཛུམ་པ་སྔར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 21

མ་བྱས་པ་དང༌། ཁྲོ་གཉེར་མེད་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། དགོན་པ་བས་ཀྱང་གློ་བུར་བ་ལ་ཆུ་དང་སྟན་བསྟབས་པ་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་པ་དང༌། གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་དར་དང་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སུ་མལ་དང་སྟན་བཤམས་པ་དང༌། ཆུ་བཞག་པ་དང༌། ཤིང་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་བཏུང་འབྲིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་གང་དང་གང་དུ་སོན་པ་དེ་དང་དེར་བསླབ་པ་གཞོན་རིམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་དང༌། མཚན་མཐུན་པ་སྡོམ་པས་མཉམ་ཞིང་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་དུས་གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཡང་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་རྣམས་གྲལ་ལ་མཉམ་དུ་འཁོད་པ་ན་ཕྱིས་འོངས་ཤིང་ཐ་མར་འདུག་པ་ལས་སུ་སྔར་མ་བསྐོས་པ་དང༌། སྔར་འོངས་ཤིང་ཐོག་མར་འདུག་པ་ལ་རྙེད་པ་དང་པོར་མ་བྱིན་པ་དང༌། རང་གི་གཡོག་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ལྷ་དྲག་པོའི་རྟེན་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་དང་གཞན་གང་རུང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་རྒྱུན་བཅད་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཕྲེང་བ་དགོད་པ་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བས་གྲོས་བཏབ་སྟེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འོས་པ་ལ་མ་བཞག་པ་དང༌། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་བཞག་པ་དེའི་གཞི་ལས་གཡོག་འཁོར་ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ཏམ་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་ལྟ་ན་སྦྱིན་པ་དང་སྙན་པར་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱིར་མ་བསྡུས་པ་དང༌། བྱ་བ་ངན་པ་རྒྱུན་བཅད་ཆོས་ལྡན་ལ་བཀོད་པ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གཡོག་འཁོར་ཕྱིར་བསྡུས་ཀྱང་མི་བཏུབ་ན་ཡང་རྒྱུ་དེས་གཡོག་འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཅིང་འཐབ་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་རྐུན་པོ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་པ་སྐད་སྦྱར་ཏེ་ཕམ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་དེའི་ལུས་དང་ནོར་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རིགས་པའི་ཆད་པས་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཕམ་པར་བྱས་པ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་འཛེག་ཏུ་བཅུག་པ་དང༌། དེ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བཏང་བ་དང༌། གསང་སྟོན་བསྐོ་བའི་ཚེ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལྟར་སྣང་ཞིང་ལས་མི་ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཀར་ཏེ་དགེ་འདུན་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་མ་བཞག་པ་དང༌། གོས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་སོགས་གནས་རྣམ་པ་བཞི་

22 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཁྱིམ་པ་ལ་བརྗོད་པ་དང༌།
བསྙེན་པར་རྫོགས་མ་ཐག་པའི་མོད་ལ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། རྐུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་
སོགས་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པ་དང༌། ནད་པ་སོགས་རྒྱུད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་བར་ཆད་ཅན་དང༌། བྲན་དང་གཞན་གྱི་བུ་ལོན་ཆགས་པ་འཇལ་མི་ནུས་པའམ་ནུས་ཀྱང་འཇལ་བར་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་སྡོམ་པ་གནས་པའི་བར་ཆད་ཅན་དང༌། སྐྲ་སེར་དང་ལག་རྡུམ་དང་ཀོ་ལྤགས་མཁན་ལ་སོགས་པ་མཛེས་པའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་དང༌། གདོལ་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པ་དང༌། ལག་རྡུམ་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པ་དང༌། རྨ་མཚན་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛེས་པའི་བར་ཆད་ཅན་གཞན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཟིན་པ་ལ་རང་གིས་གནས་བྱིན་པ་དང༌། གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་སྐབས་དབྱེ་བ་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དེ་ཡང་མཛེས་པའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་ཡང་དེ་ཉིད་དང་བསྟན་ལ་ཕན་པ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བར་ཤེས་ན་ཉེས་པ་མེད་ལ། སྤྱིར་བར་ཆད་དག་ནས་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ན་ཞག་གཅིག་ཀྱང་མི་བཞག་པར་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས། དེ་དག་དགེ་རྒྱུན་མེད་མིན་ཞིང༌། །ཐར་པའང་མི་འདོད་མེད་མིན་མོད། །གཅིག་ཏུ་བསྟན་ལ་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །ཐོས་ན་སྐྱོན་དུ་ལྟ་ཕྱིར་བཀག །བསམ་དང་རྗེས་ཀྱི་བསམ་ཤེས་ཤིང༌། །འདོན་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནི། །མཐུ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འཛིན་བྱེད་ཕྱིར། །རབ་ཏུ་འབྱིན་ལ་ཉེས་པ་མེད། །ཇི་སྐད་བསྟན་སྐྱོན་རྣམས་བྲལ་ཞིང༌། །དགེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་རྣམས་ལ། །བར་ཆད་མཐའ་དག་དྲིས་ནས་ནི། །མགོ་ནས་རྐང་པའི་བར་དུ་བརྟག །ཞག་བརྒྱད་ལ་སོགས་གཟུང་ནས་ཀྱང༌། །ཇི་སྲིད་བར་དུ་ལེགས་པར་བརྟག །གང་ཞིག་སྔོན་དུ་ཡོངས་བརྟགས་ནས། །ཉི་མ་གཅིག་ཀྱང་བཞག་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་རབ་བྱུང་གི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པའོ།།

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 23

སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་ལ་སྲུང་ཐབས་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོ་
ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྲུང་བ་དང༌། མཁན་སློབ་སོགས་གང་ཟག་གཞན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྲུང་བ་དང༌། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་སོགས་རང་གི་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྲུང་བ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་སྒོ་ནས་སྲུང་བ་དང༌། གོས་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྐྱེན་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྲུང་བའོ། །
དང་པོ་རྣམ་འབྱེད་ནས་འབྱུང་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང༌། གཞི་བཅུ་
འདུན་ནས་འབྱུང་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕལ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཕམ་པའི་སྡེ་ལ། སྡོམ་ལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་རྐུ་བ་དང༌། །མི་ལ་གསད་
པར་མི་བྱ་བ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་དང་བཅས་པ་རྣམས། །ཆོས་བཞི་འདིར་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ་ལ་ལྟུང་བ་
ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་དང༌། བསྲུངས་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། མ་བསྲུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ཐུན་མོང་བ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐུན་མོང་བ་དང༌། ལྟུང་བ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཡན་ལག་ཐུན་མོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསླབ་པའི་ཡན་ལག་དང༌། བསམ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་ཉམས་ཀྱང་གསོར་རུང་
ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། མེད་མི་རུང་གི་སྦྱོར་བ་བརྩམ་པ་ནས་མཐར་ཐུག་རྫོགས་ཀྱི་བར་སྡོམ་པའི་ཚིགས་གཅིག་པ། དེའི་བར་སྡོམ་པའི་རྒྱུན་གཅིག་པ་ལས་དང་པོ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་ལས་ལས་དང་པོ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ནི། མ་བཅས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་ལ། ཉམས་ཀྱང་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ནི། བསླབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང༌། བསྙེན་པར་

ལྟུང་བ་ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན།

24 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་ཉམས་པ་ནི་ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བླངས་པ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱོགས་དང་འཐུན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱིའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཉམས་པ་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་བྱས་ལས་ལྷག་པ་མི་སྐྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་གཅིག་པ་ནི། ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འོང་བ་ནི་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། སྔར་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་མེད་མི་རུང་གི་སྦྱོར་བ་དེ་བརྩམས་ནས་བར་དུ་སྡོམ་པ་ཕུལ་ཏེ་སླར་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་དེའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་པ་ན་སྨད་ཐ་དད་པ་རེ་སྐྱེད་ཀྱི་ལྟུང་བ་དེ་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེད་པའམ་གནད་ལ་ཚད་བཟུང་རྣམས་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིགས་གཅིག་པ་ནི། ཚིགས་སྔ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།། ཞེས་པས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཚིགས་སྔ་མ་ལ་རིན་ཐང་ཚང་བའི་དངོས་པོ་རྐུ་བ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས། ཚིགས་ཕྱི་མ་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ཀྱང་ལྟུང་བ་ན་སྨད་ལས་ལྷག་པ་མི་སྐྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པའི་ཡན་ལག་ནི། མེད་མི་རུང་གི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་ནས་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ཀྱི་བར་ཡུལ་བྱ་བ་བྱེད་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་གཏང་ཐུབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ། །མེད་ན་ནི་ནས་སྨད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ནོ། །
ཕལ་ཆེ་བའི་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་ལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། མཚན་གྱི་ཡན་
ལག་གཉིས། །དང་པོ་ནི་ཕམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་དང་སྲོག་གཅོད་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་སྟེ་བདུན་མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། བདུན་པོ་ལ་ནི་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་ན། ཞེས་པས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 25

བསྟན་ཏོ།།
མཚན་གྱི་ཡན་ལག་ལ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་
མཚན་གྱུར་པའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་ལ་དགེ་སློང་ཕ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་གྲུབ་ནས་མཚན་གྱུར་ན་ཡང་མའི་རྟེན་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་སྔོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པར་འགྱུར་བ་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་ལ་ནི་མཚན་གང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་སོ། །ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཕམ་པ་བཞི་དང་སྨན་དང་གཞི་མེད་དང༌། །བག་ཙམ་འཆང་བ་དང་ནི་འཇོག་པ་དང༌། །སློང་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་གསེར་དངུལ་དང༌། །མངོན་མཚན་ཉོ་ཚོང་ལྟུང་བཟེད་ཚོལ་སོགས་གསུམ། །རྫུན་དང་འདོན་དང་མི་ཆོས་བདེན་སྨྲ་དང༌། །ས་བོན་འདེབས་དང་རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་ཅིག་དང༌། །འདུག་གནས་ལ་སོགས་གསུམ་དང་དུས་མིན་ཟས། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་སྲོག་ཆགས་བཅས་སྤྱོད་དང༌། །གཅེར་བུ་དམག་གསུམ་མེ་རེག་མ་རྫོགས་དང༌། །ཁ་མ་བསྒྱུར་དང་ལོངས་པ་ཁྲུས་བྱེད་དང༌། །དུད་འགྲོ་རྩེ་དང་སྦེད་དང་གཞི་མེད་དང༌། །ཀུན་མ་རྐོ་དང་མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་དང༌། །མ་གུས་ཕྱོགས་གཅིག་ཆང་དང་དུས་མིན་འགྲོ །ཕྱི་དྲོ་གྲོང་རྒྱུ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཇུག །ཁབ་རལ་གདེང་དང་གཡན་པ་བདེ་གཤེགས་གོས། །ཞེས་པ་རྣམས་ཏེ་མཚན་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཞིང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་མདོའི་དོན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པོར་བཅས་ལ། ཡུལ་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་བའོ།།
དགེ་སློང་ཕའི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ནི་དངོས་གཞི་
རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་དགེ་སློང་ཕའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གཉི་ག་གྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཕའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་མཐར་ཐུག་མའི་རྟེན་ལ་གྲུབ་པའམ་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གཉི་ག་ཕའི་རྟེན་ལ་གྲུབ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་སློང་མར་མཚན་གྱུར་པའི་

26 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རྟེན་དེ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་དེ་དག་ན་སྨད་དང་ལྟུང་མེད་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །སོ་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། འབྱིན་པ་ནས་ནི་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་བར། །ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང་ནི་སྲིན་བལ་ན། །རྨེལ་བའི་བར་དང་ལྷུང་བཟེད་འཆང་བ་དང༌། །བརྟན་པ་ལས་བྱུང་དགོན་པའི་འབྲལ་པ་དང༌། །རས་ཆེན་སྐྲོད་དང་མ་བསྐོས་ལ་སོགས་བཅུ། །ཡང་ཡང་ཟ་དང་བསོད་པ་སློང་བ་དང༌། །ཉལ་གཤོམ་ཁྱིམ་ན་འདུག་དང་འགྲེང་བ་དང༌། །གདེང་མེད་སྤྱོད་དང་མ་ལོན་བསྙེན་པར་རྫོགས། །རས་ཆེན་སོ་སོར་བཤགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །
དགེ་སློང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ནི་དངོས་གཞི་
རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་མའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གཉི་ག་གྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་མའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་མཐར་ཐུག་པའི་རྟེན་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའམ། མའ་ི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་དངོས་གཉི་ག་གྲུབ་ནས་ཕར་མཚན་གྱུར་པའི་རྟེན་དེ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་དེ་དག་ན་སྨད་དམ་ལྟུང་མེད་ཅིང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཕམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྣམ་བཞི་དང༌། །ལྷག་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བཅུ་གསུམ་དང༌། །སྤང་ལྟུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བཅུ་བཞི་དང༌། །ལྟུང་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། །སོ་སོར་བཤགས་པ་བཅུ་དང་ཉེས་བྱས་གཉིས། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ།།
དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་མིང་ཙམ་མཐུན་པའི་ཐུན་མོང་བཞི་
དགུ་ནི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་མཚན་གང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་གྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་མཚན་གཞན་ལ་ན་སྨད་དང་ལྟུང་མེད་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །མིང་ཙམ་མཐུན་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བཅས་ཤིང་ལྟུང་བ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་ལ་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། བསྒོ་བ་ལས་གྱུར་བཞི་དང་འབྲལ་བ་དང༌། །འཁྲུར་འཇུག་པ་དང་ལེན་དང་བྱིན་ཕྲོགས་དང༌། །བསྡུས་པ་བསྒྱུར་དང་གསོག་འཇོག་སྤང་བ་དང༌། །རྫུན་སྨྲ་འདོན་དང་མི་ཆོས་བདེན་སྨྲ་སྟེ། །འདི་གསུམ་མ་གཏོགས་བཅུ་པ་དང་པོ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 27

དང༌། །འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་ཁྲི་དང་གདིང་བ་དང༌། །ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་བ་རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །སྤངས་པ་སྟོབས་དང་འདུས་ཤིང་ཟ་བ་དང༌། །གསོག་འཇོག་ཟ་དང་བརྡེག་དང་གཟས་པ་དང༌། །གནས་ངན་ལེན་དང་ཟན་གཅོད་འདུན་པ་བསྒྱུར། །སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་དང༌། །བསྙིལ་བ་སྡུད་དང་འགྱོད་སྐྱེད་ག་ག་ཚིལ། །ལྷན་ཅིག་ཉལ་དང་སྡངས་བྱེད་ལམ་འགྲོ་དང༌། །བསླབ་པ་ཉེར་འཇོག་སྤོང་དང་ཉན་རྣ་དང༌། །མི་སྨྲ་འགྲོ་དང་མ་གུས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །སྔ་དྲོ་གྲོང་རྒྱུ་བསླབ་གཞི་ཁྱད་གསོད་དང༌། །ཁྲི་རྐང་གདལ་དང་སོར་བཤགས་གསུམ་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །
དེ་ལ་གཞི་མེད་བག་ཙམ་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་
བྱེད་དང་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རང་ཕྱོགས་ཉམས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ནི་མིང་ཙམ་མཐུན་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་མིང་ཙམ་མཐུན་པའི་ཐུན་མོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚན་སྔ་མ་ལ་བཅས་པ་ཆུང་ཞིང་ཕྱི་མ་ལ་བཅས་པ་ཆེ་བ་དཔེར་ན། དགེ་སློང་ཕས་གཞན་གྱི་བསྔགས་པ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་སློང་མ་ལ་བརྡེག་གཟས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དགེ་སློང་མས་གཞི་བདག་པར་ཁང་པ་རྩིག་པ་དང༌། དགེ་སློང་ཕ་ལ་བྱིན་ཕྲོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་བྱེད་བཞིན་པ་ན་མཚན་གྱུར་ན་མཚན་སྔ་མ་ལ་བཅས་པའི་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་དེ་ཉིད་འབྱུང་གི་ཕྱི་མ་ལ་བཅས་པའི་ཆེ་བ་མི་འབྱུང་བར། ན་སྨད་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང༌། དེ་དག་བྱས་ཟིན་ནས་མཚན་གྱུར་ན་ཡང་ཆུང་བ་དེ་ཉིད་སོ་ན་གནས་པར། ན་སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །མཚན་སྔ་མ་ལ་བཅས་པ་ཆེ་ཞིང་ཕྱི་མ་ལ་ཆུང་བ་དཔེར་བརྗོད་སྔ་མ་ལས་གོ་བཟློག་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་བཞིན་པའམ་བྱས་པ་ན་མཚན་གྱུར་ན་ཡང་མཚན་སྔ་མའི་བཅས་པ་ཆེ་བ་མི་འབྱུང་གི་ཕྱི་མའི་ཆུང་བ་དེ་ཉིད་འབྱུང་བར་བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །མཚན་སྔ་མ་ལ་བཅས་ལ་ཕྱི་མ་ལ་མ་བཅས་པ་རྣམས་ནི་མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྟུང་བ་ཉམས་པར། ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་

28 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཉམས་སོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་གཞུང་དེ་དག་གིས་ཤུགས་ལ་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅས་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ནི་མཚན་གྱུར་པའི་རྟེན་ལ་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་ཡང་ཉམས་པར་བསྟན་ལ། འདི་ལ་ཆེ་བ་རྣམས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏོ།།
མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕམ་པ།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ལ། དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ། སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བའི་
སྦྱོར་བ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་ལ་རྩལ་བའི་ཡུལ་དང༌། གང་གིས་རྩོལ་བའི་རྟེན་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁ་དང་བཤང་ལམ། མོའི་ཟག་བྱེད་དེ་རྨའི་སྒོ་གསུམ་གང་རུང་གི་
ཕྱོགས་ཀྱི་དང་པོ་ཡན་ཆད་ནད་ལ་སོགས་པས་ནང་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པ། དེ་གང་ལ་གནས་པའི་ལུས་ནི་ལུས་ཚང་བའམ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་གང་རུང་ཆེད་བ། སྤྲོད་བྱེད་དང་ཡན་ལག་མཚམས་པས་བསྟེན་དུ་རུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤི་བ་དང་གསོན་པོའི་ལུས་དང༌། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང༌། བུད་མེད་དང༌། མ་ནིང་དང༌། རང་དང་གཞན་གྱི་རྨའི་སྒོ་ཡིན་ཡང་ཕམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲའོ། །རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ནི་ནོར་བུ་ཡིན་པ། རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ལས་སུ་རུང་བ། བདེ་བ་རྫོགས་པར་མྱོང་བ་ལ་གནོད་པའི་ནད་དང་བྲལ་བའོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་འདྲ་ཞིང་ཀུན་སློང་ནི།
ལམ་དང་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་སྤྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་པ་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི། གཅུག་
པའི་བདེ་བ་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་ཞིང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱས་པའོ། །འདིའི་ཡུལ་སྡོམ་ལྡན་ཡིན་ཞིང་དེས་ཀྱང་བདག་གིར་བྱས་ན་བསྙེན་པར་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བྱེ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 29

བྲག་གིས་ཕམ་པ་དང་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ནི། མི་ཚངས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་བསམ་པས་བགྲོད་པར་བྱ་
བ་ལ་ནོམ་པར་བྱེད་ཉུག་པར་བྱེད་པ་ནས་ཇི་སྲིད་རོ་རྫོགས་པར་མ་མྱོང་གི་བར་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་སྦོམ་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འཁྲིག་པའི་བསམ་པས་ལམ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་ཀྱི་བུ་ག་དང༌། འཛག་སྣོད་ལ་སོགས་པ་དང་ལམ་གསུམ་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལམ་གསུམ་གྱི་ནང་ཡིན་ཀྱང་ནད་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་དང༌། བསྟེན་བྱའི་དབུས་བྱེ་བའི་མཚམས་སྦྱོར་བ་མངོན་པ་དང༌། མགོ་བཅད་པའི་ཁ་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་གང་ཡང་མ་ཚང་བའི་ལམ་གསུམ་དང༌། ཚང་ཡང་ལག་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་མི་འཚམས་པས་སྤྲད་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། བག་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བརྩོལ་བའི་ལམ་གསུམ་དང་ཁའི་སོ་དྲུང་ཚུན་ཆད་དང༌། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་བྱས་པ་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་མཐུས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་དོད་པ་དང༌། མ་ནིང་མོ་སྦུབས་མེད་པའ་ི་ཟག་བྱེད་རྣམས་སུ་རྩོལ་བ་དང༌། ལམ་དང་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་མ་འཚམས་པས་མ་ཆུད་པ་དང༌། ཆུད་པའི་ཕྱར་རྨ་ཉེད་པ་དང་རྨའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པས་རེག་པ་ཙམ་བྱེད་པ་དང༌། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ནད་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་འཛུད་པ་དང༌། ལས་སུ་མི་རུང་བ་འཛུད་པ་དང་ལ་བ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟུག་པོས་གཡོགས་ཏེ་མི་རེག་པར་འཛུད་པ་དང༌། བསྟེན་བྱ་སྟེན་བྱེད་གང་རུང་ལུས་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་བསྟེན་བྱ་སྟེན་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦོམ་པོ་རྣམས་ནི་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་སེལ་བའོ། །གཞན་གྱི་མཐུས་བརྩལ་བ་ན་འཁྲིག་པའི་རོ་རྫོགས་པར་མ་མྱོང་ཞིང་ཡིད་གཡོ་བ་ཙམ་དང་སྐྲག་པ་དང་ངོ་ཚ་བས་འཁྲིག་པའི་རོ་མ་མྱོང་བ་དང༌། བསྟེན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཁས་བླངས་པ་དང༌། གཞན་ལ་འཁྲིག་པ་བསྟེན་པར་བསྒོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦོམ་པོ་རྣམས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བའོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བྱ་བར་སེམས་པས་ཁྲི་

30 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལས་ལྡང་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཇི་སྲིད་བགྲོད་བྱ་ལ་ནོམ་ཉུག་མི་བྱེད་ཀྱི་བར་ཏེ་དེ་ཡང་ཀུན་སློང་འགྱུས་པ་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་གྱི་བར་བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་གྱི་བར་བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐ་ན་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བུད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མིག་གཏད་དེ་ལྟ་བ་ཙམ་བྱེད་ནའང་ཉེས་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། སྒོ་བཅད་ཅིང་བསྐོར་བ་དང༌། གྲོགས་དགེ་སློང་གིས་
བསྲུངས་པ་དང༌། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མཐའ་བཅིངས་པ་སྟེ་སྲུང་མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་མ་བསྲུངས་པར་ཉིན་མོ་གློས་ཕབ་སྟེ་གཉིད་ལོག་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པས་འབྲིད་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། མི་མ་ཡིན་གྱིས་འཁྲིག་པ་བསྟེན་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྲོག་དང་ཚངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པའི་གནས་སུ་གནས་པ་དང༌། ཁྱིའི་མདུན་དུ་ཟག་བྱེད་ཕྱུང་སྟེ་གཅིན་བྱེད་པ་དང༌། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་འཇིགས་པ་ཡོད་པའི་ཆུ་ཀླུང་ལ་སྒྲེན་མོར་བརྒལ་བ་དང༌། གྲུ་བརྒལ་བ་དང༌། བ་ལང་གི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ཁྲོན་པ་བརྟག་པ་དང༌། གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེའི་ཚེ་བུད་མེད་སོགས་དང་རེག་པ་སྤང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་བཞག་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གང་ཡིན་ལེགས་པར་བརྟགས་པར་རབ་བྱུང་པ་དང༌། དེས་མཚོན་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་ལྷོད་པར་བྱས་པ་དང༌། གཅིག་པུ་བླ་གབ་མེད་པར་མཚན་མོ་ཡང་གློས་འབེབས་པ་སོགས་ཏེ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་སྲུང་བའི་ཚུལ་ལ། ཕམ་པ་འདི་དང་སྨྱན་བྱེད་པའི་དགེ་
འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། ལམ་གསུམ་དངོས་སམ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱི་ནང་གང་རུང་དུ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་འདྲ་བ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་དྲན་ཤེས་བསྟེན་པའོ། །
བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱས་ནས་སོ་སོར་དྲན་ཤེས་བསྟེན་ཅིང་ཁྱད་པར་ཡུལ་དུས་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 31

འབྱུང་ཉེ་བ་རྣམས་ལ་འབད་པ་ཆེར་བྱའོ། །བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་འདི་ནི་འོག་མ་ཀུན་ལའང་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བསྲུངས་པའ་ིཕན་ཡོན་ནི། སྤྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཕན་ཡོན་
མཐའ་ཡས་ཤིང༌། ཁྱད་པར་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཕན་ཡོན་བཅུ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱོད་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང༌། དེ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། དེ་ལས་མཐར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། འགྱོད་བ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཕྱོགས་བཅུར་སྙན་པའི་སྒྲ་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་སད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། གཉིས་ལོག་པ་ན་ལྷ་རྣམས་སྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དམ་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ན་བག་ཚ་བ་དང་འཇིགས་པ་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། དགྲ་བོས་གླགས་རྙེད་ནུས་ཀྱང་གླགས་ལྟ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་སྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། གནོད་སྦྱིན་དང་མི་མ་སོགས་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་ནུས་ཀྱང་གླགས་ལྟ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་བདག་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཚིགས་ཆུང་དུས་གཞན་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་པ་དང༌། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མ་བསྲུངས་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཕན་ཡོན་གྱི་བཟློག་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་
ལ། གཞན་ཡང་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྨོད་བ་དང༌། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོམ་རྐུན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་སྨོད་པ་དང༌། གྲོགས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨོད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྨོད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཉེས་པ་དང་བཅས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྨད་པར་འོས་པ་དང༌། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་སྡིག་པའི་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་

32 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཅད་པ་མ་ཡིན་པས་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་གཏམ་ངན་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་ཆོས་དང་བདག་མ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉན་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ཆོས་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། འགྱོད་པ་དང་བཅས་པས་སེམས་གདུངས་ཤིང་དྲན་པ་བཟང་པོ་མ་འབྱུང་བས་ཐོས་པ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ལྟུང་བས་བསྒྲིབས་པས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལྟས་ངན་པ་དང་བཅས་ཏེ་འགྱོད་བཞིན་དུ་འཆི་ཞིང་ཤི་ནས་ངནས་འགྲོར་འགྲོ་བའོ། །ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་འདི་དག་ནི་འོག་མ་དག་ལའང་འདི་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །
མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ།
གཉིས་པ་རྐུ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པའི་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་
དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ལྟུང་བའི་རྣམ་བཞག་དང་བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བའི་རྣམ་བཞག །སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བའི་རྣམ་བཞག །སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བའི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི་དང༌། བསམ་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །
དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་ལ་རྐུ་བའི་རྫས་བདག་དང༌། གང་རྐུ་བའི་རྫས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་ཡིན་པ། རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའོ། །དེ་ཡང་རྫས་བདག་ཙམ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་བདག་པོར་གྱུར་བ་དང༌། ཡུལ་ཆོས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་བ་དང༌། རིགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་བཀའ་སྩལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། དགེ་སློང་གི་ཆོས་གོས་སོགས་ཆོམ་རྐུན་པས་ཁྱེར་བ་དགེ་
སློང་གི་བདག་གིར་པའི་བློ་ཡོངས་སུ་བཏང་ལྟ་བུ་སྦྱིན་པ་པོས་བཏང་ཞིང་ལེན་པ་པོས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཕུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱིན་པ་པོས་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང༌། རི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 33

དྭགས་ལ་སོགས་པ་རྔོན་པས་ལིངས་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་ལེན་པ་བོས་དེའི་ཚེ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་བདག་པོར་གྱུར་པའོ། །ཡུལ་ཆོས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི་ཤོ་གམ་དང་གྲུ་གླ་ལ་སོགས་པ། འཇིགས་
པ་སྲུང་པ་པོ་དང་གཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བ་ལྟ་བུའོ། །
རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི། ཕའི་ནོར་བུ་ལ་དབང་བ་ལྟ་བུའོ། །
སངས་རྒྱས་བཀའ་སྩལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་པོར་གྱུར་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བདག་པོ་ཡིན་པས་ནད་པ་སོགས་ལ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་གནང་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བ་དང༌།

གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ཕུལ་བ་ནི། སྤངས་པ་འགོག་པའི་ཆོས་ལ་ཕུལ་བ་དེ་ཁོ་ན་
དབང་བས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་ལ། རྟོགས་པ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པ་ལ་ཕུལ་བ་ནི། དེ་གང་ལ་མངའ་བའི་དགེ་འདུན་ལ་དབང་ཞིང༌། ལུང་གི་ཆོས་གླེགས་བམ་སོགས་ལ་ཕུལ་བ་ནི། ན་བཟའ་སོགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལ་བསྔོས་ནས་ཕུལ་ན་དེ་ཉིད་ཁོ་ནར་སྤྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་ལ། ཡོ་བྱད་སོགས་གང་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་བསྔོས་པར་གླེགས་བམ་སོགས་ལུང་གི་ཆོས་ལ་སྤྱིར་ཕུལ་བ་ཙམ་ནི་ལུང་གི་ཆོས་དེ་ཉིད་ལས་ཐ་ན་གཙུག་ལག་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་འཛིན་པ་རྣམས་དབང་ངོ༌། །
དགེ་འདུན་གྱི་ལ་གཉིས་ཏེ། དུས་དང་གློ་བུར་གྱི་རྙེད་པ་ལ་བདག་པོར་འགྱུར་
བ་དང༌། ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྙེད་པ་ལ་བདག་པོར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དུས་ཀྱི་རྙེད་པ་ལ་བདག་པོར་འགྱུར་བ་དང༌། གློ་བུར་གྱི་རྙེད་པ་ལ་བདག་པོར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྙེད་པ་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་པ་ལ་གཏོགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དབང་བ་དང༌། དབྱར་གྱི་རྙེད་པ་དབྱར་ནང་དུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་སོགས་ལ་དབང་བའོ། །

34 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གློ་བུར་གྱི་རྙེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཁྲིམས་སུ་བཅས་པ་དང༌། མཚམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་
དང༌། སོ་སོར་ངེས་པ་དང༌། མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་བདག་གམ་མཆོད་གནས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་དབང་བར་ཁྲིམས་སུ་བཅས་པ་ནི་ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་བཅས་བ་ལྟར་དབང་བ་དང༌།

གཉིས་པ་ནི། མཚམས་ནང་འདིར་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་བསྔོས་
པ་ནི་མཚམས་ནང་དེ་ན་དགེ་སློང་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་རིས་སུ་བཅད་པ་ལ་ཕུལ་བ་དེ་དག་ཁོ་
ནར་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང༌།

བཞི་པ་ནི། སྦྱིན་བདག་གིས་མངོན་སུམ་ན་གནས་པ་ལ་འབུལ་བར་བསམས་
ནས་འདི་དག་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་ཕུལ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་དབང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྙེད་པ་ལ་བདག་པོར་གང་འགྱུར་ནི་གོས་གཞིའི་སྐབས་ལས་སྟོན་ནོ། །གང་རྐུ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ཡུལ་དུས་དེར་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་བརྐུ་བྱ་རྐུ་བྱེད་
གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིན་ཐང་ཚང་བ། མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱས་ཤིང་དབང་བ་གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཁ་ཟས་དང་གཤེད་མ་ལ་སོགས་པས་གློ་བུར་དུ་བདག་གིར་བྱས་པའམ་དུར་ཁྲོད་པའི་རྫས་མ་ཡིན་པས་མི་དམན་པའོ། །
དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་དེར་རིན་ཐང་ཚང་མ་ཚང་གི་དོན་ནི། གང་དུ་རྐུ་བའི་སྦྱོར་བ་
བྱས་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་ན་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་རིན་ཐང་ཚང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ལ། སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་ཐོབ་བློ་མ་སྐྱེས་ཤིང་དེ་ལས་ཡུལ་དུས་གཞན་དུ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་ན་གང་དུ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་རིན་ཐང་ཚང་བ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །བརྐུ་བྱ་དང་རྐུ་བ་པོའི་ཡུལ་གྱི་བར་དུ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་ན་ཡུལ་གང་ཉེ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིན་ཐང་ཚང་བ་ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང༌། ཡུལ་ཉེ་རིང་མཉམ་ན་རྐུན་མའི་ཡུལ་གྱི་རིན་ཐང་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོར་རིན་ཐང་མ་ཚང་བ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཐོབ་བློ་མ་སྐྱེས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཁེ་སྤོགས་བྱས་ཏེ་སྐྱེད་དང་བཅས་ན་རིན་ཐང་ཚང་བའི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 35

ཚེ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་ཀྱང་བརྐུས་པའི་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱིས་རིན་ཐང་ཚང་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཁེ་སྤོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་རིན་ཐང་ཚང་བ་ཡིན་པས་ཕམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ནི། རང་རང་གི་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པས་བྱ་
བ་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་མཐར་ཐུག་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྗེས་སྒྲུབ་མང་ཡང་རུང་ཉུང་ཡང་རུང་སྦྱོར་བ་གཅིག་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་ཐུག་ཐ་དད་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ན་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པའོ། །ཁ་ཅིག་བསམ་པའི་འཕེན་པ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པས་འཕངས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཞེད་དོ། །བརྐུ་བྱ་རྫས་བདག་དང་རྐུ་བྱེད་རྐུ་བ་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་རིན་ཐང་ཚང་མ་ཚང་གི་དོན་ནི། རྐུ་བ་པོ་གཅིག་གིས་རྫས་བདག་ནོར་ཐ་དད་པ་བཅུའི་བགོད་རྫས་བརྐུས་ན་རིན་ཐང་ཚང་བ་བཅུ་ཐོབ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ལ། བཅུ་པོའི་འཇོག་རྫས་ཡིན་ན་རིན་ཐང་ཚང་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྐྱེད་དོ། །རྫས་བདག་གཅིག་ལ་རྐུ་བ་པོ་ནོར་ཐ་དད་པ་བཅུས་བགོད་རྫས་ཀྱི་ཕྱིར་བརྐུས་ན་རིན་ཐང་ཚང་བ་བཅུ་ཐོབ་པ་དགོས་ཤིང་འཇོག་རྫས་ཀྱི་ཕྱིར་རྐུ་ན་རིན་ཐང་ཚང་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྐྱེད་དོ། །རྫས་བདག་བཅུའི་བགོད་རྫས་རྐུ་བ་པོ་བཅས་བགོད་རྫས་ཀྱི་ཕྱིར་རྐུ་ན་རེ་རེས་ཀྱང་རིན་ཐང་ཚང་བ་བཅུ་བཅུ་ཐོབ་པ་དགོས་པས་སྤྱིར་བསྡོམས་ན་རིན་ཐང་ཚང་བ་བརྒྱ་ཐོབ་དགོས་སོ། །སྤྱིར་ནོར་ཐ་དད་པ་བཅུའི་འཇོག་རྫས་སྤྱིར་ནོར་ཐ་དད་པ་བཅུས་འཇོག་རྫས་ཀྱི་ཕྱིར་རྐུ་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྐུ་བ་དང་འདྲ་བར་རིན་ཐང་ཚང་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཀུན་ལ་ཕམ་པ་སྐྱེད་དོ། །འཇོག་རྫས་ཀྱི་ཕྱིར་བརྐུས་པ་ལ་ཕམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཡང༌། དགེ་འདུན་ནི་ཕུ་ནུ་དང་འདྲ་བས་དེའི་ཆེད་དུ་རྐུ་བ་ནི་བདག་གིར་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །
གསོ་གཞིའི་སྐོར་གྱི་བསླབ་བྱ།
གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། མིའི་རྫས་ལ་ཡིད་
གཉིད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཀུན་སློང་ནི། གཞན་གྱི་ཡིན་ཏེ་མ་གནང་ཡང་རང་ཉིད་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་གཏན་དུ་དབྲལ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་

36 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མཐུས་འཕྲོག་པའི་ནན་འགགས་དང༌། གཞན་ལས་ཁྱེར་བ་ཕྱིར་མི་སྟེར་བའི་རྔན་འཐེན་དང༌། གྲངས་རྩིས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་དོར་བྱེད་པ་དང་གནད་ལ་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་ཐབས་དང་སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གིས་རྐུ་བའམ་གཞན་བསྐོས་པས་རྐུ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི། ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་གནས་ནས་སྤགས་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་པོ་ནས་དྲངས་ཏེ། རྐང་པའི་དྲུང་དུ་འོངས་ཀྱང་ཇི་སྲིད་དུ་སྣང་བར་མ་གྱུར་ན་དེ་ཡང་བརྐུས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་གྲུབ་པའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དུད་འགྲོ་རྐུ་བའི་སྐབས་ནས་གང་མཐུས་བཀྲི་དགོས་སམ་སྒྲ་ཕྱུང་སྟེ་བདའ་དགོས་པ་ཞིག་ན་ནི་དེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་བརྐུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་བག་ཚ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཏམ་དབང་དུ་བྱས་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་བརྐུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། འདི་ལ་བློ་གྲོས་དུ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྐུན་པོ་རྣམས་བློ་གྲོས་མི་མཐུན་པ་བློ་གྲོས་དུ་མ་ཡིན་ན་བགོ་སྐལ་ཐོབ་ན་བརྐུས་པ་ཡིན་གྱི་གནས་ནས་སྤགས་པ་ན་བརྐུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེར་གནས་ནས་སྤགས་པས་བརྐུས་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སྐལ་བ་ཐོབ་ན་བརྐུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང༌། དེ་བྱས་ནས་རྐུ་བ་ལ་ནི་ཁུར་བརྐུས་པ་ནའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ཁུར་འགྲགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་གནས་ནས་སྤོ་བར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་དེ་ལ་བསྡུའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཡོད་ཀྱི་བརྐུས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་བརྐུས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་མེད་པའི་དོན་ཡང་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་བའི་རྐུ་སེམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསྡུ་བའི་སྦྱོར་བ་མི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ཚེ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐར་ཐུག་ལ་ལྟོས་པའི་རྐུ་སེམས་མེད་པ་ཡིན་ལ་མཐར་ཐུག་ལ་ལྟོས་པའི་རྐུ་སེམས་ཀྱང་ཐོབ་བློ་ལས་གཞན་ལ་དྲང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྡིག་པ་འབྱིན་པ་ལ་དབུགས་ཕྱིན་ཏེ་རྣམ་པར་གནས་ན། ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། ་ །ལུང་ལ་སོགས་པ་ནས་གནས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 37

ནས་སྤགས་པ་ན་དངོས་གཞིར་གསུངས་པ་དང༌། མཐར་ཐུག་འགྲུབ་པའི་མཚམས་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཐོབ་བློ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྐུ་བ་པོ་གཅིག་གིས་སྤྱིར་ནོར་མི་གཅིག་པའི་རྫས་བདག་བཅུའི་བགོད་རྫས་བརྐུས་ཏེ་རིན་ཐང་ཚང་བ་བཅུ་ཐོབ་ན་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་ཕམ་པ་བཅུ་སྐྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། རྫས་ལ་ནོམ་ཉུག་བྱེད་པ་ནས་མཐར་
ཐུག་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་སྦྱོར་བའི་སྦོམ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདམས་ཏེ་བཟང་པོ་རྐུ་བར་འདོད་པས་བདམ་པའི་ཕྱིར་དུ་ནོམ་པ་དང་ཉུག་པ་དང༌། རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པས་རྟ་ལ་སོགས་པ་བཀྲི་བའམ་ཞོན་པའམ་གྲུབ་ཞུགས་ཏེ་འདི་བརྐུ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་རྟ་དང་གུ་འདི་ལྟར་བརྐུ་བར་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཐོབ་ངེས་པའི་སྤྲོ་བས་ལུས་འགྱུར་བ་དང༌། གོམ་པ་ཕྱིར་བྲི་བ་སོགས་ཀྱིས་རྐུ་བ་ན་གོམ་པ་གང་གིས་རྫས་བདག་གིས་མི་སྣང་བའི་སར་འཇུག་བཞིན་པའི་ཚེ་དང༌། རྫས་བདག་གིས་བཞག་པའི་གནས་མི་ཤེས་པའི་གཏམ་པ་དང༌། བརྙས་པ་དང་བསྐྱིས་པ་རྣམ་པ་རྐུ་སེམས་ཀྱིས་བསྙོན་པའི་ཚེ་དང༌། རྫས་བརྙས་པ་དང་བསྐྱིས་པ་དག་མི་སྦྱིན་པར་སེམས་པའི་དུས་དང༌། རྫས་བདག་གིས་བཞག་པའི་གནས་ཤེས་པའི་གནས་གཏམས་པ་རྐུ་བ་ལ་རྫས་དེ་གནས་ནས་སྤོ་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་བརྣོག་པ་དང༌། བར་དུ་བསྙོན་པ་དང༌། བཤགས་ཀྱིས་རྐུ་བ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོའི་གྲར་རྒྱལ་བ་ན་ཕ་རོལ་པོའི་སྦྱོར་བ་མ་བཏང་བའི་སྐབས་དང༌། བློན་པོའི་གྲར་གཤགས་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱན་ལ་དོར་བྱས་ཏེ་རྐུ་བ་ལ་རྒྱལ་བར་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་དང༌། གྲངས་ལ་དོར་བྱེད་པ་ནས་རྫས་བདག་གིས་ལོངས་ཤིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བར་དེས་ལོང་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་ལེན་པའི་བར་རྣམས་ལ་བྱ་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་འཐོབ་པར་རྩོལ་བའི་དུས་དང༌། རང་གིས་རྐུ་བའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང་རྐུ་ཤས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྐུན་པོ་ལ་ལམ་རྒྱུས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་སྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦོམ་པོར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བའོ། །བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བའི་གཏེར་ལ་སོགས་པ་དང༌། རང་ངམ་རང་དང་ནོར་གཅིག་པའི་ཉེ་དུ་དང་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པའི་རྫས་

38 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང༌། མི་མ་ཡིན་གྱི་རྫས་དང༌། གཞན་ལ་བསྐུར་བའི་རྫས་བསྐུར་བ་དེས་བདག་གིར་མ་བྱས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དང༌། མིའི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དཀོར་དང༌། གཤེད་མ་ལ་སོགས་པས་གློ་བུར་དུ་བདག་གིར་བྱས་པའི་དུར་ཁྲོད་པའི་རྫས་དང༌། སྒྲ་མི་སྙན་པའི་རྫས་ལ་སོགས་པ་རིན་ཐང་ཚང་བ་རྐུ་བ་རྣམས་ལ་ནི་སྦོམ་པོ་སྟེ་བདག་པོའི་སེལ་བའི། རྐུ་སེམས་སྔགས་ལ་སོགས་པས་ཡིད་བསྒྲལ་ཏེ་འབུལ་དུ་བཅུག་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་སེལ་བའོ། །རང་དང་ནོར་མི་གཅིག་པའི་རྫས་ལ་རང་གིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བརྐུས་པ་དང༌། རང་དང་ནོར་མི་གཅིག་པའི་དོན་དུ་དང༌། བདག་གིར་མ་བྱས་པར་གཞན་གྱི་རྫས་ཆུ་ལ་སོགས་པར་སྦ་བ་དང༌། འབྲས་བུའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱིས་སྐེམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པ་སེར་བས་མ་རུངས་བར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་རྫས་ཆུད་གཟན་པར་བྱས་པ་རྣམས་དང༌། བརྙས་པ་བསྲི་བ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦོམ་པོ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་སློང་གི་ཡན་ལག་གཞན་གྱི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང༌། རང་གི་ཆེད་དུ་དང༌། དེ་ཡང་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་དང༌། གཏན་དུ་དབྲལ་འདོད་རྣམས་ཀྱི་སེལ་བའོ། །གཞན་གྱི་རྫས་ཡིད་བཅུགས་ཀྱི་བློས་ལེན་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། མ་གནང་ཡང༌། ཞེས་པའི་སེལ་བའོ། །རང་མི་དབང་ཡང་དབང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། བདག་པོ་མེད་ཀྱང་བདག་པོ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བརྐུས་པ་དང༌། མིའི་རྫས་ལ་རྐུ་སེམས་མེད་ཅིང་དུད་འགྲོའི་རྫས་ཉེ་ཚེ་རྐུ་བར་སེམས་པ་ན་མིའི་རྫས་ལ་དུད་འགྲོ་ཁོ་ནའི་རྫས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་བརྐུས་པ་རྣམས་ལ་རིན་ཐང་སོགས་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ཚང་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སེལ་བའོ། །རིན་ཐང་མ་གཏོགས་པ་རྐུ་སེམས་སོགས་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚང་ན་མིའི་རྫས་ཀར་ཤ་པ་ན་བཞི་ཆར་མ་ལོངས་པ་ཐ་ན་ཏིལ་གྱི་ཕུབ་མ་ཙམ་བརྐུས་པ་ལ་ཡང་སྦོམ་པོ་སྟེ་དངོས་པོའི་སེལ་བའོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། རྐུ་སེམས་སྐྱེས་ནས་ལུས་
ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་བར་ནི་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུང་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་དང་ཀུན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 39

སློང་རྒྱུན་གཅིག་པ་རྣམས་ལ་ནོར་ཉུག་སོགས་སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གྱི་མཐར་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང༌། ཀུན་སློང་ལོག་ན་ལྡོག་མཚམས་རེ་རེའི་མཐར་ཉེས་བྱས་ཐ་དད་པ་རེ་རེར་འགྱུར་རོ། །གོམ་པ་ཕྱིར་ཕྲི་བས་རྐུ་བ་ལ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་གོམ་པ་རེ་རེ་ལ་ཉེས་བྱས་རེ་རེར་འགྱུར་རོ། །རྐུ་བའི་ཕྱིར་གྲུ་ཕུར་པ་ལས་བཀྲོལ་བ་ཙམ་དང༌། མཆོད་པའི་དོན་ཙམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་སོགས་བརྐུས་པ་དང༌། གྲངས་རྩིས་ལ་དོར་བྱེད་པ་དང༌། ཤོད་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཕྱིས་པ་དང༌། བསྣན་པ་དང་གནས་གཞན་དུ་བཞག་པ་དང༌། རང་མི་དབང་བའི་ཚོམས་གཞན་དུ་བགྲང་བ་དང༌། སྔ་ཕྱིའི་ཚོམས་གཉིས་སུ་བགྲངས་པ་ན་སྔ་མར་བགྲངས་པ་ན་ཕྱི་མ་ལ་དང༌། ཕྱི་མར་བགྲངས་པ་སྔ་མ་ལ་བསྙོན་པ་དང༌། མི་དབང་བར་དབང་བར་སྒྲོགས་པ་དང་རྫས་བདག་གིས་ལོངས་ཤིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བར་དེས་ལོང་ཞེས་ཟེར་རོ་སྨྲ་བ་དང༌། རང་དང་ནོར་མི་གཅིག་པ་ལ་ཤོག་མ་དང་གྲུ་རྫས་ལ་སོགས་པ་དབྲལ་བར་བསྒོ་བ་དང༌། ཤོ་གམ་སོགས་འབྲལ་བའི་ལམ་གཞན་སྟོན་པ་དང༌། རྔོན་པས་རི་དྭགས་སོགས་ཟིན་པ་སྒོམ་བྱུང་གིས་གཏོང་བ་མིན་པར་སྙིང་བརྩེ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྲལ་འདོད་ཀྱི་གཏོང་བ་དང༌། རྫས་ཆུད་གཟན་པ་དང་གཞན་དོན་དུ་བརྐུས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་མ་ཡིན་གྱི་རྫས་རིན་ཐང་མ་ཚང་བ་བརྐུས་པ་དང༌། རྫས་རིན་ཐང་མ་ཚང་བ་ཆད་གཟན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ལྡམ་པོ་ལ་སོགས་པས་གཞན་གྱི་འཚོ་བའི་ཐབས་གཏོལ་
བ་དང༌། ཡིད་གཅུགས་ཀྱི་གནས་བླབས་ན་དགའ་བའོ་སྙམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་གཅུགས་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་གོས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལག་ཕོད་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བློས་མ་ཡིན་པར་གླ་རྔན་གྱི་བསམ་པས་བྱས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྫས་ལྷུང་བ་བླངས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྲེལ་བ་དང༌། བདག་པོ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པའི་ཚེ་དགེ་སྐོས་ལ་མ་གཏད་པ་དང༌། དགེ་སྐོས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫས་དེ་རབ་བྱུང་གི་ཡིན་པར་དོགས་ན་དགེ་འདུན་ལ་མ་བསྟན་པ་དང༌། བསྟན་ཀྱང་བདག་པོ་མ་བྱུང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བར་མ་བཞག་པ་

40 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང༌། ནད་པས་མ་གནང་བ་ལ་སྨན་བླངས་བ་དང༌། དང་པོ་རང་དབང་ཡང་གཞན་གྱིས་གློ་བུར་དུ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ནོར་དེས་མ་གནང་བར་བདག་གིར་བྱས་པ་དང༌། རྐུན་པོས་ཁྱེར་བའི་ནོར་རང་གི་བློས་མ་བཏང་ཡང་ཆོས་བཤད་པའམ་རིན་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པར་ནན་གྱིས་འགུགས་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཉེ་དུས་ཁྲིད་པ་མ་བཟུང་བ་དང༌། མགྲོན་དུ་མ་བོས་པར་ཟས་ཟ་བ་དང༌། གཞན་གྱིས་ལྟོས་མེད་དུ་བོར་བའི་རྫས་ལེན་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་མ་བཟུང་བརྟགས་པར་བླངས་པ་དང༌། མ་བཟུང་བར་ངེས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་བབ་པར་བླངས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་རང་ལ་སྟེར་དགོས་པའི་རྫས་ཚང་བར་མ་བྱིན་་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་དེའི་མདུན་དུ་ཁྲོ་བས་རང་གི་ལུས་བསྐྱེལ་ཅིང་བསྙལ་བ་དང༌། ཡོན་པོ་དང་གྱ་གྱུའི་རྣམ་པས་གནད་ལ་སྒྲེ་བ་དང་དགེ་སློང་གི་གནས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་གནོད་པའི་ཚང་སྒོ་བ་མེད་པ་མ་གཏོགས་པ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚང་གཞིག་པ་དང༌། གནས་དེར་མ་གནས་པར་དེའི་རྙེད་པ་བླང་བ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་པར་མ་གྲགས་པའི་རྐུན་པོ་ལས་རྫས་བླངས་པ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་པར་གྲགས་པ་ལས་བླངས་པ་ཡང་ཁ་བསྒྱུར་བ་སོགས་མ་བྱས་པར་བཅངས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དང་པོའི་རྫས་བདག་གིས་བླངས་པ་ན་མི་སྦྱིན་པ་དང༌། རྔོན་པས་བཙེས་པའི་རི་དྭགས་གནས་ཁང་དུ་ཞུགས་པ་ཤི་བ་ན་དེའི་ཤ་རྔོན་པ་བ་དེ་ཉིད་དང༌། དེ་མེད་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྔོན་པ་བ་ལ་མི་སྦྱིན་པ་དང༌། ཤོ་གམ་དང་གྲུ་བཙས་ལ་སོགས་པ་གཞལ་དགོས་པའི་རྫས་རང་དགར་ཁྱེར་ཏེ་དེ་དག་གཞལ་དགོས་པའི་གནས་སུ་དགོས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཏེ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ལ། ཕམ་པ་འདི་དང་འཕྲོག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་
ལྟུང་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། གཞན་གྱིས་མ་གནང་བའི་རྫས་དབྲལ་འདོད་དང་གཡར་པོ་སྲི་བ་མེད་པར་སྤྱད་འདོད་དང༌། རྐུ་ཤས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་དང༌། མི་དབང་བ་ལ་དབང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། བདག་པོ་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་བ་གཉིས་རྣམས་འགོག་པའོ། །འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་བ་འགོག་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 41

ཚུལ་ནི། རྫས་དེ་དག་ལེན་པའི་ཚེ་བདག་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ལེགས་པར་བརྟག་པའོ། །བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་པས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པ།

གསུམ་པ་མི་ལ་གསད་པར་མི་བྱ་བ། ཞེས་པ་ལ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་ལྟུང་བ་
ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག །སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག །སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གོ།དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ནི། མིའམ་མིར་ཆགས་པ་ཡིན་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་
སློང་ནི་ཕན་པའི་བསམ་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་གསོད་པར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། མཚོན་དང༌། དུག་དང༌། མཐུ་དང༌། སྐྱུ་ཐབས་ཀྱིས་འཆི་
སར་གཏོང་བ་དང༌། གསོད་སེམས་ཀྱིས་གསད་བྱ་སྟོན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་གསོད་པའི་གནང་བ་གསོལ་བ་སྟེར་བ་ལ་སོགས་པ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་ལུས་ངག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་མ་འཁྱོགས་པར་གསོད་བར་རྩོམ་པ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ནི། སྦྱོར་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དུས་དེའི་ཚེ་འམ་གཞན་གྱི་
ཚེ་རང་གི་སྔ་རོལ་དུ་ཤི་བའོ། །
སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། མི་འམ་མིར་ཆགས་པ་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་
བརྩམས་ནས་ཇི་སྲིད་དུ་སྲོག་དང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་གྱི་བར་ཉེས་བ་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་གང་ཡང་རུང་བ་བསད་པ་དང༌། བདག་ཉིད་གསོད་པའི་དོན་དུ་གཡང་ནས་མཆོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །མ་དང་མངལ་ན་གནས་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་གསོད་པར་བསམ་པ་ལས་མ་བསམས་པ་ཤི་བ་དང༌། དེས་མཚོན་པ་གསད་བྱ་དུ་མའི་

42 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ནང་ནས་གང་རུང་གཅིག་གསོད་པར་བསམས་ཏེ་གསོད་བྱེད་ལ་བསྟན་པ་ལས་མ་བསམས་པ་ཤི་བ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་མ་ཤི་བའི་གོང་དུ་འདུན་པ་ལོག་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་རྒྱུན་གྱི་སེལ་བའོ། །གསོད་སེམས་མེད་པར་མིའི་ཡན་ལག་གཅོད་པ་དང༌། མིའི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཙམ་ཡན་ཆད་ཡོད་པར་ཤེས་པའམ་དོགས་པའི་ནགས་མེས་གཏོང་བ་དང༌། མིའི་འགྲོ་བ་བ་འཚོང་བ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བོའི་གྲར་འབུལ་བ་དང༌། ནད་པ་ན་རེ་བསྐྱོད་པ་སོགས་བྱས་ན་ཁོ་བོ་འཆིང་འོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་བསྐྱོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ནས་གསོད་སེམས་མེད་པར་ནད་པ་ཤི་བླའོ་ཞེས་གཡོག་མི་བྱེད་པ་དང༌། མིའི་འགྲོ་བ་པ་དོང་དུ་འཇུག་པ་དང་སྒོ་གླེགས་ཀྱིས་འཆིང་བ་དང་ཐག་པས་འཆིང་བ་སོགས་བྱེད་པའི་བར་རྣམས་ཁྲོ་བའི་སེམས་ལ་གནས་པས་བྱེད་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་དེས་ནི་ཀུན་སློང་གི་ངོ་བོའི་སེལ་བའོ། །རང་ཉིད་ལ་རག་མ་ལས་བར་གཞན་གྱིས་རང་དགར་མི་གསོད་པ་རང་ལ་གནང་བ་གསོལ་བ་ལ་གསོད་པའི་སེམས་སམ་ལུས་ངག་གི་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པས་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ན་ཉེས་པ་སྦོམ་པོའོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། གསོད་སེམས་སྐྱེས་ནས་ལུས་ངག་
ཏུ་མ་ཐོན་པའི་བར་བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་དང༌། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ལ། ནད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། ནད་པ་དང་མི་ན་
པ་ཡང་རུང་སྟེ་འཆི་བ་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་རང་དགར་སྨྲས་པ་དང༌། ནད་གཡོག་མཁས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་མཁས་པ་བཞག་པ་དང༌། མེད་པའི་ཚེ་མི་མཁས་པ་ལ་མི་འཆི་བའི་ཐབས་མ་སྨྲས་པར་ནད་གཡོག་ཏུ་བཞག་པ་དང༌། ནད་གཡོག་དང་ནད་གཡོག་མིན་པ་གང་རུང་གིས་ནད་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཆི་བའི་ཆོག་ཆས་ཐ་ན་ཁབ་ཡན་ཆད་བཞག་པ་དང༌། མ་བརྟགས་པར་དེ་དག་བྱིན་པ་དང་ནད་པ་འཆི་བའི་ཐབས་སྒྲུབ་པ་ནད་གཡོག་གི་མ་བཟློག་པ་དང༌། སྨན་པ་སོགས་ལ་མ་དྲིས་པར་ནད་པ་ལ་གྱ་ཚོམ་དུ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 43

སྨན་བྱིན་པ་དང༌། ལེགས་པར་མ་བསླབས་པས་མཚོན་གྱིས་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང༌། ནད་པ་འགྲོ་མི་ནུས་པ་ལམ་དུ་འཁྲིད་པ་རྣམས་སོ། །
ལག་གི་བླ་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། ཞལ་ཏ་བ་དང་ལག་གི་བྱ་ལས་བྱེད་པ་
བྱ་བྱེད་མང་བའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་གཞན་ལས་ཀྱང་དྲན་ཤེས་ཆེར་མ་བསྟེན་པ་དང༌། སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་མི་གནོན་སོགས་མ་བརྟགས་པར་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དྲིལ་བ་དང༌། འདེགས་བྱེད་ཉུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁུར་ལྕི་བ་འདེགས་པ་དང༌། ལས་བྱེད་པའི་ཚེ་སོ་ཕག་ལ་སོགས་པ་ལག་བརྒྱུད་ཀྱིས་མི་འབྲིམ་པར་འཕངས་པ་དང༌། འབྲིམ་པའི་ཚེ་བྱེ་བ་དང་གསབ་མ་བརྗོད་པར་སྦྱིན་པ་དང༌། ཁུར་འདེགས་པར་མི་ནུས་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང༌། འདེགས་པ་དང་བཞག་དགོས་པའི་ཚེ་ཡང་ཁྱིམ་པ་སོགས་དག་ལ་སྐད་སྦྱར་ཏེ་གཅིག་ཆར་མ་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །
གྲོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པ་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་ངལ་བ་དང་ངལ་བ་མ་ཡིན་པ་རང་དགར་འཕུལ་བ་དང༌། ངལ་བ་དེ་དག་ངལ་སོར་མ་བཅུག་པ་དང༌། སྣོད་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་ཁུར་མ་བླངས་པ་དང༌། དགེ་སློང་སོགས་ངལ་བ་དེ་དག་གྲོགས་དང་ལྷན་ཅིག་མྱུར་དུ་གནས་སུ་ཕྱིན་མི་ནུས་ལ། ཟས་སྐོམ་གྱི་དུས་སུ་ཕྱིན་ནུས་པའི་ཚེ་གྲོགས་ཀྱིས་གནས་སུ་སྔར་ཕྱིན་ཏེ་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྤྱད་བཀྲུ་བ་དང༌། བཀད་སད་ཆུས་བྱུགས་ཏེ་རེའུ་ཆུང་འབྲི་བའི་བྱུག་རིས་བཞག་པ་དང༌། སྦྱིན་ལེན་དང་འོངས་མ་འོངས་བརྟགས་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ཟས་སྐོམ་གྱི་དུས་སུ་ཡང་ཕྱིན་མི་ནུས་པའི་ཚེ་ཟས་སྐོམ་ཁྱེར་ཏེ་བསུ་བ་སོགས་མ་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །
བསམ་ངན་བཟློག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། རྫས་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་འཆི་
བར་འདོད་པ་དང་བཅས་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ལ་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པའོ། །
ནད་པ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། ནད་པ་ན་རེ།

44 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བསྐྱོད་པ་དང་ཁྲུས་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ཁོ་བོའི་འཆིར་འོང་ངོ་ཟེར་བ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་བསྐྱོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང་ནད་པ་མྱུར་དུ་ཤི་བླའོ་ཞེས་གཡོག་མི་བྱེད་པ་དང༌། སྨན་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་བཏུང་མི་འཕྲོད་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་དང༌། འབྲས་མ་སྨིན་པར་བཏོལ་ཅིང་བྲལ་པ་དང༌། དོང་དུ་འཇུག་པ་དང་སྒོ་གླེགས་ཀྱིས་འཚིར་བ་དང་ཐག་པས་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཁྲོ་བ་ལ་མི་གནས་པར་རང་དགར་བྱེད་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་མེད་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐལ་ལྕག་དང་ཟས་མིད་པར་ཐོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཁུ་ཚུར་གྱིས་སྣུན་པ་སོགས་བྱས་པ་དང༌། སྤྱིའུ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པ་འཕོངས་ཤིག་ཅེས་བསྒོ་བ་དང༌། གསོད་སེམས་མེད་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་གསད་བྱ་སྟོན་པ་སོགས་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པའི་ལུས་ངག་གིས་མ་ལེགས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །ཁ་ཅིག་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ལ་ཡང་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་སྦོམ་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གསོད་སེམས་མེད་པར་མིའི་འགྲོ་བ་བའི་ལག་པ་གཅོད་པ་དང༌། མི་འཚོང་བ་དང་ནད་པ་ཤི་བླའོ་ཞེས་ཁྲོ་བས་གཡོག་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྦོམ་པོ་རྣམས་ནི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་སྦོམ་པོ་ཡིན་གྱི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་ཏེ། གསོད་སེམས་མེད་པས་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་གིས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ལ། སྲོག་གཅོད་ཕམ་པ་དུད་འགྲོ་འདེབས་སྤྱོད་
དང་དུང་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམ་བཞག་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། རང་ངམ་གཞན་གྱི་ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་དང༌། གཞན་གྱིས་དེའི་གནང་བ་གསོལ་བ་དང་དུ་ལེན་འདོད་དང༌། གནོད་པར་མཐོང་ཡང་ལྟོས་མེད་དུ་འཇུག་འདོད་དང༌། གཞན་ལ་གནོད་པའི་དགག་བྱ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཤེས་བཞིན་མ་བསྟེན་པ་དང༌། མིའི་འགྲོ་བ་པ་སོགས་འཚོང་འདོད་རྣམས་འགོག་པའོ། །
རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ཕམ་པ། བཞི་བ་རྫུན་དུ་སྨྲ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ལ། སྨྲ་བའི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 45

ཕམ་པའི་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི་བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་ལ་སྨྲ་བའི་ཡུལ། གང་སྨྲ་བའི་དངོས་པོ། གང་གིས་སྨྲ་བའི་རྟེན་ནོ། །
དང་པོ་ནི་མི་ཡིན་པ། སྨྲ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མ་
ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའམ་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྨྲ་བ་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ། །རང་བཞིན་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་དག་ནི་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ནོ། །ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་སྲོག་གཅོད་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་དང༌། མ་བྱིན་ལེན་དང༌། ཕམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཀུན་ལ་ཡུལ་སེམས་ཅན་དེ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང༌། བདུན་པོ་ལ་ནི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་ལ་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། །རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དགོས་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་ཕམ་པ་སོགས་དང་འདྲ་སྟེ་རང་ཉིད་ལ་སྨྲས་ཀྱང་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟུན་དུ་བཏུབ་པ་ལྟར་མི་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞིང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆེས་བསྐལ་བས་ཡུལ་དུ་འབྱུང་རིང་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་ནི་ཆེས་བླུན་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྨྲ་མི་ཤེས་པ་ནི་གཞན་ལ་སྒྲོག་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།

46 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དོན་མི་གོ་བ་ལ་ནི། སྤྱིར་ངག་སྨྲ་བའི་འབྲས་བུ་དོན་གོ་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་ཉམས་པ་ལ་ནི་དོན་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་དེས་སྨྲས་པ་ལ་གཞན་དག་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལ་བློ་མི་བརྟན་པས་རང་བཞིན་ཉམས་པ་དང་འདྲ་བར་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡུལ་དུ་འབྱུང་རིང་བ་དང་སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ཏུ་ཡང་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དང་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཡུལ་དུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲངས་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང༌། མ་ཚང་བ་ལ་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་འདི་ལྟར་སྦྱོར་རོ། །
དེ་ཡང་སྤྱིར་ལྟུང་བ་ལ། ཡུལ་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། མིས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་སྡོམ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྡུས་པ་མེད་ཅིང་དེ་བསད་བ་དང༌། དེའི་རྫས་མ་བྱིན་པར་བླངས་པའི་སྦོམ་པོ་སོགས་ནི་སྲོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་སོགས་སུ་འདུས་པའི་ཚུལ་ལྟར་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་གཞན་ལ་ཡང་ན་སྨད་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུལ་དུད་འགྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ལ། དུད་འགྲོ་འདེབས་སྤྱོད་དང༌། དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་མིས་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མི་སྤྱིས་སྐྱེད་པ་ནི་མ་བྱིན་ལེན་དང༌།
སྲོག་གཅོད་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ། །མི་བྱེ་བྲག་པས་སྐྱེད་པ་ལ་རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་སོགས་ཐ་སྙད་སྤྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། རེག་པའི་ལྷག་མ་སོགས་བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷག་མ་སོགས་བསྙེན་རྫོགས་སྤྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་སོགས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་སོགས་ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། འཕྲོག་པ་སོགས་དགེ་སློང་ཕས་སྐྱེད་པ་དང༌། ཁྲུར་འཇུག་སོགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 47

དགེ་སློང་མས་སྐྱེད་པ་དང༌། སློང་བའི་སྤང་བ་སོགས་ཁྱིམ་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་སོགས་ཁྱིམ་པ་མོས་སྐྱེད་པ་དང༌། བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་དགེ་ཚུལ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པ་དང༌། གཅེར་བུ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །དང་པོ་ཐ་སྙད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པའི་གོ་
བྱ་ཡུལ། །སྨྱན་བྱེད་སྤྲད་པའི་བདག་པོ་དང༌། །ཁང་པའི་བཙལ་བྱའི་ཡུལ་དང་ནི། །གཞི་མེད་བག་ཙམ་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན། །རྫུན་སྨྲ་བཤེས་ངོར་བྱས་ཞེས་ཟེར། །ཟས་ངོར་སྟོན་ཞེས་སྐུར་འདེབས་དང༌། །སྡིག་ལྟ་འཛིན་དང་ལྷག་མ་ཡིས། །སྐུར་བ་འདེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ །
གཉིས་པ་གང་སྨྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི། འདོད་པ་ལས་འདས་པ་བསམ་གཏན་དང་
པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་ཤུ་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་བཞི་དང༌། ཚད་མེད་བཞི་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །
གསུམ་པ་གང་གིས་སྨྲ་བའི་རྟེན་ནི། གང་ཐོབ་པར་སྨྲས་བའི་མི་ཆོས་བླ་མ་དེ་
དང་མི་ལྡན་པའོ། །
བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་
སློང་ནི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་རང་ཉིད་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་འདོད་དམ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ།
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། སྤྱིར་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་དང༌། གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་འགྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནའི་བྱེད་པས་འགྲུབ་པ་དང༌། ཕྱིས་གནོན་དང་སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་གང་

48 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡང་རུང་བ་རེ་རེས་འགྲུབ་པ་དང༌། བསོད་པ་སློང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་དང༌། རྫུན་སྨྲ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངག་ཁོ་ནའི་བྱེད་པས་འགྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། རང་གིས་ངག་ཁོ་ནས་སྨྲས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲས་པ་དགོས་ཤིང་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ངག་གི་ཡིན་པ། རང་གི་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ། མ་ནོར་བ། གསལ་པོར་སྨྲས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར། ཇི་སྐད་དུ་ངག་གིའོ། །རང་གིའོ། །བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་རོ། །ནོར་ན་ཡང་ངོ༌། །གཞོགས་སྨོས་ཀྱང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །ངག་ལས་གཞན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་གཞིར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངག་ལས་ཕ་རོལ་པོས་འཁྱོག་མེད་དུ་གོ་བར་ནུས་པ་ལྟར་སྤྲིང་ཡིག་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གོ་མི་ནུས་པ་དང༌། སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པ་དང༌། འབྱུང་རིང་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་གི་སྐབས་སུ་མ་དད་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་མ་སྨྲས་པར་གཞན་སྨྲར་བཅུག་པ་དང༌། གཞན་ལ་སྙད་འདོགས་པས་སྨྲས་པ་དང༌། མི་གསལ་བས་སྨྲས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་ཞེན་དང༌། གཞན་གྱི་མ་དད་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པ་སྨྲ་འདོད་ཙམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སྨྲ་བའི་ཚེ་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་ནོར་བ་རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་དེ། གང་སྨྲས་པ་ལ་སྨྲ་འདོད་མ་ཞུགས་ཤིང་སྨྲ་འདོད་ཡོད་པ་དེ་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ཏུ་ཡང་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང༌། མ་ཚང་ན་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འདིའི་སྦྱོར་བ་ནི། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་ཚུལ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་མི་ཆོས་བླ་མ་མ་ཐོབ་པར་སྨྲ་བའམ། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་པར་རྩོམ་པའོ། །སྨྲ་ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པར་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་ཆོས་བླ་མ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་སྨྲས་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 49

སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་མི་ཆོས་བླ་མ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྨྲ་བ་དང༌། གང་མི་ཆོས་བླ་མ་མ་ཐོབ་པས་གནས་དེར་གནས་ན་མི་མ་ཡིན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་ལ། ཐོབ་པ་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་ཁོ་བོ་ཡང་དེར་གནས་པ་གནོད་པ་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་མི་ཆོས་བླ་མ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྨྲས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་སྦྱོར་བ་རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཙམ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌། །གཞི་མེད་ནས་ནི་བཀའ་བློ་མི་བདེའི་བར། །འཁྲུར་འཇུག་སོ་སོས་སྤགས་པ་སློང་བའི་བར། །བལ་རྨེལ་རས་ཆེན་བཙལ་སྔ་ལྷུང་བཟེད་ཚོལ། །རྫུན་སྨྲ་ལ་སོགས་བཅུ་ཚན་དང་པོ་དང༌། །འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་མ་བསྐོས་ཉི་མ་ནུབ། །ཟས་ངོར་སྟོན་དང་སྡངས་པ་སྟོབས་པ་དང༌། །ཟན་གཅོད་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་སྡིག་ལྟ་འཛིན། །འགྱོད་སྐྱེད་སྐུར་འདེབས་མ་ལོན་བསྙེན་རྫོགས་དང༌། །བསླབ་པ་ཉེར་འཇོག་སྤོང་དང་ཁྱད་དུ་གསོད། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །མཐར་ཐུག་ནི་དོན་གོ་བའོ། །
དེ་ལ་སྤྱིར་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བས་འགྲུབ་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རྫུན་སྨྲའི་
ཕམ་པ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌། །གཞི་མེད་བག་ཙམ་རྫུན་སྨྲ་ལ་སོགས་བཅུ། །འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་དག་གིས་ཕྱིས་གནོན་དང༌། །མ་བསྐོས་ཉི་ནུབ་ཟས་ངོར་སྟོན་པ་དང༌། །སྤངས་བ་སྟོབས་དང་ཉལ་ཤོམ་ཁྱིམ་ན་འགྲེང༌། །ཟན་གཅོད་སྤང་བ་རྗེས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་ངག་གིས་བསྙིལ་བ་སྡུད། །འགྱོད་སྐྱེད་སྡངས་བྱེད་སྐུར་འདེབས་ལྟུང་བྱེད་དང༌། །བསླབ་པ་སྤོང་དང་ཉན་རྣ་ཁྱད་གསོད་དེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་བདག་ཉིད་མིའི་
ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་རྡུལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ཟ་སོགས་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་

50 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཐོབ་པར་སྨྲས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་ནང་ནས་དངོས་པོའི་སེལ་བའོ། །མི་ཆོས་བླ་མ་གཞན་གྱིས་ཐོབ་པར་སྨྲས་པ་དང༌། མི་ཆོས་བླ་མ་རང་གིས་ཐོབ་པ་ལ་གོ་བར་འདོད་ནས་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་སློབ་པར་བསམས་ཏེ་སློབ་པའོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཁྱོད་ཁོ་བོ་དང་འགྲན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་རང་ཉིད་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པར་གོ་བར་འདོད་ནས་འདི་ན་ལྷ་རྣམས་མཐོང་བ་སོགས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གཞན་གྱིས་ཁྱོད་དགྲ་བཅོམ་པའམ་ལྷ་རྣམས་མཐོང་བའམ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ལ་ཅང་མི་སྨྲ་བས་དང་དུ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཁྱོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའམ་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྔན་པ་ཡིན་ན་བསོད་སྙོམས་ལོངས་ཤིག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཅེས་སོགས་ཟེར་བ་ལ་ཅང་མི་སྨྲ་བར་ལུས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང༌། བདག་ཉིད་མིའི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པར་ཡི་གེར་བྲིས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དང༌། གཞན་སྨྲར་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ངག་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སེལ་བར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱོར་རོ། །
ཕམ་པ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྦོམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་གང་མ་ཚང་བས་
སྦོམ་པོར་འཇོག་པའི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེ་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་དང་གཉིས་མ་ཚང་ལ་ཕམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་ཕམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུའམ། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་དང་མཐར་ཐུག་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཞིང་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་དང་གཉིས་མ་ཚང་ལ་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁང་པའི་ལྷག་མ་ལ་ནི་གཞིའི་ཡན་ལག་བཙལ་བ་དང་ཆད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 51

ལྷག་གང་རུང་གཅིག་ཡོད་ཅིང་གཞི་མི་རུང་བ་དང་རྩོད་བཅས་བརྩམ་མི་རུང་སོགས་ཡན་ལག་གསུམ་ཡན་ཆད་མ་ཚང་ཡང་སྦོམ་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་དམིགས་བསལ་ལོ། །སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ཀྱི་ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ལའང་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག་མ་ཚང་ལ་ཉེས་བྱས་དང་གཉིས་མ་ཚང་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་འགྱུར་བ་སོགས་འདིས་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་བྱིན་ལེན་མ་གཏོགས་པ་མི་ཡུལ་དུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བའི་ཡུལ་དུད་འགྲོ་ལ་བྱས་ན་ཕམ་པ་དང་ལྷག་མའི་སྐབས་སུ་ལྟུང་བྱེད་དམ་ཉེས་བྱས་སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོརའགྱུར་བས་ཆེས་ན་སྨད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ། །དུ་མ་མ་ཚང་པ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ༌། །མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ནོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། མི་ཆོས་བླ་མ་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་
པའི་བར་བསྡམ་བྱ་དང༌། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །བསླབ་བྱ་ནི། མངོན་ཤེས་སོགས་དང་ལྡན་ཡང་མ་བསམས་པར་འདས་མ་
འོངས་སོགས་ལུང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ལ། ཕམ་པ་འདི་དང་གཞི་མེད་སོགས་འོག་ནས་འབྱུང་
བའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བ་ཡན་ལག་ཏུ་ཡོང་པའི་ལྷུང་བ་རྣམ་གཞག་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་གོ་བར་བྱེད་འདོད་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་དང་དུ་ལེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །
རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ཕམ་པ།
བཞི་བ་རྫུན་དུ་སྨྲ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ལ། སྨྲ་བའི་ཕམ་པའི་ལྟུང་བ་ངོས་
བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི་བསམ་པ།

52 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་ལ་སྨྲ་བའི་ཡུལ། གང་སྨྲ་བའི་དངོས་པོ། གང་གིས་སྨྲ་བའི་རྟེན་ནོ། །
དང་པོ་ནི་མི་ཡིན་པ། སྨྲ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མ་
ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའམ་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྨྲ་བ་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ། །རང་བཞིན་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་དག་ནི་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ནོ། །ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་སྲོག་གཅོད་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་དང༌། མ་བྱིན་ལེན་དང༌། ཕམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཀུན་ལ་ཡུལ་སེམས་ཅན་དེ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང༌། བདུན་པོ་ལ་ནི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་ལ་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། །རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དགོས་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་ཕམ་པ་སོགས་དང་འདྲ་སྟེ་རང་ཉིད་ལ་སྨྲས་ཀྱང་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟུན་དུ་བཏུབ་པ་ལྟར་མི་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞིང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆེས་བསྐལ་བས་ཡུལ་དུ་འབྱུང་རིང་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་ནི་ཆེས་བླུན་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྨྲ་མི་ཤེས་པ་ནི་གཞན་ལ་སྒྲོག་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་མི་གོ་བ་ལ་ནི། སྤྱིར་ངག་སྨྲ་བའི་འབྲས་བུ་དོན་གོ་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་ཉམས་པ་ལ་ནི་དོན་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་དེས་སྨྲས་པ་ལ་གཞན་དག་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་ནིང་དང་མཚན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 53

གཉིས་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལ་བློ་མི་བརྟན་པས་རང་བཞིན་ཉམས་པ་དང་འདྲ་བར་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡུལ་དུ་འབྱུང་རིང་བ་དང་སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ཏུ་ཡང་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དང་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཡུལ་དུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲངས་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང༌། མ་ཚང་བ་ལ་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་འདི་ལྟར་སྦྱོར་རོ། །
དེ་ཡང་སྤྱིར་ལྟུང་བ་ལ། ཡུལ་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། མིས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་སྡོམ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྡུས་པ་མེད་ཅིང་དེ་བསད་བ་དང༌། དེའི་རྫས་མ་བྱིན་པར་བླངས་པའི་སྦོམ་པོ་སོགས་ནི་སྲོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་སོགས་སུ་འདུས་པའི་ཚུལ་ལྟར་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་གཞན་ལ་ཡང་ན་སྨད་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུལ་དུད་འགྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ལ། དུད་འགྲོ་འདེབས་སྤྱོད་དང༌། དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་མིས་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མི་སྤྱིས་སྐྱེད་པ་ནི་མ་བྱིན་ལེན་དང༌།
སྲོག་གཅོད་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ། །མི་བྱེ་བྲག་པས་སྐྱེད་པ་ལ་རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་སོགས་ཐ་སྙད་སྤྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། རེག་པའི་ལྷག་མ་སོགས་བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷག་མ་སོགས་བསྙེན་རྫོགས་སྤྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་སོགས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་སོགས་ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། འཕྲོག་པ་སོགས་དགེ་སློང་ཕས་སྐྱེད་པ་དང༌། ཁྲུར་འཇུག་སོགས་དགེ་སློང་མས་སྐྱེད་པ་དང༌། སློང་བའི་སྤང་བ་སོགས་ཁྱིམ་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་དང༌། སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་སོགས་ཁྱིམ་པ་མོས་སྐྱེད་པ་དང༌། བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་དགེ་ཚུལ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པ་དང༌། གཅེར་བུ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །

54 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང་པོ་ཐ་སྙད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པའི་གོ་
བྱ་ཡུལ། །སྨྱན་བྱེད་སྤྲད་པའི་བདག་པོ་དང༌། །ཁང་པའི་བཙལ་བྱའི་ཡུལ་དང་ནི། །གཞི་མེད་བག་ཙམ་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན། །རྫུན་སྨྲ་བཤེས་ངོར་བྱས་ཞེས་ཟེར། །ཟས་ངོར་སྟོན་ཞེས་སྐུར་འདེབས་དང༌། །སྡིག་ལྟ་འཛིན་དང་ལྷག་མ་ཡིས། །སྐུར་བ་འདེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ །
གཉིས་པ་གང་སྨྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི། འདོད་པ་ལས་འདས་པ་བསམ་གཏན་དང་
པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་ཤུ་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་བཞི་དང༌། ཚད་མེད་བཞི་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །
གསུམ་པ་གང་གིས་སྨྲ་བའི་རྟེན་ནི། གང་ཐོབ་པར་སྨྲས་བའི་མི་ཆོས་བླ་མ་དེ་
དང་མི་ལྡན་པའོ། །
བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་
སློང་ནི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་རང་ཉིད་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་འདོད་དམ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ།
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། སྤྱིར་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་དང༌། གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་འགྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནའི་བྱེད་པས་འགྲུབ་པ་དང༌། ཕྱིས་གནོན་དང་སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་གང་ཡང་རུང་བ་རེ་རེས་འགྲུབ་པ་དང༌། བསོད་པ་སློང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་དང༌། རྫུན་སྨྲ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངག་ཁོ་ནའི་བྱེད་པས་འགྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། རང་གིས་ངག་ཁོ་ནས་སྨྲས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 55

ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲས་པ་དགོས་ཤིང་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ངག་གི་ཡིན་པ། རང་གི་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ། མ་ནོར་བ། གསལ་པོར་སྨྲས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར། ཇི་སྐད་དུ་ངག་གིའོ། །རང་གིའོ། །བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་རོ། །ནོར་ན་ཡང་ངོ༌། །གཞོགས་སྨོས་ཀྱང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །ངག་ལས་གཞན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་གཞིར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངག་ལས་ཕ་རོལ་པོས་འཁྱོག་མེད་དུ་གོ་བར་ནུས་པ་ལྟར་སྤྲིང་ཡིག་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གོ་མི་ནུས་པ་དང༌། སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པ་དང༌། འབྱུང་རིང་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་གི་སྐབས་སུ་མ་དད་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་མ་སྨྲས་པར་གཞན་སྨྲར་བཅུག་པ་དང༌། གཞན་ལ་སྙད་འདོགས་པས་སྨྲས་པ་དང༌། མི་གསལ་བས་སྨྲས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་ཞེན་དང༌། གཞན་གྱི་མ་དད་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པ་སྨྲ་འདོད་ཙམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སྨྲ་བའི་ཚེ་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་ནོར་བ་རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་དེ། གང་སྨྲས་པ་ལ་སྨྲ་འདོད་མ་ཞུགས་ཤིང་སྨྲ་འདོད་ཡོད་པ་དེ་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ཏུ་ཡང་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང༌། མ་ཚང་ན་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འདིའི་སྦྱོར་བ་ནི། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་ཚུལ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་མི་ཆོས་བླ་མ་མ་ཐོབ་པར་སྨྲ་བའམ། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་པར་རྩོམ་པའོ། །སྨྲ་ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པར་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་ཆོས་བླ་མ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་སྨྲས་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་མི་ཆོས་བླ་མ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྨྲ་བ་དང༌། གང་མི་ཆོས་བླ་མ་མ་ཐོབ་པས་གནས་དེར་གནས་ན་མི་མ་ཡིན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་ལ། ཐོབ་པ་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་ཁོ་བོ་ཡང་དེར་གནས་པ་གནོད་པ་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་མི་ཆོས་བླ་མ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་

56 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སྒོ་ནས་སྨྲས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་སྦྱོར་བ་རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཙམ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌། །གཞི་མེད་ནས་ནི་བཀའ་བློ་མི་བདེའི་བར། །འཁྲུར་འཇུག་སོ་སོས་སྤགས་པ་སློང་བའི་བར། །བལ་རྨེལ་རས་ཆེན་བཙལ་སྔ་ལྷུང་བཟེད་ཚོལ། །རྫུན་སྨྲ་ལ་སོགས་བཅུ་ཚན་དང་པོ་དང༌། །འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་མ་བསྐོས་ཉི་མ་ནུབ། །ཟས་ངོར་སྟོན་དང་སྡངས་པ་སྟོབས་པ་དང༌། །ཟན་གཅོད་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་སྡིག་ལྟ་འཛིན། །འགྱོད་སྐྱེད་སྐུར་འདེབས་མ་ལོན་བསྙེན་རྫོགས་དང༌། །བསླབ་པ་ཉེར་འཇོག་སྤོང་དང་ཁྱད་དུ་གསོད། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །མཐར་ཐུག་ནི་དོན་གོ་བའོ། །
དེ་ལ་སྤྱིར་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བས་འགྲུབ་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རྫུན་སྨྲའི་
ཕམ་པ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌། །གཞི་མེད་བག་ཙམ་རྫུན་སྨྲ་ལ་སོགས་བཅུ། །འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་དག་གིས་ཕྱིས་གནོན་དང༌། །མ་བསྐོས་ཉི་ནུབ་ཟས་ངོར་སྟོན་པ་དང༌། །སྤངས་བ་སྟོབས་དང་ཉལ་ཤོམ་ཁྱིམ་ན་འགྲེང༌། །ཟན་གཅོད་སྤང་བ་རྗེས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་ངག་གིས་བསྙིལ་བ་སྡུད། །འགྱོད་སྐྱེད་སྡངས་བྱེད་སྐུར་འདེབས་ལྟུང་བྱེད་དང༌། །བསླབ་པ་སྤོང་དང་ཉན་རྣ་ཁྱད་གསོད་དེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་བདག་ཉིད་མིའི་
ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་རྡུལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ཟ་སོགས་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཐོབ་པར་སྨྲས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་ནང་ནས་དངོས་པོའི་སེལ་བའོ། །མི་ཆོས་བླ་མ་གཞན་གྱིས་ཐོབ་པར་སྨྲས་པ་དང༌། མི་ཆོས་བླ་མ་རང་གིས་ཐོབ་པ་ལ་གོ་བར་འདོད་ནས་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་སློབ་པར་བསམས་ཏེ་སློབ་པའོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 57

སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཁྱོད་ཁོ་བོ་དང་འགྲན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་རང་ཉིད་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པར་གོ་བར་འདོད་ནས་འདི་ན་ལྷ་རྣམས་མཐོང་བ་སོགས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གཞན་གྱིས་ཁྱོད་དགྲ་བཅོམ་པའམ་ལྷ་རྣམས་མཐོང་བའམ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ལ་ཅང་མི་སྨྲ་བས་དང་དུ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཁྱོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའམ་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྔན་པ་ཡིན་ན་བསོད་སྙོམས་ལོངས་ཤིག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཅེས་སོགས་ཟེར་བ་ལ་ཅང་མི་སྨྲ་བར་ལུས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང༌། བདག་ཉིད་མིའི་ཆོས་བླ་མ་དང་ལྡན་པར་ཡི་གེར་བྲིས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དང༌། གཞན་སྨྲར་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ངག་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སེལ་བར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱོར་རོ། །
ཕམ་པ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྦོམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་གང་མ་ཚང་བས་
སྦོམ་པོར་འཇོག་པའི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེ་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་དང་གཉིས་མ་ཚང་ལ་ཕམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་ཕམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུའམ། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་དང་མཐར་ཐུག་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཞིང་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་དང་གཉིས་མ་ཚང་ལ་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁང་པའི་ལྷག་མ་ལ་ནི་གཞིའི་ཡན་ལག་བཙལ་བ་དང་ཆད་ལྷག་གང་རུང་གཅིག་ཡོད་ཅིང་གཞི་མི་རུང་བ་དང་རྩོད་བཅས་བརྩམ་མི་རུང་སོགས་ཡན་ལག་གསུམ་ཡན་ཆད་མ་ཚང་ཡང་སྦོམ་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་དམིགས་བསལ་ལོ། །སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ཀྱི་ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ལའང་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་

58 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཅིག་མ་ཚང་ལ་ཉེས་བྱས་དང་གཉིས་མ་ཚང་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་འགྱུར་བ་སོགས་འདིས་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་བྱིན་ལེན་མ་གཏོགས་པ་མི་ཡུལ་དུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བའི་ཡུལ་དུད་འགྲོ་ལ་བྱས་ན་ཕམ་པ་དང་ལྷག་མའི་སྐབས་སུ་ལྟུང་བྱེད་དམ་ཉེས་བྱས་སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོརའགྱུར་བས་ཆེས་ན་སྨད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ། །དུ་མ་མ་ཚང་པ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ༌། །མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ནོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། མི་ཆོས་བླ་མ་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་
པའི་བར་བསྡམ་བྱ་དང༌། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །བསླབ་བྱ་ནི། མངོན་ཤེས་སོགས་དང་ལྡན་ཡང་མ་བསམས་པར་འདས་མ་
འོངས་སོགས་ལུང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ལ། ཕམ་པ་འདི་དང་གཞི་མེད་སོགས་འོག་ནས་འབྱུང་
བའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བ་ཡན་ལག་ཏུ་ཡོང་པའི་ལྷུང་བ་རྣམ་གཞག་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་གོ་བར་བྱེད་འདོད་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་དང་དུ་ལེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །
དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན།
གཉིས་པ་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་ལ། སྡོམ་ནི།
ཁུ་བ་འཛིན་པ་འཁྲིག་པ་བསྙེན་བཀུར་སྨྱན། །
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང་ནི་གཞི་མེད་པ། །
བག་ཙམ་དགེ་འདུན་དབྱེན་དང་དེ་རྗེས་ཕྱོགས། །
ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ལྷག་མ།
དང་པོ་ཁུ་བ་ཞེས་པ་འབྱིན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 59

དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང་བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི་བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི།
དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གསུམ་ལས་གང་དབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ནི། རང་གི་
ཁུ་བ་ཡིན་པ། དང་པོའི་གནས་ནས་མ་འཕོས་པའོ། །གང་ལས་དབྱུང་བ་ནི། རང་གི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལས་སོ། །གང་གིས་དབྱུང་བ་ནི། སེམས་ཅན་གསོན་པོའམ། ཤི་བའི་ལུས་དངོས་སམ་དེའི་དུམ་བུ་སྣ་དང་རྣ་བ་སོགས་གང་རུང་ཡིན་པ། རང་རང་གི་རྣམ་པར་གནས་པ། ཕམ་པ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྨའི་སྒོ་ལས་གཞན་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཡུལ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ལ་འབྱུང་བས་སྐྱེད་པ་དང༌། འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང༌། དང་པོ་ལ་ས་རྐོ་བ་དང་མེ་ལ་རེག་པ་དང༌། ཆུ་ལ་རྩེ་བ་དང་ཁྲུས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ས་དང་མེ་དང་ཆུས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། རླུང་གིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་སྡོམ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྡུས་པ་མེད་ཅིང༌། འབྱིན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་རྫི་ཕྱོགས་དང་རྫི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་གཏོང་བའི་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་ནི་རླུང་གིས་སྐྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་སྐྱེད་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་སྐྱེད་པ་གཞི་མེད་ལ་སོགས་པ་དང༌། གོས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་གོས་ཞག་བཅུའི་ཆང་སྤང་སོགས་དང༌། ཟས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་གསོག་འཇོག་གི་སྤང་བ་སོགས་དང༌། ནོར་གྱིས་སྐྱེད་པ་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སོགས་དང༌། སྣོད་སྤྱད་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལྷུང་བཟེད་ཚོལ་བ་སོགས་དག་གནས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ཁང་པའི་ལྷག་མ་སོགས་དང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་བོན་དང་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པ་ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང༌། ནང་གི་ས་བོན་གྱིས་སྐྱེད་པ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་ཆོས་སུ་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་སྦྱོར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་ཚང་བ་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་ཚང་ན་གཞན་དུ་ཚང་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེད་ལ་གཞན་དུ་མ་ཚང་

60 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡང་དེར་ཚང་ན་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། དེའི་ཚེའི་ལུས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ལྡན་པའི་དུས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་བསྟན་ནོ། །མེད་མི་རུང་གི་སྦྱོར་བ་ནི། སྦྱོར་བ་གང་ཡོད་ན་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དངོས་གཞི་དེ་འབྱུང་ལ་དེ་ལོག་ན་དངོས་གཞི་དེ་ལྡོག་བའོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་འདྲ་ཞིང༌། ཀུན་སློང་
འབྱིན་པར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་རེག་ཅིང་བརྩལ་བའོ། །མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པའོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་
སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །སྦུབས་སུ་འོངས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ཁུ་བ་ཕྱུང་བ་དང༌། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་ལ་རེག་སྟེ་ཕྱུང་བ་དང༌། ཆུའི་རྒྱུན་ལས་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་བརྩལ་ཏེ་ཕྱུང་བ་དང༌། རྫི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་གཏད་དེ་ཕྱུང་པ་དང༌། སྟན་དང་ཁྲི་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པས་རེག་ཅིང་བརྩལ་ཏེ་ཕྱུང་བ་དང༌། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཉམས་པ་ཤའི་དུམ་བུ་ཙམ་གྱིས་བརྩལ་ཅིང་ཕྱུང་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །ཆགས་སེམས་ཙམ་གྱིས་གཞལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། ཉེད་པ་དང༌། འཆིང་བ་དང༌། ལས་སུ་རུང་བ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་ནོམ་པ་དང༌། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པའི་བུ་ག་འཚིར་བ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པའི་སེལ་བའོ། །རེག་ཅིང་རྩོལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་རྐེད་པ་བསྐྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱུང་བ་དང༌། བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་སྤྲད་པ་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ཕྱུང་བ་དང༌། དབྱུང་འདོད་མེད་པར་རྨི་ལམ་སོགས་སུ་བྱུང་བའི་རོ་མྱང་བ་དང༌། སྨན་གྱིས་ཕྱུང་བ་དང༌། དབྱུང་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་བྱུང་བ་དང༌། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཅན་དང་བརྩལ་བ་མེད་པར་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱུང་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་སེལ་བའོ། །དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 61

བཏང་བ་དང༌། དབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་དངོས་བརྩམས་པ་ཙམ་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་བཏང་ཡང་སྦོམ་པོ་སྟེ་མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བའོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། དབྱུང་བའི་ཀུན་སློང་སྐྱེས་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་གྱི་
བར་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་དངོས་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །ཆགས་སེམས་ཅན་གྱིས་རྒྱུན་ཕྱོགས་དང་རྫི་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་བ་དང༌། དེ་ལ་ལྟ་བ་དང༌། ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྟའོ་སྙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཕྱུང་བ་ཙམ་དང༌། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལས་སུ་རུང་བ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་ཡིན་པས་རེག་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པའི་བུ་ག་སོགས་འཚིར་བ་དང༌། རེག་པ་མེད་པར་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་འགུལ་བ་ཙམ་གྱིས་འབྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། རང་ངམ་གཞན་གྱི་ས་བོན་ལ་དམིགས་ནས་དབྱུང་
འདོན་དང༌། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལ་རེག་པ་དང་ལྟ་བར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །
གཉིས་པ་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
གཉིས་པ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་
བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་ལ་རེག་པའི་ཡུལ་དང༌། གང་གིས་རེག་པའི་རྟེན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གང་ལ་རེག་པའི་ལུས་མ་ཉམས་པ། ལུས་དངོས་སམ་སྐྲ་འམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྲ་མདུད་གང་རུང་ཡིན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌། མི་ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་གཉིས་དང་ལྡན་པ། ཕམ་པ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྨའི་སྒོ་ལས་གཞན་ཡིན་

62 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ་སྟེ་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །
གཉིས་པ་གང་གིས་རེག་པའི་རྟེན་ནི། ལུས་དངོས་ཡིན་པ། མ་ཉམས་པ། ཕམ་པ་
དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་མོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་
ནི་རེག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་རེག་འདོད་དམ། ཡུལ་གྱིས་རེག་པ་དང་དུ་ལེན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྫོགས་པ།
སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། ལུས་ཀྱི་རེག་པ་བདག་གིར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་
བ་བརྩམས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་ལུས་སྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་བུད་མེད་དང༌། སྟེན་དུ་རུང་བའི་སྐྱེས་པ་དང༌། མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་མ་ནིང་ཕོ་མོ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་སྤྲུལ་པ་མོ་དང༌། བུད་མེད་དང༌། མཚན་གཉིས་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་ཤས་ཆེ་བའི་ལུས་གོས་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། ཟས་དྭངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མོའི་དབང་པོར་འཇུད་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །འཇམ་པ་དང་དྲོ་བ་དང་སྙི་བའི་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་བུད་མེད་ལ་རེག་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཀུན་སློང་འགྱུར་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་བར་
བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །བུད་མེད་སོགས་ལུས་སྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ལུས་ཉམས་པ་དང༌། མ་ཉམས་ཀྱང་གོས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང༌། སྤྲུལ་པ་མོ་དང༌། མ་ནིང་སོགས་སྟེན་དུ་རུང་བའི་ལུས་ཉམས་པ་དང༌། གོས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། རྐང་པ་ལ་སོགས་པས་བུད་མེད་ལ་འཕུལ་བ་ཙམ་དང༌། བུད་མེད་འདུག་པའི་སྟན་བུད་མེད་དང་བཅས་པའམ། དེ་མེད་པ་འཕུལ་བ་དང༌། བུད་མེད་འགྱེལ་བ་ལྡང་ནུས་བཞིན་དུ་སློང་བ་དང༌། ཡུལ་གྱི་ལུས་ཉམས་པ་ལ་རྟེན་གྱི་ལུས་ཀྱང་ཉམས་པས་རེག་པ་དང༌། སྟེན་དུ་རུང་བའི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 63

དུད་འགྲོ་མོ་ལ་རེག་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་ཕོ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཆགས་སེམས་མེད་ཀྱང་དགེ་སློང་མ་དང་བུད་མེད་ལ་
སོགས་པ་མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་རེག་པ་དང༌། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཆགས་སེམས་མི་འདྲེན་པར་ངེས་པ་ན་བུད་མེད་སོགས་ཆུར་ཉམ་ཐག་པ་སོགས་བསྒྲལ་བའི་ཕྱིར་མ་རེག་པ་དང༌། རེག་དགོས་པའི་ཚེ་ཡང་མ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྲའམ་ལག་པ་དག་ལ་མ་རེག་པ་དང༌། དྲན་པ་རྙེད་པའི་ཐབས་ལ་མ་འབད་པ་དང༌། དེ་མ་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་བརྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི་མཚན་མི་མཐུན་གྱི་ལུས་དངོས་
སམ། དེ་དང་འབྲེལ་བའམ། དེའི་སྟན་སོགས་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་རེག་འདོད་དང༌། མཚན་མཐུན་གྱི་ལུས་དངོས་སམ། དེ་དང་འབྲེལ་བའམ། དེའི་སྟན་སོགས་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རེག་འདོད་འགོག་པའོ། །
གསུམ་པ་འཁྲིག་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
གསུམ་པ་འཁྲིག་པ་ཞེས་པ་ལ། འཁྲིག་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་
ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། གང་ལ་སྨྲ་བའི་ཡུལ། གང་བརྗོད་པའི་དངོས་པོ། དང་པོ་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། སྟེན་དུ་རུང་བ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང༌། མི་ཡིན་པ་སྨྲ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་བཞི་དང་ལྡན་པའོ། །ཡུལ་གྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རེག་པ་

64 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌། །སྨྱན་དང་དབེན་པར་འདུག་པ་དང༌། །བུད་མེད་ལྷན་ཅིག་ཉལ་དང་དྲུག །དེ་དག་ལས་རེག་པའི་ལྷག་མའི་ཡུལ་ལ་སྨྲ་ཤེས་དོན་གོ་གཉིས་མི་སྦྱོར་རོ། །གཉིས་པ་གང་བརྗོད་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཡུལ་དུས་དེར་འཁྲིག་པར་གསལ་པོར་གྲགས་པའོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། འཁྲིག་པ་
སྨྲས་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་འདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྨྲ་འདོད་དམ། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །རང་གཞན་གཉིས་ཀའམ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྨྲས་ན་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བས་དེས་ན་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྨྲ་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཕམ་པ་ཐ་མ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌། །འབྲལ་བ་ལས་གཞན་བཅུ་ཚན་དང་པོ་དང༌། །གདེང་བ་ལས་གཞན་བཅུ་ཚན་བར་པ་དང༌། །བྱིན་ཕྲོགས་དགོན་པ་བརྟད་ལས་གྱུར་པ་སྟེ། །དེ་གསུམ་ལས་གཞན་བཅུ་ཚན་ཐ་མ་དང༌། །འཕྱ་དང་སྦྱོར་དུ་གཅུག་དང་ཡང་ཡང་དང༌། །འདུག་གནས་བ་དང་དོ་གསུམ་ལྷག་པར་ལེན། །བསོད་པ་སློང་དང་སྲོག་ཆགས་བཅས་སྤྱོད་དང༌། །མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་ཁབ་རལ་གདིང་བ་དང༌། །གཡན་པ་རས་ཆེན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་དང༌། །སོར་བཤགས་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔའོ། །རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་རང་ཁོ་ནའི་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ལུང་ཞུ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་ལ། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ན་སྨད་པ་མེད་དོ་ཞེས་རང་དོན་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །
སྦྱོར་བ་ནི་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་འཁྲིག་པ་སྨྲ་བར་རྩོམ་པའམ། གཞན་
གྱིས་སྨྲས་པ་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་པར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ཡུལ་གྱིས་དོན་གོ་བའོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 65

གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་
དངོས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་བུད་མེད་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་དང༌། སྐྱེས་པ་དང༌། བུད་མེད་ལེགས་སྨྲས་ཉེས་སྨྲས་ཀྱི་དོན་མི་གོ་བ་ལ་སྨྲས་པ་དང༌། འཁྲིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་རྨའི་སྒོ་གསུམ་ལེགས་པར་དོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཚུར་ཤོག་དེ་དང་དེ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཁོ་བོ་ནི་ཁྱོད་ལ་དགའ་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་དང༌། ཁོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉོལ་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཙམ་སྨྲས་ན་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚང་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །ཆགས་སེམས་མེད་ཀྱང་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཁྲིག་ཚིག་གསལ་པོར་སྨྲས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་ངོ་བོའི་སེལ་བའོ། །རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྨྲས་པ་དང༌། གཞན་དོན་དུ་སྨྲས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པའི་སེལ་བའོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། ཀུན་སློང་འགྱུར་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་
ཐོན་པའི་བར་བསྡམ་བྱ་དང༌། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འཁྲིག་པ་སྨྲ་བའི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ཉེས་བྱས་དང༌། སྦྱོར་བ་སྦོམ་པོ་དང༌། དངོས་གཞིར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྟེན་པར་བསླབ་པར་བྱའོ། །བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་འདི་ནི་ལྟུང་བ་གོང་འོག་ཀུན་ལ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པའོ།།
གཉིས་པ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ལ། འདི་དང་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་དགེ་
འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་རྣམས་གཞག་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། འཁྲིག་ཚིག་དང་འཁྲིག་པས་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པ་སྨྲ་བར་འདོད་པའམ། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་དང་དུ་ལེན་འདོད་འགོག་པའོ། །
བཞི་པ་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
བཞི་པ་བསྙེན་བཀུར་ཞེས་པ་ལ། བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་

66 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མའི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་དང༌། གང་སྨྲས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །དང་པོ་ཡུལ་ནི། ཆོས་ལྔ་ལྡན་ཏེ་འཁྲིག་ཚིག་བཞིན་ནོ། །གང་སྨྲས་པའི་དངོས་པོ་ནི། འཁྲིག་པས་བདག་ཉིད་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་དོན་ཡིན་པའོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་འཁྲིག་པས་
བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྨྲ་བར་འདོད་པའམ། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། བདག་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་ལ་འཁྲིག་པས་བསྙེན་བཀུར་
བྱས་ན་བསྙེན་བཀུར་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ་ཞེས་སོགས་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་བའམ། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པ་ཚིག་གིས་དང་དུ་ལེན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི་དོན་གོ་བའོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་
ནས་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་བདག་དང་འཁྲིག་པ་གཉིས་ཀ་མ་སྦྱར་བར་གང་རུང་གཅིག་སྦྱར་ཏེ་སྨྲས་པ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མོ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་མོ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང༌། བུད་མེད་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་སོགས་ལ་སྨྲས་པ་སོགས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །གཞན་དོན་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པ་སོགས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། ཀུན་སློང་སྐྱེས་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་
ཐོན་པའི་བར་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །བདག་དང་འཁྲིག་པ་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་འཁྲིག་པ་ལ་བསམས་ཏེ་དགེ་སློང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 67

ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་སྨྲས་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་ལྷག་མ་དངོས་དང་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་བྱུང་ན་འཁྲིག་པ་སྨྲ་བའི་ལྷག་མ་དངོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ། མདོ་རྩ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། ཡུལ་དུས་དེར་འཁྲིག་པའི་མིང་དུ་གསལ་པོར་གྲགས་པས་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་ན་འཁྲིག་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དངོས་གཞི་ཡང་འབྱུང་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྨྲས་ཀྱང་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་ཚེ་འབྱུང་བར་བཞེད་དོ། །
ལྔ་པ་སྨྱན་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
ལྔ་པ་སྨྱན་ཞེས་པ་ལ། སྨྱན་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་
བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གང་དག་སྤྲད་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག །གང་ལ་འཕྲིན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཉིས་ཀ་མཚན་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནུས་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། ཐ་སྙད་བཞི་དང་ལྡན་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ། རིན་གྱི་ཉོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྔར་མཐུན་པ་མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་ཀྱང་ཕྲད་པ་ལ་ཕྱོགས་པའི་འཐུན་པ་ཉམས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་གང་ལ་ཕྲིན་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། སྤྲད་བྱའི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་སམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཕ་མ་སོགས་དེ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པའོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་མི་ཚངས་པར་
སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་མཐུན་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྨྱན་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་
ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་གང་རུང་གིས་འཕྲིན་གསུམ་མམ་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་

68 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པར་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་སྨྱན་བྱེད་པར་རྩོམ་པའོ། །དེ་ཡང་གཞན་བསྐོས་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཀྱང་རང་ལ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས། སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན་ལ་བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཡུལ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ། སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་བསྐོས་པས་ཀྱང་དངོས་གཞི་འགྲུབ་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལ་ནི། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་ནས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དགོས་པ་ནི་སྔར་དྲངས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མདོ་ལྔ་དང༌། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དགོས་པ་ནི་ངག་གིའོ། །ཞེས་སོགས་ལྔར་དྲངས་པའི་མདོ་ལྔ་དང༌། མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་དགོས་པ་ནི་རང་གིས་བསྐོས་པ་ཉིད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན་ལ་དེ་དག་མི་དགོས་པར། སྨྲ་བ་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་བསོད་པ་དང་རང་གི་དོན་དུ་རྐུ་བ་ལས་གཞན་པ་ཡིའོ་ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལ་ཐ་སྙད་ལྔ་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པས་བསྐོས་པ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་དེ། རང་གི་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པ་དང་འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྨྱན་བྱེད་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང༌། །སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌། ། དྲུག་དང་གསེར་དངུལ་ཐ་ག་གཉིས། །བྱིན་ཕྲོག་ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་དང༌། །སྐྲོད་དང་རིམ་གཉིས་རྩིག་པ་དང༌། །མེ་རེག་ཆུ་ལ་རྩེ་བ་དང༌། །ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་སྔགས་བྱེད་དང༌། །སྦེད་དང་ས་རྐོ་ཁབ་རལ་ནས། །བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་བར་དག་གོ །གསེར་དངུལ་ལེན་པ་དང༌། ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིགས་པ་དང༌། མེ་ལ་རེག་པ་དང༌། ཆུ་ལ་རྩེ་བ་དང༌། ས་རྐོ་བ་དང༌། ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་དང་དྲུག་ལ་ནི་བསྐོས་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱ་བ་དེ་དང༌། བསྐོ་བ་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱི་ལྐོག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་བསྐོ་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་དེ། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་ལ་རོ་མྱང་བའི་དགག་བྱ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྱན་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 69

གཅིག་ལ་ནི་སྐོ་བ་པོའི་ལྐོག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། །མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་ཕྲད་པའོ། །དེ་ཡང་ཕ་མ་སོགས་ཀྱིས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆུང་མ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱིན་ནས་བསྲུངས་པ་ཆུ་ཚིགས་ཀྱིས་བྱིན་པ་དང༌། ཕ་མ་སོགས་ལ་རིན་གཞལ་ཏེ་ཐོབ་ནས་བསྲུངས་པ་རིན་ཆས་མྱོས་པ་དང༌། དམག་གོ་བསྐོན་ཏེ་ཡུལ་ཁམས་གཞན་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་ལས་ཕྲོགས་ཏེ་ཐོབ་པ་བཙན་འཕྲོགས་སུ་ཐོབ་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ཆུང་མ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲགས་པ་དང༌། དྲིལ་བསྒྲགས་པ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་སྐྱེས་པ་དང་འཐབས་ཏེ་མཐུན་པ་ཉམས་པ་སླར་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་སྨྱན་བྱས་ཏེ་ཕྲད་ན་ཡང་ལྷག་མ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་དོ། །བུད་མེད་ཡིད་གཅུགས་པས་སྐྱེས་པའི་གམ་དུ་འོང་སྟེ། བདག་གི་ཁྱིམ་ཐབས་མཛོད་ཅིག །ཅེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་ཅིང་བསྲུངས་པ་དང་སམ་འདུས་པ་དང༌། བུད་མེད་སྐྱེས་པའི་གན་དུ་འོངས་ཏེ་བདག་ལ་གོས་ཟས་སྩོལ་ཅིག་བདག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་བཙུན་མོ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་ཅིང་བསྲུངས་པ་གོས་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བ་དང༌། བུད་མེད་སྐྱེས་པའི་གམ་དུ་འོངས་ཏེ་བདག་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ནོར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་མཉམ་དུ་འཚོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བསྲུངས་པ་ཁ་དུམ་པ་དང༌། སྐྱེས་པས་བུད་མེད་འདི་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་དེའི་དུས་སུ་གླས་ཤིང་ཡུད་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་ཅིང་བསྲུངས་པ་ཐང་འགའ་ཕྲད་པ་སྟེ། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་རང་གི་སྐྱེས་པ་དང་འཐབས་པ་ཙམ་དང༌། ཕྲ་མ་སོགས་གང་རུང་གིས་མཐུན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་སླར་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་སྨྱན་བྱས་ཏེ་ཕྲད་ན་ཡང་དངོས་གཞིའོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། སྨྱན་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་དངོས་གཞི་
ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་ཆུ་ཚིགས་ཀྱིས་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུང་མ་གསུམ་རྡེའུ་གསུམ་གཏོར་བ་དང༌། ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་གྱི་ཆོ་ག་བཏང་བ་གང་རུང་གིས་རང་གི་སྐྱེས་པ་དང་འཐབས་པ་དང༌། མངལ་དུ་མ་ཞུགས་པ་དང༌། ཞུགས་པ་ཙམ་དང༌། བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་འཁྲིག་པ་མི་སྟེན་པར་ངེས་པ་དང༌། ཟ་མ་སོགས་

70 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མོའི་དབང་པོ་མེད་པ་སྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། རིན་གྱིས་ཉོས་ཟིན་པ་དང༌། ཆུང་མ་མ་ཡིན་ཡང་ལན་བཞི་ཡན་ཆད་ཞུགས་པའི་མཐུན་པ་ཐོབ་ཟིན་པ་དང༌། སྔར་ཆུང་མར་བྱིན་པ་ལས་ཕྱིས་ཕ་མ་སོགས་ཀྱིས་མི་སྟེར་བ་རྣམས་སྤད་པ་དང༌། རང་གི་ཕྱིར་སྨྱན་བྱེད་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །སྔར་བྱིན་ཟིན་པ་ལས་ཕྱིས་སྤྲད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་མཆོད་སྟོན་དང༌། ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོའི་ཕྱིར་བོས་ཏེ་ཕྲད་པ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་སེལ་བའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གསུང་ངོ་། །དགེ་འདུན་གྱི་མཆོད་སྟོན་དང་ཁྱིམ་དང་ནོར་གྱི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་ཙམ་དུ་བྲིན་བྱས་ཏེ་བོས་པའི་དབང་གིས་ཕྲད་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །ཡང་ན་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བ་སྟེ། ཕྲད་པ་མེད་པར་གསངས་ལ་ཡོད་ན་དངོས་གཞི་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་པས་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་བརྡ་བགྱིས་ནས་མཐོང་ངམ་ཞེས་འདྲི་བ་ན་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་གིས་ག་གེ་མོ་ཞིག་ན་འདུག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་དང༌། སྐྱེས་པས་བུད་མེད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན་དགེ་སློང་གིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཕྲད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཐབ་ཀྲོལ་བྱས་ཏེ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་དངོས་སམ་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆུང་མ་འདི་ཉོས་ཤིག་ཅེས་པ་དང༌། བུད་མེད་ཆེ་གེ་མོ་ཉོས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་བ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་སེལ་བའོ། །ཕྲད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྲིན་མནོས་པ་དང༌། ཕྲིན་པར་བསྐྱལ་པ་དང༌། ཕྲིན་ཕྱིར་བསྐྱལ་བ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བའོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། ཀུན་སློང་སྐྱེས་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་
ཐོན་པའི་བར་ལ་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྤྲད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལ་དབང་མི་ཆེ་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་གཉིས་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་ཕྲིན་མནོས་པ་སོགས་བྱས་པ་དང༌། ཆུ་ཚིགས་ཀྱིས་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུང་མ་གསུམ་འཐབ་བཞིན་པ་དང་འཐབས་པའི་འོག་ཏུ་བསྡུམ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཁྱིའུའི་ཕ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱེའུ་འདི་ཁྱིམ་མི་དབུབ་བག་མ་མི་ལེན་ཞེས་སོགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 71

དང༌། ཅིའི་ཕྱིར་བུ་མོ་འདི་གནས་མི་བཙལ་བག་མར་མི་བཏང་ཞེས་སོགས་དང༌། བུད་མེད་ཉོས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་བ་དང༌། སྐྱེས་པས་བུད་མེད་དང་བརྡ་བགྱིས་པ་ན་དེར་མཆིས་ནས་ཉོན་མོངས་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དུད་འགྲོའི་སྨྱན་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

དྲུག་པ་ཁང་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
དྲུག་པ། ཁང་པ་ཞེས་པ་ལ། ཁང་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་
བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གང་དུ་རྩིག་པའི་ས་གཞི། གང་གིས་རྩིག་པའི་ཡོ་བྱད། གང་རྩིག་པའི་གནས་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་གང་རུང་གིས་རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ལ་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་བཙལ་བ། གྲོག་སྦུར་སོགས་སྲོག་ཆགས་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་གནས་ཡོད་པས་གཞི་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རྩོད་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པའམ་འབྱུང་དུ་དོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ། རྩིག་པའི་ཕྱི་རོལ་འདོམ་གང་གི་ནང་དུ་ཆུ་ཀླུང་ངམ་ངམ་གྲོག་སོགས་གནས་འཇིག་པའི་རྐྱེན་གང་ཡང་རུང་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་པས་བརྩམ་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ་གཞི་མ་དག་པ་གསུམ་ཆར་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ། དགེ་འདུན་ལས་རྩིག་པའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་གང་གིས་རྩིག་པའི་ཡོ་བྱད་ནི། རང་ངམ་རང་གིས་ཆོལ་བར་རྗེས་སུ་གནང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བླངས་པ། གསུམ་པ་གང་རྩིག་པའི་གནས་ནི། ཕལ་ཆེར་གཡོགས་ཤིང་ཕལ་ཆེར་བསྐོར་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ། ནང་གི་སྲེད་དུ་མི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཁྲུ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་ལས་ཁྲུ་

72 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཕྱེད་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷག་པ། ལུས་མ་བཏུད་པར་འགྲེང་དུ་རུང་བ་དང༌། རྒྱར་དཀྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་འདུག་ཏུ་རུང་བ་དང༌། སྲིད་དུ་རྐང་པ་དང་ལག་པ་བརྐྱང་སྟེ་ཉལ་དུ་རུང་བ་དང༌། གོམ་པ་ཐ་མལ་པ་གསུམ་འདོར་བའི་སྒོ་ནས་འཆག་ཏུ་རུང་བ་སྟེ་སྤྱོད་ལམ་གཞི་པོ་དེའི་སྣོད་དུ་རུང་བ། སྔར་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པའི་ཚད་ལ་གནོད་པའི་ཁང་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པའོ། །སྤྱིར་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་དང༌། །སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྐྲོད་པ་དང༌། །གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཕྱིས་གནོན་དང༌། །རྩ་བ་འབྱུང་ལ་འདུག་པ་དང༌། །འདུག་ནས་ཟ་དང་རིམ་ལྷག་དང༌། །ནུབ་གསུམ་ལྷག་པར་ཉལ་བ་དང༌། །སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །བསྙིལ་སྡུད་ཕྱོགས་གཅིག་བུད་མེད་ཉལ། །དུས་མིན་གྲོང་འགྲོ་གྲོང་རྒྱུ་དང༌། ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འགྲོ་བ་དང༌། །སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་སྟེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཀའམ་གང་ཡང་རུང་བ་མི་ཤོང་ན་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་ཕ་གུ་རིམ་ལྷག་གསུམ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པར་བྱས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་མི་ཤོང་བ་ལ་གནས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་ལྗོན་པའི་དྲུང་དང་རྩིག་པའི་དྲུང་ལ་སོགས་པར་བསྙེན་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དང༌། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་འཁྲུལ་འཇུག་སྲིན་བལ་དང༌། །འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་ལོ་དྲུག་སྟན་བྱེད་དང༌། །བལ་རྨེལ་ཐ་ག་གཉིས་དང་རིམ་ལྷག་དང༌། །དགེ་སློང་མ་ཡི་གོས་བྱེད་ཁབ་རལ་དང༌། །ཁྲི་རྐང་བརྡལ་དང་གདིང་དང་གཡན་པ་དང༌། །རས་ཆེན་དང་ནི་བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དགུའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། འཕྲོ་ཟིན་པར་བྱེད་ན་ཡང་ངོ། །ཞེས་པ་དང༌། ཕྱེད་བྱས་པ་ལ་ནི་བྱེད་པ་ཕྱེད་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་སེལ་བ་བསྟན་ཅིང༌། ཤུགས་ལ་སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 73

པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕྲོ་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་རང་རང་གི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དང་པོ་ནས་རང་གིས་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་ཁང་པ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཅས་པ་རྣམ་འཇོག་གི་དགག་བྱ་འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་སོགས་དང༌། ཁྲུར་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་འབྱུང་ཉེ་བ་དགེ་སློང་མ་སོགས་དང་ཧ་ཅང་བཤེས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་དང༌། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དགག་བྱ་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་ཡོད་པ་དང༌། རང་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མངོན་ཞེན་རྫོགས་པ་ལྟར་འཕྲོ་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང༌། དཀོན་
མཆོག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་རང་གཅིག་པུའམ་གཞན་ཁྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་རྩིག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་པའི་ཡན་ལག་ནི། གཞན་གྱིས་རང་བསྐོས་པ་དང་མ་བསྐོས་པ་གང་ཡང་
རུང་བའི་སྒོ་ནས་རང་གིས་དངོས་སུ་རྩིག་པའམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པས་རྩིག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐོག་གཡོགས་ཤིང་ངོས་བསྐོར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། ཁང་པའི་ལྷག་མའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་ས་གཞི་དང་ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་བཙལ་བ་དང༌། ཚད་ལས་ལྷག་པ་གཉིས་ཀའམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཚང་ན་གཞིའི་ཡན་ལག་གཞན་གཞི་མ་དག་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་ཚང་ཡང་སྦོམ་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཁང་པའི་སྐབས་སུ་བཙལ་བ་དང་ཚད་ལྷག་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེང་མ་གཡོགས་པའི་ངོས་བསྐོར་བ་ཙམ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་འདི་དག་ནི་གཞིའི་སེལ་བའོ། །དཀོན་མཆོག་གི་དོན་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་གཉིས་སམ་གསུམ་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །

74 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཀུན་སློང་བྱུང་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་
ཐོན་གྱི་བར་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །དེ་ལ་བཙལ་བ་དང་ཚད་ལས་ལྷག་པ་གང་ཡང་མ་ཚང་ན་གཞི་མི་རུང་བ་དང་རྩོད་བཅད་དང༌། བརྩམ་མི་རུང་དང༌། དགེ་འདུན་ལས་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དམ་རེ་རེ་ཙམ་ཚང་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །ལུང་དུ་འདི་རྣམས་རེ་རེ་ཚང་བ་ལ་སྦོམ་པོར་གསུངས་པ་ནི་བཙལ་བ་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རེ་རེ་ཚང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྣམས་རེ་རེ་ལ་སྦོམ་པོར་གསུངས་པའི་མཐར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་བྱེད་ན་ལྷག་མར་གསུངས་ལ། ལུང་འདིའི་སྐབས་སུ་བཙལ་བའི་ཡན་ལག་སྒྲས་ཟིན་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ལུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ཁང་པའི་ལྷག་མ་ལ་བཙལ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ས་གཞི་སོགས་མ་བཙལ་བའི་ཚེ་གཞི་དག་པར་ཁང་པ་
བྱེད་པ་ན་དགེ་འདུན་ལ་གནང་བ་མ་གསོལ་བ་དང༌། གནང་བ་ཐོབ་ནས་རང་དགར་མི་བྱེད་པ་དང༌། མ་དག་པར་གནང་བ་གསོལ་བ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་གནང་བ་གསོལ་བའི་ཚེ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་སློང་བསྐོས་པས་གཞི་དག་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་ཀྱང་མ་དག་པ་ལ་གནང་བ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་ལ་
སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། ས་བཞི་དང་ཡོ་བྱད་བཙལ་བ་དང་ཚད་ལས་ལྷག་པར་ཁང་པ་བྱེད་འདོད་དང༌། གཞི་མ་དག་པ་དང་དག་ཀྱང་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་བྱེད་འདོད་དང༌། གཞི་དག་པར་གནང་བ་ཐོབ་འོག་ཏུ་རང་དགར་དེ་གཉིས་མི་བྱེད་པར་འདོད་པ་དང༌། གཞི་མ་དག་པར་གནང་བ་གསོལ་བ་དང༌། གཞི་མ་བརྟགས་པ་དང་མ་དག་པར་གནང་བ་སྟེར་འདོད་འགོག་པའོ། །
བདུན་པ་ཁང་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
བདུན་པ། ཁང་ཆེན་དང་ནི། ཞེས་པ་ལ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 75

བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་༼གཞིའི་༽ཡན་ལག་ལ། གང་དུ་རྩིག་པའི་ས་གཞི་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་དག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། དགེ་འདུན་ལས་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ། གང་གིས་རྩིག་པའི་ཡོ་བྱད་ནི། བཙལ་མ་བཙལ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །གང་རྩིག་པའི་གནས་ནི། གནས་ཀྱི་ཚད་ལྷག་མ་གཏོགས་པ་ཁང་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཕྱིར། དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཁྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་བཞིར་ལོངས་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་དུ་རྩིག་ འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དང༌། མཐར་ཐུག་ནི་ཁང་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། ཁང་ཆེན་གྱི་ནི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་དངོས་
གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །གཞི་མ་དག་པ་གསུམ་དང་མ་བསྟན་པ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་རེ་རེ་ཚང་ན་མཐར་སྦོམ་པོ་སྟེ་གཞིའི་སེལ་བའོ། །མ་གཡོགས་པ་སོགས་ནི་སྔར་ཁང་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་གཉིས་སམ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་བདག་པོ་ཚོགས་ལོངས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ་མཐར་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། ཀུན་སློང་སྐྱེས་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་
ཐོན་པའི་བར་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུང་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་ལ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་༼བྱས་༽སོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ས་གཞི་དང་ཡོ་བྱད་བཙལ་མ་བཙལ་གང་ཡང་རུང་བས་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པའི་ཚེ་གཞི་དག་པར་གནང་བ་མ་གསོལ་བ་ནས་མ་དག་པ་ལ་གནང་བ་བྱིན་པའི་བར་སྔར་ཁང་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །གཞི་དག་པར་གནང་བ་ཐོབ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པའི་ཚེ་ཡོ་བྱད་བཙལ་མ་བཙལ་གང་གིས་ཀྱང་རྩིག་ཏུ་རུང་ཞིང༌། ཚད་ཀྱི་ཡ་མཐའ་རང་ཅི་ཙམ་འདོད་པར་རྩིག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
བརྒྱད་པ་གཞི་མེད་ཀྱི་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།

76 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བརྒྱད་པ། གཞི་མེད་པ། ཞེས་པ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱི་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་དགེ་
འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི། སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། གསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ། གང་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པའི་ཡུལ། གང་གིས་སྐུར་བ་གདབ་པའི་དངོས་པོ། གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་ཕྱོགས་མཚན་མཐུན་ཡིན་ན་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་ཞིང༌། གཞན་ཕྱོགས་མཚན་དང་ལྟ་བ་གང་རུང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱང་ན་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་དག་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ། སྨྲ་ཤེས། དོན་གོ །ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །ཐ་སྙད་གསུམ་པོ་དེ་ཡང༌། ཇི་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ། །ཞེས་དང༌། རང་བཞིན་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ལ། འོག་མ་དག་ཏུ་ཐ་སྙད་གསུམ་ཞེས་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ལ་སོགས་པ་འདི་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་བསྙེན་རྫོགས་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གཞི་མེད་དང་བག་ཙམ་གྱི་ལྷག་མ་གཉིས་དང༌། ལྷག་མས་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། །འོ་ན་བསྙེན་རྫོགས་སྤྱིས་སྐྱེད་གསུམ་ལ་ཡུལ་དགེ་སློང་ཉམས་པ་དང༌། མཚན་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་ལ་སྐུར་པ་བཏབས་པས་ཀྱང་དངོས་གཞི་སྐྱེ་ལ་བརྡེག་གཟས་སོགས་ལ་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་མཚན་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐུར་འདེབས་གསུམ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་རིགས་སུན་འབྱིན་པའི་སྒོར་གྱུར་བ་དང༌། བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པ་དང༌། འབྱུང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བརྡེག་གཟས་སོགས་ནི་འདི་དག་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཚང་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་སྐུར་པ་གདབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཕམ་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ། གང་སྨྲས་པའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་པའོ། །གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བའོ།

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 77

།ཀུན་སློང་ཕམ་པས་ཉམས་པར་འདུན་པས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་གཞི་མེད་ཀྱིས་གསལ་བར་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཚིག་སྨྲ་ཞིང་གོ་བར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །
སྦྱོར་བ་ནི། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དགེ་སློང་ཆེ་གེ་མོས་མི་ཚངས་སྦྱོད་པ་
བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐུར་པ་གདབ་བྱའི་མིང་ནས་སྨོས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་སྦྱར་ནས་སྐུར་པ་འདེབས་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དེ་ཡང་ཉམས་པ་ལ་སྐུར་པ་བཏབས་པས་ལྷག་མ་སྐྱེད་པའི་མུ་བཅུ་གཅིག་ནི། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ། མཐོང་བ་དང༌། ཐོས་པ་དང༌། དོགས་པར་སྨྲས་པ་གསུམ་དང༌། དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་སྔར་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་མཐོང་བ་དང༌། ཐོས་པ་དང༌། དོགས་ཏེ་མ་བརྗེད་པར་སྨྲས་པ་གསུམ་དང༌། ཐོས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། ཐོས་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང༌། ཐོས་པ་ལ་དོགས་པ་དང༌། ཐོས་པ་ལ་མི་དོགས་པ་དང༌། དོགས་པ་ལ་དོགས་པ་རྣམས་ལ་མཐོང་བར་སྨྲས་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་དག་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས་ལྷག་མ་སྐྱེད་པའི་མུ་བཅུ་ནི། མཐོང་བ་བརྗེད་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་སྨྲས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཏེ་རྣམ་དག་ལ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། གཞི་མེད་པར་ཕམ་པས་སྐུར་པ་
འདེབས་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་མཐར་ཐུག་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་སྦོམ་པོའོ། །དེ་ཡང་ཉམས་པར་བྱ་བའི་མིང་མ་སྨོས་པར་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང༌། ལུང་ལས་འཕྲིན་པ་སྤྲིང་ཡིག་ལག་བརྡ་དང༌། །གཞན་ཟེར་བ་དང་གཅིག་ནས་གཅིག །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། སྤྲིང་ཡིག་དང༌། ལག་བརྡ་དང༌། མངགས་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ལྔ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་བས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་སེལ་བའོ། །ཉམས་འདུན་མེད་པར་ཁྲོས་པ་དང༌། བྱུང་རྒྱལ་དང༌། རྒོད་བག་ཙམ་གྱིས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །ཟག་བྱེད་ལ་བསམས་ནས་མ་ནིང་མོ་སྦུབས་མེད་པ་ལ་དགེ་སློང་འདིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་ན་སྦོམ་པོ་སྟེ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བའོ། །འོ་ན་

78 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སྦོམ་པོས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ལ་སྦོམ་པོ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། །སྨྲ་བ་པོས་མ་ནིང་མོ་སྦུབས་མེད་པ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་ཅེས་སྤྱིར་སྨྲས་པས་སྨྲ་བའི་ཡུལ་གྱིས་མ་ནིང་མོའི་ཕམ་པ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྨའི་སྒོ་གཞན་གཉིས་སུ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་ལ་གོས་ཡོད་པས་སྦོམ་པོ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྨྲ་བ་པོ་རང་གིས་མ་ནིང་མོའི་ཟག་བྱེད་ལ་བསམ་སྟེ་སྨྲས་པས་ལྷག་མ་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཉེས་བྱས་ལྕི་བ་ལ་སྦོམ་པོར་བཏགས་པར་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་སྦོམ་པོས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་སྦོམ་པོར་སོང་ཡང་ན་སྨད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྦོམ་པོས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྦོམ་པོར་ན་སྨད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ངོ༌། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཕམ་པས་སྐུར་བ་བཏབ་པས་ལྷག་མ། ལྷག་མས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་ལྟུང་བྱེད། སྦོམ་པོ་ནས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་བར་གྱིས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་འགྱུར་ཡང༌། འདིར་སྦོམ་པོས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་སྦོམ་པོར་འགྱུར་བ་དམིགས་བསལ་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་སེམས་ཏེ། དགེ་སློང་གིས་ཟས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་བསྟན་ན་ཆོས་བཙོངས་པས་འཚོ་བ་སྦྱར་བའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལ། དེས་གཞན་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་ན་ཟས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང༌། དགེ་སློང་མས་དགེ་སློང་མ་ལ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱིས་གླེགས་པ་ལ་མཐོ་འཚམ་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། གཞི་མེད་པར་ཕམ་པས་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཀུན་སློང་
བྱུང་ནས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་བར་བསྡམ་བྱ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་ཉེས་བྱས་སོ། །བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་དང༌། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་པ་ལ་གོ་བར་བྱས་པ་དང༌། བསམས་ཏེ་སྨྲས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞོགས་སྨོས་ཀྱིས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར། ཉམས་འདུན་མེད་པར་རྒོད་བག་དང་བྱུང་རྒྱལ་གྱིས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་སོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 79

དགུ་པ་བག་ཙམ་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
དགུ་པ། བག་ཙམ། ཞེས་པ་ལ། བག་ཙམ་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞིའི་
ལྟུང་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་ལས། གཞི་དང་བསམ་པ་དང༌། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གསུམ་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ། སྦྱོར་བ་ནི། གང་བསམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགེ་སློང་འདི་དང༌། བུད་མེད་འདི་དང༌། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོགས་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་མ་སྦྱར་བར་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་རྩོམ་པའོ། །ལྷག་མ་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཕམ་པས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་གཞིར་བྱས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་ཚུལ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་སྦྱར་དེ་གསལ་བར་སྨྲས་པ་དང༌། མ་སྦྱར་བར་མི་གསལ་བར་སྨྲས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་དང་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་སོགས་སྔ་མ་ལ་དཔག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བཅུ་པ་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ།
བཅུ་པ་དགེ་འདུན་དབྱེན་དང༌། ཞེས་པ་ལ་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་
དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་དུ་དབྱེ་བའི་གནས། ནམ་གྱི་ཆ་ཕྱེ་བའི་དུས། གང་གིས་ཕྱེ་བའི་རྟེན། དངོས་པོ་གང་གིས་ཕྱེ་བ། གང་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་པ་ལ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་དུས་ཡིན་པ། གསུམ་པ་ནི། ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ། བཞི་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། རང་མ་གཏོགས་པ་གྲངས་བརྒྱད་ཡན་ཆད་དུ་ཚང་བ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་དང༌། མཚན་མཐུན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ཇི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ནི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང༌། མཚན་དང་ལྟ་

80 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བ་ཁས་བླངས་པ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་པས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་དགེ་སློང་ཕ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། གང་ཟག་གིས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡུལ་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། མཚན་མཐུན་པ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ལ། དེ་དག་དགོས་པའི་རྒྱུན་མཚན་ཡང༌། རྣམ་དག་དང་མཚན་མཐུན་སོགས་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་མཚང་ཆེ་བ་ལྟར་ཉམས་པ་དང་གཞན་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་ལ་འབྲེལ་ཆུང་ཞིང་འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དམིགས་བསལ་དུ་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ་དང༌། འཆབ་པ་གཉིས་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བདག་པོ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་ལ། ཉན་རྣ་དང་སྤངས་པ་རྫས་ཕྱོགས་ལ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཤིང་ལས་དང་འབྲེལ་བས་སྐྱེད་པ་ལ་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་དགོས་སོ། །བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་གི་དོན་ནི། ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་མཐུན་པ་ནི། བཅས་པའི་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལ་སྒྲིབ་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བར་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་ཕ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། མཚན་མཐུན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་དག་ལའང་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་ཤེས་བྱེད་རྣམས་འདི་བཞིན་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། བསྒོ་བ་ལས་གྱུར་བཞི་དང་ཁྱད་དུ་གསོད། །འཕྱི་བ་བསྒོ་བ་སྡིག་ལྟ་འཛིན་པ་དང༌། །སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 81

སྙིལ་བསྡུད་འདུན་པ་བསྒྱུར། །ལས་ཀྱི་གནས་ནས་མ་སྨྲས་འགྲོ་བ་དང༌། །བསླབ་གཞི་ཁྱད་གསོད་སོར་བཤགས་གསུམ་པ་དང༌། །མ་ལོན་བསྙེན་པར་རྫོགས་དང་བཅོ་ལྔའོ། །གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་གཙོ་བོར་ཞུགས་པ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བཟློག་པ་ལྔས་བཟློག་ཀྱང་མི་བཏོང་བར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པོ། །སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཞུགས་པ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཆོས་ལྡན་གྱིས་བཟློག་ཀྱང་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་མི་གཏོང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བའོ། །དེ་ཡང་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་ཞིང༌། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པས་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསླབ་ཚིགས་ལྔ་བོ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་གསོལ་ཞིང་དོན་དེས་ཚུལ་ཤིང་ལེན་དུ་བཅུག་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་བཟློག་བསྒོ་རྣམ་པ་ལྔ་བྱས་པའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་ན་ལྷག་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལས་སྟོན་པ་གཞན་དང༌། བསླབ་པའི་གཞི་བཅས་པ་ཅི་རིགས་བསྲུངས་པས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་ལྟ་བ་ལས་གཞན་དུ་འབྱེད་པ་ནི་འདིའི་བཟློག་བསྒོ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྣང་ངོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་ཞུགས་པ་
ན། གང་ཟག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཟློག་པའི་བཞམས་ཏེ་བསྒོ་བ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཆོས་ལྡན་གྱིས་ལས་ཆོས་ལྡན་གྱིས་བཟློག་པ་ན་གསོལ་པ་དང༌། བརྗོད་པ་དང་པོ་དང༌། གཉིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བ་ལ་སྦོམ་པོ་རེ་རེ་སྟེ་བཟློག་བསྒོ་ལ་ལྟོས་པའི་སྦོམ་པོ་བཞི་དང༌། བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་དོན་གྱི་སུམ་གཉིས་རྫོགས་པའི་མདུན་རོལ་ཚུན་ཆད་དུ་སྦྱོར་བའི་སྦོམ་པོ་གཅིག་སྟེ་སྦོམ་པོ་ལྔར་གྲངས་ངེས་སོ། །འོ་ན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་བསྟན་པས་ན་བཞམས་

82 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཏེ་བསྒོ་བ་དང་གསོལ་བ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་འོག་དང་སྔ་རོལ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཞམས་ཏེ་བསྒོ་བ་ནས་ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་བར་བཟློག་པ་ལྔའི་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་མཚམས་རྣམས་སུ་བཟློག་བསྒོའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦོམ་པོ་ལས་གཞན་པའི་སྦོམ་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་གྱི་དེ་ནི་སྦོམ་པོའི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་ས་ཚིགས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བཞམས་ཏེ་བསྒོ་བའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བའི་སྦོམ་པོ་ནི་བཞམས་བསྒོ་རྫོགས་པའི་མཐའ་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་གསོལ་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་སྦོམ་པོ་གཞན་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཞི་པོ་དེ་དག་བཟློག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟློག་པ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟུང་བ་ཡང་དེ་སྙེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཟློག་པའི་གྲངས་དང་ལྟུང་བའི་གྲངས་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐ་མ་མ་གཏོགས་བའི་མི་གཏོང་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ཉིད་དོ།། ཐ་མ་ལ་ནི་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞམས་བསྒོའི་མཐའ་ལ་སྦོམ་པོ་མི་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བཟློག་བསྒོའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་སྐབས་སུ། བཟློག་པ་སྦྱོར་བར་གྱུར་པ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་ཡང་སྦྱོར་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ལ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྷག་མའི་སྐབས་སུ། བཟློག་བསྒོའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བའི་ལྟུང་བ་ལ་སྦོམ་པོ་དང་ལྷག་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་ཀྱི་བཟློག་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བར་གྱུར་པ་ལ་ལྟུང་བ་ཡང་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞེས་ནམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གསོལ་བའི་མཐའ་ལ་སྦོམ་པོ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་དོགས་གཅོད་གསུངས་ནས་བཞམས་བསྒོའི་མཐའ་ལ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་དོགས་པ་མ་བཅད་པ་ནི། གསོལ་བ་ནི་བཟློག་པའི་ལས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཐུགས་བསྟུན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བཟློག་པ་དངོས་མ་ཡིན་པས་དེའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བ་ལ་སྤོམ་པོ་མི་འབྱུང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 83

བའི་ཕྱིར་དང༌། བཞམས་བསྒོ་ནི་བཟློག་པ་དངོས་ཡིན་པས་དོགས་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར་ཡང་བཞམས་བསྒོའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བ་ལ་སྦོམ་པོར་གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་འདི་ནི་མི་གཏོང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་བས་ཤས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་བཞམས་བསྒོའི་སྔ་རོལ་དུ་དགེ་འདུན་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་བཞམས་བསྒོ་སོགས་ཀྱི་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་སྡིག་པའི་བསམ་པ་ཤས་ཆུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བཟློག་བསྒོའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ་དང་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་སྟེ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁ་ཅིག་གསུང་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ལུང་ལས་གསུམ་པ་བརྗོད་པ་ན་མ་རྫོགས་པ་གཞི་དེ་གཏོང་ན་དེ་ལྟ་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་མི་གཏོང་ན་ཉེས་པ་སྦོམ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ལུང་གི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་སྟེ། སྐབས་དེ་གཅིག་པར་བྱུང་གི་དེ་དང་རིགས་འདྲའི་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང༌། སྐབས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་ལུང་དུ་དྲངས་པ་ལའང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་བཟློག་པ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་ལྟུང་བ་ཡང་ལྔར་གྲངས་ངེས་སོ། །འོ་ན་བསྒོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། དབྱེན་དང་དེ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན། །དཀའ་བློ་མི་བདེ་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་དང༌། །བཟློག་པའི་ཕམ་པ་དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་དང༌། །བདེ་ཞིང་གནས་དང་གནས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། །འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་དང་གྲངས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་པ་དག་གོ །དབྱེ་འདོད་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་འཁོར་ཁ་འདྲེན་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་འཇོག་པ་དང༌། དག་གྲོལ་འཐོབ་པའི་བློས་དགོས་མེད་དུ་མི་སྨྲ་བའི་ཡི་དམ་འཆའ་བ་དང༌། མཚམས་ནང་དེ་ན་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བའི་དགེ་སློང་ཡོད་པར་ངེས་པའམ་འཕྲིགས་བཞིན་དུ་དེ་དག་མ་འོངས་ཀྱང་བླའི་སྙམ་དུ་མངོན་པར་བརྟགས་ཏེ་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཐ་ན་རབ་བྱུང་གི་ཞུ་བ་ཡན་ཆད་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བླངས་པར་དགོས་མེད་དུ་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་དང༌། ཐབས་གཞན་གྱི་འཚོ་ནུས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་སྨན་བཤང་ལམ་སོགས་པས་བཏང་

84 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བ་དང༌། བཅད་ཅིང་དབུག་པ་ལ་སོགས་པ་མཚོན་གྱིས་གསོ་བ་དང༌། ཞང་འབྲུམ་མཚོན་ལ་སོགས་པས་གཅོད་པ་དང༌། མི་འཆགས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འཆགས་ཀྱང་བླའི་སྙམ་ནས་དབྱེན་དང་གནས་ནས་དབྱུང་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་དབྱེ་བར་ནུས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང༌། འཁོར་མང་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའ་ིསྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རྣམས་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་དང༌། སྐྲ་ལས་བྱས་པ་དང༌། འུག་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཆང་བ་དང༌། གཅེར་བུའི་ཡི་དམ་བྱས་པ་དང༌། དག་གྲོལ་གྱི་བློས་སམ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་གང་རུང་གིས་སྐྲ་འཐོག་པ་དང༌། ལོ་མ་དང་ཤིང་ཤུན་ལ་སོགས་པ་གྱོན་པ་དང༌། རི་དྭགས་ཀྱི་པགས་པའི་གོས་དང༌། གསོ་རས་སེང་སེང་པོ་དང༌། དོར་མདས་སོགས་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྦུབས་དང༌། གོས་ཐམས་ཅད་སྔོ་བ་དང་གོས་ཀྱི་ཁ་ཚར་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར་རིང་པོར་བྱེད་པ་དང༌། གོས་ཁ་ཚར་མ་བཅད་པ་དང༌། ལྷམ་ཡུ་རིང་སྒྲོག་གུ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་གོས་རལ་བ་གྱོན་པ་དང༌། དགོས་མེད་དུ་གཙུག་ཏོར་འཆིང་བ་དང༌། མགོ་ཐོད་ལ་སོགས་པས་དཀྲིས་པ་དང༌། རེ་བ་ལས་བྱས་པའི་ཕྱར་བ་དང༌། རྡ་བལ་ལས་བྱས་པའི་སྣམ་བུ་གྱོན་པ་དང༌། རི་ལས་མཆོད་པ་དང༌། མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་དང༌། ཉི་མ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྟགས་འཆང་བ་དང༌། དགེ་སློང་རྣམ་དག་མཚན་མཐུན་ལྟ་མཐུན་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་བཞི་ཡན་ཆད་ཚོགས་པའི་ཚེ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་ཤེས་བཞིན་དུ་མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་བཏུང་བ་འཐུང་བ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་དུས་རུང་གིས་ཟས་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རིགས་པ་དང་བྱ་བར་སྟོན་པ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་བྱ་བ་མི་རིགས་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ཆད་པས་གཅད་པའི་སློབ་མ་རང་གིས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང༌། རང་ཕྱོགས་གཞན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པའི་ཚེ་འབྱེད་པ་པོ་རང་གིས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་འབྱེད་པ་དང༌། མཚན་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པ་འབྱེད་པ་རྣམས་ལ་སྦོམ་པོའོ། །སྨན་དང་སྨན་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་མི་ཤ་ཟོས་པ་དང༌། འཁྱགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 85

པ་དང་མ་འཁྱགས་པའི་ཤ་རློན་པ་སྨན་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཟ་བ་ལ་ཁམ་རེ་རེ་ཟ་བ་ལ་སྦོམ་པོ་རེ་རེའོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། དགེ་སློང་གིས་ཆུང་ཟད་ཇི་ཙམ་དུ་
དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟུལ་བར་བྱེད་པའི་བཞམས་བསྒོའི་སྔ་རོལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པ་དག་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པ་དག་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་དེ་རྗེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷག་མ།
བཅུ་གཅིག་པ། དེ་རྗེས་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ལ། རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་
མའི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ། སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། རྟེན་ནི། བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། འབྱེད་པ་པོ་དང་མཚན་མཐུན་ལྟ་མཐུན་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། དགེ་འདུན་འབྱེད་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་དེའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང༌། ལྷག་མ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་ནུས་པའི་དབྱེན་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བཟློག་པ་ལྔ་བཟློག་ཀྱང་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་མི་གཏོང་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་དབྱེན་གྱི་གྲོགས་ལ་ཞུགས་པ་བཞམས་བསྒོ་སོགས་ཀྱིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི། དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་བཞིན་ནོ། །
སྦྱོར་བ་དང་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། དགེ་འདུན་འབྱེད་པའི་
གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང༌། དེའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
བཅུ་གཉིས་པ་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ།

86 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཅུ་གཉིས་པ། ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་ཞེས་པ་ལ། ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་
མའི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ། སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ་དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྔ་ལས་དང་པོ་གང་སུན་ཕྱུང་བའི་ཡུལ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་རབ་བྱུང་གང་གི་རྟགས་སྡོམ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་གང་གིས་སུན་འབྱིན་པའི་དངོས་པོ་ནི། གླུ་ལེན་པ་དང༌། བྲོ་རྡུང་བ་དང༌། མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་བཏུང་བ་འཐུང་བ་སོགས་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་བྱས་པའམ། གཞན་གྱི་ཉེས་པ་བསྒྲགས་པའོ། །གསུམ་པ་གང་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་དགེ་འདུན་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་དང་མཚན་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཚོགས་སུ་ལོངས་པ། རང་ལ་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་ཆོས་ལྡན་དུ་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །ལྔ་པ་རྟེན་ནི། བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱས་ལ་ཆགས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་སྐྲོད་པའི་དགེ་འདུན་ལ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་སྨྲ་ཞིང་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞམས་བསྒོ་སོགས་ཀྱིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་ཚེ་ན་དགེ་འདུན་འདི་རྣམས་འདུན་པས་འགྲོ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ། ཞེས་སོགས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི། སྨྲ་བ་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དབྱེན་བཞིན་ནོ། །
སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། སྔར་བཞིན་ལ་དེར་གཏོགས་པའི་སྦོམ་པོ་ནི། དུད་འགྲོ་
ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་ཁྱིམ་པ་དང༌། མི་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། བརྡ་མི་ཕྲད་པའི་ཁྱིམ་པ་སུན་པར་བྱས་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་ཆོས་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་དགེ་འདུན་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་བཟློག་བསྒོ་རྣམ་པ་ལྔ་རྫོགས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གཏོང་ན་སྦོམ་པོའོ། །བརྗོད་པ་གསུམ་པ་མ་རྫོགས་པ་ཡན་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ཡང་སྔར་བཞིན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 87

བཅུ་གསུམ་པ་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ།
བཅུ་གསུམ་པ། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའོ། །ཞེས་པ་ལ། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་དགེ་
འདུན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་སྲུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་དག་གིས་གླེང་བ་འགོག་པའི་ཡུལ། གང་གིས་གླེང་བ་འགོག་པའི་དངོས་པོ། གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ། རྟེན་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་སློང་མཐའ་དག་གིས་གླེང་བ་འགོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་གཏོགས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་མཐའ་དག་གིས་གླེང་བ་འགོག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། མཚན་མཐུན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གླེང་བའི་གླེང་བྱེད་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། རང་ཉིད་གླེང་དྲན་བྱས་ལ་ཆགས་པའོ། །གླེང་བ་འགོག་པའི་ཡུལ་དང༌། དངོས་པོ་དང༌། ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ནི། དགེ་སློང་གིས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གླེང་པ་ཉིད་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་དེ་ལ་དགེ་སློང་དག་གིས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། དགེ་སློང་མཐའ་དག་གིས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་མཐའ་དག་ལ་གླེང་བ་འགོག་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་བཟློག་བསྒོ་རྣམ་ལྔས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བཟློག་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་དགེ་ཡང་རུང་སྡིག་ཀྱང་རུང་བདག་ལ་ཅི་ཡང་མ་སྨྲ་ཞིག ཅེས་སོགས་མི་གཏོང་པའི་ཚིག་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དབྱེན་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་གླེང་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་ཟག་གིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་ཡང་དུ་ཞེ་ན། རྗེས་ཕྱོགས་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བྱིན་ཕྲོགས་བསྔོས་བསྒྱུར་དང༌། །སྐྱོན་སྨྲ་ཕྲ་མ་སྐྱོ་སྔོགས་གནས་

88 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ངན་ལེན་བརྗོད་དང༌། །བཤེས་ངོར་བྱེད་དང་ཁྱད་གསོད་འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་དང༌། །སྐྲོད་དང་ཕྱིས་གནོན་ཟས་ངོར་སྟོན་ཞེས་སྐུར་འདེབས་དང༌། །སྤངས་པ་སྟོབས་དང་བརྡེག་གཟས་གནས་ངན་ལེན་འཆབ་དང༌། །ཟན་གཅོད་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་དང༌། །འགྱོད་སྐྱེད་ག་ག་ཚིལ་དང་སྡངས་བྱེད་གདེང་མེད་དང༌། །བསླབ་པ་སྤོང་དང་ཉན་རྣ་མི་གུས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །བསླབ་གཞི་ཁྱད་དུ་གསོད་དང་སོར་བཤགས་གཉིས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་འདི་རྣམས་སོ། །འདི་གླེང་བའི་ཡུལ་འགོག་པའ་ི་ཆ་ནས་དགེ་འདུན་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་ཡང་དུ་ཞེ་ན། ཁང་ཆེན་ཕྱོགས་གཅིག་བཀའ་བློ་མི་བདེ་དང༌། །སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་དང་བཤེས་ངོར་བྱེད་པ་དང༌། །འཕྱ་བ་དང་ནི་གནས་མལ་ལྟུང་བྱེད་དང༌། །གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད་སྐྲོད་དང་ཕྱིས་གནོན་དང༌། །རྩ་བ་འབྱུང་འདུག་རིམ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །འདུ་ཤིང་ཟ་དང་མ་གུས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །སྔ་དྲོ་གྲོང་རྒྱུ་ཁྲི་རྐང་འཆོས་པ་དང༌། །ཤིང་བལ་གོས་པར་བྱས་དང་བཅུ་དྲུག་གོ །
སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་ནི། བཞམས་བསྒོའི་མཐའ་ལ་སྦོམ་པོ་སྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་སྔར་བཞིན་ནོ། །
སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ནི། ཀུན་སློང་བྱུང་ནས་བཞམས་བསྒོ་ལ་མ་ཐུག་གི་
བར་ཉེས་བྱས་སོ། །ལྷག་པའི་སེམས་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་གླེང་བ་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདུལ་བར་གཏོགས་པའིབསླབ་པའི་གཞི་འགའ་ཞིག་དང་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་གིས་གླེང་བ་འགོག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། བསྒོ་བ་ལས་གྱུར་པ་བཅུའི་ལྟུང་བ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ལ་མི་གཏོང་བའི་ཚེ་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་ཙམ་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟློག་བསྒོ་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པ་ལ་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་བཟློག་བསྒོ་བྱས་པ་དང༌། དེའི་མཐར་མ་བྱས་པ་དང༌། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ལ་གླེང་དྲན་མ་བྱས་པར་བཟློག་བསྒོ་བྱས་པ་དང༌། གླེང་དྲན་གྱི་མཐར་མ་བྱས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 89

རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་སེམས་སྲུང་ཚུལ་ནི། ལྟུང་བ་ཚུལ་བཞིན་གླེང་དྲན་བྱས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །
སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་དང་པོ།
སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ། ཞག་གི་ཆད་ལས་དང་འབྲེལ་བ་སྤང་
ལྟུང་དང༌། མ་འབྲེལ་བ་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པར་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ཚན་གསུམ་ལས། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ནི། སྡོམ་ལ། འཆང་བ་འབྲལ་བ་འཇོག་པ་དང༌། །འཁྲུར་འཇུག་པ་དང་ལེན་པ་དང༌། །སློང་དང་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་བཅས། །རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྐུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི།
འཆང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདང་པོ་འཆང་བ་ཞེས་པ་གོས་ཞག་བཅུའི་འཆང་སྤང་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་
བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་གང་འཆང་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ཡིན་པ། མཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀ་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་དང་ལྡན་པ། ཁ་བསྐོང་གི་རེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའམ། རུང་ཡང་རེ་བ་མེད་པ། རང་ཉིད་དབང་བ། གནས་སྐབས་དབང་བྱར་ཡོད་པ། བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའམ་བརླབས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཤན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །རྟེན་ནི་སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཞག་བཅུར་འཆང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། རང་སྟོབས་སམ་ཤན་སྟོབས་གང་རུང་གིས་ཞག་བཅུ་བར་མ་ཆད་དུ་འཆང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རང་སྟོབས་སམ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་འདས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའོ། །དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་རྩོལ་བས་མ་བྱས་པ་དང༌། ར་བལ་དང་རྔ་བལ་ལས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གོས་མི་རུང་བ་དང༌། ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ལས་ཆུང་བ་རྣམས་ཞག་བཅུ་འདས་པར་བཅངས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། བརྡེག་བྱ་བྱིན་རླབས་

90 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཅན་ཡིན་ན་ཤན་རྡེག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་རྙེད་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་ཤན་རྡེག་ཅིང་རྡེག་བྱེད་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ན་བརྡེག་བྱ་ལ་ཡང་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟུང་བ་འབྱུང་ལ་བྱིན་རླབས་ཀྱང་འཇིག་གོ །བརྡེག་བྱ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་ཡིན་ན་རྡེག་བྱེད་ཞག་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་རྙེད་པ་དགོས་ཏེ། མཉམ་རྙེད་ཡིན་ན་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ན་གཉིས་ཀ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུའི་འཆང་སྤང་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞག་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་དུ་རྙེད་པ་དང་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་སྔར་རམ་མཉམ་དུ་རྙེད་པ་ལ་ཤན་མི་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ཡང་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྨན་ཞག་བདུན་པ་ལ་ནི་བརྡེག་བྱ་རྡེག་གཉིས་ཀ་བྱིན་རླབས་དང་ལྡན་པ་རྡེག་བྱེད་ཞག་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་རྙེད་པ་དགོས་སོ། །སྤྱིར་གོས་དང་ཟས་དང་སྣོད་སྤྱད་དང༌། ནོར་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་རུང་བ་དང་རང་གི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པའི་ཚད་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་ནས་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་བར་གང་རུང་ཡིན་པ་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་དང་དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ལ་སེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྫས་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང༌། ཚད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་གོས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ། སྟན་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཚད་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རང་ཚད་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་དང༌། མཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀ་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པས་སྐྱེད་པ་སྤྱི་ཚད་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་དང་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེ་ལ་རང་ཚད་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འབྲལ་དང་འཁྲུར་འཇུག་སྲིན་བལ་དང༌། །འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་ལོ་དྲུག་དང༌། །མཐོ་གང་བལ་ཁུར་རས་ཆེན་དང༌། །དགོན་པ་དང་༼ནི་༽གནས་མལ་དང༌། །གོས་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་སྦེད་པ་དང༌། །གདོང་མེད་གདལ་དང་གདེང་བ་དང༌། །གཡན་པ་དགབ་དང་རས་ཆེན་དང༌། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཅུ་དགུའོ། །སྤྱི་ཚད་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འཆར་བ་འཇོག་པ་ལེན་པ་དང༌། །སློང་དང་སློང་བར་རིགས་པ་དང༌། །སྤགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 91

དང་སོ་སོ་སྤགས་པ་དང༌། །བསྐུར་དང་བལ་རྨེལ་ཐག་གཉིས་གཉིས། །བྱིན་ཕྲོགས་གཏད་བྱུང་དངོས་བསྒྱུར་དང༌། །བཤེས་ངོར་བྱེད་དང་གོས་བྱིན་དང༌། །ཁ་མ་བསྒྱུར་ཏེ་བཅུ་བདུན་ནོ། །

འབྲལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགགཉིས་པ། འབྲལ་བ་ཞེས་པ་ལ། འབྲལ་བའི་སྤང་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌།
བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དང་འབྲལ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། ཆོས་གོས་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་ལྡན་པ། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་དགོན་པ་བས་གནས་གཞན་དུ་བཞག་པའི་སྣམ་སྦྱར་མ་ཡིན་པའོ། །གང་ནས་འབྲལ་བའི་གནས་ནི། ཆོས་གོས་ཀྱི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའོ། །གང་གིས་འབྲལ་བའི་རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་བཏིང་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པ། སྣམ་སྦྱར་གྱི་ཆ་ནས་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པའོ། །བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་འབྲལ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་འབྲལ་བར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ཆོས་གོས་བཞག་པའི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཚན་མོ་འདས་ཏེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གོས་ཐ་ཆད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་ཅན་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་ནོར་གཅིག་པའི་ཁང་པ་ཕན་ཚུན་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཞིང་བར་དུ་མཚམས་གཞན་མ་ཞུགས་པ་ལ་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་གོས་བཞག་ཅིང་ཅིག་ཤོས་སུ་དགེ་སློང་བསྡད་དེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་དེ། ཁྱིམ་པ་ལ་ནི་ནོར་གཅིག་པ་གཙོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱིམ་པ་ནོར་ཐ་དད་པའི་ཁང་པའི་བར་གྱི་མཚམས་ར་བ་དང་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་ར་བ་སོགས་སུ་ཆོས་གོས་བཞག་ནས་དེ་མི་དབང་བའི་ཁྱིམ་དུ་བསྡད་དེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་སྤང་ལྟུང་སྐྱེད་དོ། །བསླབ་པ་དང་མཚན་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནས་

92 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལ་ནི། རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཞིང་བར་དུ་མཚམས་གཞན་མ་ཞུགས་ན་ཆོས་གོས་བཞག་ནས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ནང་གང་ཡང་རུང་བར་དགེ་སློང་གནས་ནས་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་འབྲལ་སྤང་མི་སྐྱེད་དེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་གཙོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་འབྲེལ་བའི་ནགས་ཀྱང་འདི་དང་འདྲ་བར་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཚུད་ཆད་གནས་གཅིག་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཕན་ཆད་འབྲེལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་མཚམས་གཞན་དང་འདྲ་བར་ལྟུང་བ་སྐྱེད་དོ། །ཁྱིམ་པ་ནང་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཁང་ཐུན་མོང་དུ་དབང་བ་ཡིན་ན་སྒོ་ཁང་དུ་ཆོས་གོས་བཞག་ནས་དགེ་སློང་ཁང་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ནང་དུ་བསྡད་དེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་ལྟུང་བ་མི་སྐྱེད་དོ། །ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ཆོས་གོས་འཁྱེར་མཁན་དང་དགེ་སློང་རང་གཉིས་ལམ་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ན་རང་དང་འཁུར་བ་པོའི་བར་དུ་གྲོང་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་མཚམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་ན་འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་ལྟུང་བ་མེད་ལ། དེ་ཕན་ཆད་ལ་ནི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་དོ། །མཚམས་གཞན་གྱིས་ཆོད་ན་དྲུང་ན་འདུག་ཀྱང་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་དོ། །
ཞིང་དུ་ནི་མཚམས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་ན་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་ལམ་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་
བར་རྟོགས་པ་ཚུན་ཆད་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ནོ། །གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང་རིབ་མ་དང་འོབས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལ་ནི། གང་གིས་བསྐོར་བའི་ཕ་མཐའ་ཚུན་ཆད་གནས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ཞིང༌། ཉེ་འཁོར་ནི་སྤྱིར་བཏང་དུ་བརྩམ་དུ་རུང་བ་ལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འདོམ་རེ་རེའོ། །འདོམ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་སོགས་ཉེ་འཁོར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ལ། གདེང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ལྡོག་
པའི་བསམ་པ་མེད་པར་གདིང་བ་བཞག་སྟེ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བསམས་ཏེ་སོང་བ་ལས་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ལྡོག་མ་ནུས་པ་ན་དེར་གདེང་བ་མ་བརྙས་པ་དང༌། བརྙས་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་ན་བླ་གོས་བཞི་ལྟབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་མ་ཉལ་བ་དང༌། དེའི་སྟེང་དུ་ཡུན་རིང་དུ་ཉལ་བ་དང༌། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ལྡོག་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྟན་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 93

འདུག་དགོས་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་གདིང་བ་མ་ཁྱེར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྣམ་སྦྱར་དང་འབྲེལ་བ་ནི། བཞག་པའི་གནས་སུ། སློང་དང་སྒོ་གླེགས་ཡོད་པས་བརླག་པའི་ཉེས་དམིགས་མེད་ཅིང༌། ཁྱེར་བའི་ཚེ་ཆར་འབབས་པའམ། འབབ་ཏུ་དོགས་པའམ་ཟམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ཆུ་ཀླུང་གིས་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་ཆུད་ཟ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པའི་ཚེ་སྣམ་སྦྱར་ཁྱེར་བ་དང༌། བཞག་པའི་གནས་སུ་ཉེས་དམིགས་ཡོད་ཅིང་ཁྱེར་བའི་གནས་སུ་ཉེས་དམིགས་མེད་པའི་ཚེ་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་དང་མ་བཏིང་བ་དང༌། གནང་བ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཁྱེར་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཁྱེར་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ཉེས་དམིགས་མེད་པའི་ཚེ་སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ་དང་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཁྱེར་བ་དང་སྣམ་སྦྱར་བཞག་སྟེ་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་མི་སླེབ་པའི་གནས་སུ་རང་དགར་འགྲོ་བ་དང༌། གཞན་དུ་སོང་ནས་སྣམ་སྦྱར་གྱི་གནས་སུ་ལྡོག་མ་ནུས་པའི་ཚེ་སྣམ་སྦྱར་གྱི་བྱིན་རླབས་ཕྱུང་སྟེ་ཐ་ན་གཞན་ལས་བརྙས་པ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གོས་ལ་སྣམ་སྦྱར་གྱི་བྱིན་རླབས་མ་བྱས་པ་དང༌། རང་གི་གནས་ནས་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ་ན་ཆོམ་རྐུན་པ་ལ་སོགས་པས་སྣམ་སྦྱར་བརླག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཚེ་སྣམ་སྦྱར་གྱི་བྱིན་རླབས་ཕྱུང་སྟེ་གོས་གཞན་སྣམ་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དེའི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་རློབས་པའི་ཆོ་ག་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་གོས་འདི་སྣམ་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དང་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །ཡུལ་མེད་ན་རང་གིས་བྱའོ། །ཞག་བཅུའི་ནང་དུ་སྣམ་སྦྱར་བཞག་པའི་གནས་སུ་མི་འཁོར་ན་སྣམ་སྦྱར་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱའོ། །བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་ཡོད་པའི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པར་སྐྱ་རེངས་འཆར་བའི་གོང་ཕྱིན་པར་མ་ནུས་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །
དེ་ཡང་སྤྱིར་མཐར་ཐུག་འགྲུབ་པ་མཚན་མོ་འཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་ནས་སྐྱ་
རེངས་དང་པོ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འཆང་འབྲལ་འཇོག་པ་ལྷུང་བཟེད་

94 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འཆང་སྤང་དང༌། །དགོན་པའི་འབྲལ་བ་རས་ཆེན་བཞག་ཕྱིས་དང༌། །དབྱར་རྙེད་བཞག་ཕྱིས་གསོག་འཇོག་སྤང་བ་དང༌། །ནུབ་ལྷག་སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། །བསྙིལ་སྡུད་ཕྱོགས་གཅིག་བུད་མེད་ལྷན་ཅིག་ཉལ། །གནས་ངན་ཡེན་འཆབ་དམག་གི་ནང་གནས་དང༌། །སྣང་བར་བཅས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བ་སྟེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔའོ། །
འཇོག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགགསུམ་པ་འཇོག་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། འཇོག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། གང་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་རུང་བ། ཁྲུ་གང་དུ་ལོངས་ཤིང་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ལས་ཆུང་བ། རང་ཉིད་དབང་བ་གནས་སྐབས་དབང་བྱར་ཡོད་པ། ཁ་བསྐང་གི་གོས་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་ཤིང་བཞག་ཏུ་རུང་བ། བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའམ་བརླབས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཤན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་མ་གཏིང་བ། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཞག་སུམ་ཅུར་འཆང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ། དེ་ལྟར་འཆང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རང་ངམ། ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའོ། །ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང་རང་ལས་གཞན་པའི་དོན་དུ་རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་ཞག་སུམ་ཅུ་ལས་འདས་པར་བཞག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
འདིར་ལྟུང་བ་སྐྱེས་ཚུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རིགས་མི་ལྡོག་ལ་ཤན་འབྱུང་བ་ནི།
ཁ་བསྐོང་བ་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཞག་པ་ཞག་གཅིག་འདས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཁ་བསྐོང་གི་གོས་རིགས་མཐུན་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་བསྡོམས་པས་ཆོས་གོས་ཐ་ཚད་དུ་མ་ཆོག་ལ། ཡང་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་རིགས་མཐུན་གྱི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་མ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 95

བརླབས་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པས་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་པ་ན་སྔ་མ་ལ་རང་སྟོབས་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཟླ་འཇོག་གི་སྤང་བ་འབྱུང་ངོ། །
གཉིས་པ་རིགས་ཀྱང་མི་ལྡོག་ལ་ཤན་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ནི། རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་
བཞག་པ་ན་རེ་བ་མ་ཆད་ཀྱང་ཁ་བསྐོང་གི་གོས་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་མ་བྱས་པས་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་པའམ། རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཞག་པའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རེ་བའི་གོས་གྲུབ་ཅིང༌། གཉིས་ཀ་བསྡོམས་པས་ཆོས་གོས་ཐ་ཚད་དུ་མ་ཆོག་པ་ན་སླར་ཡང་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་རིགས་མཐུན་གྱི་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་མ་བྱས་པར་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་པ་ན། ཟླ་འཇོག་གི་སྤང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་གི་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བསྐང་གི་གོས་ཞག་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ནི་ཤན་བརྡེག་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གྲུབ་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྙེད་པས་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་པ་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཟླ་འཇོག་གི་སྤང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རིགས་ཀྱང་ལྡོག་ལ་ཤན་ཡང་འབྱུང་བ་ནི། རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཞག་
པའི་ཞག་གཅིག་འདས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཞག་སུམ་ཅུའི་སྔ་རོལ་གང་ཡང་རུང་བའི་དུས་སུ་རེ་བ་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་ལག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང༌། རེ་བ་གཞན་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་པས་ཆོས་གོས་ཐ་ཚད་དུ་ཆོག་པའི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་མ་བྱས་པར་རེ་བ་བཅུ་ཚིགས་གསུམ་པོ་གང་ལ་གྲུབ་པའི་རང་རང་གི་བཅུ་ཚིགས་འདས་པ་ན་སྔ་མ་ལ་རང་སྟོབས་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུའི་འཆང་སྤང་འབྱུང་ངོ༌།། བཞི་པ་རིགས་ལྡོག་ལ་ཤན་མི་འབྱུང་བ་ནི། རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཞག་པའི་ཉི་
མ་དེ་ཉིད་ལ་ཁ་བསྐང་གི་རེ་བ་གྲུབ་ནས་ཆོས་གོས་ཐ་ཚད་དུ་ལོངས་པའམ། མ་ལོངས་ཀྱང་ཁ་བསྐང་གི་རེ་བ་གྲུབ་ནས་ཆོས་གོས་ཐ་ཚད་དུ་ལོངས་པའམ། མ་ལོངས་ཀྱང་ཁ་བསྐང་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དང༌། རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཞག་པ་ན་ཞག་སུམ་ཅུའི་སྔ་རོལ་དུ་རེ་བའི་གོས་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པར་རེ་བ་དང་བྲལ་ལ། གཞན་ནས་ཀྱང་རེ་བ་མེད་པའི་ཚེ་

96 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་མ་བྱས་ན། ཆོས་གོས་ཐ་ཚད་དུ་ལོངས་པ་བཅུ་ཚིགས་གང་ལ་གྲུབ་པའམ། རེ་བ་བཅུ་ཚིགས་གང་ལ་ཆད་པའི་བཅུ་ཚིགས་འདས་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུའི་འཆང་སྤང་འབྱུང་གི་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ནི་གཉིས་ཀ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་མཉམ་རྙེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་ཤན་བརྡེག་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། རྒྱུ་གསར་པ་ལས་སྣམ་སྦྱར་དང་གདིང་བ་སྤྱིར་བཏང་དུ་
ཉིས་རིམ་དང༌། བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་གཅིག་རྐྱང་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། ཟླ་བ་བཞིའི་བར་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་བཟོ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔར་བཤད་པའི་རིམ་པ་དེ་དག་ཉིས་འགྱུར་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། རིམ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་ལྷག་པར་སྦྱར་བ་དང༌། རིམ་པ་རིགས་པ་ཅན་བྱི་དོར་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་འདི་ཉིད་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་ཕོག་པ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་གྱི་སྣམ་ཕྲན་དགུར་མ་ལོངས་པ་དང༌། ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལས་ལྷག་པ་དང༌། སྣམ་ཕྲན་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་ཟུང་བྱས་པ་དང༌། སྣམ་ཕྲན་དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ། བཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་དང༌། སྣམ་ཕྲན་བཅོ་ལྔ་པ། བཅུ་བདུན་པ། བཅུ་དགུ་པ་གསུམ་ལ་གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་དང༌། ཉེར་གཅིག་པ། ཉེར་གསུམ་པ། ཉེར་ལྔ་པ་རྣམས་ལ་གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་ལྔ་པ་རྣམས་སུ་མ་བྱས་པ་དང༌། སྣམ་ཕྲན་གླེགས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་གོས་གསུམ་ལ་སྲིད་དུ་ཁྲུ་ལྔ་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་བྱས་པ་དང༌། ཕྱེད་དང་ལྔ་དང་ཕྱེད་དང་གསུམ་ལས་ཆུང་བ་བྱས་པ་དང༌། སྣམ་ཕྲན་གླེགས་བུ་མེད་པའི་བླ་གོས་ལ་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཞེང་དུ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་དང༌། ཕྱེད་དང་ལྔ་དང་ཕྱེད་དང་གསུམ་ལས་ཆུང་བ་དང༌། སྣམ་ཕྲན་མེད་པའི་མཐང་གོས་ལ་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བདུན། ཞེང་དུ་ཁྲུ་དོ་ལས་ལྷག་པ་དང༌། འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཚད་ལས་ཆུང་བ་བྱས་པ་དང༌། བླ་གོས་མཐང་གོས་སྣམ་ཕྲན་གླེགས་བུ་མ་བྱེད་པའི་ཚེ་བླ་གོས་ལ་སྣམ་ཕྲན་བདུན་མ་དང༌། གླེགས་བུ་ཕྱེད་གསུམ་མ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་པ་དང༌། མཐང་གོས་ལ་སྣམ་ཕྲན་ལྔ་བ་དང༌། གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 97

པ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཁྲུ་དང་ལུས་མི་འཆམ་པའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་སྲིད་ཀྱི་བདུན་ཆ་གཉིས་ལས་ཁྲུ་གང་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། མཐང་གོས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚད་ཀྱིས་ལུས་མི་ཁེབས་བའི་ཚེ་རལ་ཁ་དཔུང་ཆད་མ་བྱས་པ་དང༌། མི་དགོས་པའི་ཚེ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
འཁྲུར་འཇུག་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབཞི་པ་འཁྲུར་འཇུག་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། འཁྲུར་འཇུག་གི་སྤང་བའི་ལྟུང་བ་རྣམ་
གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་འཁྲུ་གཞུག་པའི་ཡུལ་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མི་མཐུན་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཡན་ལག་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ནི། དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ནི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ལ། ལྟ་བ་མཐུན་པ་ནི། ལྟ་བ་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། ལུས་བསྟན་དུ་རུང་བ་ནི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་དུ་བླང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་སྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། དེ་གཉིས་ལ་ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སླ་ཞིང་དགག་བྱ་རྫོགས་པར་འདྲེན་ནུས་པ་ལྟར། ལུས་སྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་ལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་འཁྲིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའི་དགག་བྱ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་དཀའ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་དབང་དུ་འགྱུར་དཀའ་བས་བཅས་པ་རྣམ་འཇོག་གི་དགག་བྱ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

98 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འདི་གཉིས་ཡན་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྟུང་བ་གཞན་ལའང་རྒྱུ་མཚན་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་མ་དགེ་སློང་མས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཡན་ལག་གི་མདོའི་ཁུངས་འདི་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །
གང་འཁྲུར་བཞུག་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་གདིང་བ་ལས་གང་
ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། རང་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་ལྡན་པ། འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པར་འོས་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་དང་བདུན་ནོ། །
བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འདུ་
ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཁྲུ་བ་དང་འཚེད་པ་དང་འཆག་པ་ཐམས་ཅད་དམ་གང་རུང་འཆོལ་བའི་ཚིག་སྨྲ་ཞིང་གོ་བར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམས་པའི་དོན་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བའི་ཚིག་སྨྲ་བར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གམ། ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འཁྲུ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་དགེ་སློང་མས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མི་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་རོ། །དགེ་སློང་མས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་ཡང་དུ་ཞེ་ན། འཁྲུར་འཇུག་ལེན་དང་བལ་རྨེལ་དང༌། །མ་བསྐོས་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང༌། །གོས་བྱེད་པ་དང་གོས་སྦྱིན་དང༌། །འགྲོན་ལམ་འཇུག་དང་གྲུར་འཇུག་དང༌། །དབེན་པར་འགྲེང་དང་སྦྱོར་བཅུག་དང༌། །སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་མོ། །འདིར་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལ། ཉེ་དུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། བདུན་བརྒྱུད་ཚུན་ཆད་དུ་གཏོགས་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཡུལ་དེར་ཉེ་དུར་བྱེད་མི་བྱེད་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་ཉེ་དུ་ལ་བརྟེན་པའི་ངོ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་བྱེད་པའི་ཆགས་སྲུང་མ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 99

སྲུང་སོགས་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སྲི་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འཁྲུར་འཇུག་ལེན་དང་སློང་བ་དང༌། །སློང་བར་རིགས་དང་སྤགས་པ་སློང༌། །སོ་སོར་སྤགས་དང་བལ་རྨེལ་དང༌། །མངོན་མཚན་ཉོ་ཚོང་ལྷུང་བཟེད་ཚོལ། །ཐ་ག་གཉིས་དང་གོས་བྱེད་དང༌། །གོས་བྱིན་འདུག་ནས་ཟ་བ་དང༌། །བསོད་པ་སློང་དང་གཅེར་བུ་སྟེར། །མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་རས་ཆེན་ཚོལ། །ཆོས་སྟོན་དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་དང༌། །སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་ཟ་བ་དང༌། །དོ་གསུམ་ཙམ་ལས་ལྷག་ལེན་དང༌། །བུད་མེད་དང་འགྲོ་ལྷན་ཅིག་ཉལ། །སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས། །དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའོ། །
ཁ་ཅིག་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལའང་ཉེ་དུ་
མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་མངོན་མཚན་ཉོ་ཚོང་དང་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བ་དང༌། འདུག་གནས་སུ་ཟ་བ་དང་བཞི་ལ་ནི་ཡུལ་ཉེ་དུ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་དེ། འདོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྐྱེད་དང་མོད་ཉོ་དཀོན་ཚོང་ལྷུང་བཟེད་ཚོལ་བ་ནི་ཧ་ཅང་འདོད་པ་སྤེལ་བ་ཐ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདུག་གནས་སུ་ཟ་བ་ལ་ནི་མུ་སྟེགས་དང་རྩོད་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་ལ་ནི་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་དུ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དེ་འཁྲུར་འཇུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ནང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བ་བཅས་པ་རྣམ་འཇོག་གི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། མ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་དུ་ལ་དེ་དག་འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སློང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ལོངས་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་སྲི་བ་མེད་པར་སྦྱིན་བདག་ལ་ཐོབ་བོ་ཅོག་བླངས་པས་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་ཅིང་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཉེ་དུ་ལ་ནི་དེ་དག་འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཅག་ཉེ་དུ་ལས་ནི་བྱིན་ཀྱང་མི་ལེན་ལ་ཉེ་དུ་མ་

100 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡིན་པ་ལས་ནི་ཐོབ་བོ་ཅོག་ཀུན་ལེན་པར་བྱེད་ཅེས་སྨད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མོ་དང༌། དགེ་སློབ་མ་ལ་སོགས་པ་ནང་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མོ་དང༌། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མོ་ལ་འཁྲུར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས། གོས་མི་རུང་བ་དང༌། ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་སོགས་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་སྣམ་སྦྱར་སོགས་དང༌། འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པར་མི་འོས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་གསུམ་དང༌། གདིང་བ་ལས་གཞན་པའི་གོས་འཁྲུར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པས་འཁྲུར་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཁྱིམ་པ་མོ་དང་དུད་འགྲོ་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཁྲུར་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོའོ། །དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཀ་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལྟུང་བ་གཅིག་སྐྱེད་ལ་བྱ་བ་གསུམ་ག་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལྟུང་བ་ཐ་དད་གསུམ་སྐྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་ཆོས་ལྡན་གང་ཟག་
གིས་མ་བསྲུངས་པ་དང༌། གློ་བུར་བས་འཇུག་པའི་གནས་བཙལ་བ་དང༌། རྫས་གཞག་པ་དང༌། ཅུང་ཟད་ངལ་གསོ་བ་བྱས་མ་ཐག་གཉུག་མར་གནས་པའི་ཁྲིམས་སུ་བྱ་བ་ཡོད་མེད་སོགས་མ་དྲིས་པ་དང༌། དྲིས་ཀྱང་དེ་ལས་འགལ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འགལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
ལེན་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགལྔ་པ་ལེན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། ལེན་པའི་སྤང་བའི་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལས་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་དད་པ་དང་སེམས་ཡངས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དགུ་ལྡན་ནོ། །གང་ལེན་པའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། དགེ་སློང་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་གནས་པ་དང་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ། །གང་གིས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 101

ལེན་པའི་རྟེན་ནི། དགེ་སློང་མས་དགེ་འདུན་ལ་གོས་འབུལ་བ་ན་བདག་ཉིད་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྨྲ་བ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གང་སློང་བའི་གོས་དེས་ཕོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དགེ་སློང་མ་དེ་དང་ནོར་མི་གཅིག་པ། ཉོ་ཚོང་སོགས་ཀྱི་ཆེད་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ལེན་པར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །གོས་དང་ཟས་ལས་གཞན་པའི་རྫས་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་རང་དགར་ལེན་པ་དང༌། གོས་མི་རུང་བ་དང༌། ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། དགེ་སློང་མ་དེ་ཉིད་དབང་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དགེ་སློང་མ་དང་ཉེ་བར་མ་གྱུར་པའི་གོས་ལེན་པ་དང༌། སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདྲུག་པ་སློང་དང་ཞེས་པ་ལ། སློང་བའི་སྤང་བའི་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་
ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལས་བསློང་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་ནོར་ཐ་དད་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། མ་བསླངས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཅི་བདེར་སྟོབས་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །འོག་ཏུ་ཡང་ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ཞེས་པ་རྣམས་འདི་བཞིན་ཤེས་བྱའོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། ཁྱིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །གང་གི་སློང་བའི་རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ། གོས་དེ་རང་ལ་བསྔོས་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ། གང་སློང་བའི་གོས་དེས་ཕོངས་བ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གོས་སློང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམས་པའི་དོན་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སློང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རིན་ཐང་དང༌། ཁ་དོག་དང༌། ཁྲུ་

102 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཚད་ལས་གང་སློང་བར་བསམས་པ་དེ་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་ལས་བླངས་པ་དང༌། གོས་མི་རུང་བ་དང༌། ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། རྒྱུ་སྤུན་གྱི་དོག་པ་དང༌། བལ་དང༌། རང་ཡོ་བྱད་དེས་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཕོངས་པ་མ་ཡིན་པར་དགོས་མེད་དུ་གོས་དང༌། ལྷུང་བཟེད་དང༌། ཟས་བསོད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕོར་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྤྱད་དང༌། གནས་ཁང་དང༌། འབྲུ་དང༌། བཟའ་བ་དང༌། བཏུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཐ་ན་དངོས་པོ་རྩྭ་ཙམ་སློང་བར་བྱེད་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པས་དངོས་པོ་དེ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡིན་ན་ཡང་བསླབ་བར་བྱའོ། །བྲེལ་བ་མེད་ན་རྩྭ་ཙམ་ཡང་བདག་གིར་མི་བྱ་ན་གོས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བར་བཞོག་སྟེ་དེས་ན་ཉེས་བྱས་སྔ་མར་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སློང་བར་རིགས་པ་སློང་བའི་སྤང་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་
སློང་པ་དང༌། །སློང་བར་རིགས་དང་སྤགས་པ་སློང༌། །སོ་སོས་སྤགས་དང་བསྐུར་བ་དང༌། །མངོན་མཚན་ཉོ་ཚོང་ལྷུང་བཟེད་ཚོལ། ཐ་ག་གཉིས་དང་རས་ཆེན་ཚོལ། །བརྟད་བྱུང་དངོས་བསྒྱུར་ཆོས་སྟོན་དང༌། །སྦྱོར་དུ་བཅུག་དང་ཡང་ཡང་དང༌། །འདུག་ནས་ཟ་དང་བསོད་པ་སློང༌། །ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་དང༌། །ཉལ་ཤོམ་ཁྱིམ་ན་འདུག་འགྲེང་དང༌། །དམག་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་གསུམ། །ཟན་གཅོད་བུད་མེད་ལྷན་ཅིག་འགྲོ། །རྐུན་མ་དང་འགྲོ་གྲོང་རྒྱུ་དང༌། །མགྲོན་དུ་གཉེར་ལས་རིང་འདུག་དང༌། །མ་སྨྲས་དུས་མིན་གྲོང་འགྲོ་དང༌། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འགྲོ་བ་དང༌། །སོ་སོར་བཤགས་པ་རྣམ་བཞི་སྟེ། །དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་པ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཐུན་མོང་བའོ། །ཉལ་ཤོམ་ཁྱིམ་ན་འདུག་འགྲེང་དང༌། ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་སྟོན་པ་དང༌། བུད་མེད་དང་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་བཞི་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 103

དམིགས་བསལ་ལོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། མ་ཆགས་པ་དང༌། ཉམས་པ་དག་ནི་ཕྱིད་ཉིད་ཁྱིམ་པའོ། །ཞེས་པས་སེལ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། ལྟུང་བ་དེ་དག་གི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ་ཡུལ་ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །ལྟུང་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དེ་དག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། ཁྱིམ་པ་ཡོ་བྱད་སོག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སློང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་འབྱུང་ཉེ་བ་དང༌། མ་དད་པར་སླ་བ་དང༌། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་རང་དགར་འཇུག་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལས་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྐུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་སོགས་འབྱུང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སློང་བར་རིགས་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབདུན་པ་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་བཅས་ཞེས་པ་ལ། སློང་བར་རིགས་པ་
སློང་བའི་སྤང་བའི་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལས་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ། ཁྱིམ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ཟུང་གཅིག་ལས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷག་པའོ། །རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ། རང་ལ་དགོས་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་གསུམ་ཡན་ཆད་མ་ཚང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྱིམ་པ་གཅིག་ལ་གོས་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་སློང་བར་འདོད་པའམ། ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པ་ན་ལྷག་པའི་ཆ་མི་སྟེར་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ལྷག་པ་སློང་བར་རྩོམ་པའམ། ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པའི་ཆ་མི་སྦྱིན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའམ་ལྷག་པའི་ཆ་མི་སྦྱིན་པར་ཐག་བཅད་པའོ། །
འདིའི་རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གཉིས་ཙམ་ཡན་ཆད་མ་ཚང་བ་
བཟུང་ལས་ལྷག་པ་བསླངས་ན་སྐྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ནི་སྦྱིན་བདག་

104 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཅིག་ལ་བསླང་དུ་རུང་ལ། དེ་ལས་ལྷག་པ་ནི་སྦྱིན་བདག་གང་ལས་ཀྱང་སློང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟུང་ལ་ལྷག་པ་བསླངས་བ་ལ་སློང་བར་མི་རིགས་པ་སློང་བར་གཏོགས་པའི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གསུམ་ཙམ་མ་ཚང་བ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གསུམ་ཙམ་མ་ཚང་བ་དེས་སྦྱིན་བདག་གཅིག་ལ་ཟུང་གཅིག་ལས་ཁྲུ་གང་ཡན་གྱིས་ལྷག་པ་བསླངས་ན་ལྟུང་བ་སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། མི་སྐྱེད་ན་གཞུང་ལས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། སྐྱེད་ན་འདི་དང་མི་རིགས་པ་སློང་བར་གཏོགས་པའི་ལྟུང་བ་གང་རུང་གཅིག་སྐྱེད་དགོས་པ་ལས་མི་རིགས་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་ན་མི་འཐད་དེ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ལས་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་སློང་བར་མི་རིགས་ཀྱང༌། སྤྱིར་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་སློང་བར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་རྟེན་དུ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གསུམ་ཡན་ཆད་མ་ཚང་བ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཟུང་ལས་ལྷག་པ་མ་བྱིན་པའི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ། ཁྱིམ་པའི་ཟུང་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྦྱིན་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཁྱིམ་པའི་སྟོད་གཡོགས་དང་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་བསླངས་པ་ལས་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་ཀྱི་མ་མཐའ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ལས་ལྷག་པ་ནས་ཆེ་ཚད་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བདུན་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་དོ་བར་མ་ལོངས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཐོབ་པ་དང༌། སྟོད་གཡོགས་ཐ་ཚད་བསླངས་པ་ལས་ཐ་ཚད་ཀྱི་མ་མཐའ་ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་དང་ཕྱེད་དང་ལྔ་པ་ལས་ལྷག་པ་ནས། ཆེ་ཚད་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས་པ་དང༌། ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་དུ་མ་ལོངས་པའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ཐ་ཚད་ཀྱི་མ་མཐའ་ལས་ལྷག་པའི་ཆ་སྦྱིན་མི་དགོས་ཏེ། གོས་ཐ་ཚད་ལས་རིགས་མ་འཕོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་མི་འཕོ་བ་ཡང༌། ཁྱིམ་པའི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ལ་འབྲིང་ཚད་མེད་པས་སྨད་གཡོགས་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་དང་སྟོད་གཡོགས་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་ཕྱེད་དང་ལྔ་པ་ནས་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཆེ་ཚད་དུ་མ་ལོངས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རས་ཡུག་ཆེན་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས་པ་དང༌། རས་ཡུག་ཕྲན་བདུན་པ་དང་དོ་པ་མན་ཆད་རས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 105

ཡུག་ཆེན་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་དང༌། ཕྱེད་དང་ལྔ་པའི་བར་དང༌། རས་ཡུག་ཕྲན་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཚད་ཀྱི་བར་ནི་ཆུང་བའི་མཐའ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མཐའ་ཞེས་པ་ནི་སྨད་གཡོགས་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཙམ་དང༌། སྟོད་གཡོགས་ཕྱེད་དང་ལྔ་དང་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་ཙམ་གྱི་ཚད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཁྱིམ་པའི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཀྱི་ཆུང་ཚད་ཀྱི་མ་མཐའ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཁྱིམ་པའི་ཐ་ཚད་བསླངས་པ་ལས་རབ་ཚད་དུ་ལོངས་པ་ཐོབ་ན་ཐ་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ཆ་སྦྱིན་དགོས་ཏེ། ཐ་ཚད་ལས་རབ་ཚད་དུ་གོས་ཀྱི་རིགས་འཕོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་སློང་གི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཀྱི་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་ན་ལྷག་པའི་ཆ་སྦྱིན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་རབ་བྱུང་གྱི་ཐ་ཚད་དང་རབ་ཚད་ལ་ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ཐ་ཚད་ཙམ་ལས་ལྷག་ན་འབྲིང་ཚད་དང་འབྲིང་ཚད་ལས་ལྷག་ན་རབ་ཚད་དུ་རིགས་འཕོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོས་དྲས་པ་དང་མ་དྲས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་བསླངས་པ་ན་ཇི་ཙམ་བསླངས་པ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པའི་ཆ་དེས་གོས་རིགས་འཕོས་ན་སྦྱིན་དགོས་ལ། མ་འཕོས་ན་སྦྱིན་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཁྱིམ་པའི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཟུང་ཐོབ་ན་ཁ་བསྐོང་བསླང་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ནི་ཁྱིམ་པའི་སྨད་གཡོགས་ཀྱི་མ་མཐའ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཙམ་དང༌། སྟོད་གཡོགས་ཀྱི་མ་མཐའ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་ཕྱེད་དང་ལྔ་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ན། དེའི་སྟེང་དུ་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཆེ་ཚད་དུ་མ་ལོངས་ཙམ་གྱི་བར་གྱི་ཁ་བསྐོང་གོས་རིགས་མ་འཕོས་པས་བསླང་དུ་རུང་ངམ་སྙམ་ན། མི་རུང་སྟེ་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་ལ་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རབ་བྱུང་གི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་ཡན་ཆད་ཐོབ་པ་ལ་ཁ་བསྐོང་བསླང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་དོགས་གཅོད་མ་གསུངས་པ་ནི། རབ་བྱུང་གི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་བསླངས་བ་ལས་ལྷག་ན་གོས་རིགས་འཕོ་བར་ངེས་པས་ལྷག་པོ་བསླང་དུ་རུང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆུང་ལ་ཁྱིམ་པའི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཐ་ཚད་ཐོབ་པ་ལ་ཁ་བསྐོང་བསླང་དུ་མི་

106 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རུང་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ཁྱིམ་པའི་ཐ་ཚད་མ་མཐའ་ཐོབ་ནས་ཆེ་ཚད་དུ་མ་ལོངས་ཙམ་གྱི་བར་ལྷག་པོ་བསླངས་ཀྱང་གོས་རིགས་མི་འཕོ་བས་བསླང་དུ་རུང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྣམ་ཕྲན་དང་གླེགས་བུ་མ་སྦྱར་བ་ནི་ཁྱིམ་པའི་གོས་དང་འདྲ་བས་ཁྱིམ་པའི་གོས་ཞེས་གསུངས་ལ། སྣམ་ཕྲན་གླེགས་བུ་སྦྱར་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོས་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྤགས་པ་སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབརྒྱད་པ་རིན་ཐང་ཞེས་པ་ལ་སྤགས་པ་སློང་བའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་གོས་གཅིག་ཙམ་བསྔོ་བ་པོ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། སྔར་སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། རང་ལ་བསྔོས་པ་ཡིན་པའོ། །གང་གིས་སློང་བའི་རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ། སྦྱིན་བདག་གིས་གོས་དེ་ཉིད་རང་ལ་བསྡོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པ། གོས་དེས་ཕོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་ལ་སྤགས་པར་ཤེས་པ་རང་དགར་དངོས་སུ་ཕུལ་བའི་གོང་དུ་འབུལ་ལོང་མེད་པར་སྔ་ཚོམས་སུ་སློང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སློང་བར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །སོ་སོ་སྤགས་པ་སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདགུ་པ་སོ་སོ་ཞེས་པ་སོ་སོ་ནས་སྤགས་པ་སློང་བའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་དང་འདྲ་ཞིང༌། གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་གཉིས་ཡན་ཆད་སྦྱིན་བདག་གིས་སོ་སོ་ནས་རང་ལ་བསྡོས་པ་ཞེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་རོ། །རང་ལ་སྤགས་ཀྱང་རང་གིས་བསྔོས་པར་མ་ཤེས་པའི་ཚེ་དངོས་སུ་མ་ཕུལ་བ་ན་བསླངས་ཤིང་ཐོབ་པ་ལ་སློང་བར་མི་རིགས་པ་སློང་བའི་སྤང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 107

ལྟུང་སྐྱེད་དོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སློང་བར་རིགས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལེན་པ་ནི་སོ་སོས་སྤགས་པ་སློང་བའི་བར་གྱི་ལྟུང་བ་ལྔ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ཚོལ་བ་དང༌། རས་ཆེན་བཙལ་སྔས་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་གཅིག་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་དངོས་པོ་དུ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ལྟུང་བ་གཅིག་སྐྱེད་ལ། དགེ་སློང་མ་ལ་གོས་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ལུང་དུ་སྤགས་པའི་གོས་དེ་ཉིད་བསླངས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷས་དེ་ཉིད་དུས་སུ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །
བསྐུར་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབཅུ་པ་བསྐུར་པའོ་ཞེས་པ། བསྐུར་བའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི། སྦྱིན་བདག་དང་ཞལ་ཏ་བ་དང་ཕོ་ཉ་གསུམ་ཀ་ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ། རང་གིས་སྦྱིན་བདག་ལ་སྦྲན་པའི་ཚེ་ཞལ་ཏ་བའི་ངོས་ནས་སྦྱིན་བདག་གིས་སེམས་བསྡུ་བར་ཁས་མ་བླངས་པ་དང་ལྔའོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། སྦྱིན་བདག་གིས་རང་ལ་གོས་ཀྱི་རིན་དུ་བསྐུར་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་ཕལ་ཆེར་རུང་བ། གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་རི་བའི་ཚད་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་གིས་ཕོ་ཉ་ལ་བསྐུར་ཞིང་དེས་རང་གི་གོས་སྒྲུབ་པའི་ཞལ་ཏ་བ་ལ་གཏད་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བསྐུལ་བསྡད་དྲུག་ལས་ལྷག་པའམ་བསྐུལ་བསྡད་དྲུག་གིས་གོས་མ་གྲུབ་པ་ན་སྦྱིན་བདག་ལ་སྦྲན་པའི་ཚེ་ཞལ་ཏ་བས་སྦྱིན་བདག་གི་སེམས་བསྡུ་བར་ཁས་མ་བླངས་པ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གོས་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་དོན་ལ་ལེན་པར་ཞུགས་པའོ། །མཐར་ཐུག་བསྐུལ་བསྡད་དྲུག་ལས་ལྷག་པའམ། སྦྱིན་བདག་ལ་སྦྲན་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྦྱིན་བདག་གི་སེམས་བསྡུ་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཞལ་ཏ་བ་ལས་

108 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གོས་བླངས་པ་གང་རུང་གི་རྐྱེན་གྱིས་གོས་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །ཕོ་ཉས་དགེ་སློང་ལ་ཞལ་ཏ་བའི་ལག་ནས་གོས་ལོངས་ཤིག་ཅེས་མ་སྨྲས་པར་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཞལ་ཏ་པ་ལ་བསྐུལ་བ་དང༌། ཕོ་ཉས་གོས་ཀྱི་རིན་རིན་པོ་ཆེ་གཏད་པ་ན་ལེན་དུ་མི་རུང་ཞེས་མ་སྤངས་པ་དང༌། ཕོ་ཉས་ཞལ་ཏ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་མ་དྲིས་པར་ཞལ་ཏ་པ་སྟོན་པ་དང༌། བསྐུལ་བསྡད་དྲུག་བྱས་ཀྱང་གོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚེ་སྦྱིན་བདག་ལ་མ་སྦྲན་པ་དང༌། སྤྱིར་བསྐུལ་བསྡད་དྲུག་ལས་མ་ལྷག་ཀྱང་བསྐུལ་བ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་གཉིས་པ།
བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་ལ། སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌། །དྲུག་
དང་མཐོ་གང་ལམ་དང་ནི། །འཁྲུ་བ་དང་ནི་གསེལ་དངུལ་དང༌། །མངོན་མཚན་ཅན་དང་ཉོ་ཚོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི།
སྲིན་བལ་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདང་པོ། སྲིན་བལ་ཞེས་པ་སྲིན་བལ་གྱི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ནི། སྲིན་བལ་དང་མོན་དར་སོགས་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ཡུལ་དུས་དེར་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ། ཟླ་བ་བཞི་ལོངས་སྤྱད་པའི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ། ཉམས་པའམ་གསོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་དམན་པ་དང་མ་འདྲེས་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གླིངས་པའམ་ནང་ཚངས་ཅན་གྱི་སྲིན་བལ་གྱི་སྟན་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་སྟན་གྱི་བཟོ་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་སྐྱེན་གྱིས་སྲིན་བལ་བཀྲམ་པ་རྫོགས་པའོ། །སྲིན་བལ་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་དུས་དང་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བའམ་སྲིན་བལ་ལས་ཀྱང་ཆེས་རིན་ཆེ་བའི་མོན་དར་དང་ཟ་འོག་ལ་སོགས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 109

རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྟན་བྱས་སམ་བྱེད་པ་བཅུག་ན་ཡང་སྤང་ལྟུང་དངོས་གཞིར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཆགས་ཤིང༌། འདོད་པ་ཆེ། ཆོག་མི་ཤེས། དོན་དང་བྱས་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་བཅད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་དགག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་དངོས་སུ་མ་བཀག་ཀྱང་བཀག་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར། རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་པའི་མདོས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། །རྫས་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་སྲིན་བལ་དང་ལུག་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆ་མཉམ་པར་བསྲེས་ཏེ་སྟན་བྱེད་ན་ཡང་སྤང་ལྟུང་གི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་དོ། །དངོས་སུ་མ་བཀག་ཀྱང་དངོས་བཀག་པ་དང་འདྲ་བའམ་དེ་ལས་ཀྱང་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌། །གསེར་དངུལ་མངོན་མཚན་བསོད་པ་སློང༌། །ལོངས་པ་གཞེར་གཏོག་ཁབ་རལ་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །སྲིན་བལ་མོད་ཅིང་རིན་ཆུང་ལ་བལ་དཀར་པོ་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་ན་སྲིན་བལ་ལས་སྟན་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་ལ་བལ་དཀར་པོ་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་ན་སྲིན་བལ་ལས་སྟན་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་ལ་བལ་དཀར་པོ་ལས་སྟན་བྱེད་ན་སྤང་ལྟུང་དངོས་གཞིར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཤ་ནའི་རས་བལ་ལ་སོགས་པ་ཉུང་དུ་སྲིན་བལ་དང་བསྲེས་པ་དང༌། སྲིན་བལ་ཉམས་པ་དང༌། ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། སྟན་ལས་གཞན་སྲིན་བལ་གྱི་གོས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྔ་བལ་ལ་སོགས་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་སྟན་ཕྱེད་བརྩམས་པའི་འཕྲོ་ཟིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། རང་གཞན་གཉིས་ཀའམ། གཞན་དོན་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འོག་མ་ལུག་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གི་སྟན་བྱེད་པ་སོགས་ལའང་སེལ་བ་རྩི་བའི་ཚུལ་འདི་དང་འདྲ་བར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལ་སྟན་གྱི་ཚད་ནི། སྲིད་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་ལྔ་ནི་ཆེན་པོའོ། །ཆུང་དུ་ནི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་མོ། །འབྲིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་

110 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གང་ཡང་རུང་བའོ། །གསུམ་ཀའང་ཞེང་ནི་གདིང་བའི་ཞེང་དང་མཉམ་མོ། །གདིང་བ་ནི་སྟན་མ་ཡིན་ཏེ་སྟན་དང་དགོས་པ་དང་གནང་བཀག་དང་བཟོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབའ་ཞིག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགགཉིས་པ་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ་ལུག་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་པའི་སྤང་བ་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། སྲིན་བལ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །བསམ་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐར་ཐུག་རྣམས་ཀྱང་སྔར་བཞིན་ནོ། །

ཆ་གཉིས་བསྲེ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགགསུམ་པ། ཆ་གཉིས་དང༌། ཞེས་པ་ཆ་གཉིས་བསྲེ་བའི་སྤང་བ་ཡང་སྲིན་བལ་
ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལུག་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་སྟན་གྱི་རྒྱུའི་ཕྱེད་ལས་ལྷག་པ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་བཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་རྣམས་སྔར་བཞིན་ནོ། །སྟན་གྱི་རྒྱུའི་ཕྱེད་ཙམ་ལུག་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་དང༌། བཞི་ཆ་དཀར་པོ། བཞི་ཆ་འཁོབ་བལ་ལས་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་ལ། དཀར་པོ་བཞི་ཆ་ལས་ལྷག་ཅིང་འཁོབ་བལ་ཉུང་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །འཁོབ་བལ་ལྷག་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །

ལོ་དྲུག་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབཞི་པ་དྲུག་དང་ཞེས་པ། ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་སྤང་བ་ལ།
ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལས་སྟན་བསྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྟན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ། གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། རྫས་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་དྲུག་གོ །རྟེན་ནི། སྟན་སྔ་མ་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་མ་ལོན་པ། སྟན་སྔ་མ་ཡོད་པའམ་རང་དགར་བཏང་བས་མེད་པར་གྱུར་པ། སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་དང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 111

གསུམ་མོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གླིངས་པའི་སྟན་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་བཀྲམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །བལ་རྙིང་པ་དང་ཉམས་པ་དང༌། རྒྱུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། སྟན་སྔ་མ་བརྩམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུའམ་དེའི་འོག་ཏུ་སྟན་གཉིས་པ་རྩོམ་པ་ཙམ་དང༌། གཞན་དོན་དུ་ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྟན་སྔ་མ་ཡོད་བཞིན་དུ་ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པ་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཀག་པའི་སྟན་དང་གནང་བའི་སྟན་གཅིག་ཆར་རམ། བཀག་པའི་སྟན་རྗེས་ལ་བརྩམས་པ་ལས། བཀག་པའི་སྟན་སྔར་ཟིན་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་ལ། སྔར་གྱི་གནང་བའི་སྟན་ཟིན་པའི་ཚེ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བས་སྦྱོར་བ་གང་ལ་བརྩམས་པ་ལ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་མ་ངེས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་གནང་བ་
གསོལ་བར་མི་འོས་པ་ན་གསོལ་བ་དང་འོས་པ་ན་མ་གསོལ་བར་སྟན་བྱས་པ་དང༌། གསོལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་སྟན་སྔ་མ་ཕྱིར་བཅོས་ནུས་སུ་ཡོད་མེད་དང༌། རང་དགར་བཏང་མ་བཏང་རྟོག་པ་ལ་རང་ངམ་དགེ་སློང་གཞན་མ་བསྐོས་པ་དང༌། རྟོག་པ་པོ་དང་སྟན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཆུ་ཞེང་ལྷག་པ་མ་བཅད་པ་དང༌། ཚད་ལ་དོགས་པ་མ་སྐྱེད་པ་དང༌། རལ་ན་བཙེམ་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྟན་སྔ་མ་རང་དགར་བཏང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱིར་བཅོས་མི་ནུས་པས་ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པའི་གནང་བ་གསོལ་བ་ལ་གནང་བ་མ་བྱིན་ནའང་ཉེས་བྱས་སོ། །ཕྱིར་བཅོས་མི་ནུས་པའི་ཚད་ནི། སྟན་སྔ་མ་ཕྱིར་འཆོས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་གཞི་ནས་བཟོ་བ་ཚེགས་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ་ཡན་ཆད་ལ་བཞེད་དོ། །

112 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མཐོ་གང་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགལྔ་པ་མཐོ་གང་ཞེས་པ། མཐོ་གང་གི་སྤང་བ་ལ་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་
ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལོངས་སྤྱད་པའི་དངོས་པོ་ནི། གདིང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། བདག་པོ་རང་གི་ཡིན་པ། ཟླ་བ་བཞིར་ལོངས་སྤྱད་པའི་རྙིང་པ་མ་ཡིན་པ། གསར་དུ་བྱས་པ་དང༌། གསར་དུ་རྙེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གསར་དུ་བྱས་པའི་གསར་པ་ཡིན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་སྟེ་མཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་དོ་ཡོད་པའི་གདིང་བ་རྙིང་པས་མ་གླན་པ་དང་བདུན་ནོ། །གང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ནི། འཐུད་ཅིང་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གདིང་བ་རྙིང་པར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་དུ་ལོངས་པ་ཡོད་པའམ། རང་དགར་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་མེད་པ་ཡིན་པ་གང་རུང་ངོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང༌། རང་དགར་གདིང་བ་རྙིང་པ་ལས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་གིས་མ་གླན་པར་གདིང་བ་གསར་པ་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ལུས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ལོངས་སྤྱད་པ་སྟེ་དེ་ཡང་རྙིང་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ལོངས་སྤྱད་པ་རེ་རེ་ལ་ལྟུང་བ་རེ་རེའོ། །
བལ་འཁུར་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདྲུག་པ་ལམ་དང་ནི། ཞེས་པ་བལ་འཁུར་བའི་སྤང་བ་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་འཁུར་བའི་དངོས་པོ་ནི། བལ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཁུར་གཅིག་ཏུ་ལོངས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ། རང་གི་ཡིན་པ། ངོ་མ་སྤོས་པ་དང་ལྔའོ། །གང་དུ་འཁུར་བའི་ལམ་ནི། སའི་ལམ་ཡིན་པ། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་མཐའ་ཡིན་པ། གང་གི་ཚེ་ཁུར་བའི་དུས་ནི་ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་དུས་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང༌། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བལ་འཁུར་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་དོན་ལ་བལ་ཁུར་ནས་འགྲོ་བས་རྩོམ་པ།

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 113

མཐར་ཐུག་ནི་འཁྱེར་བ་པོ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་མེད་ན་དཔག་ཚད་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ལྟུང་བ་མེད་ལ། དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་མཐར་ཕྱིན་པའམ། ཁྱེར་བ་ཡོད་ན་དང་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ཕྱིན་ཆད་རྒྱང་གྲགས་རེ་རེའི་མཐར་ལྟུང་བ་རེ་རེ་དང་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ཕྱེད་ན་ཉེས་བྱས་རེ་དང༌། ཁྱེར་བ་ཡོད་ན་དང་པོ་ནས་འཁུར་བར་རྩོམ་པ་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །ར་བལ་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བ་དང༌། ཁུར་གྱི་ཚད་དུ་མ་ལོངས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་དུ་འཁུར་བ་དང༌། ཁུར་ངོ་སྤོས་པ་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་ལས་གཞན་པས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁུར་ཁྱེར་ཏེ་འགྲོ་བ་དང༌། སྤྲུལ་པས་ཁུར་ཁྱེར་ཏེ་འགྲོ་བ་དང༌། ཞ་དང་ལྷམ་སྒྲོག་གུ་ཅན་དང༌། སྟོད་ཀོར་ནང་ཚངས་ཅན་དང༌། སྐ་རགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་དེ་ཙམ་གྱིས་བལ་ཁུར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། ལུག་བལ་མ་ཡིན་པའི་བལ་ཁུར་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཕྲག་རྡང་གིས་ཁུར་ཁུར་བ་དང༌། གློ་དང༌། རྒྱབ་དང༌།
རྐེད་པ་དང༌། མགོ་བོས་ཁུར་ཁུར་བ་དང༌། ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པས་ཁུར་འཁྱེར་བའི་ཚེ་ཡང་ཁུར་གཅིག་གི་ཕྱེད་ལས་ལྷག་པ་ཁུར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

བལ་རྨེལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབདུན་པ་འཁྲུ་བ་དང་ནི་ཞེས་པ། བལ་རྨེལ་དུ་འཇུག་པའི་སྤང་བ་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། གང་ལ་རྨེལ་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་རྨེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི། བལ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རྨེལ་བ་ལ་སོགས་པར་འོས་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་རྨེལ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །འཆག་པ་ཞེས་པ་རྨེལ་བ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་འཁྲུར་འཇུག་གི་སྤང་བའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ར་བལ་ལ་སོགས་པ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཚད་ལས་ཆུང་བ་དང༌། གཞན་ལ་དབང་བའི་བལ་རྣམས་རྨེལ་བ་དང་འཁྲུ་བ་དང་ཁ་བསྒྱུར་དུ་

114 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཅུག་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མོ་དང༌། བུད་མེད་ཉམས་པ་དང༌། མ་ཆགས་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་མོ་ལ་རྨེལ་དུ་བཅུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། འཕྲིན་པ་སྤྲིང་ཡིག་ལག་བརྡ་ལ་སོགས་པས་རྨེལ་བ་ལ་སོགས་བཅོལ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དུད་འགྲོ་མོ་ལ་རྨེལ་བ་ལ་སོགས་བཅོལ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །མདོར་ན་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་གོས་འཁྲུ་བ་དང་བལ་རྨེལ་བ་སོགས་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་བརྡོ་བ་དང་འཐག་པ་དང་གོས་ཀྱི་བཟོ་དང་ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རང་དགར་འཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབརྒྱད་པ་གསེར་དངུལ་དང་ཞེས་པ། གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་སྤང་བ་ལ། ལྟུང་བ་
རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་གང་ལ་རེག་པའི་དངོས་པོ་ནི། གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ། ཉོ་ཚོང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་སུ་རུང་བ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ལག་པས་སླེབ་པའི་མངོན་སུམ་དུ་གནས་པ་ན་ངོ་བོ་ལ་མི་རུང་བའི་བློ་མ་བཞག་པར་ནོར་གྱི་བློས་བདག་གིར་བྱས་པ། རུང་བ་གསུམ་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པ། ཆུད་ཟ་བའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་དང་དྲུག་གོ །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་འཇུག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་དོན་ལ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རེག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ་རྫོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རེག་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་དེ་དང་འདི་ཞེས་སྦྱོར་བ་བཅོ་བརྒྱད་གང་གིས་རེག་ཏུ་བཅུག་ཀྱང་ལྟུང་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལོངས་ཤིག འདི་ནས་ལོངས་ཤིག འདི་ཙམ་ལོངས་ཤིག འདི་ཁྱེར་ཤོག །འདི་ནས་ཁྱེར་ཤོག་འདི་ཙམ་ཁྱེར་ཤོག །འདི་ཞོག་ཅིག འདིར་ཞོག་ཅིག འདི་ཙམ་ཞོག་ཅིག ཞེས་པ་དགུ་དང་དེ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 115

བཞིན་དུ་འདི་ཞེས་པའི་གནས་སུ་དེ་ཞེས་སྦྱར་བ་དགུ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ན་ལུས་དངོས་སམ་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པས་རེག་པ་ལ་ཡང་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །མཐོ་བར་ལྕོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལས་ཕ་ཙད་ན་འདུག་པ་ན་ངོ་བོ་ལ་མི་རུང་བའི་བློ་མ་བཞག་པར་ནོར་གྱི་བློས་བདག་གིར་བྱས་པ་ཙམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཡང་གས་པ་དང་ཆག་པ་བུ་ག་བྱུང་བ་དང་ཚིག་པ་ལ་སོགས་པས་རིན་ཐང་ཉམས་ཏེ་ཉོ་ཚོང་གི་ཐ་སྙད་གདགས་སུ་མི་རུང་བར་གྱུར་པ་དང༌། ས་དང་རྩ་དང་རྡོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བཅོས་པ་དང༌། རང་དབང་བའི་སྣོད་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་མོ་བྲིས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་མ་བྱས་པ་སྙད་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཟངས་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཅུག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཆོས་ལྡན་གྱི་རྐྱེན་ཆོས་གོས་ལྷུང་བཟེད་ཟས་ལ་སོགས་པས་ཕོངས་ཤིང་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་རྫས་གཞན་དག་ཀྱང་མེད་པ་ན་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་ཇི་ཙམ་དགོས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རུང་བ་གསུམ་འཆགས་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྐྱེན་དུ་མི་དགོས་པ་ལ་མི་འཆགས་སོ། །
དེ་ཡང་རུང་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དང་པོར་ངོ་བོ་ལ་འདི་མི་རུང་སྙམ་པའི་བློ་བཞག་
སྟེ་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་བསྒྱུར་བ་ལ་བྱུང་བའི་ཟས་གོས་གནས་གང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྡན་རུང་བས་དེ་དང་དེ་བྱའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་རུང་བ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱ་ཞིང༌། བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ངོ་བོ་ལ་མི་རུང་བའི་དམིགས་རྣམ་རྟེན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། སྟོན་པས་གནང་བའི་ཡོ་བྱད་རྒྱ་དང་ཁབ་དང་སྨན་ཕོར་
དང་འབུལ་བའི་བཏུང་ཕོར་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཁབ་རལ་དང་རྐང་རྟེན་དང་ཁྲི་དང་སྨན་གྱི་ནལ་ཚེ་དང་མིག་སྨན་གྱི་གབ་ཚེ་དང༌། ཁ་གཟར་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་བཅངས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་རི་མོ་བྲིས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཅན་རྣམས་རང་གི་ཕྱིར་བཅངས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ར་གན་དང་ཟངས་མ་དང་འཁར་བ་སོགས་ལྷུང་བཟེད་རྒྱུ་མི་རུང་བ་ལས་བྱས་པ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་བདག་གིར་བྱས་པ་དང༌།

116 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་གོང་དུ་བདག་གིར་བྱས་པ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་སྨན་ཕོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་མ་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

མངོན་མཚན་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདགུ་པ་མངོན་མཚན་ཅན་དང་ཞེས་པ། མངོན་མཚན་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤང་
བ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལ་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། རང་དང་ནོར་མི་གཅིག་པ་སྟེ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ། །འོག་ཏུ་ཡང་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ཞེས་པ་ཀུན་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་ཡིན་པ། རང་དབང་བ། གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་རི་བའི་ཚད་དང་ལྡན་པ། ཕལ་ཆེར་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་ཁེ་སྤོགས་འདོད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ནི། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྐྱེད་པར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེད་གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་རི་བ་ཐོབ་པའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། མ་ནིང་དང༌། མཚན་གཉིས་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་དང༌། མི་ཡིན་ཀྱང་སྨྲ་མི་ཤེས་པ་དང༌། ཤེས་ཀྱང་དོན་མི་གོ་བ་དང༌། གོ་ཡང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་རྣམས་ལས་ཁེ་སྤོགས་འདོད་པས་སྐྱེད་ཐོབ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེད་པ་དང༌། གཞན་སྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པས་སྐྱེད་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་རང་གིས་བྱས་པ་དང༌། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་ལྡ་ལྡན་བཞི་ལྡན་གསུམ་ལྡན་དང༌། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་གོང་འོག་ཀུན་ལ་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་སེལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་འདི་དང་འདྲ་བར་ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་སྐྱེད་ཀྱི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 117

རྫས་སྦྱིན་བདག་གིས་ཕུལ་བ་བླང་བར་བྱ་ཞིང༌། བླངས་ནས་ཀྱང་ཀུན་དགའ་ར་བ་པའམ་དགེ་བསྙེན་སྐྱེད་དུ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལས་ཡུལ་དུས་ཀྱི་སྐྱེད་ཇི་ཙམ་བྱུང་བ་དེས་དཀོན་མཆོག་གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་བྱའོ། །དགེ་སློང་དེ་དག་གི་རྒྱུས་ཤེས་པས་རྒྱུས་མི་ཤེས་པ་གཞན་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་ཚེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་ཉིད་སྤང་ཞིང༌། སྐྱེད་དང་རྩ་བ་ཐ་དད་པར་མི་མངོན་ན་གང་ལ་སྐྱེད་ཀྱི་མངོན་ཞེན་འབྱུང་བ་དང༌། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཐམས་ཅད་སྤང་དགོས་ལ། ཉོ་ཚོང་ལ་ཡང་འདི་དང་མཚུངས་པ་འདྲའོ། །
ཉོ་ཚོང་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབཅུ་པ་ཉོ་ཚོང་ངོ་ཞེས་པ། ཉོ་ཚོང་གི་སྤང་བ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་
བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་ཉོ་ཚོང་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ། །གང་གིས་ཉོ་ཚོང་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །རྟེན་ནི། རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་རང་ལ་བུ་ལོན་སོགས་ཆགས་ཤིང་དེ་ཉིད་མངོན་མཚན་དང་ཉོ་ཚོང་སོགས་མ་བྱས་པར་འཇལ་མ་ནུས་པའི་ཚེ་གཡོ་སྒྱུ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་མངོན་མཚན་ཅན་དང་ཉོ་ཚོང་བྱས་པ་ལ་hལྟུང་བ་མེད་དེ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བུ་ལོན་མི་འཁོར་ཞིང་དེ་མ་ཁོར་ན་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྔོན་གྱི་ཆགས་རྒྱུད་སྦྱོང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ཁེ་སྤོགས་འདོད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་མོད་ཚེ་ཉོ་བ་དང༌། དཀོན་པའི་ཚེ་འཚོང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་རི་བའི་ཁེ་སྤོགས་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ། ཁ་ཅིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀར་ཤ་པ་ན་ལས་གཞན་པའི་ནོར་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་མངོན་མཚན་ཅན་བྱས་ཏེ་སྐྱེད་ཐོབ་པ་ནི་ཉོ་ཚོང་གི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་ཅིང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉོ་

118 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཚོང་གི་ཁེ་སྤོགས་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཅན་གྱིས་སྤོང་བའི་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་མངོན་མཚན་ཅན་སྔ་མ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པ་ན་ལས་ཁེ་སྤོགས་བྱས་པ་དང་། ཉོ་ཚོང་ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ནོར་ལ་ཉོ་ཚོང་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་བཞེད་དེ། པ་ནའམ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པ་ལས་སོ། །ཞེས་དང༌། གཞན་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་ངོ༌། །ཁེ་སྤོགས་མི་འདོད་པས་མངོན་མཚན་ཅན་དང་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པ་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་པ་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཡང་དགེ་སློང་མ་གང་བདག་གི་ཕྱིར་མངོན་མཚན་ཅན་སློང་ན་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི། དེའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས། མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱིག་གམ་གསེར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོན་པའི་དོན་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཁྱིམ་པའི་ཉོ་ཚོང་གི་ནང་དུ་དགེ་སློང་གིས་གཏོགས་
འདོད་དང་བར་ཆད་བྱས་པ་དང༌། རང་གི་ཆོས་གོས་སོགས་ཉོ་བའི་ཚེ་ཁྱིམ་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལ་མ་བཅོལ་བར་རང་གི་ཉོས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་མེད་ན་རང་གི་རྫས་ཀྱི་རིན་ཐང་འཚམ་ཞིང་རན་བར་བྱས་ཏེ་རིན་འདི་ཙམ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ལན་གསུམ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དུ་ཉོ་བའི་ཚེ་ཅུང་ཟད་སྐྱེད་པ་དང༌། འཚོང་བའི་ཚེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་འབྲིང་པའི་ཟོང་ལ་རྩེག་པ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ཡང་སྐྱེད་པ་དང༌། འབྲིང་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མོད་ཉོ་དཀོན་འཚོང་གི་དོན་ནོ། །དགོས་མེད་དུ་རྫས་འདིའི་རིན་ཐང་འདི་ཙམ་ཞེས་རིན་ཐང་གདབ་པ་དང༌། འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་ཞྭ་འདི་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཏའ་གཞུག་པ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེད་གཏོང་བ་དེས་རྒན་རབས་ལ་མ་ཞུས་པར་སྐྱེད་གཏོང་བ་སོགས་བྱས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལས་སྐྱེད་པའི་རྫས་ཇི་ཙམ་རང་གི་ལག་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། དེ་གང་དུ་བཙོངས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 119

བ་དང༌། དེའི་རིན་ཇི་ཙམ་ཐོབ་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་གང་དུ་ལོངས་སྤྱད་པ་རྣམས་ནན་ཏན་གྱིས་ཡི་གེར་མ་བྲིས་པ་དང༌། འབྲུ་དང་ཤ་ལ་སོགས་སྲོག་ཆགས་ཡོད་པ་བཙོངས་པ་དང༌། མ་བཙོངས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་དེ་དག་ལ་གནོད་པ་མི་འབྱུང་བའི་མཛོད་ལ་སོགས་པར་བཅུག་སྟེ་མ་བཞག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་གསུམ་པ།
བཅུ་ཚན་ཐ་མ་ནི་སྡོམ་ལ། ལྷུང་བཟེད་གཉིས་དང་ཐ་ག་གཉིས། །བྱིན་འཕྲོག་
སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དང༌། །དགོན་པ་པ་དང་རས་ཆེན་དང༌། །བསྔོས་པ་དང་ནི་གསོག་འཇོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷུང་བཟེད་གཉིས་དང་ཞེས་པ་ལ། ལྷུང་བཟེད་འཆང་བ་དང༌། ཚོལ་བའི་སྤང་བ་གཉིས་ལས།
ལྷུང་བཟེད་འཆང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདང་པོ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུའི་འཆང་སྤང་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཡིན་པ། ལྕགས་སམ་ས་ལས་བྱས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་ཁ་དོག་སྐྱ་བོ་སོགས་མ་ཡིན་པ་དང༌། སའི་ལྷུང་བཟེད་ཡིན་ན་མ་ཚོས་པ་མ་ཡིན་པ། མཐེ་བོའི་ལྟོ་ཕྱིན་ལ་ཕུལ་བརྒྱད་ཤོང་བའི་ཐ་ཚད་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་དབང་བ། གནས་སྐབས་དབང་བྱར་ཡོད་པ། བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའམ་བརླབས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཤན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྟེན་ལ་སྲ་བརྐྱང་མ་གཏིང་བ་ཞེས་སྦྱོར་རོ། །བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་སེལ་བ་རྣམས་ནི་གོས་ཞག་བཅུའི་འཆང་སྤང་བཞིན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ཞག་བཅུར་བཅངས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རང་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་ཚད་ལྡན་གཅིག་དགོས་པ་དེའི་དོད་དུ་བཅངས་པ་ཡིན་པས་སྤང་ལྟུང་མི་སྐྱེད་དེ། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་བསྟན་དུ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

120 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགགཉིས་པ་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་སྤང་པ་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་བཞག་དང༌། །བསླབ་
བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །གང་གིས་སློང་བའི་རྟེན་ནི། ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བཟེད་ལྷན་པ་བཞི་མན་ཆད་གླན་པའམ་གླན་དུ་རུང་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་རླབས་འཆགས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་བཟོད་ཡོད་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སློང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སློང་བར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་ལག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །ལྷུང་བཟེད་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་བསམ་པས་སློང་བ་དང༌། ཡོད་བཞིན་དུ་རང་གི་རིན་གྱིས་ཉོ་བ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་མེད་ཀྱང་རིན་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞན་ལས་སློང་བ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་བཟང་པོ་འདོད་པས་བརྗེ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ལྷུང་བཟེད་ལྷན་པ་ལྔ་གླན་ཟིན་པའམ་གླན་དགོས་པ་རྣམས་ལ་བྱིན་རླབས་མི་འཆགས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་དང༌། རང་གི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་
པའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཧ་ཅང་ཞེན་པར་བྱས་པ་དང༌། ལྷག་པར་ཆགས་པའི་དངོས་པོ་བཅངས་པ་དང༌། རང་ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་དངོས་དང་རིན་ཡང་མེད་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་མ་བསྔངས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་ལྟུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚེ་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པ་གཅིག་དགེ་འདུན་ལ་མ་སྤངས་པ་དང༌། ལྷག་མ་དུ་མ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་ནང་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་གཏན་དུ་མ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 121

འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགཐ་ག་གཉིས་ཞེས་པ་ལ་འཐག་ཏུ་འཇུག་པ་དང༌། འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་སྤང་བ་
གཉིས་ལས། གསུམ་པ་འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐགས་གླ་ཅི་བདེར་སྟོབས་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །གང་འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་འཐག་པའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་ལྔའོ། །རྟེན་ནི། ཐགས་གླ་མི་སྟེར་བ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རྐུ་སེམས་དང་ཡིད་གཅུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་ནས་རྔན་པ་མ་བྱིན་པར་རང་གི་དོན་དུ་འཐག་ཏུ་འཇུག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཁྱིམ་པ་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་འཐག་ཏུ་འཇུག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རྔན་པ་ལ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་གོས་ལག་ཏུ་གྲུབ་པའམ་བཏགས་ཟིན་པ་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་གླ་རྔན་འཐོབ་པའི་བྱ་བ་བཅོལ་ནས་རྐུ་སེམས་དང་ཡིད་གཅུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྔན་པ་མ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབཞི་པ་འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་
ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་ནི། སྦྱིན་བདག་དང་ཐ་ག་པ་གཉིས་ཀ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་སྦྱིན་བདག་གི་ངོས་ནས་འཐག་པ་སྐྱེད་པ་དང༌། ཐ་ག་པའི་ངོས་ནས་གླ་རྔན་ཅི་བདེར་སྟོབས་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །གང་འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྦྱིན་བདག་གིས་རང་ལ་བསྡོས་པའི་དོག་

122 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། དང་པོར་སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་ལྔའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རྔན་པ་མ་བྱིན་པའམ་འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཐག་པ་སྐྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཁྱིམ་པ་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་འཐག་པ་སྐྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་འཐག་པ་སྐྱེད་པའི་དབང་གིས་སྦྱིན་བདག་གིས་བསྔོས་པ་ལས་ལྷག་པའི་གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུའི་དོག་པ་ཟད་ནས་གོས་གྲུབ་པའམ་གླ་རྔན་མི་སྦྱིན་པར་ཐག་བཅད་པའོ། །ཁ་ཅིག་རྔན་པ་མ་བྱིན་པའི་ཆ་ལྟུང་བ་སྔ་མར་གཏོགས་པར་བཞེད་དོ། །གཞན་ཡང་གོས་འཐག་བ་ལས་གཞན་པ་ནོར་དང་ཟས་དང་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་བདག་གིས་རང་ལ་བསྔོས་ཚོད་ལས་ལྷག་པ་རྐུ་སེམས་དང་ཡིད་གཅུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གཞན་པས་དགོས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
འཕྲོག་པའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགལྔ་པ་བྱིན་འཕྲོག་ཞེས་པ། འཕྲོག་པའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་འཕྲོག་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ཏེ། བརྒྱད་ནི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན། མཚན་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ཡང་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ཞེས་པ་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་འཕྲོག་པའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་སམ་ལྷུང་བཟེད་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ངམ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པས་ཡུལ་དེ་དབང་བ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རྐུ་སེམས་དང་ཡིད་གཅུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གཞན་པས་རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འཕྲོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དང་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 123

ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་ལུས་ངག་གང་རུང་གིས་འཕྲོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ལུས་ལས་བྲལ་བའམ། མ་འབྲེལ་ན་གནས་ནས་སྤགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ་ཞེས་གསུང་ངོ། །འདིའི་ལྟུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པ་ན་གང་ཕྲོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཏན་དུ་སྤང་དགོས་སོ། །གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་མི་རུང་བ་དང་ཚད་ལས་ཆུང་བ་ཕྲོགས་པ་དང༌། རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་བསྐོས་པ་དང༌། བརྒྱུད་པ་དང་སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པས་བསྐོས་ཏེ་འཕྲོག་ཏུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །རྒོད་བག་སོགས་ཀྱི་བསམ་པས་རེ་ཞིག་ཕྲོགས་ཏེ་སླར་སྦྱིན་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕྲོག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་ལས་གཞན་དུ་ཡང་ཟས་དང་གོས་དང་ནོར་དང་སྣོད་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་རུང་བ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་དང༌། བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ལྟུང་བ་རྫོགས་པར་འགྲུབ་པ་ལ་རང་གི་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་དང༌། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ཀྱིས་བསྐོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་མ་ཚང་བས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་འདི་བཞིན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕ་རོལ་པོ་ཚེ་ཕྱི་མར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འབྱིན་པ་སྡིག་ལྟུང་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚེ་འདིར་ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་བཟློག་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་འཕྲོག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

བརྟད་པ་ལས་སླང་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདྲུག་པ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དང༌། ཞེས་པ་བརྟད་པ་ལས་སླང་བའི་སྤང་བ་ལ། དབྱར་
རྙེད་བདག་གིར་བྱ་བ་སྔས་པ་དང༌། བགོ་བ་སྔས་པ་དང༌། བཞག་པ་འཕྱིས་བའི་སྤང་ལྟུང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལས་བདག་གིར་བྱ་བའི་སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་ནོར་མི་གཅིག་པ་དང་བཞིའོ། གཞན་དུ་ཡང་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཞེས་པ་འདི་བཞིན་སྦྱར་རོ། །གང་བདག་གིར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི། དབྱར་ཁས་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་རྙེད་པ་ཡིན་པ། ཕལ་ཆེར་རུང་བ། ཚད་

124 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང་ལྡན་པ། ཟས་ཀྱི་རྙེད་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བདག་གིར་བྱས་པས་བར་ཆད་སྤོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དུས་ནི་དབྱར་ཁས་བླངས་ནས་དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པའི་དུས་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་དབྱར་རྙེད་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་དོན་ལ་བདག་གིར་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བདག་གིར་བྱས་ཟིན་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་ལས།
གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བགོས་པས་བར་ཆད་སྤོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་རང་དགར་བགོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་བསམས་པའི་དོན་ལ་བགོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་སྐལ་བ་ལ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །
གསུམ་པ་ལ། གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྦྱིན་
བདག་ནི་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་ནོ། །གང་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྔར་གྱི་ཡན་ལག་སྔ་མ་བཞི་དང༌། རང་གི་ཡིན་པ། བཞག་པ་འཕྱིས་པས་རྙེད་པ་ལ་སོགས་བར་ཆད་སྤོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། དབྱར་རྙེད་སྦེད་པ་མ་བསྐོས་པ། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ། སྦྱིན་བདག་གི་ཚིག་གིས་དབང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དུས་ནི་དགག་དབྱེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནམ་སྲ་བརྐྱང་ཕྱུང་བའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་གྱི་དུས་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རྙེད་པ་མ་བགོས་པའམ་རྙེད་པ་སྦེད་པ་ལ་མ་གཏད་པར་འཇོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འཇོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དགག་དབྱེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་གྱི་མཚན་མོའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའམ་སྲ་བརྐྱང་ཕྱུང་བའི་ཕྱི་ཉིན་གྱི་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པའོ། །དེས་ན་གོས་འགོད་པའི་དུས་ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བའི་གནས་ན་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཁོ་ན་གོས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 125

སྦྱིན་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བའི་གནས་ན་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཕན་ཆད་ནས་དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཉའི་བར་ཏེ་དེ་ནི་དགེ་སློང་གི་ཆོས་གོས་སྦྱིན་པའི་དུས་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བའི་དུས་ཀྱི་དབྱར་རྙེད་བགོད་དུས་དབྱར་སྔ་མ་དང༌། གཏིང་བའི་དུས་ཀྱི་བགོད་དུས་དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་མཚོན་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དབྱར་རྙེད་བདག་གིར་བྱ་བ་སྔས་པ་དང༌། བགོ་བསྡས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། དབྱར་རལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། བཞག་པ་འཕྱིས་བའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཆུད་ཟ་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དགོན་པ་བའི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབདུན་པ་དགོན་པ་པ་དང་ཞེས་པ། དགོན་པ་བའི་འབྲལ་སྤང་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དང་འབྲལ་བའི་དངོས་པོ་ནི། རང་གི་གནས་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དུས་ཀྱི་སྣམ་སྦྱར་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་ལྡན་པ། འཇིགས་པའི་དབང་གིས་གནས་གཞན་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་གོས་གཅིག་ཞེས་པ་མཚོན་པ་སྟེ། ཆོས་གོས་གསུམ་ཆར་གྲོང་དུ་གཞག་ཏུ་གནང་ལ། དེའི་ཚེ་རྟགས་མ་བསྲུངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གོས་ལྷག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཞེས་གསུང་ངོ། །ཁ་ཅིག་དགོན་པ་པའི་ཆོས་གོས་གཅིག་ལ་ཞེས་ཏེ་སྤྱིར་བརྗོད་ཀྱང་སྣམ་སྦྱར་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྡན་ཡང་དགག་བྱ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྲ་བརྐྱང་གི་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང༌། སྟོད་གཡོགས་དང་སྨད་གཡོགས་མེད་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང༌། རྩ་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང༌། ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་སྣམ་སྦྱར་བཞག་པར་གནང་གི །བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བའི་ཚེ་ཡང་སྣམ་སྦྱར་བཞག་པར་གནང་གི །གཉིས་པོ་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །གང་ལས་བྲལ་བའི་གནས་ནི། དགེ་སློང་རང་གི་

126 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གནས་དང༌། ཆོས་གོས་བཞག་པའི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། སྣམ་སྦྱར་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ཞག་དྲུག་ཏུ་འབྲལ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་རང་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་སྣམ་སྦྱར་བཞག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཚེ་ཞག་དྲུག་ཏུ་འབྲལ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཞག་དྲུག་པའི་མཚན་མོ་འདས་ཤིང་བདུན་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའོ། །རང་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་སྦྱར་བཞག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པར་གནས་པའི་ཚེ་ནི་ཇི་སྲིད་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་གྱི་བར་དུ་ཉེས་པ་མེད་ལ། གནས་དེ་གཉིས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཆོས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་ཕྱིན་པའི་ཚེ་ལམ་དུ་སྣམ་སྦྱར་བརླག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས་མ་ཁྱེར་བ་ན་ཞག་དྲུག་གི་མཚན་མོ་མ་འདས་ཚུན་ཆད་དུ་སྣམ་སྦྱར་བཞག་པའི་གནས་དང་རང་གི་གནས་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་སླེབ་པར་རང་དགར་ཞག་དྲུག་པའི་མཚན་མོ་འདས་པ་ལ་ལྟུང་བ་འདི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་མཛད་པ་ལས། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནི་དགོན་པའི་གནས་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གནས་དེའི་ཉེར་སྤྱོད་འདོམ་གང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མཚམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེར་རོ། །ཞེས་དང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། འདུག་པའི་གནས་དང༌། གྲོང་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཞེས་དང༌། ཤེས་རབ་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང༌། དགོན་པའི་ཉེར་གནས་སམ། གྲོང་གི་གཉེར་གནས་ཀྱི་ལོགས་ཤིག་ན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རས་ཆེན་གྱི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབརྒྱད་པ་རས་ཆེན་དང་ཞེས་པ། རས་ཆེན་གྱི་སྤང་བ་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་བཞག་
དང་བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རས་བཙལ་བ་སྔས་པ་དང༌། བཞག་པ་འཕྱིས་པའི་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 127

གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གང་ལ་བཙལ་བའི་ཡུལ་ནི་ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །གང་བཙལ་བའི་དངོས་པོ་ནི། རས་ཆེན་ཡིན་པ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རུང་བ། ཟླ་བ་བཞིར་ལོངས་སྤྱད་པའི་རྙིང་པ་མ་ཡིན་པ། ཆར་ཆུ་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །ནམ་གྱི་ཚེ་བཙལ་བའི་དུས་ནི། རང་གི་ཁས་ལེན་གང་ལ་བྱེད་པའི་དབྱར་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་པ་ལྟར། དབྱར་ཟླ་ར་བའི་བཅུ་དྲུག་གི་སྔ་རོལ་དང༌། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་བཅུ་དྲུག་གི་སྔ་རོལ་གྱི་དུས་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། ཁ་ཅིག་དབྱར་ཁས་ལེན་དང་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་གར་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་རང་གི་དབྱར་ཁས་ལེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཟླ་བ་གཅིག་གི་གོང་རོལ་དུ་སློང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སློང་བར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་གིས་དབྱར་ཁས་ལེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཟླ་བ་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་དུ་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །
གཉིས་པ་རས་ཆེན་བཞག་པ་འཕྱིས་པའི་སྤང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །གཞིའི་ཡན་ལག་གང་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་ཞེས་པ་རང་གི་ཡིན་པ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་བཞག་པའི་དུས་ནི། དབྱར་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་གནམ་སྟོང་དང༌། སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་གནམ་སྟོང་གི་མཚན་མོ་འདས་པའི་དུས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རས་ཆེན་སྦེད་པ་ལ་གཏོད་པ་སོགས་མ་བྱས་པར་རང་གི་དབྱར་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་ཐ་ཆུང་གི་གནམ་སྟོང་གི་མཚན་མོ་འདས་ཀྱི་བར་འཇོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འཇོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་རང་གིས་གནམ་སྟོང་གི་མཚན་མོ་འདས་པའོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཁས་ལེན་གྱི་སྔ་རོལ་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་ཕྱིན་ཆད་ནས་རས་ཆེན་ཚོལ་བ་དང༌། དགག་དབྱེ་ཟིན་པའི་ཟླ་བ་

128 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཕྱེད་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་རས་ཆེན་འཆང་བ་དང༌། དབྱར་གནས་པའི་མཐར་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་དང༌། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིན་སྲ་བརྐྱང་འདིངས་བ་ལ་སོགས་པ་དབྱར་ཁས་བླངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ནི། རང་གིས་དབྱར་སྔ་ཕྱི་གང་ལ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱའོ། །
བསྔོས་བསྒྱུར་གྱི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགདགུ་པ་བསྔོས་པ་དང་ནི། ཞེས་པ་བསྔོས་བསྒྱུར་གྱི་སྤང་བ་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་
གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གསུམ་ལས། བསྔོ་བ་པོའི་སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་བསྔོས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ། ཡུལ་དེ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྔོ་བ་པོ་ཡིན་པ་དང་ལྔ་ལྡན་ནོ། །གང་ལས་བསྒྱུར་བའི་ཡུལ་ནི། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཞེས་པ་རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་འདུན་ནོ། །གང་བསྒྱུར་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་སམ་ལྷུང་བཟེད་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་དེས་ཡུལ་དེ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྔོས་ཟིན་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རྐུ་སེམས་ལས་གཞན་པས་བདག་ཉིད་ལ་བསྒྱུར་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་རང་ལ་བསྒྱུར་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །འདིའི་ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་ཚེ་ཇི་སྐད་དུ། ཕུལ་བ་ནི་ཡང་མི་བསྐུར་བར་དགེ་འདུན་ཉིད་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཁ་ཅིག་འདི་གཏན་སྤངས་སུ་འདོད་དེ། དགེ་འདུན་ལ་བསྔོས་པ་བདག་ཉིད་ལ་བསྔོས་པར་བསྒྱུར་ན། ཆོས་གོས་གང་ལ་དེས་ལྷན་པ་ཙམ་དུ་བཏབ་ཀྱང་ཆོས་གོས་མཐའ་དག་བཏང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱིན་བདག་གིས་གཞན་གཅིག་ལ་བསྔོས་པའི་རྙེད་པ་དགེ་སློང་རང་ལས་གཞན་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 129

མང་པོའམ་དགེ་འདུན་ལ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་བསྔོས་པ་དགེ་འདུན་གཞན་ནམ་གང་ཟག་གཞན་ལ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་གི་ཤར་ལ་བསྔོས་པ་ནུབ་ལ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། མཆོད་རྟེན་གཅིག་གི་གདུགས་དང་པོ་ལ་བསྔོས་པ་གཉིས་པ་ལ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། སྐུ་གཟུགས་གཅིག་ལ་བསྔོས་པ་གཞན་ལ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། ལྷག་མ་ཟ་བའི་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་བསྔོས་པ་དེ་བཙལ་བས་མ་རྙེད་པ་མ་གཏོགས་པ་དུད་འགྲོ་སོགས་གཞན་ལ་བསྒྱུར་བ་དང༌། བཅུ་ལ་བསྔོས་པ་ཉི་ཤུ་ལ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། རང་གི་ཡིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་བསྔོས་པ་རང་དགར་མི་སྦྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་སྟེ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པ་དགེ་འདུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་བགོད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང༌། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང༌། ལྷ་ལས་བབས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྔོས་པའི་རྙེད་པ་མཆོད་རྟེན་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་རྐྱེན་དབང་གིས་དབུལ་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཡང་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ལ་བསྒྱུར་བ་དང༌། བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྔོས་པའི་རྙེད་པ་གང་ལ་བསྔོས་པ་དེ་ལ་འབུལ་བ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །མཆོད་རྟེན་བཞི་པོ་གཅིག་ལ་བསྔོས་པའི་རྙེད་པ་གང་ལ་བསྔོས་པ་ལ་འབུལ་བ་མ་གྲུབ་ན་གཞན་གསུམ་གང་རུང་ལ་བསྒྱུར་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང༌། མཆོད་རྟེན་བཞི་པོ་ལས་གཞན་ལ་བསྔོས་པའི་རྙེད་པ་གང་ལ་བསྔོས་པའི་འབུལ་བ་མ་གྲུབ་ན་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བསྒྱུར་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ནི། བསྔོས་བསྒྱུར་གྱི་སྤང་ལྟུང་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གོས་ཀྱིས་རྙེད་བསྒྱུར་བ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། དམག་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་མེད་པར་
རང་དགར་གཙུག་ལག་ཁང་དོར་བ་དང༌། རང་ཉིད་འགྲོ་བའི་ཚེ་དགེ་སློང་སོགས་སྲུང་མ་འོས་པ་མ་བཞག་པ་དང༌། དགེ་སློང་སོགས་སྲུང་མ་གཞན་མ་རྙེད་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱང་

130 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་རྫས་རང་གིས་ཁྱེར་བ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མ་གཏམས་པ་དང༌། གཏམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་གཉུག་མར་གནས་པའི་དགེ་སློང་སོགས་ལ་ཕྱིར་མ་བྱིན་པ་དང༌། གནས་གཞན་གྱི་རྫས་གཏམས་པ་གཞན་དུ་བྱིན་པ་དང༌། རང་གཅིག་པུ་གནས་དེར་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་སྦྱིན་བདག་གིས་གནས་དེའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་ཕུལ་བའི་རྙེད་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །རང་གཅིག་པུས་རྙེད་པ་བྱིན་གྱི་རློབ་པའི་ཆོ་ག་ནི། བདག་གནས་འདི་ན་གཅིག་པུ་གནས་ཏེ། དགེ་འདུན་ལ་གོས་ཀྱི་རྙེད་པ་འདི་བྱུང་བས་བདག་གིས་ཉམས་སུ་བླང་ངོ། །དུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཚིག་ཏུ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་བྱུང་ངོ། །གསོག་འཇོག་གི་སྤང་ལྟུང་གི་རྣམ་གཞགབཅུ་པ་གསོག་འཇོག་གོ་ཞེས་པ། གསོག་འཇོག་གི་སྤང་བ་ལ། གཞི་བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་གཞི་ལ་གཉིས་ལས། གང་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། མིད་པར་མངོན་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ། རྙོག་ཆུ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་རྫོགས་པ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ལྷའི་བདུད་རྩི་མིན་པ། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་ཆགས་པ་སྟེ་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ཟ་བའི་ཕྱིར་དེས་པའམ། ཟ་བ་ལས་ཡིད་མ་བསྡུས་པར་གསོག་འཇོག་གི་དུས་ལས་འདས་པར་འཇོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། རང་རང་གི་གསོག་འཇོག་གི་དུས་ལས་འདས་པར་འཇོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་པར་སྤྱི་དུས་སམ་སྨན་སོ་སོའི་གསོག་འཇོག་གི་དུས་ལས་འདས་པར་བཞག་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་དུས་ནི། སྐྱ་རེངས་ཤར་ནས་གུང་མ་ཡོལ་གྱི་བར་ཡིན་པ། དེ་ལས་འདས་པས་གསོག་འཇོག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་སྔ་དྲོ་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་གུང་ཚིགས་འདས་པ་ཡིན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 131

ཏེ། སྔ་དྲོ་ནི་སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ཀ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོའི་དུས་འདས་པ་ནི། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་ཞག་བདུན་པའི་མཚན་མོ་འདས་ནས་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་དང༌། ནད་སོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྨན་དེ་ལོངས་སྤྱད་མི་དགོས་པར་གྱུར་ནས་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་འདས་པའོ། །ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་བཏུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། བྱིན་རླབས་མེད་པའི་སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ཕྱི་དྲོ་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་པ་རྣམས་ནི་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་འདས་པ་ན་གསོག་འཇོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཐུན་ཚོད་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་དང་པོ་ལས་འདས་པ་ལ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་ལ། ཁ་ཅིག་ཉི་མ་ནུབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་འོད་དམར་པོ་འདས་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་དེའི་རྗེས་ཀྱི་འོད་སྐྱ་བོ་འདས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །སོ་ཐར་ལས་གསོག་འཇོག་གི་དུས་ལས་འདས་པར་ལོངས་སྤྱོད་ན་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཅེས་བཤད་པ་ནི་གསོག་འཇོག་གི་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལ་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཟོས་པ་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསོག་འཇོག་གི་དུས་ལས་འདས་པར་འཆད་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་དོན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཞེས་སྨོས་ཏེ་འཆད་པ་མེད་ན་ལོངས་སྤྱོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཟོས་བ་ལ་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨིན་གཅིག་པའི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བཏུང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བ་དང༌། མཚམས་ནང་དུ་བཙོས་པ་དང༌། ཞག་ལོན་པ་དང༌། དགེ་སློང་གིས་བརྩོས་པ་དང༌། ལག་ཉར་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བའི་བཟའ་བཏུང་རྣམས་རང་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཉིན་མཚན་འདས་པར་འཆང་བ་དང༌། དེ་རྣམས་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་གསོག་འཇོག་གི་དུས་ལས་འདས་པར་འཆང་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདིར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བས། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟོས་པ་དང་བཅངས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ལག་ཉར་བླངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བའི་ཚེ་སྔར་གྱི་བྱིན་ལེན་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

132 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་དང་པོ།
གཉིས་པ་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ལ་བཅུ་ཚན་དགུ་ལས། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ནི།
སྡོམ་ལ། བརྫུན་སྐྱོན་དགེ་སློང་ཕྲ་མ་དང༌། །སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་དང་སྟོན་པ་དང༌། །འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ཆོས། །བཤེས་ངོར་བྱེད་དང་ཁྱད་དུ་གསོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་རྫུན་ཞེས་པ།

རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་བཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། རྫུན་སྨྲ་བའི་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །གང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། ཕམ་པ་དང་ལྷག་མ་དང་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་རྫུན་དང༌། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྫུན་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་མིའི་ཆོས་བླ་མ་སྨྲ་འདོད་དང༌། སྐུར་བ་འདེབས་འདོད་དང༌། འཕྱ་འདོད་དང༌། ཆོས་ལོག་པར་སྟོན་འདོད་དང༌། བཟའ་བཏུང་ལྷག་པོ་ལེན་འདོད་དང༌། རང་བསླབ་པ་ལ་འཇོག་པ་སྤོང་འདོད་སོགས་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་ནས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། འདུ་ཤེས་མ་བསྒྱུར་ཡང་དེ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་སྤང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མནའ་འདོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད།

གཉིས་པ་སྐྱོན་ཞེས་པ་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། གང་གིས་སྐྱོན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 133

ནས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕྲོག་པ་དང་སྐྱོན་སྨྲ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་ཡུལ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ། ཡུལ་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་འདྲ་བས་སོ། །གང་བརྗོད་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་དེའི་སྐྱོན་དུ་བྱེད་པའི་དམ་པ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། སྐྱོན་གདགས་འདོད་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པ་ཁོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་འཇམ་རྩུབ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དགེ་སློང་ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་དང༌། རྣམ་དག་ཡིན་ཡང་མཚན་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་དང༌། སྨྲ་མི་ཤེས་པ་དང༌། ཤེས་ཀྱང་དོན་མི་གོ་བ་དང༌། གོ་ཡང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཡིན་ཡང་ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་པ་དང༌། ཡུལ་དུས་དེར་སྐྱོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྐྱོན་གདགས་འདོད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དུད་འགྲོའི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོའོ། །ངག་ཀྱལ་པ་དང་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་འདིར་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་དགོས་མེད་དུ་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚིག་སྨྲས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདིར་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཉེས་པ་ལས་བླངས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ནས་སྨྲས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །
ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་དགེ་སློང་ཕྲ་མ་དང་ཞེས་པ། ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། གང་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ནི། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་དགུ་ལྡན་དང་བྱེ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

134 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། དབྱེ་འདོད་ཀྱིས་ཕྲ་མའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མིང་ནས་སྨྲོས་ཏེ་ཕྲ་མའི་ཚིག་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །འདུ་ཤེས་སྒྱུར་ནས་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་དང་ཕྲ་མ་བྱེད་པ་ལ་ནི་རྫུན་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བ་ཡང་སྐྱེད་དོ། །
སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་དང་ཞེས་པ། སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་སྐྱོ་སྔོགས་བྱ་བའི་གཞི་རྩོད་པ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩོད་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། དགེ་འདུན་གྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་པར་ཞི་བར་བྱས་པ། ཡིན་པའོ། །གང་གིས་སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་རྟེན་ནི། རྩོད་པའི་རྒྱུས་ཤེས་པ། འདུན་པ་ཕུལ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་གཏོགས་པའོ། །གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་གཏོགས་པ་དང་དགུའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པའི་ཚིག་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཡུལ་གྱི་དོན་གོ་བའོ། །རང་ཉིད་ཞི་བྱེད་ལ་མི་གཏོགས་པས་སྐྱོ་སྡོགས་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་དང༌། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་མི་གཏོགས་པའི་མདུན་དུ་སྐྱོ་སྔོགས་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་བ་སྟོན་པ་དང་ཞེས་པ། ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གང་ལ་སྟོན་པའི་ཡུལ་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་བཞི་དང་ལྡན་པ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཁྱིམ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 135

པ་ཡིན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། ངོ་མ་སྤོས་པ། མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཁྲིམས་གྲོགས་རིག་པའི་སྐྱེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་བཅུའོ། །གཉིས་པ་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ། ཚིག་ལྔའམ་དྲུག་ལས་ལྷག་པ། སྔར་ཤེས་ཟིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །གསུམ་པ་གང་དུ་བསྟན་པའི་གནས་ནི། གནས་གཅིག་ཡིན་པའོ། །བཞི་པ་ནམ་གྱི་ཚེ་བསྟན་པའི་དུས་ནི། ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་དུས་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་ཚིག་ལྔ་འམ་དྲུག་ལས་ལྷག་པར་སྟོན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དེ་ཡང་ཁྲིམས་གྲོགས་ལ་སྤྱིར་ཁྲིམས་གྲོགས་ཙམ་གྱིས་ལྷུང་བ་ཁེགས་པ་དང༌།
ཁྲིམས་གྲོགས་མཚན་ཉིད་པ་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་གཉིས་ལ་བུད་མེད་ཙམ་ཡན་ཆད་དང༌། ཉལ་ཤོམ་ཁྱིམ་ན་འདུག་འགྲེང་གཉིས་ལ་ཉལ་པོའི་གེགས་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཙམ་དང༌། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་ལ་བུད་མེད་དང་དགེ་སློང་རང་ཉིད་སྲུང་ནུས་པ་ཙམ་གྱི་ཁྲིམས་གྲོགས་ཀྱིས་ཆོག་གོ །གཉིས་པ་ཁྲིམས་གྲོགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་ནི། འདི་དང་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ལ་ཁྲིམས་གྲོགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། སྤྱོད་པ་དང་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བ་མི་སྟེན་པ། ལོང་བ་མ་ཡིན་པ། ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པ། གླིང་གཞན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ། སྐྱེས་པའི་མཚན་དང་ལྡན་པའོ། །ཁྱིམ་པ་མོ་སྐད་བརྡ་མི་ཕྲོད་པ་དང༌། གཉིད་ལོག་པ་དང༌། སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་ཚིག་ལྔ་འམ་དྲུག་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང༌། གནས་གཞན་དང་གཞན་བསྡོམས་པས་ཚིག་ལྔ་འམ་དྲུག་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཁྲིམས་གྲོགས་རིག་པའི་སྐྱེས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཅས་ཀྱང་བུད་མེད་གཡམ་ཞིང་མི་རུང་བ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

136 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་འདོན་དང་ཞེས་པ། འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་དང་འདོན་པའི་ཡུལ་ནི། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དངོས་སམ་རང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་མན་ཆད་གང་རུང་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སློབ་པར་འདོད་པ། ངོ་མ་སྤོས་པའོ། །གང་འདོན་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྟོན་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་སམ་ཡི་གེ་གང་རུང་ཡིན་པ། ཚིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ། སྔར་ཤེས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ཅིག་ཆར་རམ་དེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་འདོན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་འདོན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །བསྙེན་པར་མརྫོགས་པ་དང༌། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱིའང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་དང༌། མི་ཆོས་བདེན་སྨྲ་ནུབ་ལྷག་དང༌། །མ་ལོན་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་དང་ལྔ། །བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་འདི་རྣམས་ལ་རང་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་གསོར་མི་རུང་དུ་གྱུར་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ཡང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་འདྲ་བར་ལྟུང་བ་སྐྱེད་དོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཅིག་ཆར་རམ་དེའི་མཇུག་ཏུ་འདོན་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་གནས་ངན་ལེན་དང་ཞེས་པ། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་ལྟུང་བ་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། བཞི་ལས། གང་ལ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ནི། ཐུན་མོང་གི་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ། ལྟུང་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 137

བྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དང་ལྔའོ། །གང་གི་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བདག་པོ་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པས་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པ་ཞེས་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་བརྗོད་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཕམ་པ་དང་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ཡིན་པའོ། །གང་གིས་བརྗོད་པའི་རྟེན་ནི། ཁྱིམ་པ་མ་དད་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པར་མ་བསྐོས་པ་དང༌། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བ་བྱས་པ་ན་བདག་ཉིད་དེའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་གཞན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་བའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །ཕམ་པ་དང་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ལས་གཞན་པའི་གཞན་གྱི་ལྟུང་བ་དང་རང་གི་ལྟུང་བ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
མི་ཆོས་བླ་མ་བདེན་པ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་ཆོས་ཞེས་པ། མི་ཆོས་བླ་མ་བདེན་པ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ནི། མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་དང་བཞིའོ། །གང་བརྗོད་པའི་དངོས་པོ་ནི། རང་གིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་རང་གིས་ཐོབ་པའི་མི་ཆོས་བླ་མ་འདུ་ཤེས་མ་བསྒྱུར་བར་་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །
བསྐུར་འདེབས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་བཤེས་ངོར་བྱེད་དང་ཞེས་བསྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།

138 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་གང་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཞེས་པ་བདག་དང་བསྔོ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ་ཞེས་པས་བརྗེས་པ་དང༌། ལོག་པར་བསྔོ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །གཉིས་པ་གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་གང་གིས་སྐུར་བ་གདབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། དགེ་འདུན་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཟས་ཀྱི་རྙེད་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ། ཕལ་ཆེར་རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། བཞི་པ་གང་ལ་བསྔོས་པའི་ཡུལ་ནི། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བདག་དང་སྐུར་བ་གདབ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ། དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པ། སྐུར་བ་གདབ་བྱའི་བཤེས་ཡིན་པའོ། །ལྔ་པ་གང་གིས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་རྟེན་ནི། སྔར་རྙེད་པ་དེ་ཡུལ་ལ་བསྔོ་བ་ལ་དད་པ་ཕུལ་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་མི་རིགས་པ་ལ་བསྔོས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་ཟས་ཀྱི་རྙེད་པ་དང་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྙེད་པ་གང་ཟག་གཞན་ལ་མི་རིགས་པར་བསྔོས་སོ་ཞེས་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཟས་ལས་གཞན་པའི་རྙེད་པ་དགེ་འདུན་གཞན་ལ་མི་རིགས་པར་བསྔོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང༌། དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གི་རྙེད་པ་རང་ངམ་རང་དང་ནོར་གཅིག་པ་ལ་མི་རིགས་པར་བསྔོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྐུར་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེར་རོ་ཞེས་པ་དང༌། དེ་དང་ནོར་གཅིག་པ་ལ་བསྔོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་ནི་གཞི་མེད་ཀྱི་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་རོ། །
ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་ཁྱད་དུ་གསོད་ཞེས་བ། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 139

གཞི་ནི། འདུལ་བར་གཏོགས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་ཡིན་པ། ཚིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་ཀྱི་བསླབ་པ་ལས་བརྩམས་པ་ཡིན་པའོ། །གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་དེ་ལ་གཏོགས་པ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །དུས་ནི་གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། ཚིག་འདོན་རིན་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཁྱད་དུ་གསོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་འདི་ལྟ་བུ་གདོན་པས་ཅི་བྱ་ཞེས་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ཚིག་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ཚིག་ཇི་སྙེད་སྨྲ་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བར་འགྱུར་གྱི། འདོན་པའི་བྱེ་བྲག་རེ་ལས་ལྟུང་བ་རེར་འགྱུར་བ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བའི་བསླབ་པའི་གཞི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་མ་མོའི་ཚིག་དང་མདོའི་ཚིག་དག་ཏུ་གདོན་རིན་མེད་པས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདུལ་བའི་ཚིག་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལ་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དགེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་གཞི་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཁྱད་དུ་བསད་པས་ལྕི་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་དང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་བསླབ་པའི་གཞི་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། འདི་ཚིག་ངག་ཏུ་གདོན་རིན་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་དོན་ཤེས་རིན་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་གཉིས་པ།
བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་ལ། ས་བོན་འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་དང༌། །ཁྲི་དང་གདིང་
དང་སྐྲོད་པ་དང༌། །ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་བ་འདེབས་པ་དང༌། །རིམ་པ་གཉིས་སུ་རྩིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ས་བོན་ཞེས་པ།
ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་

140 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ཉམས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ནས་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་ལྔ་གང་ཡང་རུང་བ་འམ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། མ་ཉམས་པ། རུང་བ་མ་བྱས་པ། རང་གི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ལྔ་ནི། གླ་སྒང་དང་ཤུ་དག་ལ་སོགས་པ་རྩ་བ་བཏབ་པ་ལས་རྩ་བ་ཉིད་སྐྱེ་བ་རྩ་བའི་ས་བོན་དང༌། ཤིང་སྐད་ཙ་ན་ལ་སོགས་པ་སྡོང་བུ་བཏབ་པ་ལས་སྡོང་བུ་ཉིད་སྐྱེ་བ་སྡོང་བུའི་ས་བོན་དང༌། འདམ་བུ་དང་བུ་རམ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཐོག་གུ་བཏབ་པ་ལས་ཐོག་གུ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཐོག་གུའི་ས་བོན་དང༌། ཨ་རྫ་ཀ་ལ་སོགས་པ་འགས་པ་བཏབ་པ་ལས་འགས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་འགས་པའི་ས་བོན་དང༌། ནས་དང་གྲོ་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་བཏབ་པ་ལས་ས་བོན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ས་བོན་ནོ། །གང་གིས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ནི། ཆོམ་རྐུན་པ་ལ་སོགས་པས་ས་ལས་མ་བྲལ་བའི་རྩས་བཅིངས་པ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་མ་ཉམས་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་ས་བོན་ནམ་སྐྱེ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་སྒོམ་བྱུང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་མངོན་སུམ་དུ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བསྐོས་པས་མངོན་དུ་ཉམས་པར་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཉམས་པར་གྱུར་པའོ། །དེ་ཡང་རང་ངམ་བསྐོས་པས་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང༌། དངོས་གཞི་ལ་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཉམས་པར་བྱས་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤིང་སྡོང་བུ་རྩ་བ་ནས་སྟ་རེ་ལ་སོགས་པས་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྣུན་ཐེངས་རེ་རེ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་རེ་རེར་འགྱུར་ཞིང་མཐར་ལྟུང་བ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཤིང་ལྗོན་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པར་བྱས་ན་ཡང་དངོས་གཞི་སྐྱེད་དོ། །ས་འབུས་པ་སྟེ་ཕ་བ་དགོ་དགོ་དང་ཤ་མོ་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་བརླམ་དང་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་དང༌། འདབ་མ་སྐྱ་བོ་དང༌། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤུན་པ་དང་བར་ཤུན་སྲབ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 141

མོ་གཉིས་སྙིང་པོ་ལས་ཅུང་ཟད་བྱེ་བ་དང༌། སྟར་ཁ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་སྡོང་བུ་ལས་བྲལ་བར་བྱས་པ་རྣམས་དང༌། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྐོག་ཏུ་ཉམས་པར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཉ་ལྕིབས་དང་ཉ་ཚད་ཆུ་ནས་གཏོན་པ་དང༌། སྟར་ཁ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གུམ་བཅེམ་པར་རིལ་མིད་བྱེད་པ་དང༌། ཤིང་ལྗོན་པ་དང་ལོ་ཐོག་དང་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཅད་པར་གྱུར་ན་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཉམས་པར་འདུན་པའི་བློ་མེད་པར་འཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་པར་གྱུར་བ་ལ་ལྟུང་བ་ལ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཉི་མའི་གུང་ཡོལ་ནས་སང་ནང་པར་གྱི་སྐྱ་རེངས་མ་
ཤར་བར་དུ་ཇ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དང༌། བུ་རམ་དང་སྦྲང་རྩི་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དྲོ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་རྣམས་ལ་ཆུ་གྲང་རུང་ཆུ་མ་བཏབ་པར་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཁམ་རེ་རེ་ལ་ཉེས་བྱས་རེ་རེའོ། །རུང་ཆུའི་དགོས་པ་ནི། སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོའི་མཚམས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་རུང་ཆུ་གདབ་དགོས་པའི་དུས་སུ་དུས་རུང་གི་ཟས་ལོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཚོད་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་རུང་བའི་དབྱེ་བ་ནི། མེས་རེག་པ་དང་སེན་མོ་དང་ནེ་ཙོ་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པའི་རྨ་ཕྱུང་བ་དང༌། རྒུན་སྐམ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་རྙིངས་པ་དང༌། ལ་ཕུག་ལ་སོགས་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་བ་དང༌། སྲན་མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱེད་ཚལ་དུ་བཀས་པ་དང་ཀྲུམ་པ་དང༌། ཤིང་ལྗོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཅད་པ་དང༌། ག་གོན་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་གྱི་ཆོས་མེད་པ་དང་བཅུའོ། །བཀས་པས་རུང་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་བཀས་པ་ཡིན་གྱི་བལ་པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པར་གས་པས་ནི་རུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ནས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་དག་མེས་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཚེ་ཕུང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེས་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱིའི་རུང་བར་མི་འགྱུར་བས་ཕུང་པོའི་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རེག་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་རུང་བར་འགྱུར་བས་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་རུང་བ་བྱ་མི་དགོས་སོ། །ཕྱུང་བཅད་ལ་ཕྱོགས་པའི་རུང་བ་དགེ་སློང་གིས་བྱར་མི་རུང་བར་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པས་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཆུ་གྲང་མོའི་རུང་ཆུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རུང་བ་

142 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཐམས་ཅད་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པས་བྱའོ། །རུང་བའི་བསྡུ་བ་ནི། ཕྱུང་བ་དང་བཅད་པ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རུང་བ་ཡིན་ལ་རུང་བ་གཞན་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ས་བོན་གྱི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་ལྗོན་པ་མཆོད་རྟེན་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་ཤིང་མཁན་ལ་སོགས་པས་གཅོད་དུ་གཞུག་པའི་ཚེ། དེའི་སྔ་རོལ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཤིང་ལྗོན་པ་དེའི་དྲུང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དྲི་དང་གཏོར་མ་སྦྱིན་པ་དང༌། རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་གདོན་པ་དང༌། སྦྱིན་པའི་བསྔགས་པ་དང༌། སེར་སྣའི་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་རྣམས་མ་བྱས་པར་གཅོད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟོན་པའི་ཚེ་བཅད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

འཕྱ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་འཕྱ་བ་ཞེས་པ། འཕྱ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་
ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་འཕྱ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། རང་ལ་ཟས་གོས་དམན་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་རིགས་པར་སྟོབས་པ་པོ་མ་ཡིན་པ། དགེ་འདུན་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཞལ་ཏ་བ་ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་སྦྱོར་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གང་ཡང་རུང་བའམ། ལས་ཀྱིས་མ་བསྐོས་པ་སྦྱོར་བ་བག་ཡངས་སུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའོ། །གང་གིས་འཕྱ་བའི་རྟེན་ནི། བདག་ཉིད་དམན་པའི་གྲངས་སུ་བགྲངས་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱིས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་འཕྱ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་ཡུལ་དེས་ཐོས་པར་མིང་ནས་གསལ་པོར་སྨྲོས་པའམ། མིང་ནས་མི་སྨོས་པར་ཁ་ཅིག་བདག་ལ་འདི་ལྟར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཕྱ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །བདག་ཉིད་ངན་པའི་གྲངས་སུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། བཅུག་ཀྱང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འཕྱ་བ་དང་གཞོགས་འཕྱས་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 143

བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་བསྒོ་བ་དང་ཞེས་པ། བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་ལྟུང་བ་
རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་གིས་བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་རང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་གྲེང་བའམ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་གཏམ་དྲི་བར་ཞུགས་པའོ། །རྟེན་ནི་བདག་ཉིད་ངན་པའི་གྲངས་སུ་བཅུག་པ་དང༌། གཞན་གྱི་སྲོག་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་བསམས་པའི་དོན་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །བདག་ཉིད་ངན་པའི་གྲངས་སུ་མ་བཅུག་པ་ན་ཚིག་གིས་རྣ་ལ་གཟོན་པ་དང༌། ཅང་མི་སྨྲ་བས་རྣ་ལ་གཟོན་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་དྲི་བ་རྣ་གཟོན་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པ་བཞེད་ཀྱང༌། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགེ་སློང་དགེ་སློང་གི་གན་དུ་འོངས་ཏེ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་སློང་བུ་རམ་གྱི་དབུ་བའི་ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་འོང་བ་མཐོང་ངམ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། དེས་འདི་སྐད་ཅེས་བུ་རམ་གྱི་དབུ་བའི་ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་འོང་བ་ནི་མ་མཐོང་གི །འདི་ལྟར་ཁོ་བོས་དགེ་སློང་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འོང་བ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན་ལྟུང་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། དགེ་སློང་གིས་ཇི་ཙམ་དུ་གཞན་འདྲི་བ་ལ་ལན་གཞན་འདེབས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དགེ་སློང་གི་བསྒོ་བ་དགེ་སློང་གི་དྲི་བ་ལས་གཞན་པ་མི་མཐུན་པ་ལན་ལོག་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་རྣ་ལ་གཟོན་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གོང་གི་ལུང་ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་དྲངས་ནས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་མ་བཀྲལ་བ་དང༌། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ཙམ་དུ་གཞན་འདྲི་བ་ལ་ལན་གཞན་འདེབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ན་སྨད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དྲི་བ་རྣ་གཟོན་ལ་ཡང་དངོས་གཞི་

144 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སྐྱེད་པ་འདྲའོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་ཞལ་ཏ་བ་ལ་ངོར་འཕྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་དང༌། བསྒོ་བ་ཚིག་གིས་རྣ་ལ་གཟོན་པ་དང༌། ཅང་མི་སྨྲ་བས་རྣ་ལ་གཟོན་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་གྱིས་ངན་པའི་གྲངས་སུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། མཐབ་མོའི་ནང་དུ་དགོས་མེད་དུ་གནས་པ་དང༌། འཐབ་མོ་ལས་ཐག་རིང་དུ་བྱོལ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱོལ་བ་དང་ཆེ་གཞི་བྱ་དགོས་པའི་ཚེ་གསད་པ་དང་བཅིང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་འབྱུང་དུ་དོགས་པའི་སྒོ་མ་བཅད་པར་ཆེ་གཞི་ཕྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གནས་མལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་ཁྲི་དང་ཞེས་པ། གནས་མལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌།
བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། དགེ་འདུན་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་གནས་མལ་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ངམ་རང་གིས་བསྐོས་པས་ལོངས་སྤྱད་པ། ཆུད་ཟ་བའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །གང་དུ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་གནས་ནི། ཕན་ཕུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཅན་ནོ། །གང་གིས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ནི། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། གནས་མལ་ཆུད་མི་ཟ་བའི་སར་རང་གིས་བསྡུས་སམ་གཞན་སྡུད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་གནས་མལ་ཕན་ཕུན་དུ་འགྱུར་བར་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་འདུག་པའམ་གཞན་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་དུ་འདུག་པའམ་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕན་ཕུན་དུ་གྱུར་ཟིན་པའམ་མ་གྱུར་ཀྱང་གནས་མལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་ལས་འདས་པར་ཕྱིན་པའོ། །ཕན་ཕུན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་དང་གྲངས་ནི་རླུང་གིས་གནས་མལ་བཟློག་པ་དང༌། ཆར་པས་གནས་མལ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་སླེབ་པ་དང༌། སྲིལ་དང་གྲོག་མ་མཁར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་རིམ་པ་གཞན་སླེབ་པར་ཟོས་པའོ། །གང་ཟག་གི་གནས་མལ་ཆུད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 145

ཟ་བར་གཞག་སྟེ་བརྟུལ་ལམ་བརྟུལ་དུ་མ་བཅུག་པར་རང་དགར་ཕན་ཕུན་དུ་གྱུར་བ་དང༌། འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་འདས་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ཅུང་ཟད་ཕན་ཕུན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། གནས་མལ་བརྟུལ་བ་འཆོལ་བའི་ཚེ་དགེ་སློང་ངོ་ཚ་མེད་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟུལ་བ་འཆོལ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ལ། འགྲོ་བར་ཆས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། གནས་མལ་མ་
བསྡུས་པར་བསོད་སྙོམས་སོགས་ལ་སོང་བའི་ཚེ་རླུང་དང་ཆར་བྱུང་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུད་མི་འཛའ་བའི་སར་མ་བསྡུས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་སོང་བའི་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དུ་དྲན་པ་ན་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱའོ་ཞེས་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཚིག་ཏུ་མ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་རང་དགར་གནས་མལ་བདག་པོ་ལ་མ་སྤྲད་པ་དང༌། གནས་མལ་སྤྲུགས་པ་ལ་སོགས་པར་འོས་པ་མ་སྤྲུགས་པར་གཏད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་བརྩམས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། རང་གི་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གཞན་དུ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ཕྱི་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་གྱིས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་མི་འཕེལ་བར་ཤེས་པ་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། འགྲོ་བའི་ཚེ་དེའི་སྟན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་ཁུར་བ་དང༌། ཕྱི་བཞིན་འགྲོ་བ་མ་ཞུས་པར་དེའི་སྟན་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ནད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ན་བའི་ཚེ་མཚམས་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བལྟས་པ་དང༌། ནད་འདྲི་བ་སོགས་བྱེད་པ་ན་འདུག་སྟེ་མ་བྱས་པ་དང༌། དེར་སྟན་ཐོགས་ཏེ་ཕྱིན་པ་དང༌། ནད་གཡོག་གིས་སྟན་འོས་པ་མ་བཤམས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་བ་གདིང་དང་ཞེས་པ་གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང་
བསླབ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །

146 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་གནས་ནི། ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཡིན་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་དུ་གྲུབ་པ། སྲོག་ཆགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཕུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པའོ། །གང་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། རྩྭ་དང་ལོ་མའི་གདིང་བ་གང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་མཆན་ཁུང་གང་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ། རང་ངམ་བསྐོས་པས་ལོངས་སྤྱད་པ། གང་གིས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སུ་རྩྭ་དང་ལོ་མའི་གདིང་བ་བཏིང་ནས་དེ་ཉིད་དུ་འདུག་པའི་ཚེ་གནས་ཕན་ཕུན་དུ་གྱུར་པ་རང་དགར་ཡལ་བར་འདོར་བའམ་གཞན་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་དུ་འདུག་པའི་ཚེ་གནས་ཕན་ཕུན་དུ་འགྱུར་བ་རང་དགར་ཡལ་བར་འདོར་བའམ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཕན་ཕུན་དུ་གྱུར་ཟིན་པའམ་འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་འདས་པའོ། །འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་རྩིག་པས་བསྐོར་བ་ལ་ནི་སྒོ་ཁང་ནས་འདོམ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་འདས་པ་དགོས་སོ། །འདིའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཉེས་བྱས་ནི་སྔ་མ་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། གཡེ་ཐང་བའི་དགོན་པར་རྩྭ་དང་ལོ་མའི་གདིང་བ་བྱས་པ་གཞན་དུ་དོར་བའམ་མགོ་མཇུག་བཟློག་པ་ཙམ་མ་བྱས་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། ཁྱིམ་གཞན་དུ་བཏིང་བ་འགྲོ་བའི་ཚེ་མ་དོར་བ་དང༌། ཁྱིམ་བདག་སོགས་ལ་མ་དྲིས་པར་དོར་བ་དང༌། གཅི་བ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་སྲོག་ཆགས་སྐྱེ་བའི་ས་གཞིར་བཞག་པ་དང༌། འཆག་སར་བཏིང་བ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐམ་པའི་ཕྱིར་བཏིང་བའི་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་མ་དོར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
སྐྲོད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་སྐྲོད་པ་དང་ཞེས་པ། སྐྲོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་བསྐྲད་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དང་བསྐྲད་པས་འདི་ཕྱིར་ཕན་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 147

དང་དགུའོ། །དགེ་སློང་རྣམ་དག་ལ་བསྐྲད་པ་དང་བརྡེག་གཟས་སོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ། ཡུལ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་བསྟན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་ལ་བརྡེག་པ་དང་གཟས་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས་བསྐྲད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གིས་བསླབ་པ་བྱིན་པ་ལ་དེ་དག་བྱས་ན་ཡང་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ན་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་གིས་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་ལ་བརྡེག་པ་སོགས་བྱས་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དགེ་སློང་རྣམ་དག་གིས་བསླབ་བྱིན་ལ་ཕྲ་མ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། བརྡེག་པ་སོགས་ལ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསླབ་བྱིན་དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་གི་ཡུལ་ལ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་དང་འགལ་བས་སོ། །གང་ནས་བསྐྲད་པའི་གནས་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པའི་གནས་ཡིན་པ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་དུ་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ་དང་གསུམ་མོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་སྐྲོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་སྐྲོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་པ། གང་ཟག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁྱིམ་པའི་གནས་ནས་དགེ་སློང་བསྐྲད་པ་དང་བཞད་གད་ཙམ་གྱིས་བསྐྲད་པ་དང༌། ཉེ་འཁོར་ལས་མ་འདས་ཙམ་དུ་སྐྲོད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གང་ཟག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁྱིམ་པའི་གནས་ནས་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་བྱུང་དང་ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་དང༌། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་ཡང་མཚན་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་དང༌། ཐ་སྙད་གསུམ་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་སྐྲོད་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་དང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་རང་དགར་བསྐྲད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོའོ། །དུད་འགྲོ་ལ་

148 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཉེས་བྱས་ཆེ་མོའོ། །
ཕྱིས་གནོན་གྱི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་ཕྱིས་གནོན་ཞེས་པ། ཕྱིས་གནོན་གྱི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་
བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་ཕྱིས་གནོན་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དང༌། ཕྱིས་གནོན་བྱས་པས་ཕན་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། རང་ལས་སྔར་གནས་པའོ། །གང་དུ་ཕྱིས་གནོན་བྱ་བའི་གནས་ནི་སྐྲོད་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་ཕྱིས་གནོན་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ལུས་སམ་ངག་གང་ཡང་རུང་བས་ཕྱིས་གནོན་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ལུས་ཀྱི་ཕྱིས་གནོན་ཡིན་ན་འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའམ་ངག་གི་ཕྱིས་གནོན་ཡིན་ན་དོན་གོ་བའོ། །ཕྱིས་གནོན་ཞེས་པ་གནོད་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་ནས་དགེ་སློང་ལ་མཐོ་མཚམ་གྱི་བསམ་པས་ལུས་ངག་གང་ཡང་རུང་བ་མཐོ་མཚམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟུང་བ་འདིར་གཏོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞིར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བར་སྡོམ་ལས། ངན་དང་གསོད་དང་གྲང་དྲོ་དང༌། །ཆོལ་ཟངས་དང་ནི་བཀྲུ་སྨན་དང༌། །རྣལ་འབྱོར་མཐུན་དང་ཁ་ཏོན་དང༌། །འཇིགས་དང་བཅས་དང་འཇིགས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དཔགས་ཏེ་ཐོ་མཚམ་པའི་བྱ་བ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་ངོ། །དེ་ཡང་ངན་དང་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དག་དང་ཟས་ངན་པ་ལས་མ་ཟོས་པས་ཁ་ཏོན་ཏོན་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ནས། བསམ་གཏན་བྱ་བར་བརྩམས་ཤིང་དེ་སྐད་ཟེར་བ་ལ། མཐོ་མཚམ་གྱི་བསམ་པས་སྟོན་པས་མི་ཀློག་པ་ལ་ཤེས་རབ་མེད་དོ། །ཞེས་མ་གསུངས་སམ་ཞེས་ཁ་ཏོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བསོད་དང་ཞེས་པ་ནི། དེང་ཁ་ཟས་བསོད་པ་སྟེ་བཟང་པོ་ཟོས་པས་ཁ་ཏོན་ནུས་སོ་སྙམ་ནས་ཁ་ཏོན་བྱ་བར་བརྩོམས་པ་ན། སྟོན་པས་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་རབ་མེད་དོ། །ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཞེས་དཀྱིལ་ཀྲུང་འཆར་བཅུག་སྟེ་མཚན་ཐོག་ཐག་སྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གྲང་ཞེས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 149

ནི་གྲང་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཚེ་གྲང་བས་ཉེན་གྱིས་དོགས་ནས་མེ་ཁང་སོགས་སུ་ཉལ་བ་ན་ཁྲག་ནད་དམ་མཁྲིས་ནད་གཡོས་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསིལ་སར་བཏོན་ནས་ཆུ་གྲང་མོས་འདེབས་པ་སོགས་སོ། །དྲོ་དང་ཞེས་པ་ནི་སོ་ཀ་སོགས་ཚ་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཚེ། སྤོང་སའི་ཁང་པ་སོགས་བསིལ་སར་ཉལ་བ་ན། རླུང་ངམ་བད་ཀན་གཡོས་ན་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་ནང་དུ་བཙུད་དེ་མེ་སྦར་ནས་སྐར་ཁུང་དང་སྒོ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོལ་ཟངས་ཞེས་པ་ནི། བཤང་གཅི་བྱེད་པའི་གྱོ་མོ་ཁང་ཐོག་སོགས་འོས་པའི་གནས་སུ་བཞག་པ་ཕྱི་རོལ་སོགས་སུ་དོར་བའི་དབང་གིས། དེ་དག་གི་ཝ་ཁ་སོགས་གར་བབ་བབ་ཏུ་བཤང་གཅི་བྱས་པ་ན། གནས་ཁང་བཤང་གཅིས་མ་རུང་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སོགས་སོ། །བཀྲུ་སྨན་དང་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དག་ནད་འདྲི་སོགས་ལ་འོང་བའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀྲུ་སྨན་གྱི་རི་ལུ་ཟོས་ནས་འཁྲུ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་མཐུན་དང་ཞེས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའི་གནས་སུ་དེ་དག་ཉིན་ཐོག་ཐག་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པའི་སོ་ཕག་སྐྱེད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་སོ། །ཁ་ཏོན་དང་ཞེས་པ་ནི། སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁ་ཏོན་ལ་བརྩོན་པའི་གནས་སུ་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ། །འཇིགས་དང་བཅས་དང་ཞེས་པ་ནི། ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པའི་དབང་གི་མཚན་ལ་སྒོ་གཅོད་པའི་གནས་སུ་སྒོ་ཕྱེ་སྟེ་སྒོ་ཁང་དུ་འདུག་སྟེ་སྒོ་གཅོད་དུ་མི་སྟེར་བ་སོགས་སོ། །འཇིགས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི། ཆོམ་རྐུན་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་དབང་གིས་མཚན་མོ་ཡང་ཕྱི་རོལ་དུ་བཤད་གཅི་ལ་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་སྒོ་བཅད་དེ་སྒོ་ཁང་དུ་ཉལ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོར་མི་གཏོང་བ་སོགས་སོ། །སྦྱོར་བ་རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལ་གང་ཡང་རུང་བས་འགྲུབ་པ་དུ་ཞེ་ན། བསྐུར་དང་བརྟད་བྱུང་ཕྱིས་གནོན་དང༌། །དམག་ལ་བལྟ་དང་བཤམས་དཀྲུག་དང༌། །སྤང་པ་རྗེས་ཕྱོགས་བསྙིལ་བ་སྡུད། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་རྣམས་སོ། །དམག་ལ་བལྟ་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལུས་ཁོ་ནས་འགྲུབ་པའི་ལྟུང་བར་སེམས་སོ། །

150 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རྩ་བ་འབྱུང་བ་ལ་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ། རྩ་བ་འབྱུང་བ་ལ་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོར་ལ་གཉིས། གང་དུ་འདུག་པའི་གནས་ནི། སྐྲོད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་སྟེང་གི་ཐོག་ཡིན་པ། རྡོལ་བའི་ཉེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་ལྔ། གང་ལ་འདུག་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཁྲིའམ་ཁྲིའུ་གང་རུང་ཡིན་པ། རང་རང་གི་ཚད་དང་ལྡན་པ། རྩ་བ་ཕུར་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། བཀན་པའམ་རྐང་རྟེན་བཙུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་རྩ་བ་འབྱུང་བ་ལ་འདུག་པ་སོགས་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འདུག་པ་སོགས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་འདུག་པའམ་ཉལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའོ། །རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བའི་ནང་ནས་ལུས་ཁོ་ནའི་བྱེད་པས་འགྲུབ་པ་དུ་ཞེ་ན། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་ལྷག་མ་དང་པོ་གཉིས། །འབྲལ་དང་མཐོ་གང་སྤང་བ་བལ་འཁུར་དང༌། །དགོན་པའི་འབྲལ་སྤང་གནས་མལ་ལྟུང་བྱེད་དང༌། །གདིང་དང་འབྱུང་ལ་འདུག་དང་གོས་བྱེད་དང༌། །དགེ་སློང་མ་དང་ལམ་འགྲོ་གྲུར་ཞུགས་དང༌། །དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་གཉིས་དང་སྦྱོར་བཅུག་དང༌། །ཡང་ཡང་འདུག་ནས་སྤངས་ཟ་འདུས་ཤིང་ཟ། །དུས་མིན་ཟ་དང་གསོག་འཇོག་ཁ་ནས་མིད། །ཉལ་ཤོམ་ཁྱིམ་ན་འདུག་དང་འགྲེང་བ་དང༌། །དམག་གི་ནང་གནས་བརྡེག་གཟས་ནུབ་ལྷག་དང༌། །ཁ་མ་བསྒྱུར་དང་ཁྲུས་བྱེད་ག་ག་ཚིལ། བུད་མེད་དང་ཉལ་གདེང་མེད་སྤྱོད་པ་དང༌། །བུད་མེད་དང་ནི་རྐུན་པོ་དག་དང་འགྲོ། །མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་ཉན་རྣ་བྱེད་པ་དང༌། །ལས་ཀྱི་གནས་ནས་མི་སྨྲ་འགྲོ་བ་དང༌། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཇུག་དང་ཆང་འཐུང་དང༌། །གྲོང་འགྲོ་གྲོང་རྒྱུ་སོར་བཤགས་གཉིས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞིའོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 151

འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་འདེབས་པ། ཞེས་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཡིན་པ། ཐ་མལ་པའི་མིག་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པ། རྩྭ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་དུད་འགྲོའི་སྲོག་ལ་གནོད་པར་མཐོང་ཡང་ལྟོས་མེད་དུ་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་སྤྱོད་པར་རྩམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲོག་ཆགས་ཇི་སྙེད་ཤི་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བ་རེ་རེའོ། །འདིའི་བསླབ་བྱ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་རང་དོན་དུ་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །
རིམ་པ་ལྷག་པར་རྩིག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་རིམ་པ་གཉིས་སུ་རྩིག་པའོ། །ཞེས་པ་རིམ་པ་ལྷག་པར་རྩིག་པའི་ལྟུང་
བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གང་རྩིག་པའི་གནས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡིན་པ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་དུ་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་རྩིག་པའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་བཞིའོ། །ནམ་གྱི་ཚེ་རྩིག་པའི་དུས་ནི། རྨང་འཛུགས་པ་སོགས་བཞི་བྱས་ན་ཉི་མ་དེ་ཉིད་དང༌། དེ་དག་མ་བྱས་པ་ན་ཉི་མ་དེ་ཉིད་དམ། དེ་ལས་གཞན་གྱི་དུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། གང་གིས་རྩིག་བྱའི་ཡོ་བྱད་ནི། རྨང་འཛུགས་པ་སོགས་བཞི་བྱས་པ་ན་ཕ་གུ་སོགས་མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་པ། དེ་དག་མ་བྱས་ན་རྡོ་ལ་སོགས་པ་སྲ་བ་དང་ཕ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྲ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །རྟེན་ནི། སྦྱིན་བདག་གིས་དབང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྨང་འཛུགས་པ་སོགས་

152 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཞི་བྱས་པ་ན་ཆར་ཆུ་བསྐྱབ་པའི་གཡོགས་མ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་རྩིག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་རྩིག་པར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་རྨང་འཛུགས་པ་སོགས་བཞི་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་རིམ་པ་བཞི་པ་འཁོར་བར་རྩིག་པ་དང་རྨང་མ་གཙུགས་པ་དང་ཆུ་ཁུང་མ་གཏོད་པ་དང༌། འཇིམ་པ་མེད་པ་དང་སྒོ་ཆ་གོད་མ་སྟེ་ཡ་ཕུབས་གཞུག་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་བཞི་ཀའམ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་བཅས་པ་ན་གང་མ་བྱས་པ་དེ་ཡན་ཆད་ནས་ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་དམ་དེ་ལས་གཞན་ལ་རིམ་པ་བཞི་པ་འཁོར་བར་བརྩིགས་པའོ། །རྨང་འཛུགས་པ་སོགས་མ་བྱས་པའི་ཚེ་ཆར་ཆུ་བསྐྱབ་པའི་གཡོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། རྡོ་ལ་སོགས་པ་སྲ་བ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་དགག་བྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བཞི་པ་འཁོར་བ་ན་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་དོ། །རྨང་འཛུགས་པ་སོགས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་དམ་ཉིན་མཚན་གཞན་ལ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་རྩིག་འདོད་ཀྱིས་བརྩིགས་པའི་ཚེ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་པ་འཁོར་གྱི་བར་ལ་ལྟུང་བ་མེད་ལ་རིམ་པ་བཞི་པ་རྩིག་པར་བརྩམས་པ་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། སྐར་ཁུང་མ་གཏོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བཅུ་ཚན་གསུམ་པ།
བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་ནི། སྡོམ་ལ། མ་བསྐོས་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང༌། །ཟས་དང་ཆོས་
གོས་གཉིས་དག་དང༌། །དོན་མཐུན་གྲུ་དང་དབེན་པ་གཉིས། །དགེ་སློང་མ་ཡིས་སྦྱོར་བཅུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི།

མ་བསྐོས་པར་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དང་པོ་མ་བསྐོས་པར་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་
ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་བསྟན་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 153

མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནོ། །གང་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་ནི། ནང་རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་སོ། །གང་གིས་སྟོན་པའི་རྟེན་ནི། བདག་ཉིད་མིའི་ཆོས་བླ་མའི་མཐུ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། རང་ཉིད་དགེ་སློང་མའི་སྟོན་པར་འོས་པ་ལ་དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པའི་ཚེ་ཆོས་སྟོན་པར་གསོལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་ཉིད་དགེ་སློང་མའི་སྟོན་པར་མ་བསྐོས་པའམ་བསྐོས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་གྱི་སྟོན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །མ་བསྐོས་པར་དགེ་སློང་མ་ལས་གཞན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མོ་ལ་སྟོན་པ་དང༌། ནང་རིག་པ་ལས་གཞན་སྟོན་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་ཞེས་པ། ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གང་ལ་བསྟན་པའི་ཡུལ་དང༌། གང་ལ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དུས་ནི་མཚན་ཐོག་ཐག་སྟོན་པའི་དུས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉི་མ་ནུབ་ནས་སང་གི་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བའི་བར་གྱི་དུས་ཡིན་པའོ། །གང་དུ་སྟོན་པའི་གནས་ནི། འཇིགས་པའི་ཉེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྟོན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །
སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་ཟས་དང་ཞེས་པ། ཟས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སྐུར་པ་
འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་སྐུར་པ་གདབ་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དགེ་སློང་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་

154 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྐུར་བ་འདེབས་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མིང་ནས་སྨྲོས་ཏེ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར། དགེ་སློང་མ་ལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འདིས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་སོ། །
གོས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ཆོས་གོས་གཉིས་དག་དང་ཞེས་པ་ལ། གོས་བྱེད་པ་དང༌། གོས་སྦྱིན་པ་གཉིས་
ལས། བཞི་པ་གོས་བྱེད་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་གི་གོས་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་བྱ་བའི་གོས་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། དགེ་སློང་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་དགེ་སློང་མའི་གོས་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བཟོ་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བཟོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ལས་བྱས་པ་ཞེས་འཁྲུར་འཇུག་བཞིན་དུ་བཞེད་དོ། །དགེ་སློང་མ་རྣམ་དག་ལས་གཞན་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མི་མཐུན་གྱི་གོས་ཀྱི་བཟོ་རང་དགར་བྱེད་པ་དང༌། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱི་གོས་ལས་གཞན་པ་སྣོད་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་བཟོ་དགོས་མེད་དུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །

སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་གོས་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་
ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་བྱིན་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ལ་གོས་འཕུལ་བ་ན་དེའི་ཁོངས་སུ་མ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 155

གཏོགས་པ་དང༌། གོས་དེས་ཕོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལེགས་པར་སྨྲ་བ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའོ། །གང་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་མཛའ་བོ་དང་བཤེས་ངོ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་སྟེར་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡུལ་དེའི་ལག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །ཉེ་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་མཛའ་བོ་དང་བཤེས་ངོའི་ཕྱིར་གོས་དང་སྣོད་སྤྱད་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །
ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ག་པ་དོན་མཐུན་ཞེས་པ། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་ན་ལམ་དུ་འཇུག་
པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ངོ་མ་སྤོས་པ་དང་ན་བའི་ཚེ་ཕན་གདགས་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །གང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ། འཇིགས་པའི་ཉེན་ཅན་མ་ཡིན་པ། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་མཐའ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དུས་ནི་ཉིན་མཚན་གཅིག་དུས་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའོ། །ཉིན་མཚན་གཅིག་ཏུ་རྒྱང་གྲངས་དུ་མ་འདས་ན་ཇི་སྙེད་འདས་པ་དེ་སྙེད་ལ་ལྟུང་བ་རེ་རེའོ། །ངོ་སྤོས་པས་རྒྱང་གྲགས་འདས་པ་དང་ཉིན་མཚན་དུ་མས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་འདས་པ་དང་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ཕྱེད་འདས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་རེ་རེའོ། །
གྲུར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་གྲུ་དང་ཞེས་པ་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་གྲུར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།

156 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བའི་གྲོགས་དང༌། ནམ་གྱི་ཚེ་འགྲོ་བའི་དུས་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་ཆུ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པ། འཇིགས་པའི་ཉེན་ཅན་མ་ཡིན་པ། རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པ། གྲུ་བརྡལ་དང་གྲུ་གླ་གཅིག་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རང་དགར་རྒྱུན་ཕྱོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རྒྱང་གྲགས་འདས་པའོ། །ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱོར་རོ། །རུ་སྐྱ་ཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ཕྱོགས་དང་རྒྱུན་ལས་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་འདས་པར་སོང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །
བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དབེན་པ་གཉིས་ཞེས་པ། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པ་དང་དགེ་སློང་མ་
དང་ལྷན་ཅིག་འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་ལས། བརྒྱད་པ་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དང་འདུག་པའི་ཡུལ་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སུ་སྔར་བཤད་པ་ལྔ་དང༌། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཅིག་པུ་ཡིན་པ་དང་བདུན་ནོ། །གང་དུ་འདུག་པའི་གནས་ནི། སྐྱེ་བོའི་རྒྱུན་ལུགས་མེད་པའི་དབེན་པ་དང༌། རྩིག་པ་དང༌། རིབ་མ་དང༌། ཡོལ་བ་དང༌། ཐིབས་པོ་དང༌། མུན་པ་སྟེ་སྐྱབས་ལྔ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱབས་པ། བར་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །རྟེན་ནི། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡིན་པ། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་འདུག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་འདུག་པའོ། །གནས་གཅིག་ཏུ་འདོམ་གང་ལས་རིང་བར་གཉིས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 157

ཀས་འདུག་པ་དང༌། འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་དུ་གཅིག་འདུག་ཅིང་གཅིག་འགྲེང་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་འགྲེང་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད།

དགུ་པ་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲེང་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་
ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གནས་དང་རྟེན་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གང་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲེང་བའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དང་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲེང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་འགྲེང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀས་འགྲེང་བའི་སྤྱོད་ལམ་རྫོགས་པའོ། །འདི་བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདིར་དགེ་སློང་མ་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱི་བུད་མེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
དགེ་སློང་མས་སྦྱོར་གཅུག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་དགེ་སློང་མ་ཡིས་སྦྱོར་བཅུག་པའོ། །ཞེས་པ་དགེ་སློང་མས་སྦྱོར་དུ་
གཅུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་གིས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་ལ་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པའི་སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་དགེ་སློང་མ་གང་དང་ཡང་ནོར་མི་གཅིག་པ། རང་དང་དགེ་སློང་མ་གཉིས་ཀའི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །དངོས་པོ་ནི་དུས་སུ་རུང་བའི་ཟས་ཡིན་པ། རུང་བ་ཟས་གཅིག་གི་ཚད་དུ་ལོངས་པ། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱིས་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་མི་ལྡན་པ་ལ་ལྡན་ནོ་ཞེས་རྫུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། མགྲོན་དུ་མ་བོས་པའམ་བོས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ཟས་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །བསམ་པ་གཉིས་

158 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལས། འདུ་ཤེས་དགེ་སློང་མས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་དགེ་སློང་མས་སྦྱོར་དུ་གཅུག་པ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །དགེ་སློང་མས་སྤྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་དུ་གཅུག་པ་དང༌། དགེ་སློང་དང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་དང༌། དགེ་སློང་མས་རང་ལ་མེད་པའི་བྲོ་གར་དང་གླུ་གླིང་ལ་མཁས་པ་སོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྫུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་ཟོས་པ་རྣམས་དང༌། རང་ལ་མེད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ་ཞེས་དགེ་སློང་མས་རྫུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པའི་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་སྨན་ལོངས་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཡོན་ཏན་བདེན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བཞི་པ།
བཅུ་ཚན་བཞི་པ་ནི། སྡོམ་པ། ཡང་ཡང་དང་ནི་འདུག་གནས་གཅིག །ཕྱེད་དང་བཅའ་དང་སྟོབས་པ་དང༌། །འདུས་དང་དུས་མིན་གསོག་འཇོག་དང༌། །ཁ་ནས་མིད་དང་བསོད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ཡང་ཡང་དང་ནི་ཞེས་པ།

ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱང་ནོར་ཐ་དད་པ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་མགྲོན་དུ་འབོད་པ་པོ་ཡིན་པ། དགེ་འདུན་དང་བཅས་ཏེ་མགྲོན་དུ་བོས་པའི་ཚེ་བདག་གི་ངོར་བོས་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ཕན་ཚུན་ཁོངས་སུ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 159

གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ཟླ་བ་བཞི་ཡན་ཆད་དུ་ནར་མར་བཤམས་པའི་ཟས་མ་ཡིན་པ། ཟས་ཕྱི་མ་ལ་གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་དམ་དེ་ཡན་ཆད་རི་བའི་རྙེད་པ་མེད་པ་ཡིན་པ། གཟའ་བ་ལྔའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །དུས་ནི་མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པ་ཉི་མ་གཅིག་གི་དུས་ཡིན་པ། རྟེན་ནི་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། དགེ་འདུན་ནམ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱག་དར་རེ་ལྡེ་ཙམ་མམ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་མལ་ཙམ་ཡན་ཆད་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་མགྲོན་དུ་བོས་པ། ཟས་གཉིས་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། དགོས་མེད་དུ་ཁྲོ་བ་དང་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
གིས་རང་གི་ཟན་གཅོད་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པའི་ཚེ་སྔ་ཚོམས་སུ་ཕྱིན་པ་དང༌། རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མགྲོན་དུ་བོས་པ་ན་རང་རང་གི་འཁོར་ལ་མ་བརྟགས་པ་དང༌། གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལ་གནས་བརྟན་གྱིས་མ་བརྟགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

འདུག་གནས་སུ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་འདུག་གནས་ཅིག ཅེས་པ་འདུག་གནས་སུ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་པ། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་གང་དང་ཡང་ནོར་མི་གཅིག་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། ཆོས་འདི་བའི་སྦྱིན་བདག་མ་ཡིན་པ། ཅི་བདེར་སྟོབས་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །གནས་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ཤ་སྟག་གི་འདུག་གནས་ཡིན་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་པ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ན་གནས་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན་ནི་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། མུ་སྟེགས་ཅན་

160 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །ཁ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ། ཚོགས་སུ་ལོངས་བ། ཁོང་རང་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་མཚན་མཐུན་པ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་དགོས་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ཟ་བའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པ་ངོ་བོ་དང་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རུང་བ། ཟས་གཅིག་གི་ཚད་དུ་ལོངས་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ཉི་མ་གཉིས་པའི་ཟས་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །རྟེན་ནི་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་པ་མ་ཡིན་པ། འདུག་གནས་དེར་ཞག་གཅིག་ལོན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་འདུག་གནས་སུ་ཞག་ལོན་པའི་ཟས་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ཁ་ཅིག་འདུག་གནས་སུ་ཞག་གཉིས་སུ་བསྡད་ནས་ཟས་གཉིས་པ་ཟོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཞག་གཅིག་གནས་ཤིང་ཟས་གཉིས་པ་ཟོས་པ་ན་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་བཞེད་དོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། དགེ་སློང་ཉི་མ་དང་པོ་ལ་བསོད་སྙོམས་ཅིག་ཟོས་ནས་ཞག་གཅིག་ལོན་ནས་ཉི་མ་གཉིས་པའི་བསོད་སྙོམས་ཟོས་པ་ལ་ན་སྨད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཕྱི་མ་དང་མཐུན་པ་འདྲའོ། །འདུག་གནས་སུ་ཟས་མ་ཟོས་པར་ཉི་མ་གཉིས་ཕན་ཆད་བསྡད་པ་དང༌། དེའི་ཟས་གཉིས་པ་ཁྱེར་ཏེ་གཞན་དུ་ཟོས་པ་དང༌། འདུག་གནས་ཀྱི་བདག་པོ་ཕྱི་ནང་གི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་རུང་གིས་བྱས་པར་ཞག་ལོན་པའི་ཟས་གཉིས་པ་ཟོས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གཞག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཟས་གཉིས་པ་ཟོས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཟའ་བ་ལྔའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དགོས་ཤིང༌། དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང༌། གཞིབ་པ་དང༌། ལྡག་པ་ཟོས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །
ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད།

གསུམ་པ་ཕྱེ་དང་ཞེས་པ། ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ཙམ་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་
བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 161

གང་ལས་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་ལ་ཟས་སྟོབས་པ་ཡིན་པ། ཅི་བདེར་སྟོབས་པ་པོ་མ་ཡིན་པ། འདི་ཙམ་ཁྱེར་ཞིག་ཅེས་ཚད་ཡོངས་སུ་མ་སྤགས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ་བྲེ་ཕྱེད་དང་ལྔ་ལས་བྲེ་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷག་པ་ཡིན་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ལྡམ་ལྡུམ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །གང་དུ་ཐོབ་པའི་གནས་ནི་བསླངས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བསླངས་ཏེ་གནས་གཞན་དུ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །གཞན་ལྷག་པ་ལེན་དུ་བཅུག་སྟེ་ཟོས་པ་དང༌། དུས་རུང་ལས་གཞན་པའི་སྨན་རྣམ་པ་གསུམ་ལྷག་པ་བསླངས་ཏེ་ཟས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །རང་གིས་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བའི་ནང་ནས། ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། ལྟུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་བསོད་པ་སློང༌། །གཉིས་པ་ལས་གཞན་སོར་བཤགས་གསུམ་རྣམས་ཏེ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་དག་གོ །དེ་ཡང་སློང་བ་ནི་ངག་དང༌། ཟ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་ཟས་ཡིན་པ། གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་བསླངས་པ་དང་ཟོས་པ་གཉིས་ཀ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ནི། ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ཙམ་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པ་མ་གཏོགས་ཟས་གཅིག་གི་ཚད་དུ་ལོངས་པ་དང༌། ཟ་བའི་ཚེ་མགུལ་དུ་མིད་པར་མངོན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཤིང༌། ཟོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཁམ་དུ་ལོངས་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་གཞི་སྐྱེད་ལ། གཞན་ལ་བྱིན་པས་སྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཟས་གཅིག་ཏུ་ལོངས་པ་ཡན་ཆད་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཟས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། གསོག་འཇོག་སྤངས་བ་སྦྱོར་དུ་བཅུག་པ་དང༌། །ཡང་ཡང་ལ་སོགས་བཅུ་དང་ཟན་གཅོད་དང༌། །གཅེར་བུ་ལ་སྦྱིན་མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་དང༌། །མྱོས་འགྱུར་

162 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མཐུང་དང་སྔ་དྲོ་གྲོང་རྒྱུ་དང༌། །སོར་བཤགས་བཞི་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གོ །ཁ་ཅིག་ཟས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡང་ཟས་ལ་བརྟེན་པར་བཞེད་དོ། །
སྤངས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་བཅའ་དང་ཞེས་པ། སྤངས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཟོས་པའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་སུ་རུང་བའི་བཅའ་བ་དང་བཟའ་བ་གང་རུངཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། པད་མ་ལ་སོགས་དཀོན་ཟས་མ་ཡིན་པ། མིད་པ་གཉིས་པ་ལ་སྒྲེགས་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཟས་མ་ཡིན་པ། སྤྱངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པ་དང་བདུན་ནོ། །དུས་ནི་སྤངས་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་ཡིན་པ། མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་སོ། །རྟེན་ནི་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུནསློང་རང་དགར་སྤངས་པ་རྫོགས་ཤིང་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །དུས་རུང་ལས་གཞན་པའི་སྨན་གསུམ། དུས་རུང་ཡིན་ཡང་སོར་མོ་ལྔ་མི་མངོན་པའི་སྐྱོ་མའི་ཐུག་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་བཏུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤངས་ཟའི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བཏུང་བ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུའོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མུ་གེ་དང་ལོ་ལེགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཐུག་པ་དང་སྐྱོ་མ་ལ་སོགས་པའི་བཏུང་བ་ནི་སྤངས་ནས་ཟ་བ་དང་ཡང་ཡང་ཟ་བའི་སྐབས་སུ་གནང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྔ་དྲོ་བའི་ཟས་སོ། །ཞེས་གསུངས་བས་སྤངས་ཟ་འབྱུང་བའི་ཟས་སྔ་དྲོ་བའི་ཟས་སུ་བསྟན་པ་དང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཤ་ཁ་ར་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ཤ་ཁ་རས་མཚོན་ནས་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤངས་ཟ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། དུས་སུ་རུང་བའི་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དང༌།

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 163

ཞག་བདུན་པ་དང༌། འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་དང༌། དུས་ཀུན་ཏུ་རུང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་ཙམ་སྤངས་པས་ཟས་ཟན་དྲོན་དང་ཤ་ལ་སོགས་པ་ཟ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་དག་སླར་ཟ་བ་ལ་ལྷག་པོར་བྱེད་མི་དགོས་ལ། བཟའ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གཅིག་སྤངས་ན་བཟའ་བ་དང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་སླར་ཡང་ཟ་ན་ལྷག་པོར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བཟའ་བ་ནི་དུས་རུང་གི་ཟས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་བཅའ་བ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གཟའ་བར་བྱ་བ་ལྔ་ནི་ལྡེ་གུ་དང༌། ཤ་དང༌། འབྲས་ཆན་དང༌། ཟས་དྲོན་དང༌། སྣུམ་ཁུར་དག་སྟེ། གཟའ་བར་བྱ་བ་དེ་དག་ལས་བྱིན་ལེན་སྤངས་ན་ཟས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པས་ནི་བཟའ་བར་བྱ་བ་དག་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། ལུང་ཞུ་བ་ལས། དགེ་སློང་བཟའ་བ་ལྔ་པོ་དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་དག་སྤངས་པར་གྱུར་ནས་དེས་སླད་ཀྱིས་བཟའ་བ་ལྔ་པོ་དག་འཚལ་ན་ལྟུང་བ་ཅིར་འགྱུར། ལྟུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་ཙམ་སྤངས་པས་དེའི་ཉིན་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པར་དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་ཟོས་ན་སྤངས་ཟའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་སྐྱེད་དེ། སྤངས་ཟའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ་གང་ཟོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། ཟས་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། ཟས་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་ཏེ། བཅའ་བར་བྱ་བ་ཙམ་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
དེ་ལས་ཟས་སྤངས་པ་རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། ཡུལ་ནི། བསླབ་པ་དང་ལྟ་བ་དང་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པར་འོས་པ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འདྲེན་པར་འདོད་པ། ཟས་གྱེན་དུ་འདེགས་ནུས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཟས་དང་བཅས་པ་དང་ལྔའོ། །གང་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་དང་བཟའ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། དཀོན་ཟས་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །གང་དུ་སྤངས་པའི་གནས་

164 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ནི། མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ། འཐོབ་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ། མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དུས་ནི། མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པ། རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཁ་ཅིག་ཆོག་པར་ཟོས་པ་ཞེས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ་ཆོག་པར་མ་ཟོས་ན་ཟས་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ཉིན་མཚན་དེ་ལ་ཟས་དེ་དེ་ལས་མི་ཟ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྤོང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རེ་ཤིག་ཅེས་མ་སྦྱར་བར་ཆོག་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྷག་མ་མེད་ཚིག་གིས་སྤོང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཡུལ་གྱིས་དོན་གོ་ཞིང་རང་གིས་ཟས་ཟ་བར་བརྩམས་པའི་གནས་བཏང་བའོ། །
དེ་ཡང་སྤངས་པ་རྫོགས་པ་ལ་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པ་ལ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཚིག་
གིས་སྤངས་པ་དང་གནས་བཏབ་པ་གཉིས་དགོས་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བྱིན་ལེན་སྟོབས་པའི་འབྲིམ་མཁན་དེ་སྤངས་ཏེ་གནས་བཏང་ན་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་ཚར་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པ་དེ་སྤང་བ་བྱས་ནས་ཟས་བརྩམས་པའི་འདུག་པའི་གནས་དེ་ནས་དགེ་སློང་གིས་གནས་བཏང་ན་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
ཟས་སྤངས་པ་ལྷག་པོར་བྱས་ཏེ་ཟོས་ན་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པས་ལྷག་པོར་བྱ་
བའི་ཚུལ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། གང་ལ་ལྷག་པོར་འཆལ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ། ཟ་བའི་གནས་མ་བཏང་བ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །གང་ལ་བྱ་བའི་ཟས་ནི། དུས་རུང་གི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། དཀོན་ཟས་མིན་པ། བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བ། ལྷག་པོར་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་དྲུག་གོ །ཁ་ཅིག་རང་གི་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུང་ངོ། །རྟེན་ནི། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་ཟས་སྤངས་པ་ཡིན་པ། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 165

པ་དང་ལྔའོ། །གནས་ནི། འཐོབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མངོན་སུམ་དང་མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དུས་ནི། མུ་གེའི་དུས་མིན་པ་དང༌། སྤངས་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་ཡིན་པའོ། །ཆོ་ག་ནི། རང་གི་ལག་པ་བཀྲུས་ཏེ་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་ཡུལ་གྱི་མདུན་དུ་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འཚལ་མ་འཚལ་ལགས་ཏེ། སྤངས་ཤིང་འཚལ་བར་བགྱིས་པ་ལས། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་རྙེད་ནས་འཚལ་བར་འཚལ་ན་བཙུན་པས་ལྷག་པོར་བགྱིས་ཏེ་བདག་ལ་སྩལ་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གཅིག་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་གྱིས་ལྷག་པོར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལག་ཏུ་བླངས་ཏེ། ཡུལ་ཟས་སྤངས་པ་ཡིན་ན་ཟ་མི་དགོས་ལ། མི་ཟ་བར་བརྟག་པ་བྱས་པ་མིན་ན་ཁམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཟོས་པའི་འོག་ཏུ། ཁྱོད་ཀྱིར་གྱུར་གྱིས་གཞུད་ཅིག་ཅེས་པའམ། ཅི་བདེར་གསོལ་ཅིག་ཅེས་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བའམ། ཚིག་དེ་དག་གི་དོན་ཚང་བའི་ངག་གང་ཡང་རུང་བ་སྨྲས་ཏེ་རྟེན་ལ་ཕྱིར་གཏད་པར་བྱའོ། །ལྷག་པོར་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ནི། བྱིན་ལེན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བྱིན་ལེན་ལྷག་པར་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལྷག་པོར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ལག་ཏུ་བླངས་ཏེ་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་ལ་བྱིན་པའོ། །དེ་རིང་འདི་ལས་མི་ཟའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ཀྱིས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤངས་པ་མ་རྫོགས་ཀྱང་དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་དང་བཟའ་བ་ཟོས་ན་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷག་པོར་བྱེད་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཟས་ཟ་བར་བརྩམས་ནས་ལྡང་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
འདིའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཟ་བར་བརྩམས་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། གནས་དེ་ཉིད་དུ་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ། འཕྲོ་དང་བཅས་པ་དང་ལྔའོ། །རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་

166 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆོག་པར་མ་ཟོས་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །དུས་ནི་མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་ལྡང་བར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་དོན་ལ་ལྡང་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ལངས་པ་རྫོགས་པའོ། །ཟས་འདི་ལས་མི་ཟའོ་སྙམ་པའི་སྤོང་འདོད་མེད་པར་ཟས་བརྩམས་པ་ལས་ཟ་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པར་ལྡང་བ་ཅི་རིགས་བརྩམ་ལྡང་དུ་འདུས་སོ། །

སྤངས་པ་སྟོབས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་སྟོབས་པ་དང༌། ཞེས་པ་སྤངས་པ་སྟོབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་སྟོབས་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ཟས་སྤངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །གང་སྟོབས་པའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་སུ་རུང་བའི་བཅའ་བ་དང་བཟའ་བ་གང་རུང་ཡིན་པར། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་ལྷག་པོར་བྱས་པ་དང་མ་འབྲལ་བ། དཀོན་ཟས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །དུས་ནི་སྤངས་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་ཡིན་པ། མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ཟས་སྤངས་པ་སྟོབས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི་དོན་གོ་བའོ། །ཟས་སྤངས་པ་རྫོགས་པ་སྟོབས་པ་ལས་གཞན་པ། དགེ་སློང་མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་བཏུང་བ་འཐུང་དུ་གཞུག་པ་དང༌། དུས་རུང་གི་ཟས་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟར་འཇུག་པ་སོགས་དང༌། རྫུན་ལ་སོགས་པའི་ངག་གི་ཉེས་པ་སྨྲ་བར་བཅུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་ལ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དག་དགེ་སློང་ལ་སྟོབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 167

འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་འདུས་དང་ཞེས་པ། འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གང་དུ་ཟ་བའི་གནས་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་བཞི་ཡན་ཆད་གནས་པ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དང་གནས་གཅིག་མ་ཡིན་པ། གང་ཟ་བའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། འདུས་པ་ཆེན་པོའི་ཟས་མ་ཡིན་པ། ཕྱི་རོལ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཟས་མ་ཡིན་པ། ཕན་ཚུན་གང་ཡང་རུང་བས་ལན་ཚྭ་ཡན་ཆད་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྲིམས་པས་ཟས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ། ལྡམ་ལྡུམ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བདུན་ནོ། །གང་དག་དང་ཟ་བའི་གྲོགས་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པ། གསུམ་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ། ལྷན་ཅིག་ཟ་བ་ཡིན་པ། ཅིག་ཆར་ཟ་བ་ཡིན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་མ་བཏིང་བ། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱིར་ཕྱག་དར་རེ་ལྡེ་ཙམ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། ཉིན་མཚན་དེར་ལམ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་འདུས་ཤིང་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །གང་ཡང་རུང་བ་དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པ་དང༌། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་སོགས་དུས་རུང་ལས་གཞན་པའི་སྨན་ལ་འདུས་ཟ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དགེ་འདུན་བཞི་པོ་དེར་འདུས་ཟ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འདུས་ཟ་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་བཞི་པོ་འདིར་འོངས་སམ་ཞེས་མ་དྲིས་པར་ཟོས་ན་བཞི་པོས་མ་དྲིས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་དང༌། འདུས་བ་བྱེད་པ་དག་གིས་མ་དྲིས་པ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དོ། །ལུང་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། སྨན་གཞན་གསུམ་ལ་འདུས་ཟ་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་ཤིང༌། འདུས་ཟ་བྱེད་པ་པོ་དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པ་དང་ལོངས་ཀྱང་གསུམ་ཅིག་ཆར་ཟ་ཞིང་གཅིག་ལས་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་བཞི་པོ་དང་འདུས་ཟ་བྱེད་པ་པོ་ཅིག་ཆར་མི་ཟ་བ་ལ་ཡང་བམ་པོ་ལྔ་

168 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཅུ་པ་ལས་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མེད་པའི་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཉེས་པ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །འགྲོ་བར་ཆས་པ་དང༌། གློ་བུར་འོངས་པ་དང༌། ནད་པ་དང༌། ནད་གཡོག་དང༌། དགེ་སྐོས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་དུ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་ཟ་བར་མ་བརྩམས་ཀྱི་བར་དུ་རང་དགར་རང་གི་སྐལ་བ་སྔ་རོལ་དུ་བླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ལ་འདིའི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཕྱི་རོལ་བའི་དགེ་སློང་གི་ཟས་ཡིན་ན་ལྟུང་བ་མེད་དེ་དེ་དད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་དུས་མིན་ཞེས་པ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཟ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ཕྱེ་དང༌། ཤ་དང༌། ཐུད་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་བཟའ་བ་དང༌། རྒུན་དང༌། ཁམ་བུ་དང༌། སྟར་ཁ་དང༌། གྲོ་མ་དང༌། བུ་རམ་ཤིང་དང༌། སེ་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་དང༌། ཞོ་དང༌། འོ་མ་དང༌། སྐྱོ་མི་ཐུག་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་ལྡེ་གུ་དང་བཏུང་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། མིད་པ་གཉིས་ལ་རང་གི་སྒྲེགས་པའི་ཟས་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །དུས་ནི། རང་གནས་པའི་གླིང་གི་ཉི་མའི་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་སྐྱ་རེངས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཤར་བའི་དུས་ཡིན་པ། རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་དུས་མ་ཡིན་པར་དུས་རུང་གི་ཟས་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམ་རེ་རེ་ལ་ལྟུང་བྱེད་རེ་རེར་འགྱུར་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཉེས་བྱས་ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུའི་ཟས་རྣམས་ཟ། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་འོད་ལྡན་ལས། རྣམས་ཞེས་མང་པོ་སྨོས་པ་ནི། ཁམ་རེ་རེ་ལ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་བྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །མཐར་ཐུག་ཟོས་པ་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 169

གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་སྐྱེད་པའི་གྲངས་འདི་དང་མཚུངས་པར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །སྐྱ་རེངས་དང་པོ་སོགས་ཤར་བའི་དུས་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྔོ་སྐྱར་གྱུར་ཅིང་སྐར་མའི་འོད་ཅུང་ཟད་ཉམས་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྡན་དུ་སྐར་མའི་བསྟན་བཅོས་དྲངས་པ་ལས། སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར་ན་ནི། །ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་སྔོར་སྣང་ཞིང༌། །སྐར་མའི་མདོག་གི་འོད་ཉམས་ལ། ནམ་མཁའ་སྔོ་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན། །སྐྱ་རེངས་བར་མ་ཤར་ན་ནི། །དེས་ན་ཤར་ཕྱོགས་སྐྱ་ཞིང་དམར། །སྒྱུ་སྐར་འོད་ནི་ཆུང་བ་དང༌། ནམ་མཁའ་སེར་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན། །སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་ཤར་ན་ནི། །སྒྱུ་སྐར་འོད་ནི་མེད་པ་དང༌། །སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་འོ་ཟིར་བཤད། །ད་ཟིའང་ཉི་མ་ཤར་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་མུ་དྲུག་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བ་ལ་མཚོན་ནི། ཉི་མ་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་མ་ཤར་བའི་བར་གྱི་དུས་ཡིན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་བཞིན་དུ་དུས་རུང་ཟོས་པ་དང༌། ཉི་མ་ཕྱེད་ཡོལ་ལམ་མ་ཡོལ། སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར་རམ་མ་ཤར་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་ཟོས་ན་ཡང་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པས། དངོས་གཞིའི་མུ་གཉིས་དང༌། སྐྱ་རེངས་ཤར་ནས་ཉི་མ་ཕྱེད་མ་ཡོལ་བའི་དུས་ཡིན་པ་ལ་ཕྱེད་ཡོལ་བ་དང་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། སྐྱ་རེངས་ཤར་རམ་མ་ཤར། ཡོལ་ལམ་མ་ཡོལ་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་དུས་རུང་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་པས་ན་སྨད་ཀྱི་མུ་གཉིས་དང༌། དུས་ལ་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་དུས་རུང་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་ལྟུང་བ་མི་སྐྱེད་པས་ལྟུང་མེད་ཀྱི་མུ་གཉིས་དང་དྲུག་གོ །སྤྱིར་མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་འབྱིན་པ་གཉིས་དངོས་པོ་གཙོ་ལ་གཞན་ཐམས་ཅད་འདུ་ཤེས་གཙོ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཞུགས་པ་ནི་བསམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

170 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གསོག་འཇོག་གི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་གསོག་འཇོག་དང་ཞེས་པ་ལ་དངོས་དང་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལ། དངོས་ནི་སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ཡིན་པ། ངོ་བོ་རྫོགས་པ་དང་ལྔའོ། །དུས་ནི་མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པ། རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་ཞིང་མ་ཞིག་པ་ལོངས་སྤྱད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་བསམས་པའི་དོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ངོ་བོ་མ་རྫོགས་པ་ལ་ལན་ཚྭ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་ཆུ་དང་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་དང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། གཟུགས་བརྙན་གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་རྙོག་ཆུ་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཕོར་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་གོས་པའི་ཟས་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་མགུལ་དུ་མིད་པར་མི་མངོན་པ་ལོངས་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དེའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་བཞི་ལ། དང་པོ་ལ་གཉར་བླངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ༌། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་རེག་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཟས་སམ་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་སྟ་གོན་དུ་གནས་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ངམ་རང་དང་ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཅིག་པ་དབང་བ། ཆུད་ཟ་བའི་རྐྱེན་མེད་པ། ངོ་བོ་རྫོགས་པ། བརྟེན་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ། བྱིན་ལེན་སྟོབས་པར་འོས་པའི་ལུས་དངོས་སམ་དེས་བཟུང་བའི་ཐག་པ་སོགས་དང་མ་འབྲེལ་བ། བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དང་མི་ལྡན་པ། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་རུང་ཡིན་པ་དང་བཅུའོ། །རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། ནོར་བ་དང་བརྗེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་བསམ་པ་ལས་གཞན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 171

པས་རེག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་བསམ་པའི་དོན་ལ་རེག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ལུས་སམ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་རེག་པའོ། །ལོངས་མི་སྤྱོད་པར་ངེས་པ་ལ་ཡང་ལག་ཉ་མི་འབྱུང་ངོ་། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་རེག་པས་ལག་ཉར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་ན་མ་རེག་པར་ཟ་བ་མི་སྲིད་ལ། རེག་ན་ལག་ཉར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ་གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བའི་ཟས་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་མཚམས་ནང་དུ་བཙོས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་
ཡན་ལག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་བཙོས་པའི་དངོས་པོ་ནི། བརྟན་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པར་འོས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ། བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དང་མི་ལྡན་པ། ཞེས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ནི་རྗེན་པ་ཡིན་པའོ། །གནས་ནི་རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བ་འཇུག་ལྡོག་ལ་དབང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་དངོས་སམ་དེའི་ཉེ་འཁོར་གང་རུང་ཡིན་པ། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དངོས་སུ་མི་གནས་པ། རུང་ཁང་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའོ། །རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ། ཀུན་སློང་རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་མེ་དང་འབྲེལ་བར་འཚོང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འཚོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མེ་ལ་སོགས་པས་རེག་པའོ། །མེ་ལྕེ་ཙམ་གྱིས་རེག་པ་ལ་ནི་མཚམས་བཙོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མེ་ལྕེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་དགེ་སློང་གིས་བཙོས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་
ཡན་ལག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གང་བཙོས་པའི་དངོས་པོ་དང༌། གང་གིས་འཚོད་བའི་རྟེན་ནི། མཚམས་བཙོས་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་འཚོད་པའི་གནས་ནི། རང་དབང་བ་

172 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང་མི་དབང་བ་དང་རུང་ཁང་བློ་མཐུན་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ངམ་རང་དང་ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་འདྲ་བ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་འཚོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་བསྐོས་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་མེ་དངོས་སམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རླངས་པས་འཚོད་པར་རྩོམ་པ། །མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་རུང་གིས་རེག་པའོ། །
བཞི་པ་མཚམས་ནང་དུ་ཞག་ལོན་པ་ལ། །གཞི། བསམ་པ། །སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་
གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། །གང་བཞག་པའི་གནས་དང་གང་གིས་བཞག་པའི་རྟེན་ནི་མཚམས་བཙོས་བཞིན་ནོ། །གང་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྗེན་པ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་མཚམས་བཙོས་བཞིན་ནོ། །ཞག་ལོན་པ་ལ་རྗེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ་རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བའི་མཚམས་ནང་རུང་ཁང་བྱ་དགོས་ཤིང་མ་བྱས་པའི་སར་རང་ངམ་རང་འདྲ་བ་དབང་བའི་ཟས་རྗེན་པ་དང་བྲལ་བས་ཞག་ལོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། །འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་ཞག་ཏུ་འཇོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འཇོག་པར་རྩོམ་པ། །མཐར་ཐུག་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པའོ། །
ལག་ཉ་ནས་ཞག་ལོན་གྱི་བར་གྱི་བཞི་པོ་དེ་དག་ལོངས་སྤྱད་པའི་ལྟུང་བ་ལ། །
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་དངོས་སམ་དེའི་སྟག་གོན་དུ་གནས་པ་གང་རུང་ཡིན་པ། གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། ངོ་བོ་རྫོགས་པ་དང༌། རང་ངམ་རང་དང་ཆོ་ག་འདྲ་བས་ལག་ཉ་སོགས་བཞི་པོར་སོང་ཞིང་མ་ཞིག་པའོ། །དུས་ནི་མུ་གེའི་དུས་མ་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་དེ་དག་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པ་ན་ཉེས་བྱས་རེ་རེའོ། །རྗེན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 173

པར་ནི། ཤ་སྐམ་དང་འབྲུ་སྐམ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་ཀུན་བསྡོམས་པ་སུམ་ཆ་འདས་པ་དང༌། ལོ་མ་དང་ཤ་རློན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྙི་བ་རྣམས་ཁ་དོག་གྱུར་པ་དང༌། འོ་མ་ལ་སོགས་པ་ཁུ་བ་རྣམས་ལན་གཉིས་ཁོལ་བའི་ཚེ་ན་རྗེན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་སྔ་རོལ་ནི་རྗེན་པའོ། །རང་དང་ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་མི་གཅིག་པ་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་སློང་ཕ་ལག་ཉ་མཚམས་བཙོས་སོགས་ལ་ཆེད་ཆེར་མི་སྒྲིམས་པ་དེ་དག་རེས་འགའ་སྲུང་རེས་འགའ་མི་སྲུང་པའམ། །གཏན་མི་སྲུང་བའི་བསླབ་པ་ལ་གཡེལ་བ་དང༌། བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་གིས་ལག་ཉ་མཚམས་བཙོས་པ་དང་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་རྣམས་ནི་དགེ་སློང་ཕ་རྣམ་དག་བསླབ་པ་ལ་མི་གཡེལ་བའི་ལག་ཉ་སོགས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་བྱིན་ལེན་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །མཚམས་བཙོས་སོགས་བཞིར་སོང་བ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཉེས་བྱས་སུ་བཞེད་དོ། །གསོག་འཇོག་བྱས་པ་དང༌། ལག་ཉར་བླངས་པ་དང༌། ནང་དུ་བཙོས་པ་དང༌། དགེ་སློང་གིས་བཙོས་པ་དང༌། ནང་དུ་ཞག་ལོན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚིགས་བཞིན་བྱེད་པའི་དགེ་ཚུལ་དང་མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་ན་ལག་ཉ་གསོག་འཇོག་སོགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་དག་མ་བླངས་པར་གཞན་གྱིས་བྱིན་པ་ན་སླར་འཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ཀྱིས་མ་བསམས་པའི་ཚེ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དགེ་སློང་རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བ་མི་དབང་བ་དགེ་ཚུལ་དང་ཁྱིམ་པ་དབང་བའི་ཟས་ལ་དགེ་སློང་གིས་རེག་པ་སོགས་བྱས་ཀྱང་ལག་ཉ་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཁའི་ནང་མ་དག་པས་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཞིང༌། དག་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཁའི་ཕྱི་རོལ་སོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གཅི་བའམ་སས་ཀུན་ནས་དྲུད་དེ་ཆུས་བཤལ་་བ་དག་པ་ཡིན་ལ། སོའི་ནང་རོལ་དུ་ཆུ་འཁུར་བ་དོ་འམ་གསུམ་གྱིས་བཤལ་ཏེ་བར་ན་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟས་ཟོས་པའི་རྗེས་སུའང་ཆུ་འཁུར་བ་དོ་འམ་གསུམ་གྱིས་བཤལ་དགོས་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས་ཟས་ཟོས་ནས་ཀྱང་འདག་པའི་རྫས་སའམ་བ་ལང་གི་གཅི་བ་གཙང་མ་དང་ཆུ་རུང་བས་ཀྱང་ཁ་ཟས་མེད་པར་བྱའོ། །གཞུང་ནི་འདིར་སིལ་བུ་ལས། བཙུན་པ་ཇི་ཙམ་གྱི་གཡར་ཁ་བྱི་དོར་བགྱིས་པར་

174 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བརྗོད་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཉེ་བར་འཁོར་རྨའི་སྒོ་ཁ་ནི་རྟག་ཏུ་འཛག་པ་ཡིན་པས་ཁ་ཟས་མེད་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འཁུར་བར་ཆུ་རྔུབ་པས་ལན་གཉིས་སམ་ལན་གསུམ་དུ་བཀྲུས་ཤིང་བཤལ་ནས་བོར་ན་བྱི་དོར་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་ནི་མིད་དང་ཞེས་པ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་ལྟུང་བ་
རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཟ་བའི་དངོས་པོ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། ངོ་བོ་རྫོགས་པ། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་ལྔའོ། །གནས་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་མ་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ཟས་ངོ་བོ་དང་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བ་ལ་བྱིན་ལེན་མི་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས་བཙུན་པ་དགེ་སློང་གིས་འཚལ་མ་ལན་ཅིག་འཚལ་ལ་ལྟུང་བ་བཞིར་འགྱུར་བ་མཆིས་ལགས་སམ། ཉེ་བར་འཁོར་ཡོད་དེ། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ། གསོག་འཇོག་བྱས་པ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །སྤྱིར་བསྟན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཟས་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་གསོག་འཇོག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པས་ཀྱང་ཟས་མི་རུང་བ་ལ་བྱིན་ལེན་འཆགས་པར་བསྟན་ཏེ། བྱིན་ལེན་མེད་ན་གསོག་འཇོག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བྱིན་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་གང་ལས་བླང་པའི་ཡུལ་ནི། བསླབ་པ་དང༌། མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པར་འོས་པ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འདྲེན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 175

པར་འདོད་པ། གྱེན་དུ་འདེགས་པར་ནུས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་བྱིན་ལེན་མི་འཆགས་སོ། །གང་གིས་བླང་བའི་རྟེན་ནི། བསྙེན་རྫོགས་སམ་དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་གཉིས་སོ། །དངོས་པོ་ལ་སྨན་རྣམ་པ་བཞི་དངོས་སམ་ཉེ་བའི་སྟ་གོན་དུ་གནས་པ། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་གཉིས་སོ། །གནས་ནི་འདུན་ཐད་དྲང་ཡིན་པ། རགས་པ་མཚམས་གཞན་སོགས་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པ། མི་འཐོབ་པའི་ཕྱོགས་མིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །བྱིན་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི་ལག་པ་གཉིས་བཀན་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དང་གློ་གཡས་གཡོན་ནས་བླངས་པ་ལ་མི་འཆགས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བའི་དོན་དུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལེན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ལག་པ་གཉིས་བཀན་བས་ལུས་སམ་ལུས་དང་འབྲེལ་བར་ལེན་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྲལ་བའོ། །བྱིན་ལེན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ནི། ཕྲོགས་དང་འདྲིལ་དང་རེག་པ་དང༌། །བསྔོས་དང་དགེ་སློང་མིན་གྱུར་དང༌། །དངོས་པོ་གྱུར་དང་སྐྱེ་བ་གྱུར། །དོར་བས་ཀྱང་ནི་བྱིན་ལེན་ཉམས། །ཞེས་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་རྣམས་དོན་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་ཕྲོགས་པ་དང༌། གནས་ནས་མ་འཕགས་པར་ལེན་མི་ནུས་པའི་སར་འདྲིལ་བ་དང༌། རང་གིས་མ་རེག་པའི་དུས་སུ་བྱི་བ་དང་བོང་ཚོད་མཉམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དངོས་སམ་དགེ་སློང་གསོར་མི་རུང་གིས་ཉམས་པ་དང༌། རང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་གིས་རེག་པ་དང༌། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སོགས་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྔོས་པ་དང༌། མཚན་གཉིས་ཅིག་ཆར་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མིན་པར་གྱུར་པ་དང༌། རྒུན་ཆུ་དང་ཞོ་ཁ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བཙགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་སོགས་དང༌། དགེ་སློང་ཕ་མ་ཕན་ཚུན་མཚན་གྱུར་པ་དང༌། མ་འཕགས་པར་ལེན་མི་ནུས་པའི་གནས་སུ་དོར་བའོ། །མི་འཐོབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱིན་ལེན་སྟོབས་མཁན་མཐོ་བའི་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་

176 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡིན་ལ། དེའི་ཚད་ནི་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གསུང་ངོ༌། །མཚམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་དོན་ནི་མཚམས་གཞན་ལྔ་གང་ཡང་རུང་བས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། མེ་དང་ཆུ་དང་བུ་ག་ནམ་མཁའ་དང་བདག་པོ་དང་རགས་པ་མཚམས་གཞན་ནོ། །རགས་པའི་དབང་གི་ཚད་ནི་སོར་བཞི་ཡན་ཆད་དོ། །མགུལ་དུ་མི་མིད་པ་སོ་དྲུད་པ་ཙམ་བྱེད་པའི་སོ་ཤིང་དང༌། གཟུགས་བརྙན་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྙོག་ཆུ་དང༌། ལན་ཚྭའི་ཆུ་དང་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་རང་རང་གི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང༌། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆུ་གཙང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་གསོག་འཇོག་གི་དུས་འདས་ཀྱང་གསོག་འཇོག་གི་ཉེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ལན་ཚྭའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། གཟུགས་བརྙན་གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་རྙོག་ཆུ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌། བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ལོངས་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །བསླབ་པ་དང་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པར་འོས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། དགེ་སློང་རྣམ་དག་ལ་ནི་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྱིན་ལེན་ཆགས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། དགེ་སློང་གིས་བྱིན་ལེན་ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་རང་དང་
ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཅིག་པ་རྣམས་ལ་བྲིམ་དུ་རུང་ལ། ཡུལ་གྱི་མིས་སྨད་པར་བྱ་བས་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པའི་ཚེ་ལུས་ཀྱིས་མ་བླངས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་འདིའི་སྟེང་དུ་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་སྒྲ་མི་སྙན་པའི་དུས་དྲན་མ་བྱས་པ་དང༌། ཟས་འབྲིམ་པའི་སྔ་རོལ་དུ་འབྲིམས་པ་པོས་སྙོམས་པར་འབྲིམ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་མོས་པ་མ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
བསོད་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་བསོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ། བསོད་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་བསླང་བའི་ཡུལ་ནི་ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 177

གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། ཁྱིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ཡུལ་དུས་དེར་བསོད་པར་གྲགས་པ་དང་ལྔའོ། །རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བསོད་པ་བསླངས་ཏེ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བསླངས་ཏེ་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་བྱུང་ལ་བསོད་པ་བསླངས་ཏེ་ཟོས་པ་དང༌། བསོད་པ་འཐོབ་པ་ན་ངན་པ་རང་དགར་བསླངས་ཤིང་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །རྟགས་འདི་པ་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ལྟུང་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་ལྔ་པ།
བཅུ་ཚན་ལྔ་པ་ནི། སྡོམ་ལ། །སྲོག་ཆག་བཅས་དང་ཉལ་སར་འདུག །འགྲེང་དང་
གཅེར་བུ་དམག་དང་ནི། །ཞག་གཉིས་བཤམ་དཀྲུགས་འགྲོ་བ་དང༌། །བརྡེག་དང་གཟས་དང་གནས་ངན་ལེན། །ཞེས་གསུངས་པའི།
སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པར་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དང་པོ་སྲོག་ཆགས་བཅས་དང༌། ཞེས་པ་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་
ལྟུང་བྱེད་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་དུད་འགྲོ་འདེབས་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲོག་ཆགས་ཤི་བའོ། །དེ་ཡང་དུད་འགྲོའི་སྲོག་ལ་གནོད་པར་མཐོང་ནས་ལྟོས་མེད་དུ་སྔར་ཆུ་འབབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་བཀག་པ་དང༌། ཞིང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་བསྒྱུར་བ་དང༌། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྩྭ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་གཅོད་དམ་གཅོད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ས་ལ་སོགས་པས་གནས་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་བུད་ཤིང་འབུད་དམ་

178 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འབུད་དུ་བཅུག་པ་སོགས་ལ་སྲོག་ཆགས་ཇི་སྙེད་ཤི་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བ་རེ་རེའོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཆུ་ཚགས་མེད་པ་དང༌། རང་དང་ཞེ་འགྲས་པ་དང་
བཅད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྗོངས་རྒྱུར་ཕྱིན་པ་དང༌། སྲོག་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ནང་དང་བཅས་པ་དང༌། ལྷན་ཅིག་ལྗོངས་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་ཚེ་འགྲོ་བའི་གོང་དུ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་བཟོད་པ་མ་གསོལ་བར་ཕྱིན་པ་དང༌། རང་ལ་ཆུ་ཚགས་མེད་ཅིང་གྲོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཚེ་གྲོགས་ཀྱི་རང་ལ་ཆུ་ཚགས་བཙགས་པའི་དུས་སུ་གཡར་པོར་སྦྱིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པ་དང༌། བླངས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་བས་འབྲལ་བ་ན་གཡར་པོར་ཁས་མ་བླངས་པའི་དུས་སུ་གྲོགས་དེའི་ཆུ་ཚགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྗོངས་རྒྱུར་ཕྱིན་པ་དང༌། ཆུ་རུང་བས་ཕོངས་པར་མ་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་ལྗོངས་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ན་ཡང་ཆུ་ཚགས་མེད་པར་རྒྱང་གྲགས་ལྔ་ལས་ལྷག་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། སྤྱིར་ཆུ་ཚགས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་བཅངས་པ་དང༌། ཆུ་ཚགས་ཤིན་ཏུ་དམ་པོར་གྱུར་པ་ཆུ་ཚགས་འདིས་བཙགས་པ་ལ་སྲོག་ཆགས་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་ཆུ་ཚགས་ཚད་མ་མ་གཏོགས། ཆུ་ཚགས་གཞན་གྱིས་བཙགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཆུ་ལ་སྲོག་ཆགས་ཡོད་མེད་མ་བརྟགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཆུ་ཚགས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་བཙགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་བརྟག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཐ་མལ་པའི་མིག་ལ་སྣང་དུ་རུང་བའི་སྲོག་ཆགས་ལའང་ཆུ་ཚགས་ཀྱིས་མི་ཟིན་པའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ཡོང་བས་བརྟག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འོད་ལྡན་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟན་པར་བྱའི་ཆུ་ཚགས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཁ་ཅིག་བལྟར་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆུ་ཚགས་ཀྱིས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་ཀྱང༌། བཙུན་པ་ཆབ་བཙགས་པ་མ་བརྟགས་པར་འཚལ་དུ་རུང་ངམ། ཉེ་བར་འཁོར་མི་རུང་ངོ། །བཙུན་པ་མ་བཙགས་པར་བརྟགས་ནས་འཚལ་དུ་རུང་ངམ། ཉེ་བར་འཁོར་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་པའི་མིག་སྐྱོན་མེད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྲོག་ཆགས་མེད་པར་ངེས་པ་ལྟུང་བ་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་ཆུ་ཚགས་ལ་བཙགས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 179

ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཆུ་ཚགས་ལ་ཆུ་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཆགས་པ་ཆུས་མ་བཤལ་བ་དང༌། ཆུ་བརྟགས་པའི་ཚེ་སྲོག་ཆགས་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་རྩྭ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མོ་འཇམ་པོ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རེག་པ་དང༌། ཆུ་དང་ཆུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཐག་ཇི་སྲིད་ཀྱིས་འཆི་བར་འགྱུར་རམ། འགྱུར་དུ་དོགས་པའི་ལམ་དེ་སྲིད་དུ་འཕངས་ཤིང་དོར་བ་དང༌། མར་མེའི་ནང་དུ་སྲོག་ཆགས་ལྟུང་བ་དང་ལྟུང་དུ་དོགས་པ་ན་འོད་ཁང་མ་བྱས་པ་དང༌། ཆུ་ཚགས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་བཀྲུས་པ་དང༌། རུལ་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་བསྐམས་པ་དང༌། རང་གི་གནས་ཁང་གི་ནང་གི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཆུ་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་སླར་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་ཚེ་ཆུ་ཚགས་ལ་སོགས་པ་འོས་པས་མ་བསྐྱལ་བ་དང༌། ཁྲོན་པ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུ་དེ་རིང་ལན་ཅིག་བརྟགས་ཀྱང་སང་ཉི་མ་འཆར་ཁ་ཕན་ཆད་སླར་ཡང་མ་བརྟགས་པ་དང༌། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁམས་ལྷག་པར་མང་བའི་ཆུའི་ནང་དུ་གོས་ཅིག་རྐྱང་ཙམ་དང་ལྷན་པ་མེད་པ་ཡན་ཆད་བཀྲུས་པ་དང༌། གཞན་སྤུ་ཅན་དང་ལྷན་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྲོག་ཆགས་ཉུང་ངུ་ཡོད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆུ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བཀྲུས་པ་དང༌། ཆུ་སྣོད་རྣམས་བཀྲུ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཀྲུས་པ་དང༌། ཆུ་སྣོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁ་གབ་མ་བཞག་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་རྐང་ཁྲུས་ལ་སོགས་པའི་ཆུའི་སྣོད་སྟོང་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་ཆུས་མ་བཀང་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

ཉལ་སར་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་ཉལ་སར་འདུག །ཅེས་པ་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་ཤོམ་པའི་ཁྱིས་ན་འདུག་
པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་དང་འདུག་པའི་ཡུལ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། ལུས་སྟན་དུ་རུང་བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་བཞི་དང་ལྡན་པ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། སྤྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པའམ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པ་དང་

180 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བདུན་ནོ། །གང་དུ་འདུག་པའི་གནས་ནི། དགེ་སློང་གི་གནས་ལས་གཞན་ཡིན་པ། གེགས་བྱེད་གཞན་མེད་པས་སྤྲད་དུ་རུང་བ། བར་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་ཡིན་པ། གནས་གཅིག་ཡིན་པ། མངོན་སུམ་ཡིན་པ། དེ་དག་དབང་ཆེ་བ་དང་དྲུག་གོ །རྟེན་ནི། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་ཉལ་པོ་ཤོམ་པའི་ཁྱིམ་ན་འདུག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་འདུག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཚོར་བའོ། །ཁ་ཅིག་མཐར་ཐུག་ཉལ་བའམ་འདུག་པ་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །
འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་འགྲེང་དང་ཞེས་པ། ཉལ་པོ་བྱེད་པར་ཤོམ་པའི་ཁྱིམ་ན་འགྲེང་བའི་
ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་སྐྱབས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་ཡུལ་གནས་རྟེན་གསུམ་ཀ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་འགྲེང་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲེང་བར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ཚོར་བྱ་དག་དང་ཚོར་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ཚོར་བའོ། །སྤྱིར་བསྟན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཀ་ཉན་རྣ་ལས་གྱུར་བའི་ལྟུང་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ལ་ཚོར་བྱ་དག་དང་ཚོར་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཚོར་བ་དང༌། ཚོར་ཡང་རང་ཉིད་སེམས་གཞན་ལ་གཏོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དུད་འགྲོ་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་ཤོམ་པའི་དྲུང་དུ་འདུག་པ་དང་འགྲེལ་བ་དང་ཉལ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོའོ། །
གཅེར་བུ་ལ་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་གཅེར་བུ་ལ་ཞེས་པ། གཅེར་བུ་ལ་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་ནི། མུ་སྟེགས་ཅན་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་བར་གནས་པ། ཉེ་དུ་འམ་ནད་པའམ་མི་དགེ་བ་ལས་བསླངས་ཏེ་དགེ་བ་ལ་འཇོག་པའི་གདུལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 181

གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། བདག་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའོ། །ཁ་ཅིག་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རབ་བྱུང་ཡིན་པ་དགོས་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དངོས་པོ་གང་བྱིན་པ་ནི། དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པ། རང་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རུང་བ་ཡིན་པ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་གི་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་སྟེར་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་སྟེར་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡུལ་ལ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །རང་གི་ཞལ་ཏ་བྱས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྦྱིན་དུ་འཇུག་པ་དང༌། རང་གི་ལུས་སམ་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བགོ་བཤའ་བྱས་ཏེ་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞན་པའི་བློས་གདོལ་པ་བཞིན་དུ་གཞག་ནས་སྟེར་བ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །
དམག་ལ་ལྟ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་དམག་དང་ནི། ཞེས་པ་དམག་ལ་ལྟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་ལྟ་བའི་ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་དམག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། འཐབ་པའམ་དེའི་སྟ་གོན་དུ་གནས་པ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །གང་དུ་ལྟ་བའི་གནས་ནི། རང་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་འཕགས་པའི་གནས་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི་བདག་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་བོས་པ་མ་ཡིན་པ། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དུས་ནི། དམག་གི་ནང་ན་གནས་པའི་དུས་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་དམག་ལ་ལྟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་ཏེ། བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མཐོང་བའོ། །རབ་བྱུང་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དམག་ནི་འབྲེལ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ལྟ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

དྲུག་པ་ཞག་གཉིས་ཞེས་པ། དམག་གི་ནང་གི་ནང་ན་གནས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།

དམག་ནང་དུ་གནས་པའི་ལྟུང་བྱེད།

182 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་དང་རྟེན་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་འདུག་པའི་གནས་ནི་དམག་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །ཁ་ཅིག་དམག་དང་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དུས་ནི་དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་རང་དགར་དམག་གི་ནང་ན་གནས་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་གནས་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་ལྟུང་བྱེད་རེ་རེའོ། །
དཔུང་གི་ཡན་ལག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་བཤམ་པ་དཀྲུག་ཅེས་པ། དཔུང་གི་ཡན་ལག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལྟུང་
བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་བཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་དང་རྟེན་ནི་དམག་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །གནས་ནི་ཕྲུག་མ་བཏབ་པའི་དམག་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནས་འཕགས་པའི་གནས་ཡིན་པའམ། དམག་གི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའོ། །དུས་ནི་དམག་གི་ནང་ན་གནས་པའི་དུས་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལ། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་དཔུང་གི་ཡན་ལག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རེག་པའམ་གཡུལ་བཤམ་པ་དཀྲུག་པའམ་ལྟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རེག་པ་དང་དཀྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའོ། །དམག་འཐབ་པའི་སྟ་གོན་མ་བྱས་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་རེག་པ་སོགས་མི་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་འཐབ་པ་དང་འཐབ་ཏུ་གཞུག་པ་དང་འཐབ་པ་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
བརྡེག་པའི་ལྟུང་བྱེད།

བརྒྱད་པ་བརྡེག་དང་ཞེས་པ། བརྡེག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 183

གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ཁྲོས་ཤིང་འཁྲུགས་པའི་རྙོག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བརྡེག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ལུས་དངོས་སམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའམ་དེས་འཕངས་པའི་ཡུངས་ཀར་སོགས་གང་ཡང་རུང་བས་བརྡེག་བར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་རྡེག་བྱེད་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་ལུས་ལ་རེག་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་དོ། །བརྡེགས་ཀྱང་མ་ཕོག་པ་ན་མ་ཕོག་པའི་རྡེག་བྱེད་ཇི་སྙེད་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །རྙོག་པ་ཅན་གྱིས་དགེ་སློང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཀ་བ་དང་རྩིག་པ་དང་ཤིང་ལྗོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྫས་དང༌། རང་གི་ལུས་ལ་བརྡེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང༌། རྙོག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མེད་པར་རང་དགར་དགེ་སློང་སོགས་ལ་བརྡེག་པ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །བརྡེག་པར་གཟས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་གཟས་དང་ཞེས་པ། བརྡེག་པར་གཟས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། བརྡེག་པ་ཞེས་
པའི་གནས་སུ་བརྡེག་པར་གཟས་པ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་དང་འདྲ་ཞིང༌། མཐར་ཐུག་བརྡེག་པར་གཟས་པ་རྫོགས་པའོ། །བརྡེག་པར་གཟས་པའི་དོན་ནི་བརྡེག་པར་བཤམས་པའོ། །
གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་པ། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་གི་གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ཡུལ་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་ལྡན་པ་ཞེས་པ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་བཅབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། ཕམ་པ་དང་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ཡིན་པ། དེའི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ། ངོ་བོ་ཤེས་པའམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ། །གནས་ནི་མཐོལ་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་གནས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་མི་བདེ་བ་ལ་མི་རེག་པ་

184 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང༌། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང༌། སྲོག་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་དང༌། དགེ་འདུན་འཁྲུག་ཏུ་དོགས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་བར་རང་དགར་འཆབ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འཆབ་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མཚན་མོ་འདས་པའོ། །རང་གཞན་གྱི་ཕམ་ལྷག་ལས་གཞན་པའི་ཉེས་པར་རང་དགར་འཆབ་པ་རྣམས་ལ་ཉིན་མཚན་འདས་པ་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་དྲུག་པ།
བཅུ་ཚན་དྲུག་པ་ནི། སྡོམ་ལ། བདེ་དང་མེ་དང་བདུན་པ་དང༌། །བསྙེན་པར་མ་
རྫོགས་ཆོས་དང་སྨྲ། །དགེ་ཚུལ་ཁ་དོག་བསྒྱུར་བ་དང༌། །རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚ་བའི་དུས། །ཞེས་གསུངས་པའི།
ཟན་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དང་པོ་བདེ་དང་ཞེས་པ། ཟན་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བདག་དང་ཟན་གཅོད་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ། ཡུལ་དེ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟེར་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །གང་གི་ཟན་གཅོད་པའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །གང་གཅོད་པའི་ཟས་ནི་དུས་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་དེས་དེ་ལ་བསྔོས་པ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ཟན་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ཟན་གཅོད་པའི་ཚིག་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དུས་རུང་ལས་གཞན་པའི་སྨན་རྣམ་པ་གསུམ་རང་དགར་གཅོད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

མེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་མེ་དང༌། ཞེས་པ་མེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 185

དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་རེག་པའི་དངོས་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ལ་གྲགས་པའི་མེ་ཡིན་པ། བུད་ཤིང་མཚན་ཉིད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ། མེ་མ་མུར་དང་མེ་ལྕེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། གང་གིས་རེག་པའི་རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དང་དུས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་མེ་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཞུག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རེག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རེག་པ་རྫོགས་པ། དེ་ཡང་རང་ངམ་བསྐོས་པས་མེ་སྦར་བ་དང༌། གསོད་པ་དང༌། མེས་རེག་པ་དང་མ་རེག་པའི་བུད་ཤིང་མེ་ནང་དུ་བསྐུལ་བ་དང༌། མེ་དང་བཅས་པའི་བུད་ཤིང་ཕྱིར་འདྲེན་པ་དང༌། མེའི་མདག་མ་སྤུངས་པ་དང་འདྲུ་བར་བྱེད་པ་དང༌། མེ་མ་མུར་དང་མེ་ལྕེ་ལ་བུད་ཤིང་མཚན་ཉིད་པ་འཇུག་པ་དང་འབྱིན་པ་རྣམས་ལ་ལྟུང་བྱེད་དོ། །མེ་མ་མུར་དང་མེ་ལྕེ་ཙམ་ལ་རེག་པ་ཙམ་དང༌། སྐྲ་དང་སྤུ་དང་རུས་པ་དང་མཆིལ་མ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཏིལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་དང༌། འབྲུ་མར་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང༌། མར་ལ་སོགས་པ་མེར་བཅུག་པ་དང༌། དེ་ལས་ཕྱིར་ཕྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །མཁན་པོའི་ཆེད་ཀྱི་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཙམ་བྱས་ཏེ་མེ་ལ་རེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་དུས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་མེ་ལ་རེག་པ་སོགས་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པས། ཆོས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་དུས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་ལ་དྲུག་ལས། གང་ལ་བྱ་བའི་གཞི་ནི། སྤྱིར་བཀག་པ་ལ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནང་བ་ཡིན་པ།
ངེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའོ། །ངེས་པ་ལྔ་ནི། ཡུལ་ངེས་པ་ཨ་ཥཾཨ་པར་ཏར་ཁྲུས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དུས་ངེས་པ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ན་ཁྲུས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཕྱོགས་ངེས་པ་ནང་རེ་བཞིན་ཁ་གདོང་འཁྲུ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། །དངོས་པོ་ངེས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་བརླིང་བ་མ་

186 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བསྡུས་པར་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ལས་འདས་པར་ཕྱིན་ཀྱང་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གང་ཟག་ངེས་པ་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལ་མེ་རེག་སོགས་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །མྱོས་འགྱུར་འཐུང་བ་ལྟ་བུ་བཀག་ཅིང་གནང་བ་མེད་པ་ལ་དུས་དྲན་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དུས་དྲན་གྱི་གཞི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསོ་སྦྱོང་སོགས་དང་པོ་ནས་མ་བཀག་པ་ལ་དུས་དྲན་བྱ་མི་དགོས་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པ་ལྔ་ལ་དུས་དྲན་མི་དགོས་ཏེ། དུས་དྲན་ནི་གནང་མ་གནང་གི་བཅས་པ་མཐོ་མཚམས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ལ། ཡུལ་དུས་ངེས་པ་སོགས་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནང་མ་གནང་གི་མཐོ་མཚམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལའང་མཐོ་མཚམས་འཛིན་བྱེད་གཞན་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་ཐམས་ཅད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནང་བ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དུས་དྲན་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །
གཉིས་པ་དུས་དྲན་གང་གིས་བྱ་བའི་རྟེན་ནི། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྡོམ་
པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ཡུལ་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནང་བའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །
གསུམ་པ་དུས་དྲན་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱ་བ་ནི། བྱ་བ་དེ་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་འཇུག་པར་
འདོད་པའི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པར་མི་རྩོམ་པ་ན་བྱས་པ་དོན་མེད་ལ། ཞུགས་ཟིན་ན་ལྟུང་བ་བྱུང་ཟིན་པས་བྱས་ཀྱང་ལྟུང་བ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ་ཡུན་ཇི་སྲིད་དུ་བྱ་བ་ནི། ཉིན་མཚན་ཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་
བྱ་བ་དེའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ནས་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ན་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཆེད་དུ་མེ་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཞུག་པ་ལྟ་བུ་ལ། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཞུག་པ་གནང་བ་ཡིན་པས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱ་བ་འདི་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རེག་པ་གཞན་ཡང་རེག་ཏུ་གཞུག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བློས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་དུས་དྲན་དངོས་གཞིའི་དམིགས་རྣམ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། མེ་རེག་གི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 187

འགྲེལ་ལས། ལྷུང་བཟེད་དང་ཚོན་གྱི་ལས་ལ་བརྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་དུས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་ཞིང་བལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་ནི། དང་པོར་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང༌། མཚན་མི་མཐུན་པ་ཆུས་ཁྱེར་ན་སྲོག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རེག་པའི་ཚེ་མ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་འཇོག་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་ཏེ་སྲོག་ལ་བབ་པ་ནས་ལག་ཉར་བླངས་པ་ཟ་བ་སོགས་དང་དུས་མ་ཡིན་པར་དུས་རུང་གི་ཟས་ཟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་སྙན་ན་ཡོ་བྱད་འདི་ནི་བདག་གི་ཞེའམ། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཞེའམ་གཞན་ལས་བསླང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་དུས་དྲན་འཆགས་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་ནས་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ལ་འདུག་པ་དང༌། དྲིས་ལུས་ལ་བསྐུད་པ་བསྟེན་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་བ་དུས་དྲན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོས་པ་འདི་ལ་བྱ་བ་འདི་གནང་བས་འདི་ནས་
འདི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བྱ་བ་འདི་བྱའོ་སྙམ་པའི་དགེ་སློང་གིས་བརྟག་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །
དྲུག་པ་དགོས་པ་ནི། །དངོས་སུ་དུས་དྲན་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་ལ་བརྒྱུད་
ནས་གནང་མ་གནང་གིས་མཚམས་ཟིན་པའོ། །དུས་དྲན་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་སྡོམ་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་དུ་གྱུར་བ་དང༌། གང་ལ་དུས་དྲན་བྱས་པའི་ཉིན་མཚན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་དུས་དྲན་མ་བྱས་པར་མེ་ལ་རེག་ན་ཉེས་བྱས་ལས་མི་སྐྱེད་དེ། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས། དུས་ཡོད་ལ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་སྦར་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་མདོ་རྩ་ལས་ཀྱང༌། ཐམས་ཅད་ལ་དུས་དག་ཡོད་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་ནའོ། །ཞེས་སྤྱིར་དུས་དྲན་མ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་ལས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་བར་མེ་ལ་རེག་པ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་གནང་བའི་དུས་མེད་པ་ན་བྱིན་རླབས་མ་

188 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བྱས་པར་རེག་པ་ལ་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས། དུས་ཀྱང་མེད་ལ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་སྦར་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པ་དགོས་ཞེས་ཁ་ཅིག་བཞེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་དུས་དྲན་མ་བྱས་པར་རེག་པ་ལ་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་ཅིང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་བྱིན་རླབས་ཀྱང་མི་ཆགས་ཞེས་བཞེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཟས་མི་རུང་བ་ལ་བྱིན་ལེན་ཡང་མི་འཆགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲའོ།།
འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་གྱི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་འདུན་པ་དང༌། ཞེས་པ་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། །
བསམ་པ། །སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལས་འདུན་པ་བསྒྱུར་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཡིན་པ། ཆོས་ལྡན་ཡིན་པ། དགེ་སློང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ། ལས་བྱས་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ལས་དེ་ལ་གཏོགས་པ་དང་དགུའོ། །གང་བསྒྱུར་བའི་དངོས་པོ་ནི། རང་གིས་ཕུལ་ལ་ཆགས་པའི་འདུན་པ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་བའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །དགེ་སློང་གི་དོན་གྱི་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང༌། ལས་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྡན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འདུན་པ་ཕུལ་ནས་རང་དགར་ཕྱིར་བསྒྱུར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་ཞེས་པ། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 189

ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ཡུལ་ནི། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །གང་དུ་ཉལ་བའི་གནས་ནི། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། བར་འདོམ་གང་གི་ནང་ཡིན་པ། ཐ་དད་པ་དྲུག་གང་གིས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་གཅིག་པ། རྟེན་ནི། ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་གི་དབང་མ་ཡིན་པ། དགེ་སློང་སྡིག་ཅན་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་དབྱར་སྔ་མའི་ཟླ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང༌། ཕྱི་མའི་ཟླ་བ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པའི་དགེ་སློང་འཁོར་དགེ་ཚུལ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ། ལམ་གྱིས་དུབ་པ་ལ་སོགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྨྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་འདྲ་བ་གང་རུང་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ནུབ་གསུམ་དུ་ནུབ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནུབ་གསུམ་པའི་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པའོ། །དེ་ཡང་ནུབ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་གནས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་དྲུག་ནི་གཅིག་པ་དྲུག་ལས་བཟློག་པ་སྟེ། གཅིག་པ་དྲུག་ནི། གནས་གང་གི་ཉེ་འཁོར་བསམ་པར་བྱ་བ་དེའི་སྒོའི་ངོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེ་འཁོར་ཡང་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་གཅིག་པ་དང༌། ཡང་ཐོག་དང་འོག་ཁང་གི་བར་དུ་ཐོག་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་ཅིང་འོག་ཁང་གི་སྒོ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་གཅིག་པ་དང༌། བར་ཁྲུ་ཕྱེ་དང་དགུས་མ་ཆོད་པས་གཅིག་པ་དང༌། དགེ་སློང་རང་ཉལ་བའི་གནས་ཁང་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྒོ་རང་ཕྱོགས་ནས་མ་བཅད་པས་གཅིག་པ་དང༌། རིམ་ཁང་གཞན་ལ་སྐས་རང་ཕྱོགས་སུ་མ་བརྟུལ་བས་གཅིག་པ་དང༌། ནང་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་ཞིང་བར་ན་གནས་གཞན་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་གཅིག་པའོ། །འདོམ་གང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་ཅིང་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་དགུས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་གཉིས་ཀས་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་པ་དང༌། གཅིག་གིས་ཉལ་བ་

190 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་པ་དང༌། གཉིས་ཀས་ཉལ་ཀྱང་གང་རུང་གཅིག་གིས་གཉིད་མ་ལོག་པར་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གནས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་དགུས་བར་དུ་ཆོད་པ་དང༌། མ་ཆོད་ཀྱང་གཅིག་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་ལས་གཞན་གྱིས་གཉིད་མ་ལོག་པར་ནུབ་གསུམ་པའི་མཚན་མོ་འདས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་གཡེ་ཐང་བར་འདོམ་གང་གི་ཕྱི་རོལ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་ལ་ནང་དུ་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་ཅེས་གསུང་ཡང༌། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། གཡེ་དགོན་པར་ནི་ལྷན་ཅིག་ཉལ་ཡང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བཞི་ལས། ཁང་པ་བརྩེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེང་ཐམས་ཅད་གཡོགས་ཤིང་ངོས་ཐམས་ཅད་བསྐོར་བ་དང༌། སྒོ་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་ངོས་ཕལ་ཆེར་བསྐོར་ཞིང་སྟེང་ཐམས་ཅད་གཡོགས་པ་དང༌། ངོས་བཞི་ཆར་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེང་གཡོགས་ཡོད་པ་ལ་དབུས་ཀྱི་མཐོང་ཁེབས་མེད་པའི་ཁྱམས་ངོས་བཞི་པ་ལྟ་བུ་ཕལ་ཆེར་གཡོགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་བསྐོར་བ་དང༌། ངོས་གསུམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེང་གཡོགས་ཡོད་ལ་ངོས་གཅིག་གི་སྟེང་གཡོགས་དང་དབུས་ཀྱི་མཐོང་ཁེབས་མེད་པའི་ཁྱམས་ངོས་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་ཕལ་ཆེར་གཡོགས་ཤིང་ཕལ་ཆེར་བསྐོར་བའོ། །དེ་ལ་གོང་དུ་གནས་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་བསམ་པར་བྱ་བ་དེའི་སྒོའི་ངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ནི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པའི་སྒོའི་ངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཕལ་ཆེར་གཡོགས་པ་དང་བསྐོར་བའི་དོན་ནི་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར། འདི་ཕལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུམ་ཆ་གཅིག་འདུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཞག་གསུམ་པའི་མཚན་མོ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ངོ་མ་སྤོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་དང་ལྷན་ཅིག་དགུང་གསུམ་མཆིས་ཉལ་བ་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་འབྱུང་བ་འགའ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ་ཞག་གཉིས་དགེ་ཚུལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་ལ། ཞག་གསུམ་པ་ལ་ཁྱིམ་པ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 191

ཉལ་བ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མི་ལས་གཞན་པའི་མི་མ་ཡིན་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ནུབ་གསུམ་ལས་འདས་པར་ཉལ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་འགྱུར་རོ། །བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིན་མོ་གསུམ་འདས་པར་གཉིད་ལོག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཉིན་མོ་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཟླ་བ་དང་ཉི་མའི་སྣང་བ་མ་གཏོགས་པ་མར་མེ་དང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་སྨན་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་གནས་སུ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་རང་དགར་ཉལ་བ་ལ་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་ཉེས་བྱས་དང༌། དེའི་སྔ་རོལ་དང་ཉིན་མོའི་སྐབས་སུ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོའོ། །སྣང་བ་དང་བཅས་པར་ཉལ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་ན་མཚན་མོའི་མཐར་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་དང་དེའི་མདུན་རོལ་དུ་ཉེས་བྱས་ཆེས་ཕྲ་མོའོ།།
སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་ཆོས་དང་ཞེས་པ། སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། མྱོས་པར་འགྱུར་བ་འཐུང་ཀྱང་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་བར་དུ་མི་གཅོད་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྡོམ་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བྱ་ཡུལ་ནི། རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །འདི་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ནི་སྡིག་ལྟ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱི་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀུན་སློང་ནི། སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ཚིག་སྨྲ་བ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཆོས་ལྡན་གྱིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི་ཚིག་སྨྲ་བར་

192 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་བའོ། །
སྤངས་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་སྨྲ་བ་ཞེས་པ། སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི་བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལ། གང་གི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས། ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཞེས་པ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བདུན་དང༌། གནས་དབྱུང་ནན་ཏུར་བྱས་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། བཟོད་པ་གསོལ་མ་ཟིན་པ་དང༌། ནད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །བྱེ་བྲག་ཏུ་གང་དུ་ཉལ་བའི་གནས་ནི། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། བར་འདོམ་གང་གི་ནང་ཡིན་པ། གནས་གཅིག་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་ལ་ཡང་ཉལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་ལ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་འདི་ལྟར་སྦྱར་རོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཟང་ཟིང་གང་ཡང་རུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པར་འདོད་པའམ། གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་གཉིད་ལོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའམ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཟང་ཟིང་གང་ཡང་རུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པའམ། མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པའོ། །དེ་ཡང་ཐ་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འདག་རྫས་ཙམ་གྱིས་བསྲུལ་བའི་འདུ་འཛི་བྱེད་ན་ཡང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་བྱུང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །
དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྡུད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་དགེ་ཚུལ་ཞེས་པ། དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྡུད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་ཡུལ་ནི། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། མཚན་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 193

གནས་པ། བསྙིལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། ནད་པ་མ་ཡིན་པ། གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པ། བཟོད་པ་གསོལ་མ་ཟིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཟང་ཟིང་གང་ཡང་རུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པར་འདོད་པའམ། གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་གཉིད་ལོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའམ། ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཟང་ཟིང་གང་ཡང་རུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པའམ་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པའོ། །འདི་དང་སྔ་མ་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ཕྱོགས་འགའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བཟློག་པ་ལྔས་མ་བཟློག་པ་དང༌། བཟློག་ཀྱང་མ་བཏང་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་གནས་དབྱུང་ནན་ཏུར་དང་བསྙིལ་བའི་ལས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དགེ་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ནི་འདི་ཉིད་ལས་མེད་དོ། །
ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་གྱོན་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་ཁ་དོག་བསྒྱུར་བ་དང་ཞེས་པ། ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་གྱོན་པའི་ལྟུང་
བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི་བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་བགོ་བའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་གི་ཡིན་པ། དཀར་པོ་ཡིན་པ། ཆུ་ཚགས་ལས་གཞན་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཁ་གཡོགས་སམ་དེའི་སྣོད་དམ་རྐང་དཀྲིས་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའོ། །ཆུ་ཚགས་ནི་ཁ་བསྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །རྟེན་ནི། གནང་བའི་རྐྱེན་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་དཀར་པོ་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ལོངས་སྤྱད་པའོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཚོན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གང་ཡང་རུང་བ་དངོས་སམ་དེ་དག་དང་འདྲ་བའི་ཚོན་ཁྱད་པར་

194 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཅན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་གོས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཚོན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ནི། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། མཚལ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱེགས་བཙོད་རྣམས་དང༌། །གུར་ཀུམ་དག་དང་ཐིང་ཤིང་ལི་ཁྲི་དང༌། །རྨ་ཤིང་ལེབ་རྒན་རྩི་རྣམས་མི་རུང་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་ཚོན་ཆེན་ཡིན་པས་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་གོས་ཀྱིས་ཕོངས་ཤིང་རུང་བའི་ཚོན་ཡང་མ་རྙེད་ལ་དཀར་པོ་མ་བགོས་ན་ལུས་སྲོག་གི་བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་དང་པོ་ནས། ངུར་སྨྲིག་ལ་སོགས་པ་རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་མ་གཡོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌། གཡོགས་ཀྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། གྲོགས་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་དག་དང་ལམ་དུ་གོས་ཐུན་མོང་དུ་གཡར་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བགོས་པ་དང༌། ཀུན་ལ་མི་ཐོབ་པ་ན་རྒན་རབས་ནས་བརྩམ་ནས་ཇི་སྲིད་དུ་སླེབ་པའི་སྟེང་དུ་མ་གཡོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དཀར་པོ་ལས་གཞན་པའི་གོས་ཚོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །
ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞེས་པ། ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་
བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་རེག་པའི་དངོས་པོ་ནི། རང་མི་དབང་བའི་རིན་པོ་ཆེའམ། རང་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་དབང་བའི་རིན་པོ་ཆེར་སྨོས་པ་གང་རུང་ཡིན་པ། རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱན་དུ་རུང་ཞིང་རིན་པོ་ཆེར་སྨོས་པ་ནི་རོལ་མོར་སྤྱད་པའི་ལག་ཆའམ། གཡུལ་ངོར་སྤྱད་པའི་མཚོན་ཆའི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ། ཆུད་ཟ་བའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་མི་གནས་པ། སྦྱིན་བདག་བསོད་ནམས་འདོད་པས་བསྟབས་པ་མ་ཡིན་པ། མི་མ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ། ལག་པས་འཐོབ་པར་ལྕོགས་པ་ན་གནས་པ་སྟེ་དྲུག་གོ །རྟེན་ནི། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་ཆོས་ཉན་དུ་གཞུག་པ་སོགས་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 195

ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་རེག་འདོད་དམ་རེག་ཏུ་འཇུག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རེག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རེག་པའོ། །གསེར་དང་དངུལ་དང་མུ་ཏིག་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕུག་པ་དང་བདར་བའི་སྒོ་ནས་དོ་ཤལ་དང་མགུལ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་དངོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། པི་ཝང་སོགས་རྒྱུད་མེད་པ་དང༌། དུང་དང་རྔ་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མི་འབྱིན་པ་དང༌། གཞུ་རྒྱུད་མེད་པ་དང༌། མདའ་མདེའུ་མེད་པ་དང༌། རལ་གྲི་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་གཡུལ་ངོར་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་དེའི་སྐུ་གདུང་མེད་པ་དང༌། དེའི་སྐུ་གདུང་བཅས་པའི་སྐུ་གཟུགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་དང་བཅས་མ་བཅས་གང་ཡང་རུང་བ་དང༌། སྲིད་མེད་ཀྱི་བུ་སྟེ་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷའི་གཟུགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་དང༌། ས་ལས་བྱས་པའི་ནོར་བུའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང༌། རས་བལ་རྨེལ་བའི་གཞུ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་གཞུ་ལྟར་བཅོས་པ་དང༌། ཤིང་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སྟོང་གདོང་ཅིང་འོལ་སྤྱི་ཙམ་མདའ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་དང༌། སོག་མའི་འཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་གསེར་ཆུས་བྱུགས་པ་དང༌། གསེར་གྱི་སྟེགས་བུ་དང༌། སྣོད་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་སོགས་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་བཅུག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །དགེ་ཚུལ་སོགས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མཆོད་པའི་དོན་ལས་གཞན་པའི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང༌། དེའི་རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་ནའང་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་དོ། །མཆོད་པའི་དོན་དུ་ནི་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་རང་གི་རེག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། སོར་གདུབ་
དང་རྣ་རྒྱན་དང༌། ཚོན་རིས་ཅན་དང་སྐུད་རིས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ལུས་ལ་

196 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཏགས་པ་དང༌། རྒས་པ་དང༌། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལས་གཞན་པས་རྟ་ལ་སོགས་པའི་བཞོན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་གསེར་དང་རྒྱ་དར་ལ་སོགས་པ་ཆ་སྒེག་དང་ལྡན་པའི་བཞོན་པས་འགྲོ་བ་དང༌། ཆོས་འཆད་པ་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པའི་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པ་ན་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་མ་བཞག་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བཅངས་པ་དང༌། སོ་མངས་དང་ཕ་ཟེ་ལ་སོགས་པས་སྐྲ་ཤད་པ་དང་། རང་དགར་མེ་ལོང་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞིན་བལྟ་བ་དང༌། དཔྲལ་བར་ས་དཀར་གྱི་རི་མོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་དང༌། གྷིའུ་ཝང་དང་ག་བུར་ལ་སོགས་པའི་དྲིས་ལུས་ལ་བསྐུད་པ་དང༌། སྲད་བུའི་སེར་རལ་ཕྲེང་དང་ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་སྡུགས་སྐུད་རང་དགར་ཐོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་རྒོད་བག་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། བྲོ་གར་དང་གླུ་དབྱངས་དང་
ཕེབ་རྡོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་དང་དགར་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་དང༌། བྲོ་གར་ལ་སོགས་པ་བསླབས་པ་དང༌། གཞན་བྲོ་གར་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལུས་དང་ངག་གིས་བཟླས་པ་དང༌། ལྟ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་དང༌། བྲོ་གར་མཁན་གྱི་ངོར་ལྟ་ལྟ་ནས་མགུ་བའི་བྱ་དགའ་བྱིན་པ་དང༌། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲག་པ་སོགས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོ་སློབ་པའི་ཚེ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བསླབས་པ་དང༌། གཞན་ལ་མཐོ་མཚམས་པ་དང་ཅོ་འདྲི་བ་དང༌། སྐད་ཆེན་པོའི་ཅ་ཅོ་དང༌། རྒོད་བག་གིས་རྐང་ལག་རྐྱོང་བ་སོགས་དང༌། བཞད་གད་ཀྱིས་ལུས་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང༌། རྒོད་བག་གི་བསམ་པས་ལུས་དང་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བསྟན་པ་དང༌། ཆང་ལ་ཧུབ་སྐོར་བྱེད་པ་ལྟར་སྣོད་བརྒྱུད་པས་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། མི་རིངས་པར་རྒྱུག་པ་དང་མཆོང་བ་དང་དྲག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང༌། བརླ་བ་སོགས་པ་ཡ་གཅིག་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ལུས་བསྐོར་བ་དང༌། ཆུའི་ནང་དུ་འཕྱོ་བའི་གསེག་མ་དག་ཆུར་འདེབས་པ་དང༌། ཆུ་ལ་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལྟར་བརྡུང་བ་དང༌། རྫབ་ལ་སྤྱིལ་མོ་ཉུག་པ་དང༌། ཁས་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ཁུ་བྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྐད་འདོན་པ་དང༌། མེ་ཏོག་གི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 197

རྣ་རྒྱན་ལུས་ལ་གདགས་པ་དང༌། དེའི་བཟོ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་ཚ་བའི་དུས་ཞེས་པ། ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གང་གིས་ཁྲུས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཆུ་ཡིན་པ། ལྟེ་བར་སླེབ་པའི་ཚད་དུ་ཆོག་པ་དང་གཉིས་སོ། །གང་གི་ཚེ་ཁྲུས་བྱ་བའི་དུས་ནི། དབྱར་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་བཅོ་ལྔའི་བར་སོ་ག་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང༌། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅོ་ལྔའི་བར་དབྱར་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་ཁྲུས་བྱེད་དུ་གནང་བ་ལས་གཞན་པའི་དུས་ཡིན་པའོ། །ཡུལ་ནི། ཨ་ཥ་མའ་པ་རཱ་ན་ཏའམ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། རྟེན་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱག་དར་རེ་ལྡེ་ཙམ་མམ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་མལ་ཙམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལས་མ་བྱས་པ་དང༌། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དུ་མ་སོང་བ་དང༌། ཆར་ཐིག་པ་གཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལུས་དངོས་ལ་མ་ཕོག་པ་དང༌། རླུང་གིས་གོས་ཀྱི་གྲ་ཡན་ཆད་བསྐྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྐྲ་ལ་སོགས་པ་བྲེགས་པ་དང༌། སྒོག་པའི་སྨན་བསྟེན་པའི་རྗེས་སུ་ཁྲུས་བྱེད་པ་སོགས་མ་ཡིན་པ་དང་བདུན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་དུས་མ་ཡིན་པར་ཁྲུས་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཁྲུས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྟེ་བར་སོན་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱེད་བཀྲུས་ཟིན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཆུ་མ་ཡིན་པ་འོ་མ་དང་ཆུར་ཁུ་ལ་སོགས་པས་བཀྲུས་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་ལུས་ཀྱི་ཕྱེད་དུ་མ་ཆོག་པའི་ཁྲུས་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་ཐམས་ཅད་ལ་རྐྱེན་

198 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དབང་གིས་གནང་ཞིང་དུས་དྲན་བྱེད་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱས་པ་དང༌། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་བཅུའི་ཚོགས་བསག་ཏུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ལྔའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོ་ག་བཙན་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དམིགས་བསལ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་དང་རང་བཞིན་ནང་འདོམས་པ་ན་བཅས་རྐྱང་བསྲུང་བ་དང༌། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་ནང་འདོམས་པ་ན་དགག་བྱ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆུང་བ་སྒྲུབ་པ་དང༌། དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་མཉམ་པ་ན་བཅས་པ་ཆུང་བ་སྒྲུབ་པ་དང༌། འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཆུད་འཛའ་བ་སྤོང་བ་དང༌། མེ་འབུད་པ་སོགས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བཅོལ་བས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པར་རང་གིས་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །

ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི།

སྡོམ་ལ། དུད་འགྲོ་འགྱོད་པ་སོར་མོ་དང༌། །རྩེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྔངས་བྱེད་དང༌།
སྦེད་དང་གདེང་དང་གཞི་མེད་དང༌། །སྐྱེས་པ་མེད་པར་ལམ་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི།
དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དང་པོ་དུད་འགྲོ་ཞེས་པ། དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཡིན་པ། གཞི་མེད་པ་དང་གཉིས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། དུད་འགྲོ་གསོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་བསྐོས་པ་གང་རུང་གི་གསང་སྔགས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་གསོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་གི་སྔ་རོལ་དུ་ཤི་བའོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྙེད་ཤི་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བ་རེ་རེར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། གསོད་སེམས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 199

མེད་ཀྱང་དུད་འགྲོའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ལ་སོགས་པ་གཅོད་པ་དང༌། རང་དགར་སྒོ་གླེགས་ཀྱིས་འཚིར་བ་དང་ཐག་པས་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ནད་པ་ཤི་བླའོ་ཞེས་གཡོག་མི་བྱེད་པ་དང༌། མེད་པར་བཟའ་བཏུང་མི་འཕྲོད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་ནུས་པ་ལམ་དུ་དཀྲི་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་ངལ་བ་དང་མ་ངལ་བ་རང་དགར་འཕུལ་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་ངལ་བའི་ཁུར་འཁུར་བ་སོགས་ཀྱི་གྲོགས་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དུད་འགྲོའི་རྐུན་པོ་སྤ་བཀོང་བའི་ཕྱིར་བོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕོག་པར་འཕེན་པ་དང༌། རྫས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་འཆིང་འདོད་པ་སོགས་དང༌། དུད་འགྲོའི་གཟུགས་རང་དགར་བཤིག་པ་དང༌། དུད་འགྲོའི་ཚོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདིའི་བསླབ་བྱ་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ནི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །
འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་འགྱོད་པ་ཞེས་པ། འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གང་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་གིས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བཞད་གད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་མི་རེག་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ཁྱོད་ལ་དང་པོ་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སམ། སྐྱེས་ཀྱང་ཕམ་པ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སོགས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ཚིག་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །སྐུར་པ་གདབ་འདོད་དང་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་འདོད་ཀྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་ན་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་རྣམས་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་ལ་དགེ་སློང་མ་ཡིན་

200 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པའི་དོན་ལས་གཞན་པ་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟུང་བ་དང་བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བས་རང་དགར་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པ་དང༌། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས་གཞན་པ་དུད་འགྲོའི་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དགར་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཕན་པར་འདོད་པས་ཉེས་པ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །
ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་སོར་མོ་དང་ཞེས་པ། ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ལུས་དངོས་ཡིན་པ་དང༌། མ་ཉམས་པ་དང༌། ཕམ་པ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྨ་དང་ཟག་བྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །རྟེན་ནི། རང་གི་ལུས་དངོས་ཡིན་པ། མ་ཉམས་པ་ཡིན་པ། ཕམ་པ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྨ་དང་ཟག་བྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་སྐྱི་གཡའ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རེག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ། སྐྱི་གཡའ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རེག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རེག་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སོར་མོ་ལ་སོགས་པའི་རེག་བྱེད་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་རུང་། དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་ལྟུང་བ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་འདིར་རེག་བྱེད་རེ་རེ་ལས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པར་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་རེག་བྱེད་དུ་མས་ཅིག་ཆར་རེག་ཀྱང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེད་དོ། །སྐྱི་གཡའ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་སྔར་བསྟན་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་དུད་འགྲོའི་བར་ལ་རེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་འགྱུར་རོ། །
ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་རྩེ་དང་ཞེས་པ། ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཆུ་ཡིན་པ། ལྟེ་བ་ནུབ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 201

པའི་ཚད་དུ་ཆོག་པ་དང་གཉིས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རྒོད་པས་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་བསམ་པས་རྩེ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྩེ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རྩེས་པའོ། །ཆུར་མ་ཞུགས་པར་རྩེ་བ་ཐམས་ཅད་དང༌། ཆུ་ལ་བེམ་རྡོལ་གྱིས་མ་རྡེག་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཆུ་མ་ཡིན་པ་བུ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བོང་བ་དང་དབྱུག་པ་དང་རྡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩེ་བ་དང༌། གླུ་གར་དང༌། ཆུ་ལས་གཞན་པ་ལ་རྩེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་ལྷན་ཅིག་ཅེས་པ། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་ནི། བུད་མེད་སྤྱིས་སྐྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ལྔའི་སྟེང་དུ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། སྲུང་མ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །གནས་ནི། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། བར་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ། གནས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །རྟེན་ནི། གྲོགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་བསྲུངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གྲོགས་ནི་ཁ་ཅིག་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་འོན་པ་དང་ལོང་བ་དང་གཉིད་ལོག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྲུངས་པ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དུས་ནི་མཚན་མོ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ། གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་བའོ། །གནས་གཅིག་གི་ནང་ཡིན་ཀྱང་འདོམ་དགུས་བར་དུ་ཆོད་ན་ཉེས་པ་མེད་ལ། འདོམ་གང་ལས་རིང་ཞིང་འདོམ་དགུས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་ཉལ་བ་དང༌། བུད་མེད་ཆོས་བདུན་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་བུད་མེད་ནས་དུད་འགྲོ་མོ་བྱ་གག་གི་ཚད་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་ཅིག་འདོམ་གང་གི་

202 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ནང་རང་འདོམ་དགུས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་ཉལ་ན་མཚན་མོ་འདས་པའི་ཚེ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདིའི་སེལ་བ་གཞན་ནི་ནུབ་ལྷག་གི་སེལ་བའི་སྐབས་བཞིན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །འདིར་ནང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བ་བཅས་པ་རྣམ་འཇོག་གི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་སྤྱོད་ལམ་བཞི་མི་ཤོང་བའི་གནས་དོག་སར་ལྷན་ཅིག་ཉལ་ན་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེར་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་ནས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱོད་ལམ་བཞི་མི་ཤོང་བའི་གནས་དེ་ལྟ་བུར་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྔངས་བར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་སྔངས་བྱེད་དང་ཞེས་པ། སྔགས་བར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་གཉིས་ལས། ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །དངོས་པོ་ནི། འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བཞད་གད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྔངས་པར་འདོད་པས་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་གང་རུང་གིས་གཟུགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཀ་བ་ཚིག་པ་ལྟ་བ་དང༌། སྒྲ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཝའི་སྐད་ལྟ་བུ་དང༌། དྲི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་བཤང་བའི་དྲི་ལྟ་བུ་དང༌། རེག་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་བསྲེག་གི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཡི་དྭགས་དང་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པ་འདི་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་སོགས་གོ་བར་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །སྔངས་པར་འདོད་པས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་འདི་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས་གཞན་པ་དུད་འགྲོའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་རང་དགར་སྔངས་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཕན་པར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 203

འདོད་པས་སྐྱོ་བའི་ཆེད་དུ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་བརྗོད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་སྦེད་དང་ཞེས་པ། སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་གི་སྦ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའོ། །གང་སྦ་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ལྷུང་བཟེད་དང་དྲ་བ་དང༌། ཕུར་བུ་དང་སྐ་རགས་ཡན་ཆད་དང་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། དེ་ཉིད་དབང་བ། ཆུད་ཟ་བའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ལྔའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རྐུ་སེམས་དང་ཡིད་གཅུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཕན་འདོད་ལས་གཞན་པས་སྦེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་སྦེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་སྦས་ཟིན་པའོ། །ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་ལས་གཞན་པ་ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་བྱུང་ནས་དུད་འགྲོའི་བར་གྱི་རྫས་གང་ཡང་རུང་བ་རང་དགར་སྦེད་དམ་སྦེད་དུ་བཅུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ།།
གདེང་མེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་གདེང་མེད་ཅེས་པ། གདེང་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་དང༌། རང་དང་ནོར་ཐ་དད་པ་དང་དགུའོ། །དངོས་པོ་ནི། གོས་ཡིན་པ་རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་གི་དེ་ལ་བྱིན་ནས་དེ་དབང་བ་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། དེས་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བ་མ་ཐོབ་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རྐུ་སེམས་དང་ཡིད་གཅུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གཞན་པ་རང་གི་བློས་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་

204 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལོངས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་པའོ། །གོས་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་དང༌། སྔར་བཤད་པའི་དགེ་སློང་ལས་གཞན་པའི་དགེ་སློང་ནས་དུད་འགྲོའི་བར་ལ་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་རང་གིས་གཏན་དུ་འམ་རེ་ཞིག་བྱིན་ནས་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོའོ། །རང་གིས་བྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོ་བྱད་དེས་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་ཡིད་བཅུགས་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེད་དོ།།
སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་གཞི་མེད་དང་ཞེས་པ། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་
པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་དང༌། གང་ལ་ངག་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷག་མ་བཞིན་ནོ། །གང་གིས་སྐུར་བ་གདབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ། གང་གིས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་དེའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ཉམས་པར་འདུན་པས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་ལྷག་མའི་དངོས་གཞིའི་སྐུར་བ་འདེབས་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ། མིང་ནས་སྨོས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་སྦྱར་མ་སྦྱར་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །འདིར་ཉམས་པ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པས་དངོས་གཞིའི་མུ་བཅུ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་དང༌། སེལ་བ་རྣམས་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སྐབས་ལས་དཔག་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དུ་ཞེ་ན། གཞི་མེད་བག་ཙམ་གྱི་ལྷག་མ་གཉིས་དང༌། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ་དང༌། འཆབ་པ་དང༌། ལྟུང་བ་འདི་ཉིད་དང་ལྔའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕམ་པའི་དངོས་གཞི་ལས་ན་མི་སྨད་པ་དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ལས་ན་མི་སྨད་པའི་ལྟུང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་ན་སྨད་པ་དག་གི་ཆ་ཉིད་ནི་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དངོས་སུ་སེལ་བ་བསྟན་ལ་ཤུགས་ལ་གང་གིས་སྐུར་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 205

བཏབ་པ་དང༌། གང་བརྗོད་པ་དང༌། བཅབས་པའི་དངོས་པོའི་ཡན་ལག་བསྟན་ནོ།།བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ལམ་འགྲོ་བའོ། །ཞེས། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་
འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ལུས་སྟེན་དུ་རུང་བ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་བཞི་དང་ལྡན་པ། ཁྱིམ་པ་མོ་ཡིན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་ལ་སེལ་བྱེད་པ་སོགས་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ངོ་མ་སྤོས་པ་སྟེ་དགུའོ། །ལམ་ནི། ས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པ། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་མཐའ་ཡིན་པའོ། །དུས་ནི། ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་དུས་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཁྲིམས་གྲོགས་རིག་པའི་སྐྱེས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ཁྱིམ་པ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་གྲགས་རེ་རེའི་མཐར་ལྟུང་བྱེད་རེ་རེ་དང༌། དེའི་ཕྱེད་རེ་རེའི་མཐར་ཉེས་བྱས་རེ་རེའོ།།
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ།
བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། སྡོམ་ལ། རྐུ་དང་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་དང༌། །རྐོ་དང་མགྲོན་དང་
བསླབ་པ་དང༌། །འཐབ་དང་མི་སྨྲ་འགྲོ་བ་དང༌། །མ་གུས་ཆང་འཐུང་དུས་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི།
རྐུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
དང་པོ་རྐུ་མ་དང་ཞེས་པ། རྐུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལམ་དང་དུས་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གྲོང་འཇོམས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྐུན་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ། སྐྱེས་པའི་

206 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མཚན་དང་ལྡན་པ། རྐུན་མའི་བྱ་བ་མ་སྤངས་པ། ངོ་མ་སྤོས་པ། རང་ཉིད་ན་བ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རྐུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་གྲགས་རེ་རེར་ལྟུང་བྱེད་དང༌། དེའི་ཕྱེད་དུ་ཉེས་བྱས་སོ། །རྐུན་མ་རབ་བྱུང་དང༌། བུད་མེད་གཡོ་སྒྱུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཟོལ་བ་དང༌། རྐུན་ཐབས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་རང་དགར་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་རེ་རེ་ཉེས་བྱས་དང༌། དེའི་ཕྱེད་དུ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་འགྱུར་རོ།།
ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་དང་ཞེས་པ། ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་
པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་ནི། སྔར་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། མཚན་མཐུན་པ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ། མཚམས་མེད་སོགས་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ། སྐྱེས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་དང་བདུན་ནོ། །གྲོགས་ནི། སློབ་དཔོན་དང་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང་གྲངས་ཚང་བ། ཆོ་ག་ནི། གསོལ་བཞིའི་ལས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང་ཆོས་དང་ལྡན་པའོ། །རྟེན་ནི། བདག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་མཁན་པོ་བྱེད་པའོ། །བསམ་པ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། སྐྱེས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་དེའི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་དེའི་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག །བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་ངོ་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་རྫོགས་ནས་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྩོམ་པའི་མཐའ་ལ་མཁན་པོ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དང༌། སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པའི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་རང་ཉིད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 207

ཀྱིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་ན་བསྙེན་རྫོགས་འཆགས་ཤིང༌། དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་བདག་ཉིད་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་རྫོགས་བྱས་པར་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ན་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཀྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་ན་སྔར་ཆགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་བསམ་པའི་ཞིང་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་ན་སྡོམ་པ་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་དབང་གིས་སྡོམ་པའི་ཞིང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་ཞིང་མངལ་ཤོལ་མ་རྩིས་པའི་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྡོམ་པ་སྐྱེ་ཞིང༌། མཁན་པོ་ལ་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་ལ་གཞན་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་དོ། །ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ལ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ལོན་པར་ཤེས་ཀྱང་སྡོམ་པ་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་སྡོམ་པའི་ཞིང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་རྫོགས་བྱས་པར་ཤེས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཀྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་ན་སྡོམ་པ་བཏང་བའི་ཕྱིར་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ལན་གཉིས་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་ན་རྐུ་ཐབས་སུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །མངལ་ཤོལ་མ་རྩིས་པར་མངལ་ནས་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཚེ་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །དགེ་ཚུལ་གྱིས་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ན་ཡང་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་བདུན་མ་ལོན་པར་བྱས་ན་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་ལ། མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་པའི་ལོ་བདུན་ལོན་ཀྱང་མངལ་ནས་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་ལོ་བདུན་མ་ལོན་ན་སྐྱེ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །མངལ་ནས་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་ལོ་དྲུག་ལོན་པའི་ཚེ་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་བདུན་ལོན་པའི་ཐོག་མའོ།།
ས་རྐོ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་རྐོ་དང་ཞེས་པ། ས་རྐོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དངོས་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ས་ཡིན་པ། མ་ཉམས་པ། འཐས་པར་གནས་པ། འོག་གཞི་དང་འབྲེལ་བ། སྦར་གང་

208 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡན་ཆད་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ་དང་ལྔའོ། །རྟེན་ནི། བདག་ཉིད་ལག་གི་བླ་བྱེད་པས་གནང་བའི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་སོགས་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་ས་རྐོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྐོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་འོག་གཞི་དང་བྲལ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་སོར་བཞི་ཡན་ཆད་བསྐོས་པ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ས་ལ་ཕུར་པ་འདེབས་སམ་འདེབས་སུ་གཞུག་པ་དང༌། འཇིག་པ་དང་བཅས་པའི་རྩིག་པ་མ་གྲུགས་པ་གཞིག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལྟུང་བྱེད་དོ། །རྡོ་ཐལ་རྒྱུ་དང་བྱེ་མ་ཤས་ཆེ་བ་དང་འདྲེས་པའི་ས་དང༌། ས་ཞག་དང་རྐྱང་ནུལ་གྲུགས་པ་དང༌། རྩིག་པ་གྲུགས་པ་སོགས་བཤིག་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་ས་ལ་བཏབ་པའི་ཕུར་བ་འབྱིན་པ་དང༌། ས་ལ་རི་མོ་འདྲེན་པ་དང༌། སའི་ཕྱེ་མ་འདྲེན་པའི་ལྕི་བ་སོགས་འགོག་པ་དང༌། འདམ་མེར་མེར་པོ་བསྒུལ་ཞིང་བསྐྱོད་པ་དང༌། འདམ་རྫབ་དང་འདྲེས་པའི་བུམ་པ་སོགས་འདེགས་པ་དང༌། མེས་ཚིག་པའི་ས་ཉམས་པ་གཞིག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གཞིག་པའི་བློ་མེད་པར་འཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་ས་ཇི་སྙེད་བཤིག་ཀྱང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་དོ།།
མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་གི་ལྟུང་བྱེད།

བཞི་པ་མགྲོན་དང་ཞེས་པ། མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་གི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་
རྣམ་གཞག་དང་བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་མགྲོན་དུ་འབོད་པ་པོ་ཡིན་པ། རྟག་ཏུ་མགྲོན་དུ་འབོད་པ་སོགས་མ་ཡིན་པ་དང་བདུན་ནོ། །དངོས་པོ་ནི། དུས་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། སྔར་བཤམས་པའི་འཕྲོ་ཡིན་པ། ལྡམ་ལྡུམ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །དུས་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་མགྲོན་དུ་གཉེར་བའི་དུས་རྫོགས་པའི་རྗེས་ཡིན་པ། རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་དང་བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 209

གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་རིང་དུ་འདུག་སྟེ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ཚིགས་རྣམ་གཞག་མེད་པར་མགྲོན་དུ་གཉེར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་འདིའི་མགྲོན་དུ་གཉེར་ལུགས་ལ་ཇི་སྲིད་འཚོ་འམ་དུས་འདི་ཙམ་ཞིག་ཅེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་སྤྱིར་ཇི་ཙམ་ཐེག་པ་གཅིག་འདེགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་པ་མེད་པའི་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཁ་ཅིག་བཞེད་ལ། ལུང་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཟླ་བ་བཞིར་མགྲོན་དུ་བོས་པའི་ཟླ་བ་བཞི་པ་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྔར་བཤམས་པའི་ཟས་རང་དགར་ཟོས་པ་ལ་སྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་འདི་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་དུས་ངེས་པ་ཅན་དང་དུས་ངེས་པ་མེད་པར་མགྲོན་དུ་གཉེར་ཚུལ་གང་གིས་མགྲོན་དུ་གཉེར་ཡང་ཇི་ཙམ་མགྲོན་དུ་གཉེར་བའི་དུས་དེ་རྫོགས་ནས་སླར་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་མ་བྱས་པ་ན་སྔར་བཤམས་པའི་ཟས་བཟང་ངན་གང་ཡང་རུང་བ་བཤམས་པ་དེའི་རིགས་བསླངས་ཏེ་ཟོས་ན་ལྟུང་བ་འདི་སྐྱེད་པར་བཞེད་དོ། །སྔར་མ་བཤམས་པའི་ཟས་བསོད་པ་བསླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ལ་གསོད་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་དོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་སྨན་ལ་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་རིང་དུ་འདུག་ཅིང་ཐོས་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། གཞན་གྱིས་བསྟབས་ཀྱང་རང་དགར་ཧ་ཅང་བསླངས་
པ་དང༌། མགྲོན་དུ་བོས་པ་ན་གདུགས་ཚོད་ལས་ཡོལ་བར་བྱེད་པའི་ཚེ་བྲིམས་ཤིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བ་དང༌། ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་ཆོ་ག་དང་གོས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་ཚིག་རྣམས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
བསླབ་པ་ལ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྤོང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་བསླབ་པ་དང་ཞེས་པ། བསླབ་པ་ལ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྤོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་
ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

210 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་རང་གི་བསླབ་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་བསྒོ་བ་པོ་ཡིན་པ། འདུལ་བའི་དོན་ཤེས་པ་དང་བཅུའོ། །དངོས་པོ་ནི། འདུལ་བར་གཏོགས་པ་དང༌། རང་གི་བསླབ་པ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་བསླབ་པ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཚིག་སྨྲ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ། བསླབ་པ་ལ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་པོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པས་གཞན་མཁས་པ་ལ་འདྲི་བའི་བར་དུ་བསླབ་པ་འདི་ལ་མི་སློབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་ལ་མི་ཤེས་པ་དང་བསླབ་པ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཚིག་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པའི་བསླབ་པ་ལ་འཇོག་པ་སྤོང་བ་དང༌། གང་ཟག་གཞན་བསླབ་པ་ལ་འཇོག་པ་སྤོང་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདིའི་བསླབ་བྱ་ནི། དགེ་སློང་ཀུན་ཤེས་པར་འདོད་པས་ཀྱང་བསླབ་པ་དེ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དྲི་བར་བྱའོ།།
ཉན་རྣ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་འཐབ་དང་ཞེས། ཉན་རྣ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་བཞག་དང༌།
བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ལ་ཉན་རྣ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས་ལྟ་བ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་པ་བདག་གི་རྩོད་ཟླར་གྱུར་པ། གཉིས་ཡན་ཆད་གྲོས་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་དགུའོ། །དངོས་པོ་ནི། རྩོད་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ། གནས་ནི། དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རྩོད་པ་སྦར་བའི་ཆེད་དུ་ཉན་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ཉན་པའི་ཕྱིར་རྣ་བ་གཏོད་པར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །རྩོད་ཟླ་སྔར་བཤད་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་དགུ་ལྡན་ལས་གཞན་པ་དགུ་པོ་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་པ་ནས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་བར་གྲོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དགར་ཉན་རྣ་བྱས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 211

དང༌། ཉན་རྣ་ལས་དོན་ལས་གཞན་གྱིས་སོང་བའི་ཚེ་རྩོད་ཟླ་གྲོས་བྱེད་པར་ཤེས་པ་ན་སེ་གོལ་དང་ལུད་པའི་སྒྲས་གོ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཉན་རྣ་བྱས་ཀྱང་དོན་མ་གོ་བར་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། གཞན་གྱི་འཐབ་མོ་སྦར་བ་དང༌། འཐབ་མོ་ལ་ཉན་པ་
དང༌། འཐབ་མོ་བྱེད་པའི་དྲུང་དུ་འདུག་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་མཐུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་དག་ནི་རབ་བྱུང་གི་འཐབ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉན་རྣ་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

ལས་ཀྱི་གནས་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་མི་སྨྲ་འགྲོ་བ་དང་ཞེས་པ། ལས་ཀྱི་གནས་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་
ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གང་ནས་འགྲོ་བའི་གནས་ནི། དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་ཞིང་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པའི་ལས་ཆོས་ལྡན་གྱི་གནས་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། དུས་ནི། གསོལ་བ་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་པ། གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ནི། ལས་དེའི་མཚམས་ནང་དུ་གཏོགས་པ། ལས་བྱེད་པའི་སྒྲ་མི་ཐོས་པ་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ། འདུན་པ་མ་ཕུལ་བ། དགེ་སློང་འཁོད་པ་ལ་མ་སྨྲས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་དགེ་སློང་འཁོད་པ་ལ་མ་སྨྲས་པར་ལས་ཀྱི་གནས་ནས་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག །ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་པའི་ལས་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ལས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ལས་མི་སྐྱེད་དེ་ལས་ལམ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གནས་གཅིག་པའི་ཁང་མིག་ཐ་དད་ཀྱང་ལས་ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་

212 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཡིན་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ། གནས་གཅིག་གི་ནང་ཡིན་ཀྱང་ལས་མི་ཐོས་ན་མི་མཐུན་པ་སྐྱེད་པས་འདུན་པ་བླང་དགོས་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དགེ་སློང་འཁོད་པ་ལ་སྨྲས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པ་དང་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང༌། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་གསོལ་བ་བྱས་ཟིན་ནས་བརྗོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་དང༌། ཆོས་མི་ལྡན་གྱི་ལས་རྣམས་ལ་མ་སྨྲས་པར་ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཐོས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་མི་བཏང་ངོ་སྙམ་པའི་བསམ་པས་ཐོས་པའི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ཚུན་ཆད་དུ་མ་སྨྲས་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ།།
མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་མ་གུས་ཞེས་པ། མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འམ་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པའམ། དགེ་འདུན་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཞལ་ཏ་པ་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱིས་བསྒོ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། ཆོས་དང་ལྡན་པ། རང་ལ་བསྒོ་བ་ཡིན་པ། བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་དང་བཞིའོ། རྟེན་ནི། མ་གུས་པས་ཞུགས་པ། ཆོས་ལྡན་གྱི་བཤད་སྦྱང་མི་བྱེད་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། འདུག་ཤིག་མ་སྨྲ་ཤིག་ཅེས་སོགས་བསྒོ་བའམ། དགེ་འདུན་ཆོས་ལྡན་གྱི་གཏམ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་དགར་དེ་དག་ལས་འགལ་བར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ། དེ་ལྟར་འགལ་བར་བྱེད་པར་ཞུགས་པ། མཐར་ཐུག་འགལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའོ། །ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་སོགས་བསླབ་བྱའི་མཚམས་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ན་སངས་རྒྱས་དེའི་ཚིག་དགོས་པ་མེད་འདིས་ཅི་བྱ་ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱས་ལ་མ་གུས་པའི་བཅས་མཚམས་ལས་འདའ་བར་བྱེད་ན། ལྟུང་བྱེད་དངོས་དང༌། བསླབ་པ་ཙམ་ལ་ངན་ངོན་ཙམ་འདིས་ཅི་བྱ་སྙམ་དུ་མ་གུས་པ་སྐྱེད་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་གཏམ་བྱེད་པ་ནམ་གུས་པས་གློ་བུར་དུ་དགོས་མེད་ཀྱི་གཏམ་སྨྲ་བ་ཡང་དངོས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 213

གཞིའོ། །ཚིག་རྩུབ་མོས་བཤད་སྦྱང་བྱེད་པ་དང༌། མ་གུས་པ་མེད་ཅིང་བཤད་སྦྱང་མི་ཕྱེད་པར་འགལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྒོ་བ་ཆོས་ལྡན་ལ་འགལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་དང་དགྲ་
བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་ཆོས་ལྡན་དང་འགལ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
མྱོས་པར་འགྱུར་བ་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་ཆང་འཐུང་ཞེས་པ། མྱོས་པར་འགྱུར་བ་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། ཕབ་བཏབ་པའི་འབྲུའི་ཆང་དངོས་སམ། དེའི་སྦང་མའམ། ཕབ་མ་བཏབ་པའི་རྒུན་ཆང་ལ་སོགས་པ་བཅོས་པའི་ཆང་དངོས་སམ། དེའི་ཚིགས་མ་གང་རུང་ཡིན་པ། འཁྲུལ་པ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་ནུས་པའི་རིགས་ཡིན་པ། གཞི་གཞན་གྱིས་རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ་དང་བཞིའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། མྱོས་འགྱུར་འཐུང་འདོད་དམ་དེའི་སྦང་མ་སོགས་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་ཐེངས་རེ་རེ་ལ་ལྟུང་བྱེད་རེ་རེའོ། །ཕབ་ཀྱི་ཆང་བུ་དང༌། ཆང་གི་དྲི་དང་རོ་བྲོ་བའི་ཐུག་པ་དང་རྩ་བ་མ་མྱོས་པར་མི་བྱེད་པ་དང༌། རྩ་བ་དང་སྡོང་བུ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་འདབ་མ་མྱོས་པར་འགྱུར་བ་ཟོས་པ་དང༌། འཐུང་བ་དང༌། ཆང་མི་མིད་པར་རང་དགར་ཁར་འཆང་བ་དང༌། ལུས་ལ་བསྐུད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །རྩ་བ་མོ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། ཕབ་ལ་སོགས་པ་མྱོས་འགྱུར་གྱི་དྲི་རོ་སོགས་སྐྱེད་ནུས་པའི་རྫས་མ་བཏབ་པའི་ནས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་བཙོས་པའི་ཁུ་བ་མྱོས་འགྱུར་གྱི་དྲི་རོ་དང་མྱོས་འགྱུར་གྱི་ནུས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་བཏུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རྩ་བ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་དང་ཁྲེ་དང་གྲོ་ལ་སོགས་པ་བཙོས་པའི་ཁུ་བ་རྩི་མེད་པར་གནན་པའི་རྩང་ཤུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྩི་ནི་ཕབ་དངོས་སམ་དེའི་དོར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆང་གནོན་པ་དང་བཙག་པ་དང་འཚོང་བ་ལ་

214 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སོགས་པ་དང༌། ཆང་ཁང་དང་ཆང་གི་སྟོན་མོ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པ་དང༌། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མ་གནང་བས་ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཆང་འཐུངས་པ་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཆང་མི་མིད་པར་ཁར་སྲེལ་བ་ཙམ་དང་ལུས་ལ་བསྐུད་པ་ཙམ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཆང་སྐོལ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྐོལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དེའི་དྲི་རོ་གང་ཡང་མི་བྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དུས་མིན་གྲོང་འགྲོའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་བ་དུས་མིན་པའོ། །ཞེས་པ་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་གནས་ཡིན་པ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། གྲོང་པའི་ཆོས་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །གང་ནས་འགྲོ་བའི་གནས་ནི། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དང༌། གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང༌། བྱེ་བ་ན་གཞན་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་དང༌། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་ཡོད་པའི་གནས་སོ། །དུས་ནི། རང་གནས་པའི་གླིང་གི་ཉི་མའི་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་མ་ཤར་བའི་བར་རོ། །རྟེན་ནི། སྲ་བརྐྱང་མ་གཏིང་བ། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ། གཞན་གདུལ་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་ལྡན་པ། སྒོམ་བྱུང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་འཁོད་པ་ལ་མ་སྨྲས་པར་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ར་བས་མ་བསྐོར་ན་ཉེ་འཁོར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 215

འདས་པ་དང༌། བསྐོར་ནས་སྒོ་བཙུགས་ན་བསྐོར་བ་ལས་འདས་པ་དང༌། བཙུགས་ལ་སྒོ་གླེགས་བཅད་ན་གཏན་པའི་གནས་ལས་འདས་པ་དང༌། མ་བཅད་ན་རྩེ་མོ་ཕུག་ལགས་སུ་བསྟན་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་པའོ། །ཁ་ཅིག་གཏན་པའམ་དེའི་ཉེ་འཁོར་འདས་པའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ཕྱིར་སྨྲས་ནས་གྲོང་དེའི་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ཁྱིམ་མ་སྨྲས་པར་དེའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། གྲོང་གཅིག་གི་གཞན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བར་སྨྲས་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་མ་སྨྲས་པའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་མཚན་མ་མཐུན་པ་ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། མཚན་མི་མཐུན་པ་ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པའི་གནས་སུ་མ་ཡིན་པར་མ་སྨྲས་པར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གྲོང་གཞན་དུ་རྒྱུ་བར་སྨྲས་ནས་དེ་ལས་གཞན་པ་མ་སྨྲས་པའི་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དོ། །སྨྲ་བའི་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་གནས་ནས་མ་སྨྲས་པར་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྤྱིར་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་འདི་དང་སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་སོ།།
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་དགུ་པ།
བཅུ་ཚན་དགུ་པ་ནི། སྡོམ་ལ། ཟས་བཅས་སྐྱ་རེངས་ད་གདོད་དང༌། །ཁབ་རལ་
དང་ནི་ཁྲི་རྐང་དང༌། །གདལ་དང་གདིང་དང་གཡན་པ་དང༌། །རས་ཆེན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཟས་བཅས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད།
དང་པོ་ཟས་བཅས་ཞེས་པ་ལ། སྔ་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་དང༌། ཕྱི་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ནི། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་གནས་ཡིན་པ། གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ། ཁྱིམ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཡིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དུས་ནི། སྔ་དྲོའི་དུས་ཡིན་པ། རང་གི་ཚིག་གིས་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་བ། ཟས་ལ་སྤྱན་དྲངས་པའི་དུས་ཡིན་པའོ། །སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་

216 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའོ། །ཟས་ནི། དུས་སུ་རུང་བ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པའོ། །རྟེན་ནི། དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་བྲིམས་ཤིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བ་དང༌། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་ཁྱིམ་གསུམ་ཡན་ཆད་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི། ཁྱིམ་གསུམ་པའི་མ་བསྐོར་བ་ལ་ཉེ་འཁོར་འདས་པ་སོགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།
ཕྱི་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །
དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་དང་དུས་ནི། མ་སྨྲས་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཁྱིམ་བཞི་ཡན་ཆད་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། ཆོས་འདི་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འཁོར་བ་ལ་མ་སྨྲས་པ། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ། གདུལ་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི་རང་དགར་འཁོད་པ་ལ་སྨྲས་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཁྱིམ་བཞི་ཡན་ཆད་དུ་འགྲོ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཁྱིམ་བཞི་པའི་སྒོའི་གཏན་པའམ་ཉེ་འཁོར་འདས་པ་སོགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད།
གཉིས་པ་སྐྱ་རེངས་ཞེས་པ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ནུབ་མོ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།
ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གནས་ནི། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་གནས་ཡིན་པ། གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ་དང་གསུམ་མོ། །ཁ་ཅིག་འདི་དང་མ་སྨྲས་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་གྲོང་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱོར་རོ། །རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམངས་རིགས་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་པོར་བསྐུར་བ་དང༌། དེའི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 217

བཙུན་མོ་ཡིན་པ། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། གྲོང་པའི་ཆོས་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་དུས་ནི། ཉི་མ་ནུབ་པའི་མཐར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འོད་དམར་པོ་ཆགས་པ་འདས་པ་ནས་སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་མ་ཤར་བའི་བར་གྱི་དུས་གང་ཡང་རུང་བའོ། །གསུམ་པ་རྟེན་ནི། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ། རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བོས་པ་མ་ཡིན་པ། གཞན་གདུལ་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་ལྡན་པ། སྒོམ་བྱུང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་ཉི་མ་ནུབ་པའི་མཐར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འོད་དམར་པོ་འདས་པ་ནས་སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་མ་ཤར་བའི་བར་གྱི་དུས་ཡིན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རྒྱལ་པོའམ་བཙུན་མོའི་གནས་སུ་མཚན་མོ་རང་དགར་འགྲོ་བའམ་དེར་གནས་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མ་སྨྲས་པར་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་བཞིན་ནོ། །མཚན་མོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་པོའམ་བཙུན་མོའི་གནས་སུ་འགྲོ་འོང་དུ་མ་བྱས་ན་ཕྱིར་འོངས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །ནང་དུ་ཇི་སྙེད་ཕྱིན་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་རེ་རེ་སྐྱེད་ལ། མཚན་ཐོག་ཐག་ཕྱིར་མ་འོངས་པར་ནང་དུ་འདུག་ན་སྐྱ་རེངས་ཇི་སྙེད་འདས་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་རེ་རེའོ། །ཉིན་པར་རྒྱལ་པོའམ་བཙུན་མོའི་གནས་སུ་ཞུགས་ནས་མཚན་མོ་བསྡད་པ་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ངམ་བཙུན་མོའི་གནས་སུ་དུས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའི་ཚེ་འཁོད་པ་ལ་མ་སྨྲས་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱང་སྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལུང་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་བཙུན་མོའི་གནས་སུ་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་བཅུ་གསུངས་པ་ནི། དགེ་སློང་ལ་བཙུན་མོས་འཛུམ་བྱིན་པ་རྒྱལ་པོས་མཐོང་ན་འདིས་འདི་ལ་དབེན་པར་སྡིག་པའི་ལས་སྔར་བྱས་པའམ་ཕྱིས་བྱ་བར་སེམས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྒྱལ་པོས་བཙུན་མོའི་གནས་སུ་སོང་བ་བརྗེད་ཅིང་བཙུན་མོ་སྦྲུམ་པ་དང༌། ཕོ་བྲང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་འམ་རིན་པོ་ཆེར་སྨོས་པ་སྟོང་པ་དང༌། ཕོ་བྲང་ནས་གསང་ཚིག་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕེལ་བ་རྣམས་ལ་

218 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དགེ་སློང་འདི་ཡང་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ན་དེའི་ལས་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་བ་བཞི་དང༌། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་གསོད་པར་སེམས་པ་དང༌། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་པོ་གསོད་པར་སེམས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་མཐོན་པོ་དག་གནས་དམའ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དམའ་བ་དག་མཐོན་པོར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱལ་པོས་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་གོ་བསྐོན་ལྗོངས་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱལ་པོས་མ་ཕེབས་པ་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང་ཕེབས་པ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་རྒྱལ་དུ་བསྒྲགས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཆད་པ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་གང་དག་ཡིད་མི་དགའ་བ་དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་དགེ་སློང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བ་ལས་དེའི་ལས་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་བ་དྲུག་སྟེ་བཅུའོ། །
གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཕོ་བྲང་སོགས་ཀྱི་སྒོར་འདུག་སྟེ་བདག་འོངས་སོ་ཞེས་
བརྡ་སྤྲད་ནས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་ནང་དུ་བྱོན་ཅིག་ཅེས་ནང་དུ་མ་བཟླུགས་པར་གྱ་ཚོམས་སུ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ལ་སོགས་པར་འཇུག་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།

བསླབ་གཞི་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད།
གསུམ་པ་ད་གདོད་དང་ཞེས་པ། བསླབ་པའི་གཞི་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་
པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། གསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་གསོ་སྦྱོང་དེ་ལ་མ་གཏོགས་པ་དང་དགུའོ། །གང་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་དངོས་པོ་ནི། འདུལ་བར་གཏོགས་པ་ཡིན་པ། རང་གི་བསླབ་པ་ཡིན་པ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དུས་ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་སུ། རྟེན་ནི། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལན་གཉིས་ཡན་ཆད་ཐོས་ཤིང་མདོ་དེ་ལ་དོན་དེ་ཡོད་པ་སྔར་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བཞད་གད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མདོའི་དོན་ཤེས་རིན་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཁྱད་དུ་གསོད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་འདི་ལ་ཆོས་འདི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 219

ཡོད་པ་ད་གདོད་བདག་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ཚིག་སྨྲ་བར་རྩོམ་པ་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བའོ། །འདི་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟུང་བྱེད་དང་རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་གི་ཚེ་བསླབ་པའི་གཞི་ཐུན་མོང་བ་ཁྱད་དུ་གསོད་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ཀུན་སློང་མེད་པར་ད་གདོད་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟུང་བ་འདིའི་ཀུན་སློང་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་སློང་ཡོད་ན་མདོ་སྡེ་ནས་གསུངས་པ་ཁྱད་དུ་གསད་པ་དང་འདྲ་བར་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་དེ། ཆོས་སྤོང་ཡིན་པས་དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བའོ།།
ཁབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བཞི་པ་ཁབ་རལ་དང་ནི་ཞེས་པ། ཁབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་
རྣམ་གཞག་དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། བ་སོ་དང་ལྕགས་ལ་སོགས་པ་ཁབ་རལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ཡུལ་དུས་དེར་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་དྲུག་གོ །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཁབ་རལ་གྱི་བཟོ་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བཟོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་ཚེ་ཁབ་རལ་མ་བཅག་ན་བཤགས་པ་མི་འཆགས་ལ། བཤགས་ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་ཁབ་རལ་བཅག་གམ་ཞེས་མ་དྲིས་བར་བཤགས་པ་ལེན་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲི་རྐང་འཆོས་པ་དང་གདིང་བར་བཤགས་པ་ལེན་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲི་རྐང་འཆོས་

220 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ་དང་གདིང་བ་དང་གཡན་པ་དགབ་པ་དང་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཚད་ལས་ལྷག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་ཚེ་ཡང་ཚད་ལྷག་པའི་མཚམས་བཅད་པར་བཤགས་པ་མི་འཆགས་ལ་བཤགས་ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་ལྷག་པ་བཅད་དམ་ཞེས་མ་དྲིས་བར་བཤགས་པ་ལེན་པ་དང༌། ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་ཡང་བཤགས་པའི་ཚེ་གང་གིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ཤིང་བལ་སོགས་མ་བསྡུས་པར་བཤགས་པ་མི་འཆགས་ལ། ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་བསྡུས་སམ་ཞེས་མ་དྲིས་པར་བཤགས་པ་ལེན་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
ཁྲི་རྐང་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
ལྔ་པ་ཁྲི་རྐང་དང་ཞེས་པ། ཁྲི་རྐང་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་
དང༌། བསླབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དབང་བའི་ཁྲིའམ་ཁྲིའུའི་རྐང་པ་ཡིན་པ། རྒྱ་ཁྱོན་རང་རང་གི་ཚད་དང་ལྡན་པ། རུང་བ། བུ་གར་གཞུག་པའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་ཁྲི་རྐང་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་ལྔའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་རང་དགར་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ནི། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བཟོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །གང་ཟག་གི་ཁྲི་རྐང་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཁྲི་རྐང་དང་ཁྲིའུ་ལས་གཞན་པའི་མལ་ཆ་དང་སྟན་དགེ་འདུན་ནམ། གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བ་དབང་བ་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བསླབ་བྱ་ནི། ཁྲི་དང་སྟན་ཁྲུ་གང་ལས་མཐོ་བ་དང༌། གསེར་དང་
དངུལ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་བ་སོས་སྤྲས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་རང་དགར་འདུག་པའམ་ཉལ་བར་བྱེད་ན་ལན་རེ་རེ་ལ་ཉེས་བྱས་རེ་རེའོ། །ལྷམ་ཡོད་པས་མལ་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་གང་ཡང་རུང་བར་རྐང་པ་བཀྲུས་པ་དང༌། ལྷམ་མེད་པས་ཀྱང་མལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་རྐང་པ་བཀྲུས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 221

དང༌། ཁྲི་བརྩེགས་མའི་སྟེང་དུ་འདུག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།

ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དྲུག་པ་གདལ་དང་ཞེས་པ། ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་གོས་པར་བྱས་པའི་གནས་མལ་ནི། ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པའོ། །གང་གིས་གོས་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི། ལུས་སམ་གོས་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཤིང་བལ་སོགས་ཡིན་པ། སྦར་ཁང་གི་ཚད་དུ་ལོངས་པའོ། །བསམ་པ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག །ཤིང་བལ་སོགས་ཀྱིས་གོས་པར་བྱས་པའོ། །གང་ཟག་གི་གནས་མལ་རང་དགར་ཤིང་བལ་སོགས་ཀྱིས་གོས་པར་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།
གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བདུན་པ་གདིང་དང་ཞེས་པ། གདིང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞིའི་ཡན་ལག་ནི།
གདིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་ལྔའོ། །འདི་དང་གཡན་པ་དགབ་པ་དང་རས་ཆེན་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བྱེད་གསུམ་གྱི་བསམ་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ནི། ཁྲི་རྐང་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་བཞིན་ཡིན་ལ། ཀུན་སློང་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱེད་འདོད་ཅེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་རོ། །གདིང་བའི་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་ཁྲུ་གསུམ་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་དོ་སོར་དྲུག་གོ །གདིང་བ་དང་གཡན་པ་དགབ་པ་དང་རས་ཆེན་དང་ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ཚད་ལས་ཆུང་བ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཚད་ལས་ཆུང་བ་ལ་སྦྱིར་བྱིན་རླབས་མི་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྫས་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང༌།

222 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཆོས་གོས་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཚད་ལས་ཆུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། བྲལ་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱིན་རླབས་མེད་ན་ཞག་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲལ་སྤང་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །
གཡན་པ་དགབ་པའི་ལྟུང་བྱེད།
བརྒྱད་པ་གཡན་པ་དང་ཞེས་པ། གཡན་པ་དགབ་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་བཞི་ལས།
གཞིའི་ཡན་ལག་ནི། གདིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་གཡན་པ་དགབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གཡན་པ་དགབ་པའི་ཚད་ནི། སྲིད་དུ་ཁྲུ་དྲུག་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་མོ།།
རས་ཆེན་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བྱེད།
དགུ་པ་རས་ཆེན་ཞེས་པ། རས་ཆེན་ལས་གྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་བཞི་ལས།
གཞིའི་ཡན་ལག་ནི། གདིང་བའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་རས་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་གདིང་བ་བཞིན་ནོ། །རས་ཆེན་གྱི་ཚད་ནི། སྲིད་དུ་ཁྲུ་དགུ་དང་ཞིང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་དང་སོར་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །
ཁ་ཅིག་རས་ཆེན་སོགས་གསུམ་ཚད་ལྷག་བཟོས་པ་ལ་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་པ་མཚོན་
བྱེད་ཡིན་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ཚད་ལྷག་བཟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེད་ཅེས་གསུང་ངོ༌། །ཆོས་གོས་གསུམ་རང་རང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ནས་བདེར་གཤེགས་ཆོས་གོས་སུ་མ་ལོངས་པའི་བཟོ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་ལས་མི་སྐྱེད་པ་ནི་དེ་གསུམ་རྟགས་ཉམས་པ་སྲུང་བའི་ཆ་ནས་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཚད་ལྷག་གིས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ལ་ལྷག་པའི་ཚད་ནི། སོར་གྱིས་འཇལ་བ་རྣམས་ལ་སོར་ཕྱེད་དང་ཁྲུས་འཇལ་བ་རྣམས་ལ་ཁྲུ་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ལྷག་པའོ།།

བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་ཚད་ལས་གྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད།
བཅུ་པ་བདེར་གཤེགས་ཆོས་གོས་སོ། །ཞེས་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 223

གོས་ཀྱི་ཚད་ལས་གྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གང་བཟོ་བའི་དངོས་པོ་ནི། སྣམ་སྦྱར་སོགས་ཆོས་གོས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ། རུང་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཚད་དམ་དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཡིན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། སྔར་ཚད་ལ་གནོད་པའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་མ་བྱས་པ་དང་ལྔའོ། །རྟེན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཙམ་མེད་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཚད་དམ་དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་བཟོ་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ། རང་ངམ་གཞན་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་བས་དེ་ལྟར་བཟོ་བྱེད་པར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་བཟོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཙམ་ཡོད་པས་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་གོས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་རབ་ཚད་སུམ་འགྱུར་དུ་ལོངས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཟོ་བྱས་ན་དངོས་གཞིའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་སྟོན་པ་རང་གི་ཁྲུ་ལྔ་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མི་འབྲིང་པོའི་ཆོས་གོས་རབ་ཚད་དགུ་འོང་ངོ༌། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཚད་དམ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་མ་བརླབས་གང་ཡང་རུང་བ་རང་དགར་འཆང་བ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ།།
སོ་སོར་བཤགས་པའི་སྡེ་ཚན།
སྡེ་ཚན་བཞི་བ་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ལ། སྡོམ་ལ། གྲོང་དང་ཁྱིམ་གཞན་
ཉིད་དང་ཡང༌། །བསླབ་པ་རྣམས་དང་དགོན་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཕན་པར་གསུང་བ་ཡིས། །སོ་སོར་བཤགས་པ་བྱ་བར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི།
དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་སོ་སོར་བཤགས་པ།
དང་པོ་གྲོང་དང༌། ཞེས་པ། དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་སོ་སོར་བཤགས་
པར་བྱ་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ཡུལ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། །གང་བསླང་བའི་དངོས་པོ་ནི། དུས་རུང་ཡིན་

224 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ། རུང་བ། ཚད་དང་ལྡན་པ། དགེ་སློང་མ་རང་ཉིད་ཟ་བའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པ། དགེ་སློང་མ་དང་འབྲེལ་བར་གནས་པ་དང་ལྔའོ། །གནས་ནི། གྲོང་ངམ་ལམ་པོ་ཆེ་གང་རུང་ངོ། །རྟེན་ནི། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟས་བླངས་ཏེ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བདག་ཉིད་གྲོང་ངམ་ལམ་པོ་ཆེ་གང་ཡང་རུང་བ་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ན་འདུག་པ་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱིས་བསླངས་ཏེ་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །འདི་ལ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་མུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་གྲོང་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གྲོང་དང་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་པའི་སོར་བཤགས་གཉིས་དང༌། རང་ཉིད་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གྲོང་དང་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ཏེ་ཟོས་པའི་སོར་བཤགས་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། འདི་ལ་ཡན་ལག་ལྔས་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང༌། དེར་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་དང༌། གཉིས་ག་ལམ་པོ་ཆེའམ་གྲོང་ན་འདུག་པ་ཉིད་དང༌། བཅའ་བ་དང་བཟའ་བའི་ཟས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་དང༌། རང་གི་ལག་གིས་བླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་ལས་ཡན་ལག་མ་ཚང་ན་ཅི་རིགས་པར་ན་སྨད་དོ། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དགེ་སློང་བདག་ཉིད་གྲོང་དང་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གྲོང་ངམ་གང་ཡང་རུང་བ་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ཤིང་ཟོས་པ་ལ་དངོས་གཞིར་གསུངས་པ་དང༌། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་དགེ་སློང་མ་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ཤིང་ཟོས་པ་ལ་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གང་ནས་ཀྱང་དགེ་སློང་མ་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ཤིང་ཟོས་པ་ལ་དངོས་གཞིར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ཅིང༌། གྲོང་གིས་མཚོན་ནས་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ཏེ་ཟོས་པས་ཀྱང་དངོས་གཞི་སྐྱེད་ཅེས་སྦྱོར་ན་རྟེན་དགེ་སློང་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 225

ཡང་གྲོང་གིས་མཚོན་ནས་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་འདུག་པས་བསླངས་ཏེ་ཟོས་ནའང་དངོས་གཞི་སྐྱེ་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ལམ་པོ་ཆེས་མཚོན་ནས་ལམ་པོ་ཆེའི་ཉེ་འཁོར་ཡང་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །
ཁ་ཅིག་ལྟུང་བ་དང་ན་སྨད་དང་ལྟུང་མེད་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ནི། དགེ་སློང་མ་
གྲོང་དང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་དང་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པ་ལས་དགེ་སློང་གྲོང་ན་འདུག་པས་བསླངས་པ་གསུམ་དང་དགེ་སློང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་འདུག་པས་བསླངས་པ་གསུམ་སྟེ་དངོས་གཞི་དྲུག་དང༌། དགེ་སློང་གཙུག་ལག་ཁང་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་དང་དབྱར་ཁང་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་དང་གྲོང་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་དང་ལམ་པོ་ཆེ་དང་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་པ་ལས་བསླངས་པ་ལ་ལྟུང་མེད་བརྒྱད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་དང་དབྱར་ཁང་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གནས་བརྒྱད་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་པའི་ལྟུང་མེད་བརྒྱད་ཚན་གསུམ་སྟེ་ལྟུང་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། དགེ་སློང་གྲོང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གོང་གི་གནས་བརྒྱད་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད་དང༌། དགེ་སློང་གྲོང་དང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་དང་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གྲོང་དང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་མ་གཏོགས་པ་གནས་གཞན་དྲུག་ན་འདུག་པ་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་བསླངས་པའི་དྲུག་ཚན་གསུམ་སྟེ་ཉེས་བྱས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཅེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནས་དགེ་སློང་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ཏེ་ཟོས་ན་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་སྣང་ཞིང༌། གཞན་ཡང་གོང་དུ་དགེ་སློང་གྲོང་དང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པ་ལ་བསླངས་ན་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང༌། འདིར་ཉེས་བྱས་ལས་མི་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་བར་སྣང་ངོ། །ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མོ་ལས་རང་དགར་ཟས་བསླངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།

226 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འབྲིམ་འཇུག་མ་བཟློག་པར་ཟ་བའི་སོ་སོར་བཤགས་པ།
གཉིས་པ་ཁྱིམ་གཞན་ཉིད་དང་ཡང༌། །ཞེས་པ་གྲལ་རིམས་སུ་མ་ཕེབས་པར་
འབྲིམ་དུ་འཇུག་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བའི་སོ་སོར་བཤགས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་དང་དགེ་སློང་མ་གང་དང་ཡང་ནོར་མི་གཅིག་པ། རང་ངམ་དགེ་སློང་མ་དེའི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། མགྲོན་དུ་འབོད་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་དྲུག་གོ །གང་དག་དང་ཟ་བའི་གྲོགས་ནི། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གཉིས་ཡན་ཆད་དོ། །དངོས་པོ་ནི། དུས་སུ་རུང་བ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་གྱིས་བསྐོ་བཤམ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །བསྐོ་བཤམ་བྱས་པའི་དོན་ནི། བཀོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གམ་ངོ་མགྲོན་བྱེད་པའོ། །རྟེན་ནི། དགེ་སློང་མ་དེའི་ཚིག་གིས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་མ་ཡིན་པ། བསྐོ་བཤམ་བྱེད་པ་རང་ངམ་རང་དང་ཟས་གཅིག་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་ཟ་བ་སྔར་ཟོས་ཟིན་ཅིང་གྲལ་ན་འཁོད་པའམ་རང་དང་ཅིག་ཆར་ཟ་བ་གང་ཡང་རུང་བས་མ་བཟློག་པའོ། །གནས་ནི། གཏམ་ཐ་མལ་པས་བསྒོར་རུང་བ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་དམ་དེས་མ་མངགས་པའི་གཡོག་ལ་སོགས་པ་ཟན་སྦྱོར་བ་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། བསྐོ་བཤམ་བྱེད་པ་མ་བཟློག་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །ཀུན་སློང་ནི། བསྐོ་བཤམ་བྱེད་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ནི། རང་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་བྲིམས་པའམ་རིམ་བཞིན་དུ་བྲིམས་ཀྱང་རང་ལ་ལྷག་པོར་བྲིམས་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ཐོད་རྒལ་དུ་བྲིམས་པ་མ་བཟློག་ཟ་ན་གྲལ་ན་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟུང་བར་འགྱུར་ལ། རིམ་བཞིན་བྲིམས་ནས་ལྷག་པོར་བྲིམས་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གཉིས་ཕྱིན་ཆད་དང་ཟས་སྦྱོར་བ་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་བསྐོ་བཤམ་བྱེད་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱིམ་དུའོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོན་པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 227

པར་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་འདུས་པའམ་དེས་བསྐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཟན་སྦྱར་བ་དེ་ཡང་ཁྱིམ་དུ་ཟན་སྦྱར་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་གྲོང་དུ་ཞེས་མ་སྨྲས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། ཁྱིམ་དུའོ། །ཞེས་པ་ཁྱིམ་པ་ཡིའོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བཅོས་ནས་འཆད་དོ། །དགེ་སློང་མ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས་གཞན་པ་གང་ཡང་རུང་བས་བསྐོ་བཤམ་བྱེད་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཅི་རིགས་སོ།།
བསླབ་པ་དྲལ་ཏེ་འཇུག་པའི་སོ་སོར་བཤགས་པ།
གསུམ་པ་བསླབ་པ་རྣམས་དང་ཞེས་པ། བསླབ་པ་དྲལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པའི་སོ་
སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ། རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ་དེ་ལས་ཟས་མི་བསླང་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། །ཟས་ནི། དུས་སུ་རུང་བ། རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ། ཁྱིམ་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ། ལྡམ་ལྡུམ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྔའོ། རྟེན་ནི། ཁྲིམས་སུ་བྱ་བ་ལ་གཏོགས་པ། ཁྲིམས་མ་བཅས་པའི་ཚེ་མགྲོན་དུ་བོས་ཤིང་ཁས་བླངས་ནས་མགྲོན་ཟས་མ་བྱིན་པའི་བར་དུ་ཁྲིམས་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། རང་དགར་བསླབ་པ་བཅས་པའི་ཁྱིམ་ནས་ཟས་བསླངས་ཏེ་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཟ་བར་རྩོད་པ། མཐར་ཐུག་མགུལ་དུ་མིད་པའོ།།
ནགས་མ་གཏགས་པ་ལས་གྱུར་བའི་སོ་སོར་བཤགས་པ།
བཞི་པ་དགོན་པ་ནི་ཞེས་པ། ནགས་མ་གཏགས་པ་ལས་གྱུར་པའི་སོ་སོར་
བཤགས་པར་བྱ་བ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྦྱིན་བདག་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཡིན་པའོ། །ཁ་ཅིག་དགེ་འདུན་ལ་བསྔོ་བ་པོ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྦྱོར་རོ། །དངོས་པོ་ནི། དུས་རུང་ཡིན་པ། རུང་བ། ཚད་

228 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །ཁ་ཅིག་དགེ་འདུན་ལ་བསྔོས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྦྱོར་རོ། །གནས་ནི། གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཡན་ཆད་འཕགས་པ། ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཕྱི་རོལ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ཡིན་པའོ། །རྟེན་ནི། ནགས་ཉུལ་བར་བསྐོས་པ་དང༌། མ་ཉུལ་བ་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ། ཀུན་སློང་ནི། ནགས་མ་ཉུལ་བར་རང་དགར་ཟ་འདོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པ། སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཟ་བར་རྩོམ་པ། མཐར་ཐུག་ནི་མགུལ་དུ་མིད་པའོ། །ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་དུས་རུང་གི་ཟས་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཤིང༌། སྨན་གཞན་གསུམ་ལ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། དུས་རུང་ལུས་འཚོ་བའི་ཟས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང༌། འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་འབྱུང་ཉེ་ལ་སྨན་གཞན་གསུམ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདི་ཡན་གྱི་ཀུན་སློང་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་གང་ནས་གང་གི་བར་དུ་མ་ཆད་པ་དགོས་ཞེ་ན། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་སྦྱོར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཀུན་སློང་དེའི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་བློ་མ་སྐྱེས་པ་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་བཏང་བ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་ཀུན་སློང་གི་སེལ་བ་དང༌། ཀུན་སློང་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་སྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་ལ་ཤུགས་ལ་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གི་རྒྱུན་གྱི་ཡན་ལག་བསྟན་ནོ།།
ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན།
སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་གོས་བོག་བ་ལས་གྱུར་
བའི་སྡེ་ཚན་ནི། སྡོམ་ལ། ཤམ་ཐབས་ལ་ནི་རྣམ་བདུན་དང༌། །ཞེས་པ་ནི།
གོས་བོག་བ་ལས་གྱུར་བའི་སྡེ་ཚན།
ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མ་མཐའི་ཁ་མཉམ་པོར་འདུག་པར་མ་བགོས་པ་དང༌། ཧ་ཅང་
རྩེངས་པ་པུས་གོང་གཉིས་ལས་གོང་དུ་ཐལ་བར་བགོས་པ་དང༌། ཧ་ཅང་འཇོལ་བ་ལོང་བུའི་ཚིགས་ལ་རེག་པར་བགོས་པ་དང༌། ཁ་ཚར་དང་ཕུན་ཚར་མ་བཅད་པའི་གོས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གྲྭ་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་གླང་པོ་ཆེའི་སྣ་ལྟར་ནར་བར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 229

བགོས་པ་དང༌། ལྟེ་བའི་གོང་དུ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མགོ་ལྟེབས་པ་དང༌། ལྟེ་བའི་འོག་ཏུ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མགོ་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང༌། སྐ་རགས་ཀྱི་བར་བར་ནས་འབྲུའི་ཕུར་མ་སྟེ་ཐུམ་བུ་ལྟ་བུར་འདུག་པར་བགོས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་བདུན་ནོ། །
སྟོད་གཡོགས་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དང༌། །ཞེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་སྔར་ལྟར་ཧ་ཅང་རྩེགས་པ་དང༌། ཧ་ཅང་འཇོལ་བར་བགོས་པ་དང་། མ་མཐའ་ཁ་མཉམ་པོར་འདུག་པའི་ཟླུམ་པོར་འགྱུར་བར་མ་བགོས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་གསུམ་མོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ལ། དེ་དག་གང་རུང་མ་ཚང་བ་ལ་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་དང༌། སྦྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་ཆེས་ཕྲ་མོ་སྐྱེད་དོ།།

ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་སྡེ་ཚན།
གཉིས་པ་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་སྡེ་ཚན་ནི། ཤིང་ཏུ་བསྡམས་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །ཞེས་
པ་ནི། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་རྐང་ལག་རྐྱོང་བ་སོགས་དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་མ་བསྡམས་པས་འཇུག་པ་དང༌། བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་ཀྱིས་ལུས་ལ་མཉམ་པར་གཡོགས་ཏེ་མ་བགོས་པ་དང༌། ཅ་ཅོའི་སྒྲ་མ་སྐྱུངས་པ་དང༌། མིག་གཡེངས་བག་ཏུ་ལྟ་བ་དང༌། དགོས་མེད་དུ་གཉའ་ཤིང་གང་ཡན་ལ་ལྟ་ཞིང་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །མགོ་གཡོགས་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ། ཞེས་པ་ནི། མགོ་རས་ལ་སོགས་པས་
གཡོགས་པ་དང༌། ཆར་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་མ་བྱུང་ཡང་ཆོས་གོས་བརྗེས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང༌། ཆོས་གོས་ཕྲག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་དང༌། ལག་པ་གཡས་པ་མདུན་དུ་བཏང་སྟེང་དཔུང་པའམ་ཕྲག་པའི་གཉའ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ལ་གཡོན་པའང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་གཉའ་གོང་དུ་བསྣོལ་བ་དང༌། ལག་པ་ཅུང་ཟད་དམ་ཤིན་ཏུ་བརྐྱངས་ཏེ་ལྟག་པའམ་དཔུང་མགོར་སོར་མོ་བསྣོལ་བའི་ལྟག་པར་བསྣོལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །

230 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

མཆོང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། རང་དགར་མཆོང་ཞིང་མཆོང་ཞིང་
འགྲོ་བ་དང༌། སྒྱིད་པ་བརྐྱང་བསྐུམ་བྱེད་ཅིང་འགྲོ་བ་དང༌། ཙོག་བུས་འགྲོ་བ་དང༌། རྐང་པའི་རྟིང་པ་བཏེག་སྟེ་སོར་མོའི་བྲང་ལ་ཕབ་ནས་འགྲོ་བ་དང༌། ལག་པ་གཉིས་རྐེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟེན་ཏེ་གྲུ་མོ་གཉིས་སྙུང་པོར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། ལུས་བསྒྱུར་ཞིང་འགྲོ་བ་དང༌། ལག་པ་
ཀྱོག་ཅིང་འགྲོ་བ་དང༌། མགོ་བསྐྱར་ཞིང་འགྲོ་བ་དང༌། གཞན་དག་དང་ཕྲག་པ་གཉིས་སྤྲད་ཅིང་འགྲོ་བ་དང༌། གཞན་དག་དང་ལག་པ་སྦྲེལ་ཏེ་ཁྱིམ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ།།
ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྡེ་ཚན།
གསུམ་པ་ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྡེ་ཚན་ལ། འདུག་པར་བྱ་བ་དགུ་དག་དང༌། །
ཞེས་པ་ནི། ཁྱིམ་གཞན་དེར་ཁྱིམ་བདག་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྒོ་བར་སྟན་ལ་འདུག་པ་དང༌། སྟན་ལ་སྲོག་ཆགས་སོགས་ཡོད་མེད་མ་བརྟགས་པར་འདུག་པ་དང༌། དལ་བུས་མ་ཡིན་པར་གྱ་ཚོམས་སུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྕིད་ཀྱིས་ཕབ་སྟེ་འདུག་པ་དང༌། རྐང་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ་དང༌། བརླའི་སྟེང་དུ་བརླ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ་དང༌། ལོང་བུའི་སྟེང་དུ་ལོང་བུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ་དང༌། རྐང་པ་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་འོག་ཏུ་བཀུག་ཅིང་འདུག་པ་དང༌། བརླ་གཉིས་བཤིབས་ཏེ་བྱིན་པ་དང་རྐང་པ་གཉིས་བར་ཐག་རིང་དུ་སོ་སོར་ཕྲལ་ཏེ་འདུག་པ་དང༌། འདོམས་སྣང་བར་འདུག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་དགུའོ། །འདིའི་བསླབ་བྱ་ནི། ལག་པ་ལ་མགྲམ་པ་བརྟེན་ནས་འདུག་པ་དང༌། རང་གཞན་གང་ཡིན་རུང་བའི་སྟན་རྒྱབ་དང་ཕྲག་པ་དང་མགོས་ཁུར་ཞིང་འགྲོ་བ་གཉིས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
ཟས་བསླངས་པའི་སྡེ་ཚན།
བཞི་པ་ཟས་བསླངས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ། བྱིན་ལེན་བྱ་བ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་
ནི། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བར་ཟས་ལེགས་པར་མ་བླངས་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 231

དང༌། མུ་དང་ཁད་ཆད་དུ་གང་བར་བསླངས་པ་དང༌། ཚོད་མ་སྟེ་བྱན་དང་ཟན་དང་ཕྱེད་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་ཡན་ཆད་དུ་བསླངས་པ་དང༌། བསླབ་པ་རྒན་རིམ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཁོད་པའི་ཚེ་ཡང་འདུག་པའི་གྲལ་རིམ་བཞིན་མཐར་ཆགས་སུ་ཟས་མ་བླངས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་མ་བླངས་པ་དང༌། བཅའ་བ་དང༌། བཟའ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མ་འོངས་པར་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་བཟེད་པ་དང༌། ཡང་ལྷག་པོ་འདོད་པའི་ཕྱིར་བྱན་དང་ཕྱེ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་བགབ་པ་སོགས་དང༌། ཟས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་ཟས་བཟའ་བའི་སྣོད་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཟས་བཟའ་བའི་སྡེ་ཚན།
ལྔ་བ་ཟས་བཟའ་བའི་སྡེ་ཚན་ལ། ཟས་ལ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དྲུག །ཞེས་པ་ནི།
གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བར་ཟས་ལེགས་པར་མ་ཟོས་པ་དང༌། རང་དང་མཐུན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའི་ཁམ་རན་པར་མ་ཟོས་པ་དང༌། ཁའི་སྒོར་ཟས་མ་འོངས་པར་ཁ་གདངས་པ་དང༌། ཁ་ཁམ་གྱིས་བཀངས་ཏེ་ཚིག་སྨྲས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་དྲུག་གོ །
ཙུག་ཙུག་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། ཁའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲ་ཙུག་
ཙུག་ཟེར་ཞིང་ཟ་བ་དང༌། བཅག་བཅག་དང༌། ཧུ་ཧུ་དང༌། ཕུ་ཕུ། ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཟ་བ་དང༌། ཟས་ཟ་བ་ན་ལྕེ་ཕྱིར་ཕྱུང་སྟེ་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །
འབྲུ་ནས་ཐ་དད་བྱེད་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། སྲོག་ཆགས་ཡོད་མེད་སོགས་བརྟག་
པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་བཏུ་ཞིང་ཟ་བ་དང༌། ཧ་ཅང་ཁའོ་ཞེས་སོགས་ཟས་ལ་འཕྱ་སྨོད་བྱེད་པ་དང༌། མཁུར་བ་གཉིས་དལ་གལ་བཞིན་དུ་བཀང་སྟེ་གཡས་གཡོན་སྤོ་བ་དང༌། ལྕེ་རྐན་ཏོག་ཅིང་ཟ་བ་དང༌། ཁམ་འཕྲོར་སོས་བཅད་ཅིང་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །
ལག་པ་བལྡག་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། ལག་པ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་བལྡག་པ་
དང༌། ལྟུང་བཟེད་དང་ཕོར་བུ་སོགས་ཟས་ཀྱི་སྣོད་སོར་མོ་དང་ལྕེས་འབྱོག་པ་དང༌། ལག་

232 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་སྤྲུགས་པ་དང༌། ཟས་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྐྱོམ་པ་དང༌། ཡང་ན་ལྷུང་བཟེད་སོགས་སྣོད་དུ་ཟས་བླུག་སྟེ་ལྕི་ཡང་ཅི་ཡོད་ལག་སྲང་ལ་གདབ་པ་དང༌། ཟས་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་བྱས་ཏེ་གཞོམ་ཞིང་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །
ལྷུང་བཟེད་དུ་སྤྱད་པའི་སྡེ་ཚན།
དྲུག་པ་ལྷུང་བཟེད་དུ་སྤྱད་པའི་སྡེ་ཚན་ལ། འཕྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་
པ་ནི། གཞན་གྱི་ལྷུང་བཟེད་ལ་འཕྱས་གདགས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་དང༌། ལག་པ་ཟས་དང་སྦགས་པས་ཆུ་སྣོད་ལ་བཟུང་བ་དང༌། དགེ་སློང་སོགས་ལ་ཟས་དང་སྤངས་པའི་ཆུས་གཏོར་བ་དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་དེ་ལ་མ་བྲིས་པར་ཟས་དང་སྦགས་པའི་ཆུ་ཁྲུད་ཆུ་སོགས་ཁྱིམ་དུ་དབོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་བཞིའོ། །
ལྷུང་བཟེད་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་པ་ནི། ལྷུང་བཟེད་དུ་ཟས་ཟོས་པའི་ལྷག་
མ་ངན་མར་གྱུར་བ་བླུགས་ཏེ་དོར་བ་དང༌། ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འོག་གཞི་མེད་པ་དང༌། ངོས་ཆད་པའི་ངམ་གྲོག་གི་ཁ་དང༌། བྱིན་གྱིས་གཞོལ་བའི་གཡང་ས་དང༌། བང་རིམ་གཞོལ་རྣམས་སུ་ལྷུང་བཟེད་བཞག་པ་དང༌། འགྲེང་བཞིན་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུ་བ་དང༌། གད་ཁ་དང་གཡང་ས་དང་དཀན་གཟར་པོ་རྣམས་སུ་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུ་བ་དང༌། འབབ་ཆུ་དྲག་པོའི་རྒྱུན་ལས་བཟློག་སྟེ་ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་ཆུ་བཅུ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་བཅུའོ། །འདིའི་བསླབ་བྱ་ནི། ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
ཆོས་བསྟན་པའི་སྡེ་ཚན།
བདུན་པ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྡེ་ཚན་ལ། འགྲེང་བར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་
ནི། ཉན་པ་པོ་མིན་པར་འདུག་པ་ལ་འཆད་པ་པོ་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཉལ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་བཤད་པ་དང༌། སྟན་དང་ས་ཕྱོགས་མཐོན་པོ་དང་སྟན་བཟང་པོ་ལ་འདུག་པ་སྟན་དང་ས་ཕྱོགས་དམའ་བ་དང་སྟན་ངན་པ་ལ་འདུག་སྟེ་བཤད་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 233

པ་དང༌། མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱི་ནས་འགྲོ་ཞིང་བཤད་པ་དང༌། ལམ་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་གྱི་འགྲམ་ནས་འགྲོ་ཞིང་ཆོས་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་ཏེ་ལྔའོ། །
མགོ་གཡོགས་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། མི་ན་བར་ཉན་པ་པོ་མགོ་རས་
ལ་སོགས་པས་གཡོགས་པ་དང༌། གོས་བརྫེས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་ཕྲག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་དང༌། ལག་པ་གཉའ་གོང་དུ་བསྣོལ་བ་དང༌། ལྟག་པར་བསྣོལ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །
དོ་ཀེར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་མིན་པར་མགོ་དོ་ཀེར་ཅན་
ཏེ་སྐྲའི་ཐོར་ཅོག་ཅན་དང༌། མགོ་ལ་ཞྭ་གྱོན་པ་དང༌། མགོ་ལ་དར་ལ་སོགས་པའི་ཅོད་པན་བཅིངས་པ་དང༌། མགོ་ལ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེང་བ་བཅིངས་པ་དང་། མགོ་ལ་ཐོད་ཀྱིས་དཀྲིས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །
གླང་ཆེན་ལ་སོགས་ཞོན་པ་ལྔ། །ཞེས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་མིན་བར་གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་པ་དང༌། རྟ་ལ་ཞོན་པ་དང༌། འདོ་ལེ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱོགས་ན་འདུག་པ་དང༌། གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ལས་གཞན་པའི་བཞོན་པའི་སྟེང་ན་འདུག་པ་དང༌། མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་ལྔའོ། །
ལག་ན་དབྱིག་པ་ལ་སོགས་དྲུག །ཅེས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་མིན་པར་ལག་ན་འཁར་
བ་ཐོགས་པ་དང༌། ལག་ན་གདུགས་ཐོགས་པ་དང༌། ལག་ན་མཚོན་ཐོགས་པ་དང༌། ལག་ན་རལ་གྲི་ཐོགས་པ་དང༌། ལག་ན་དགྲ་ཆ་ཐོགས་པ་དང༌། ཁྲབ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ཆ་གྱོན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་དྲུག་གོ།
སྒྲུབ་པའི་སྡེ་ཚན།
བརྒྱད་པ་སྒྲུབ་པའི་སྡེ་ཚན་ལ། ན་བ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། མི་ན་
བར་འགྲེང་སྟེ་བཤང་པ་དང་གཅི་བ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་དང༌། ཐམས་ཅད་ཆུས་གང་སྟེ་གོ་སྐབས་མེད་པ་མ་གཏོགས་པར་མི་ན་བར་ཆུའི་ནང་དུ་བཤང་གཅི་དང་མཆིལ་མ་དང་སྣབས་དང་སྐྱུགས་པ་དང་རླུགས་པ་བྱས་པ་དང༌། བྱས་ཟིན་པ་དོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་

234 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང༌། རྩྭ་སྔོན་པོས་གོ་སྐབས་མེད་པ་མ་གཏོགས་པར་མིན་པར་རྩྭ་སྔོན་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བཤང་གཅི་དང་མཆིལ་མ་དང་སྣབས་དང་སྐྱུགས་པ་དང་རླུགས་པ་བྱས་པ་དང་བྱས་ཟིན་པ་དོར་བ་རྣམས་ཉེས་བྱས་ཏེ་གསུམ་མོ། །
རྒྱུ་བའི་སྡེ་ཚན།
དགུ་པ་རྒྱུ་བ་ནི། སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར་རང་
དགར་ཤིང་ལ་མི་གང་ཙམ་ལས་མཐོ་བར་འཛེག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་གཅིག་གོ །དེ་དག་ནི་དགེ་སློང་ཕའི་རྣམ་འབྱེད་ནས་གསུངས་པའི་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྲུང་མཚམས་བསླབ་བྱ་ཅི་རིགས་དང་བཅས་པའོ། །
མ་ཡི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ནས་འབྱུང་བ་དགེ་སློང་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་
བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། གླེགས་བམ་བྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་རྙེད་པའི་གོས་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་ཀྱི་གོས་དང་མལ་ཆ་དང་གནས་ཁང་གི་ཆེད་དུ་རྙེད་པའི་གོས་ལ་སོགས་པའི་ནོར་རང་དགར་བཟའ་བཏུང་དུ་བྱས་ཏེ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། བསྙེན་རྫོགས་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་སློབ་དང་ཁ་སྐོང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་མཚན་མི་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཁན་པོ་སོགས་བྱས་པ་དང༌། ཁྱིམ་སོ་བཟུང་བའི་བུད་མེད་སྐྱེས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་པ་དང༌། མ་བཟུང་བ་སྐྱེས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང༌། དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། བྱིན་ཀྱང་ལོ་གཉིས་སུ་དེ་ལ་མ་བསླབས་པ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། བདག་པོས་མ་གནང་བའི་བུད་མེད་རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་མཁན་པོ་སོགས་བྱས་ནས་བསླབ་བྱ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཟུང་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕན་དུ་ཕན་མི་འདོགས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་རབ་བྱུང་སོགས་ཀྱི་གེགས་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཚེ་ནུས་བཞིན་དུ་མ་བཟློག་པ་དང༌། དེ་རྣམས་ན་བའི་གཡོག་རང་དགར་མི་བྱེད་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་མོ་དང་རབ་བྱུང་མོ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 235

རྣ་དྲུང་དུ་མ་རེག་ཙམ་དུ་མཉན་ཏེ། ཕྲིན་ལ་སོགས་པ་བཤུབ་ཅིང་སྨྲ་བ་དང༌། དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་རང་གི་རྣར་བཤུབས་པ་དེ་མཉན་པ་དང་དེ་དག་ལས་རང་དགར་རིག་པ་ལེན་པ་དང༌། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རྨ་བཅིངས་ཤིང་གྲོལ་དུ་འཇུག་པ་དང༌། གཞན་དག་གི་བུ་པང་ལ་སོགས་པར་བླངས་ཏེ་ཡུད་ཙམ་ཡན་ཆད་དུ་རྩེ་ཤིང་འཚོ་བ་དང༌། རང་དགར་དགོས་མེད་དུ་ཡོ་ལང་དུ་གྱུར་བའི་གདུགས་ལ་སོགས་པར་རང་གི་སྟེང་དུ་ཕུབ་པ་དང༌། རང་དགར་རང་ཉིད་འདུག་པའི་ཕྱིར་གྱིས་འཇའ་ལི་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིའུ་ཤོམ་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ལ་འདུག་པ་དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་རང་དགར་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱག་དར་བྱེད་པ་དང་ཆག་ཆག་གདབ་པ་དང་ཞལ་ཞལ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང༌། བཟའ་བཏུང་ལ་སོགས་པའི་གཡོགས་བྱེད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྗེད་པ་དང༌། བདུག་སྤོས་དང་གཏོར་མའི་ལས་བྱེད་པ་དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་འདྲུ་བ་དང་སྐམ་པ་དང༌། མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་པ་དང༌། བཞག་པ་དང་བཤམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པའི་མཆིལ་ལྷམ་དང༌། ཁྲུས་རས་ལ་སོགས་པ་དང༌། ལྭ་བ་དང༌། གོས་ཟུང་དང༌། ཁྲུས་ཀྱི་གོས་འབུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་གྱི་བྱ་བར་གཏོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། སྣམ་སྦྱར་དང༌། བླ་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་རང་དགར་ཁྱིམ་པ་ལ་བསྐོན་པ་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྗོད་པ་ན་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་མཐུན་པ་སྟོན་པས་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་ལ་འཁྲེན་པའི་དབང་གིས་ཁྱིམ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་ཁྱེད་ཅག་ལ་འོང་སྔ་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱིམ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་དག་རང་གི་གནས་སུ་འཆག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེར་སྣའི་དབང་གིས་དྲེགས་ཤིང་འཆག་པ་དེ་དག་སུ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གནས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་དག་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་རང་གི་སྔར་སོང་སྟེ་བསོད་སྙོམས་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པ་བསྒྲུབས་ནས་རང་གིས་ཕྱིས་མ་ཐོབ་ཀྱིས་དོགས་ཏེ་ཟས་གོས་སོགས་རྙེད་པ་མང་པོ་ཐོབ་ཏུ་རེ་བས་གཞན་ལས་ཆེས་སྔ་བ་མཚན་མོ་སོགས་རྙེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྙེད་པ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་

236 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཤེས་ཀྱིས་དོགས་ཏེ་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གནད་གཞན་ལ་མི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྙས་ཐབས་ཀྱི་བསམ་པས་འདི་ནི་ཁ་གསག་གིས་འཚོ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་རྨོངས་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མ་དག་པས་སྨོད་པ་དང༌། འདི་ནི་ཟོལ་བའོ། །ཕ་རོལ་བསླུ་བའོ་ཞེས་སོགས་དང༌། བསྙེན་བཀུར་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྲ་བྲེགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོ་ག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པས་སྨོད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་དགར་ཐུ་ཞེས་མཆིལ་མ་འདོར་བ་དང༌། འཇམ་པ་དང་རྩུབ་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚིག་གམ་བྱ་བས་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་དང༌། འཁོན་དུ་འཛིན་ཅིང་གནས་པ་དང༌། གཤགས་འགྱེད་པ་དང༌། ཉི་མ་སྔ་མ་ལ་ལས་ལ་འདུན་པ་ཕུལ་ཏེ། དགེ་འདུན་དེ་ཉིན་ལས་མ་བྱས་པར་སང་སླར་འདུན་པ་ལེན་དུ་འོངས་པའི་ཚེ་བདག་གིས་སྔར་ཕུལ་བའི་འདུན་པ་ཕྱིར་མ་བླངས་པས་ཡང་དབུལ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བློ་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང༌། དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་གནས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཐ་ན་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཚུན་ཆད་དུ་ལྗོངས་རྒྱུར་མ་ཕྱིན་པ་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་དོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། དགྲ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལྗོངས་རྒྱུར་འགྲོ་བ་དང༌། རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་ལ་སོགས་པར་སོང་སྟེ། གཞན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་དགོས་མེད་གྱི་རྩོད་པ་བྱེད་པ་དང༌། གཏམ་འདྲི་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཀུན་དགའ་བར་བྱས་ཏེ་མདོ་སྡེ་སོགས་ལུང་ཅི་བཀླགས་ལགས། ཞལ་འདོན་ཅི་བ་མ་བྱིན་ཞེས་རང་གིས་དྲིས་ནས། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་པོས་ཚིག་གིས་སྐབས་མ་ཕྱེ་བར་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་འདྲི་བ་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤོང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པའི་དུས་སུ་རང་དགར་
ཡུལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱང་གྲགས་འདས་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་འབྱུང་ལ། ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་མཚམས་ནང་དུ་ཕྱིར་འོང་ཞིང་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 237

ཏུ་མི་གནས་པས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་དབྱར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་པར་མངོན་ཏེ་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་ཡུལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང༌། འགྲོ་བ་ལ་ཁ་ན་ཐོ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ། །ཉེས་པ་ལས་དབྱུང་བ་དང༌། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང༌། རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་འགྲོ་བ་ནི་མ་བཀག་གོ །གྱི་ནར་ཡུལ་རྒྱུ་ཞིང་འཕྱན་དུ་འགྲོ་བ་བཀག་སྟེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་ན་ནི། དངོས་གཞི་ཡིའོ། །འདི་དགེ་སློང་ལ་སོགས་བ་གཞན་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་པར་ཕྱིན་པ་ཙམ་ལ་དགེ་སློང་མ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་གསུངས་ཤིང༌། འདིའི་ཉེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཉིན་མཚན་འདས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་མ་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་དབྱར་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དུས་སུ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འདའ་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབྱར་ཁས་བླངས་པས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱང་གྲགས་འདས་ནས་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བ་ལ་ཉེས་པར་གཏན་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱིས། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་པས་དབྱར་ཁས་ལེན་ཞིག་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་ཞེས་པའོ།
གསོ་སྦྱོང་གི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
གསོ་སྦྱོང་གི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། གསོ་སྦྱོང་དང༌།
ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཡང་རུང་བ་བྱེད་པའི་གནས་སྔར་བློ་མཐུན་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔར་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བློ་མཐུན་མ་བྱས་པ་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་དགག་བྱ་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ་ན་དགེ་འདུན་བཞེད་པའི་གནས་སུ་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་མ་བྱས་པ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་ལ་

238 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སོགས་པའི་ལས་ལ་འདུ་བའི་ཚེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་མ་བྱུང་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་ཀྱང་ལྟུང་བ་བྱུང་བར་ཤེས་པ་ནི། བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་འོས་པ་མ་བརླབས་པ་དང༌། བཤགས་པར་འོས་པ་མ་བཤགས་པ་དང༌། བསྡམ་པར་འོས་པ་མ་བསྡམས་པར་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུག་པ་ན་ལྟུང་བ་དྲན་ནམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ན་རང་གི་དྲུང་ན་འདུག་པའི་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་ཆོ་ག་ལན་གཅིག་བརྗོད་པས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་དང༌། ལས་བྱེད་པས་འདུག་པ་ན་དྲན་ནམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་ན། ཡུལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཆོ་ག་ལན་གཅིག་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་དང༌། མཚམས་དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའི་ལྟུང་བ་མཐུན་པར་བྱུང་བར་ཤེས་པའམ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ན། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་བཤགས་ཡུལ་ཡོད་པའི་གནས་གཞན་དུ་དགེ་སློང་གཅིག་ལྟ་བུ་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བཤགས་ཡུལ་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྟུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པར་མ་བཏང་བ་དང༌། བཏང་བའི་ཚེ་ཡང་དེས་ཕྱིར་བཅོས་ནས་སླར་མཚམས་ནང་དུ་འཁོར་བའི་ཚེ་དེའི་མདུན་དུ་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལྟུང་བ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པར་ལས་ལ་འདུས་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ལྟུང་བ་མཐུན་པའམ། ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ལས་བྱེད་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པ་མ་གྲུབ་པ་ན་ཐུན་མོང་དུ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་དང༌། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་སུ་གླེང་གཞི་དང་གསོལ་བ་ཚིག་ཏུ་གདོན་ཅིང༌། ཕམ་པ་གདོན་པ་མན་ཆད་ཐོས་པ་སྒྲག་པ་ཙམ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་མ་བྱས་པ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་སུ་མཚམས་ནང་དེར། དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པའི་ཚེ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་དགེ་སློང་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་མ་བཙལ་བའམ། རང་ཉིད་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་འོས་པའི་གནས་སུ་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་དགོས་པ་ཆེ་བ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་ལས་མ་འདས་པར་གསོ་སྦྱོང་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་དང༌། གང་ན་གསོ་སྦྱོང་སོགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 239

ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་གནས་ནས་དེ་དག་མེད་པའི་གནས་སུ་རང་དགར་རེ་ཞིག་གམ་གཏན་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་གང་ན་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གདོན་ནུས་པའི་དགེ་སློང་མེད་པའི་ཚེ་དེ་ན་གནས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་པ་བསྟབས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པར་ནུས་བའི་དགེ་སློང་འོས་པ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་མ་བཙལ་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རང་གི་གནས་སུ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལ། དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་ནས་ཐ་ན་ཁྱམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བར་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་བཀུར་སྟིའི་ཆ་བྱེད་ཇི་ལྟར་འོས་ཤིང་ནུས་པས་བསུ་བ་དང༌། ངག་གིས་བཤེས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་འོས་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་གཞན་ཕྲག་དོག་ཅན་ཁ་ཅིག་ཕྲག་དོག་གི་དབང་གིས་མི་དགའ་བ་ལྟ་ན། དགེ་སློང་སོགས་ཕྲག་དོག་ཅན་གཞན་མཁས་ཤིང་བཀུར་གྱིས་དོགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་དག་ནི་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་དང་བཅས་པ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་གནས་ནས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པ་དང༌། འཐབ་ཀྲོལ་ཅན་ཏེ་སྡིག་གྲོགས་ཡོད་པའི་གནས་སུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དང༌། སྔ་མས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་སོགས་ལས་བྱས་ཟིན་ནས་དགེ་སློང་འགའ་ཡང་གནས་དེ་ནས་ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་མ་འདས་པའི་ཚེ་གསོ་སྦྱོང་སོགས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་ཕྱི་མ་ལྷགས་ན་སྔ་མ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་མའི་ལས་ལ་མ་བསྡད་པ་དང༌། སྔ་མས་ལས་ཟིན་ནས་འགའ་ཞིག་སོང་འགའ་ཞིག་མ་སོང་བའི་ཚེ་དགེ་སློང་གློ་བུར་བ་སྔ་མ་ལས་ཆེད་མངག་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷགས་ན་སྔ་མ་སོང་མ་སོང་ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ལས་ལ་མ་འདུས་པ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེས་གྲངས་ལ་གཉུག་མར་གནས་པ་དང་གློ་བུར་བ་དག་མ་མཐུན་ན་གང་ཆེས་མང་བའི་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པ་དང༌། མང་ཉུང་མཉམ་ན་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པ་དང༌།

240 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཞན་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ན། དགོས་པ་དེ་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་བསླང་བ་དང༌། གདམས་ངག་གི་ལུང་ངམ་གནད་མེད་པར་བསྒོམ་པ་དང༌། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པར་བྱས་པ་དང༌། མི་ན་བས་ཉིན་མོ་ཉལ་བ་དང༌། ནམ་གྱི་གུང་ཐུན་ལ་ཉལ་བའི་ཚེ། ལུས་དང་སེམས་དང་གོས་འཕྱར་བ་སྟེ་རིམ་པ་ལྟར་གློ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་ཉལ་བ་ལས་གཞན་པ་དང༌། སེམས་དགེ་བ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པས་ཉལ་བ་དང༌། ཚེས་བརྒྱད་དང༌། བཅུ་བཞི་དང༌། བཅོ་ལྔའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ནད་པ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་སྟེ། ཆོས་མ་ཉན་པ་དང༌། དེའི་ཚེ་ཆོས་སྨྲ་བ་པོ་དེ་མེད་ན་རྒན་རིམས་ཀྱིས་དྲན་པར་བྱས་ཤིང༌། ཐ་ན་གཙུག་ལག་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ཙམ་ཡང་མ་སྨྲས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚེ་ཡང་ངོ་མར་ངོའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་ཚེས་གྲངས་མ་བརྗོད་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང༌། ལྷའི་ཕྱིར་ཚིགས་བཅད་གདོན་པར་མ་བསྐུལ་བ་དང༌། ན་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་རང་དགར་ལས་ལ་མ་འདུས་ཤིང་འདུན་པ་ཕུལ་བ་དང༌། ལས་བྱེད་པ་པོས་གསོ་སྦྱོང་དང༌། བསྙེན་རྫོགས་ལ་སོགས་པ་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། ལྟུང་བ་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་ཚིག་ཕྱེད་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བར་བློ་ལ་མ་བཏོན་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དབྱར་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
དབྱར་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་
བཅོ་ལྔའམ། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་གི་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དབྱར་གནས་པའི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་གནས་མལ་སྟོབས་པ་སྐོ་བ་སོགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་འམ་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་པར་གནས་སྟེང་གཡོགས་པའི་ནང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་དགེ་སློང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་མདུན་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཆོ་གས་ཁས་མ་བླངས་པ་དང༌། གང་ན་དགེ་སློང་དང༌། སྒོ་གླེགས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 241

གཉིས་ཀའམ་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་དང༌། དབྱར་ཁས་བླངས་ནས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞག་གཅིག་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བ་ལ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ཟས་དང༌། སྨན་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་འཚོ་མི་ནུས་པའི་དུས་དང༌། སྲོག་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་དུས་དང༌། གནས་དེར་དབྱར་གནས་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ལ་དགེ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་སེམས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ། ཨེ་མའོ་དགེ་འདུན་དབྱེ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་བཐུན་པའི་ཚིག་བརྗོད་པ་དག་འབྱུང་བ་ན། དགག་དབྱེའི་དུས་ལ་མ་བབ་ཀྱང་གནས་དེ་ནས་དབྱར་དྲལ་ཏེ་གནས་གཞན་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་གནས་སུ་ཁས་བླང་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང༌། འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་སོགས་སྡིག་གྲོགས་ཡོད་པའི་གནས་སུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་དང༌། དབྱར་གནས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཡིད་ཀྱི་དམ་བཅས་ནས། དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པར་དེ་ལས་གནས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པ་སོགས་དེ་དག་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
དེ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལ་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་ནི་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་བཅུ་དྲུག་དང༌།
དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཚེ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། དང་པོ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་མ་ཚང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་ལེན་མི་འཆགས་སོ། །དུས་དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བཅུ་དྲུག་དང༌། བདུན་པའི་བཅུ་དྲུག་གཉིས་ཡིན་ལ། སྐར་མའི་དབང་གིས་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་ལྟར་བྱས་ན་གྲོ་བཞིན་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནི། དབྱར་སྔ་མའི་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་དང༌། ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནི་དབྱར་ཕྱི་མའི་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་ཡིན་ཏེ། མེ་ཏོག་འཕྲེང་རྒྱུད་ལས།གྲོ་བཞིན་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས། །སྔ་མའི་དབྱར་ནི་དེ་གཙོ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ་ཡི། །ཚེས་གཅིག་ཅེས་ནི་ཕྱི་མར་གྲགས། །ཞེས་སོ། དེ་ཡང་དབྱར་སྔ་མ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁས་ལེན་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱི་མ་ལ་

242 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བྱའོ། །
དགག་དབྱེའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
དགག་དབྱེའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། དབྱར་གནས་
པར་ཁས་བླངས་པ་རལ་བ་དང་མ་རལ་བ་གང་ཡང་རུང་བས་དབྱར་གྱི་མཐར་དགག་དབྱེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་དང༌། དགག་དབྱེ་ལ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དམ་ཞག་བདུན་ཚུན་ལས་མ་ལུས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། དགག་དབྱེ་ལ་འདུས་པའི་སྔ་རོལ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དུས་གང་ཡང་རུང་བར་ཞེ་འགྲས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གིས་ཕན་ཚུན་བཟོད་པ་མ་གསོལ་བར་གྱ་ཚོམས་སུ་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དང༌། དགག་དབྱེ་ལ་འདུས་པའི་ཚེ་ཞེ་འགྲས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དང༌། དགག་དབྱེའི་ཚེ་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་ལ་སོགས་པས་ཕན་ཚུན་དགའ་བར་མ་བྱས་པར་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དང༌། དགག་དབྱེ་དང་དེ་ལས་གཞན་གྱི་དུས་སུ་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རང་ལ་གཤེ་བ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཟོད་པ་མ་གསོལ་བ་དང༌། བཟོད་པ་གསོལ་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་གང་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དེ་ལ། བཟོད་པ་གསོལ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་གང་ཟག་བཟོད་པ་ལེན་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་བཤད་སྦྱང་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དང༌། ཡུལ་བཟོད་པ་ལེན་དུ་མ་འདོད་པ་ན་ཡོ་བྱད་འབུལ་བ་སོགས། བཟོད་པ་ལེན་པའི་ཐབས་དུ་མ་ལ་འབད་པ་དང༌། བཟོད་པ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་དུས་ཧ་ཅང་འགྱངས་པར་བྱས་པ་དང༌། ཁྲོ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་མ་ཞི་བའི་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དང༌། གཅིག་བཟོད་པ་གསོལ་བར་བྱེད་པ་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པར་མ་བྱས་པ་སོགས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
གོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
གོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཁ་ཚར་
དང་ཕུན་ཚར་མ་བཅད་པར་གོས་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌། ཆོས་གོས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་རུང་དུ་ཡོད་ཅིང་ཆོས་གོས་གསུམ་བྱིན་རླབས་དང་ལྡན་པ་གཞན་མེད་པའི་ཚེ་དེ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 243

ཉིད་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་བཞག་སྟེ་ཞག་འདས་པ་དང༌། ཕྱིང་པ་སྟེ་སྣལ་གོས་དང༌། ལྭ་བ་དང་བེའུ་ཕྲུག་གཉིས་སྤུ་བྱི་བ་དང༌། རླམ་དང་སེངས་པ་རྣམས་ལས་ཆོས་གོས་སྣམ་ཕྲན་གླེགས་བུ་མ་བྱེད་པའི་ཚེ་ལྷན་ཐབས་མ་བྱས་པ་དང༌། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་མི་གཙང་བས་གོས་པ་དེའི་མོད་ལ་བྱི་དོར་མ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་རྩྭའི་གདན་མ་གཏོགས་པ་མལ་ཆ་དང་གདན་དང་གདིང་གཡོགས་ཡན་ཆད་ཕལ་ཆེར་ཉམས་མ་ཉམས་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་གདིང་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་གདིང་བའམ་གོས་ཀྱིས་བར་དུ་མ་བཅད་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཡན་ལག་གིས་དངོས་སུ་རེག་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་མལ་སྟན་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེར་མ་ཉམས་པ་ལ་གདིང་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་གཡོགས་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། གདིང་བ་ངན་ངོན་དང་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། གདིང་བ་མ་བཅངས་པ་དང༌། གདིང་བ་ཁ་དོག་མི་མཐུན་པའི་ཁྲ་བོ་དང་གླེགས་བུ་གཅིག་པར་བྱས་ཏེ་བཅངས་པ་དང༌། སེངས་པ་ལ་འབྱོར་བཞིན་དུ་གདིང་བ་ཉིས་རིམ་མ་བྱས་པ་དང༌། སྟུག་ན་གཅིག་རྐྱང་མ་བྱས་པ་དང༌། གཡན་པའི་ནད་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་སུ་གཡན་པ་དགབ་པའི་གོས་མ་བཅངས་པ་དང༌། བཅངས་ཤིང་དགོས་ཀྱང་ཞག་ལྔའམ་དྲུག་ཅིང་བཀྲུ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་རྩོལ་བས་མ་བྱས་པའི་གོས་དང་གསོ་མ་དང་ར་བལ་དང༌། ཨ་རྒའི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་གོས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། སྐྲ་འབལ་བ་དང༌། རི་དྭགས་ཀྱི་པགས་པའི་སྟོད་གཡོགས་དང་སྨད་གཡོགས་དང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྦུབས་དང༌། མགོ་ཐོད་ལ་སོགས་པས་དཀྲིས་པ་དང༌། ར་ཕྱར་དང་རྔ་བལ་གྱི་སྣམ་བུ་ལས་བྱས་པའི་གོས་གྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་ཞིང་དེས་དག་གྲོལ་འཐོབ་པའི་བློ་མེད་པར་འཆང་བ་དང༌། ཟས་འུ་སུའི་འདབ་མ་གང་ཙམ་ཡན་ཆད་དང་གོས་མར་མེའི་སྙིང་པོ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དབང་བ་རྣམས་ལ་སྙོམས་པའི་ཕྱིར་བགོ་བཤའ་མ་བྱས་པ་དང༌། ལ་བ་དང་ལ་བ་ལྟ་བུའི་གོས་གཤགས་པ་དང་གཏུབ་པས་ཆུད་འཛའ་བ་རྣམས་བརྩོངས་ཏེ་མ་བགོས་པ་སོགས་དང༌།

244 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རྙེད་པ་བགོ་བ་ལ་ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པ་སོགས་བྱ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་མ་བྱས་པ་དང༌། མ་ངེས་པའི་རྙེད་པའི་སོ་སོའི་སྐལ་བ་བྲིམས་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལ་རྙེད་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྙེད་པ་ནོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་མ་མནོས་པར་སྐྱིན་པ་བསབ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བསབས་པ་དང༌། མ་བཅོལ་བར་གཞན་གྱི་སྐལ་བ་མནོས་པ་དང༌། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་དང་ཡིད་གཅུགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་དོན་དུ་གནས་མལ་དང་ཟས་དང་གོས་ཀྱི་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཆོལ་ཡང་ནོད་དགོས་པའི་ཚེ་མ་མནོས་པ་དང༌། རང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་མཐུན་པའི་དོན་དུ་མནོས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཟས་ཀྱི་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་གཞན་ལ་གོ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་སམ་ལས་མཚམས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་དང༌། ཡོན་བདག་གམ་སྦྱིན་གནས་གང་ཡང་རུང་བས་འདི་ལ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཁྲིམས་སུ་བཅས་པ་དང༌། སྡེ་ཚན་ནམ་གང་ཟག་འདི་ལ་འབུལ་ཞེས་སོ་སོར་ངེས་པར་བྱས་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་གི་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང༌། དབྱར་གནས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་རྙེད་པ་རྣམས་མི་དབང་བ་ནས་བླངས་པ་དང༌། དབང་བ་ལ་མ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། རབ་བྱུང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ཤི་བ་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པ་མཚན་མཐུན་པ། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ། རྙེད་པ་འགོད་པའི་ཚེ་ཡོད་པ་སྟེ་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། སྡེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྡོམ་པ་གསོར་མི་རུང་དུ་གྱུར་པ་དང༌། ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་དང༌། མཚན་མཐུན་ཡོད་པའི་ཚེ་མཚན་མི་མཐུན་པ་དང༌། གནས་ནས་ཕྱུང་བ་དང༌། རྙེད་པ་འགོད་པའི་ཚེ་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དང་ཁྱིམ་པ་སོགས་མི་དབང་བ་ལ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། གསོལ་བའམ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་བྱིན་རླབས་གང་རུང་མ་ཟིན་པ་ན་རབ་བྱུང་འོས་པ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། བྱིན་རླབས་གཉིས་གང་རུང་མ་བྱས་པར་ཤི་བའི་རྙེད་པ་བགོས་པ་དང༌། ནོར་འདྲ་མེད་པའི་ཚེ་ཤི་བའི་རྫས་གང་ན་འདུག་པའི་མཚམས་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ལས་གཞན་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། ནོར་འདྲ་ཡོད་པའི་ཚེ་ནོར་འདྲ་གང་ན་འདུག་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 245

པའི་མཚམས་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ལས་གཞན་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། མཚམས་དེར་རབ་བྱུང་ཤི་བའི་རོ་དབྱུང་བ་དང༌། དེའི་ལུས་ལ་ཁྲུས་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྲོ་དང་དེའི་དོན་དུ་ཆོས་ཉན་པ་དང་ཡོན་བཤད་པ་མ་བྱས་པར་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་དང༌། རབ་བྱུང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་གཞན་ན་འདུག་པ་ཁྱིམ་བདག་གིས་རང་ལ་བྱིན་པའི་ཚེ་རང་གི་དང་པོར་བླངས་པ་དང༌། རང་གིས་མ་བླངས་སྦྱིན་བདག་གིས་ཀྱང་གཞན་ལ་མ་བསྔོས་པར་རང་དགར་བཞག་པའི་ཚེ་རང་གིས་དང་པོར་དེར་ཕྱིན་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྔར་རབ་བྱུང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་དབང་བ་ལ་ཆོས་ལྔ་དགོས་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་བཞི་དང༌། ཡོ་བྱད་དེས་ཕོངས་པ་སྟེ་རང་ཆོས་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པའི་དུས་སུ་བླངས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དབང་བ་དང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ལས་བུ་ལོན་པ་ལ་འཇལ་དགོས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གི་རྫས་ཀྱི་སྐྱིན་བསབ་དགོས་པ་དང༌། ནད་གཡོག་རྙེད་པ་འགོད་པའི་ཚེ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་བཞི་དང༌། ནད་པ་འཆི་བའི་ཚེ་ནད་གཡོག་བྱེད་བཞིན་པ་འམ། དེའི་དོན་དུ་སོང་བ་གང་རུང་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ལ་སྣམ་སྦྱར་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་དྲུག་སྟེ་སྟེར་དགོས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བསྒྲུབས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ནད་གཡོག་ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དབང་བ་ལ་ཡོ་བྱད་དྲུག་པ་བྱིན་པ་དང༌། ནད་པས་ཤི་བའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱིན་ཟིན་པའི་རྫས་དེར་མ་སྤྱད་པར་གཞན་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་བྱུང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་ལས་འདས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པས་བུ་ལོན་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་བ་ཁྱིམ་པ་ཤི་བའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཅི་བདེར་མ་བྱས་པ་དང༌། རྟགས་ཅན་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་རྟ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱིན་དགོས་པའི་ཚེ་མ་སྦྱིན་པ་དང༌། མཚོན་ཆ་བྱིན་པ་དང༌། གསེར་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། མཚལ་ལ་སོགས་པ་ཚོན་རྩི་ཆེན་པོ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འོས་པ་མ་ཕུལ་བ་དང༌། མུ་ཏིག་རྣམས་བརྗེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་མ་ཕུལ་བ་དང༌། ཐེག་པ་དང་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་

246 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ་སྐུ་གཟུགས་ལ་མ་ཕུལ་བ་དང༌། མཚོན་ཆ་རྣམས་ཁབ་དང་གྲི་གུར་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་ལ་མ་བྲིམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕུལ་བའི་རྫས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲི་གཙང་ཁང་གི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བྲི་བ་སོགས་སོ་སོར་ཇི་ལྟར་འོས་པར་མ་སྤྱད་པ་དང༌། དེ་དག་མི་འོས་པའི་གནས་སུ་སྤྱད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བའི་རྫས་ཞིང་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་བཞག་པར་འོས་བ་རྣམས་མ་བཞག་པ་དང༌། རས་ཡུག་ཆེན་ལ་སོགས་པ་བགོ་བར་འོས་པ་མ་བགོས་པ་དང༌། འབྲས་ལ་སོགས་པ་ཟ་བར་འོས་པ་དགེ་འདུན་ལ་མཆོད་སྟོན་དུ་བྱས་ཏེ་ལོངས་མ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཅན་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་བཅས་པ་ལས་འདས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་གླེགས་བུ་རྣམས་གླེགས་བུ་དང་གླེགས་བུ་ཕྱེད་པ་རྣམས་གླེགས་བུ་ཕྱེད་པ་དང༌། ཚལ་བུ་རྣམས་ཚལ་བུར་མཉམ་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་ཆེ་ཚད་ལ་ཚལ་བུའི་ཞིང་སོར་བཞི་དང༌། ཆུང་ཚད་ལ་སོར་གསུམ་ནས་མཐེ་པོའི་ལྟོ་གང་གི་བར་གང་རུང་དང༌། འབྲིང་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལས་གཞན་དུ་བྱས་པ་དང༌། གོས་མཚོན་གྱིས་མ་དྲས་བར་གཤགས་པ་དང༌། གྲི་གུའི་ཡུ་བ་གསེར་རྩི་སོགས་འཚེར་བག་ཅན་གྱིས་བསྐུས་པ་དང༌། ཚོན་རིས་དང༌། འབུར་བཤད་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་ཅན་བཅངས་པདང༌། ཆོས་གོས་དྲ་བའི་ཚེ་རྡུལ་དང་བཅས་པའི་ས་སྒྲེའི་ལ་བཏིང་བ་དང༌། རྡུལ་ལྡང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཆག་ཆག་གདབ་པ་སོགས་མ་བྱས་པར་བཙམ་པ་དང༌། ཁབ་དང་གྲི་གུ་དག་བཙས་མི་ཟོས་བའི་ཐབས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁབ་རལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་སོགས་རག་ལས་པ་མི་འོས་པ་ལ་རག་ལས་པར་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་ལ་སྒྲོག་ཟུང་སོགས་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གོས་དྲ་བ་དང་དྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་ལས་འདས་པ་དང༌། བཙོ་བླག་མཁན་ལ་གོས་གང་ཡང་རུང་བ་འཁྲུར་བཅུག་པ་དང༌། དེ་དང་འདྲ་བར་རང་གིས་བཀྲུས་པ་སོགས་དང༌། ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་གོས་འཆང་བའི་ཚེ་ལེགས་པར་བཀྲུས་བརྩེམས་རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་ཁ་དོག་གཅིག་པར་བསྒྱུར་ཏེ་མ་བཅངས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ཀྱི་བང་རིམ་དང༌། འཆག་ས་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་དང༌། ཆབ་ཁུངས་ལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 247

སོགས་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཚོན་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་ལ་སོགས་པ་འོས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བྱས་པ་དང༌། ཚོན་གྱི་ལས་ཟིན་ནས་ཕྱོགས་དེར་སས་བྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་དོར་མ་བྱས་པ་སོགས་ཚོན་གྱི་ལས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་བཅས་པ་ལས་འགལ་བ་དང༌། གོས་བཅགས་པ་དང་བརྡབས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མདོག་ཧ་ཅང་གསལ་བ་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་མ་བགོས་པ་དང༌། སྐ་རགས་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་དང༌། སྐུད་རིས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་བཅིངས་པ་དང༌། ཚོན་རིས་དང་སྐུད་རིས་དང༌། འཕྲ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྲ་བོར་བྱས་པའི་གོས་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་བགོས་པ་དང༌། གཞི་མ་བཏིང་བའི་སར་ཆོས་གོས་བཞག་པ་དང༌། ཆོས་གོས་གྱོན་ནས་རྡུལ་ལྡང་བའི་ས་སྒྲེ་བོ་ལ་སྟན་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་བསྡད་པ་དང༌། ཆོས་གོས་དང་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་མི་གཙང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་དང༌། ཁུར་འཁྱེར་བ་གཞན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆོས་གོས་ཁུར་ལྕི་བས་མནན་པ་དང༌། སྨད་གཡོགས་སྟོད་དུ་བགོས་པ་དང༌། སྟོད་གཡོགས་སྨད་དུ་བགོས་པ་དང༌། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་བྱ་བ་དང༌། ཆག་ཆག་གདབ་པ་དང༌། ཕྱག་དར་བྱ་བ་དང༌། རྐང་བ་བཀྲུ་བ་དང༌། ཆབ་ཁུངས་འཕྱག་པ་དང༌། བཀྲུ་བཤལ་

ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བའི་བྱི་དོར་བྱེད་པ་དག་ཏུ་བླ་གོས་བགོས་པ་དང༌། བླ་གོས་ལུས་ཀྱི་སྨད་དུ་བཏིང་སྟེ་ཉལ་བ་དང༌། བསོད་སྙོམས་ལ་རྒྱུ་བ་དང༌། མཆོད་སྟོན་གསོལ་བ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་དང༌། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྗེས་བྱ་བ་དང༌། དགེ་འདུན་འཚོགས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་དང༌། གདམས་ངག་དང་ཆོས་ཉན་པ་དང༌། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་སྟོད་པ་དང༌། དེ་ཡོད་པའི་གནས་དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། གློ་བུར་བས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྣམ་སྦྱར་བགོས་པ་དང༌། ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་མེད་པར་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། བསོད་སྙོམས་ལ་རྒྱུ་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་སྟོད་པ་དང་རྐྱེན་ཡོད་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ཅན་དངོས་སུ་འཁོད་པའི་འདུག་གནས་རྣམས་སུ་སྣམ་སྦྱར་མ་བགོས་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་གྱི་སྟེང་དུ་འདུག་པ་དང༌། ཉལ་བ་དང་གྲ་རྫིས་པ་དང༌། ལུས་དངོས་ལ་

248 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

རེག་པར་བགོས་པ་དང༌། མཆན་ཁུང་གཡས་པའི་དྲོད་ཀྱིས་སྣམ་སྦྱར་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དེར་གོས་མ་གླན་པ་དང༌། གདོང་ཕྱིས་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཅངས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་གར་བབ་བབ་ཏུ་བཞག་པ་དང༌། གནས་བརྩིག་པའི་ཚེ་ཆོས་གོས་ཀྱི་གདང་བུའི་དོན་དུ་སྦུབས་ཁུངས་མ་བྱས་པ་དང༌། གནས་ཟིན་ནས་དུག་བྱས་པ་དང༌། སང་འགྲོ་བའི་ཚེ་བླ་མ་ལ་མ་ཞུས་པ་དང༌། ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་བ་ན་འགྲོ་བ་དང༌། འགྲོ་ཁར་རང་གནས་ས་དེར་ཆག་ཆག་སོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། ལམ་དུ་འདུ་འཛིའི་གཏམ་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱིན་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གི་དོན་དུ་ཕྱག་དར་དང་ཞལ་ཞལ་བྱས་བ་ལ་འགོམ་པའི་དུས་དང༌། སྐུ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་དང༌། དེའི་སྲོག་ཤིང་གི་གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གྲིབ་མ་ལ་འགོམ་པའི་དུས་དང༌། ཕྱི་རོལ་བའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགྲེང་སྟེ་སེ་གོལ་གྱི་སྒྲས་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཚེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ཆུ་བཞིན་དུ་མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་ནས་འབྱུང་བའི་མི་རྟག་པའི་ཚིགས་བཅད་དང་དགེ་སྐོས་སོགས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང༌། ལྷའི་ཕྱིར་དང༌། བྲམ་ཟེ་སོགས་ཀྱི་ནད་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཆུ་སྟེར་བ་ན་དེ་དག་གི་ཉེ་འཁོར་གཏམ་ཐ་མལ་པ་ཐོས་པ་ལས་མ་འདས་པར་བཀའ་ནས་འབྱུང་བའི་མི་རྟག་པ་དང་སྦྱིན་པའི་ཚིགས་བཅད་གང་རུང་དང༌། ངལ་བསོ་བའི་གནས་ནས་འགྲོ་བའི་དུས་དང༌། ཆུ་བཅུས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་དང་ཆུ་ལྷའི་ཕྱིར་དང༌། ཟས་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་རང་ལ་སྨོན་ལམ་ལོག་པ་སྤང་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་གིས་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དང་དྲི་གཙང་ཁང་དུ་དང་པོར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་སྡུད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་ལ་སྦྱིན་བྱིན་ནས། །དེ་ལ་བདག་གིར་མི་བྱེད་དངོས་པོ་ཕངས་མེད་ན། །དེ་ལས་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐུ་ཆེན་འཕེལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 249

འགྱུར་ཏེ། །སྤྲིན་མེད་འོད་གསལ་ཟླ་དཀྱིལ་ཡར་གྱི་ངོ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་གཅོད། །དབུལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཅོད། །སྤྱོད་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད། །ཞེས་སོགས་བཀའ་ནས་འབྱུང་བའི་སྦྱིན་པའི་ཚིགས་བཅད་མ་བཏོན་པ་དང༌། ལམ་དུ་འགྲོ་བས་ཞག་གནས་སར་དགོང་ཀ་དང་ནང་པར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་བཏོན་པ་དང༌། གློ་བུར་བས་རང་འགྲོ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཕྱིན་པ་ན་རྐང་ལག་བཀྲུ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁྲུས་དང༌། མཆིལ་ལྷམ་ཕྱི་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་ཆོས་གོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བགོས་ནས་སྤྱོད་ལམ་ཞི་བས་དེར་ཞུགས་ཏེ་རྒན་རིམས་བཞི་ཙམ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་འདུག་པ་དང༌། དེ་ན་སྡོད་ཅིང་གཞན་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་ངག་དང་ཡིད་བསྡམས་ཏེ་ཆ་ལུགས་མཛེས་པ་དང༌། བྱ་བ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། གནས་དེའི་གནས་བརྟན་གྱི་གན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། མ་བརྟགས་ཤིང་སྐབས་ལ་མ་བབ་པར་གནས་ཁང་དང༌། གནས་མལ་གསོལ་བ་དང༌། གཉུག་མར་གནས་པས་གློ་བུར་བ་བསུ་དགོས་པ་མ་བསུས་པ་དང༌། བསུ་བའི་ཚེ་དེའི་ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་སོགས་མ་བླངས་པ་དང༌། སྟན་གདིང་བ་དང་བཏུང་བའི་ཆུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་དབུལ་བ་དང༌། ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་ལ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱིས་ཡང་དག་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གློ་བུར་བ་ཇི་ལྟར་བསུ་ཞིང་མཁོས་སུ་དབབ་པའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་རྣམས་ལས་འགལ་བ་དང༌། གློ་བུར་བ་རྒྱུས་མི་ཤེས་པས་བསུ་བར་མི་འོས་བ་བསུ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་གནས་སུ་སྡོད་པའི་ཚེ་བྲང་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བསྒོ་བ་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས་སྒོ་གཅོད་པ་སོགས་ཇི་སྐད་བསྒོ་བ་བཞིན་མ་བྱས་པ་ལས་དེའི་རྫས་བརླབ་པ་དང༌། རང་གིས་གང་ཟག་གཞན་བྲང་བདག་གི་གམ་དུ་ཁྲིད་དེ་འདི་ནང་དུ་འཇུག་ན་མ་བཟློག་ཅིག་སྒོ་མ་གཅོད་ཅིག་ཅེས་སོགས་བསྒོ་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་བྲང་བདག་དེའི་རྫས་བརླག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱིན་བསབ་དགོས་པ་མ་བསབས་པ་དང༌།

250 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཞན་གྱི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་གནས་སུ་བཞག་པ་གང་ཟག་གཞན་ནོར་བདག་གིས་ལེན་དུ་བཏང་ཞེས་ཟེར་བས་ལེན་དུ་འོངས་བའི་ཚེ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ན་དེའི་ཚིག་བདེན་གྱི་མཚན་མ་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་ཀྱང་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལ་བསྐུར་བ་དང༌། གཞན་གྱི་ལག་ཏུ་རྫས་གཏོད་པའི་ཚེ་ལེན་པ་པོས་མ་བླངས་པར་རང་གིས་བཏང་བ་ལས་རྫས་བརླག་པ་མ་བཞལ་བ་དང༌། རྫས་འབུལ་གཏོང་གི་ཚེ་རྫས་ལྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟིན་ནམ་མ་ཟིན་ཞེས་མ་དྲིས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྫས་གཡར་བ་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པས་མ་རུངས་པར་གྱུར་པ་དང་ཆག་པ་ལ་སོགས་པས་ཆུད་གསན་པ་བཀྲུ་བ་ལ་སོགས་པས་དེའི་སེམས་བཟུང་བར་མ་ནུས་པའི་ཚེ་རིན་འོས་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། གློ་བུར་བ་གནས་འཆའ་དགོས་པ་གཉུག་མར་གནས་པའི་གནས་བརྟན་གྱིས་གནས་འཆའ་བ་ལ་མ་སྦྱར་བ་དང༌། མཐའ་ཟེགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གོས་མཐའ་བསྐོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཅོས་པ་དང༌། ལུས་རྟེན་པའི་མཁར་བ་རྩི་ཅན་དང་ཁྲ་བོ་བཅངས་པ་དང༌། རྨ་བྱའི་གཤོག་པ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་བསིལ་ཡབ་ཁྲ་བོ་བཅངས་པ་དང༌། བསིལ་ཡབ་ཀྱི་ཡུ་བ་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། བསིལ་ཡབ་ཀྱི་ལུས་དངོས་རྔ་མ་ལས་བྱས་པ་མན་ཆད་རྙེད་པའི་ཚེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱིར་མ་བླངས་ཤིང་མ་ཕུལ་བ་དང༌། རང་ལ་ཕུལ་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་སྦྱིན་བདག་དད་པའི་དབང་གིས་ཡང་དང་ཡང་འབུལ་བའི་ཚེ་དེའི་དད་པ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་མ་བླངས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་ཡོ་བྱད་བླངས་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བླངས་པ་དང༌། ལེན་པའི་ཚེ་སྦྱིན་བྱ་དང་སྦྱིན་བདག་གི་མིང་གཞུག་པའི་བསྔོ་སྤྱད་དང་སྨོན་ལམ་ཀློག་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། སྣོད་སྤྱད་འགེད་པ་བསྐོ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བསྐོས་པ་དང༌། སྣོད་སྤྱད་འགེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞལ་ཏ་བས་དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་འཚོང་བ་ན་རིན་ཐང་གདབ་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྡུས་པ་དང༌། བསྡུས་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་རིན་ཐང་རན་པར་མ་བཏབས་པ་དང༌། གནས་བརྟན་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་མི་ཉོ་བས་རིན་ཐང་གདབ་པ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 251

དང༌། དེའི་དབང་གིས་ཉོ་དགོས་པ་མ་ཉོས་པ་དང༌། གང་ཟག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་ཉོས་པ་རིན་ཕུལ་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ་བགོ་བ་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། བཀྲུ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། རྙེད་པའི་སྐལ་བ་ཕོག་པའི་ཚོམས་ལ་སོ་སོར་མ་བགོས་པར་འགའ་ཞིག་ཤི་ན་དེའི་སྐལ་བ་ཚོམས་དེ་བ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ཡང་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་བརྩོན་པར་ལེ་ལོས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་བདག་གིས་དད་པས་ཕུལ་བ་བླང་བར་མི་འོས་པའི་སྐབས་སུ་བླངས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་འོས་པའི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ལྕགས་དང་ས་ལས་བྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་ཆུང་དང་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་པ་བགོ་བར་འོས་པ་མ་བགོས་པ་དང༌། དེ་དག་ལས་བོང་ཚོད་ཆེ་བ་དགེ་འདུན་ལ་མ་བཞག་པ་དང༌། ཚོན་ཆེན་པོ་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཚོན་བགོ་བར་འོས་བ་མ་བགོས་པ་དང༌། ཚོན་ཆེན་བསྐོལ་བ་ལ་སོགས་པ་བགོ་བར་མི་འོས་པ་བགོས་པ་དང༌། མེ་ཏོག་གི་ར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གྱིས་གཞི་དང༌། གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་བཙོང་བར་མི་འོས་བ་བཙོངས་པ་དང༌། གཏའ་མར་བཞག་པ་དང་ཚོན་ཆེན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་གོས་གང་ཟག་གི་ཕྱིར་ཉིད་དུ་བྱིན་བརླབས་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་བགོ་བ་དང་སྤྱིར་བཞག་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་ལས་འགལ་བ་དང༌། དགོས་པའི་ཚེ་ཕ་མ་ལ་ཟས་དང་གོས་ཀྱིས་འཐུད་མ་བཏང་བ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་དུ་གཞན་ལ་རྫས་མ་བླངས་པ་དང༌། མ་གྲུབ་ན་ཟན་གྱི་སྐལ་བ་ལས་མ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་མ་ལ་རིམ་གྲོ་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལས་ཉམས་པ་དང༌། ཁ་ཚར་ཕུན་ཚར་བཅད་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དྲིལ་ཏེ་མ་བརྩེགས་པ་དང༌། འབྱོར་བཞིན་དུ་སྣམ་སྦྱར་ལ་སྣམ་ཕྲན་དང་གླེགས་བུ་མ་སྦྱར་བ་དང༌། ཆོས་གོས་གྱིས་ཕོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཚེ་སྤུ་ཅན་ཆོས་གོས་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། སྤུ་ཅན་དེ་མལ་ཆ་མ་ཡིན་པ་བགོ་བའི་གོས་སུ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌། ཤིག་དང་སྲོ་མ་ལ་སོགས་པའི་

252 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གནོད་པ་མེད་པ་ན་སྤུ་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ་ཕྱིར་གློག་ཏུ་གོན་པ་དང༌། གནོད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤུ་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ་གྱོན་པས་བཅགས་པ་དང༌། པར་སིག་གི་ལ་བ་སོགས་པ་ཧ་ཅང་རིན་ཆེ་བ་དང༌། བེའུ་ཕྲུག་དང་པར་ཐང་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་བའི་གོས་སྦྱིན་བདག་ལས་ཐོབ་པ་ན་སྦྱིན་བདག་དེ་དབང་བའི་བསམ་པས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟེན་ཏེ་མ་བཅངས་པ་དང༌། བདག་ཉིད་ཀྱི་བློས་བཅངས་པ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་རང་གི་མིང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་རང་གི་བློས་མ་བཅངས་པ་དང༌། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་འཆང་བའི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་གཞན་གྱི་བློས་མ་བཅངས་པ་དང༌། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱེད་བཅངས་དགོས་པའི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་བློས་མ་བཅངས་པ་དང༌། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གང་གི་མིང་གིས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་སློང་སེམས་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་རུང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འོས་པའི་མིང་གིས་རུང་བར་བྱས་པ་དང༌། གོས་ག་བུར་དང་གླ་རྩི་ལ་སོགས་པའི་དྲིས་བགོས་པ་མ་བཀྲུས་པ་དང༌། ས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱེ་མས་གོས་པ་མ་སྤྲུགས་པ་དང༌། སྣུམ་གྱིས་བགོས་པ་ཐལ་ཆུ་ལ་སོགས་པས་སྣུམ་མ་ཕྱུང་བར་བགོས་པ་དང༌། ཆར་འབབ་པ་དང་བཀྲུ་བཤལ་དང་ཚོན་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལས་དང༌། ཤིང་བཤེག་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་དགེ་འདུན་གྱི་གོས་བགོས་པ་དང༌། སྨྱོན་པས་ཉེ་དུ་དང་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་བླངས་པ་རང་ལ་ཕུལ་བ་ན་བླངས་བ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཟས་དངོས་དང་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཞིང་ལོ་ཐོག བ་ལང༌། མ་ཧེ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་དང༌། སྨན་ཁང་དུ་བཞག་པར་འོས་པ་ཨ་རུ་ར་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གིས་བདག་གིར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བགོས་པ་དང༌། དབྱར་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཕྱུང་བའི་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པར་དབྱར་ཁས་བླངས་ནས་རལ་ཡང་དབྱར་སུམ་གཉིས་གནས་པ་ལ་རྙེད་པ་རིལ་པོ་དང༌། ཕྱེད་གནས་པ་ལ་ཕྱེད་མ་བྱིན་པ་དང༌། ཕྱེད་དུ་ཡང་མ་གནས་པ་ལ་རྙེད་པ་བྱིན་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་གིས་དབྱར་རྙེད་འབུལ་བའི་ཚེ་དབྱར་ཁས་བླངས་པ་དང་མ་བླངས་པ་གཞན་ལ་ཡང་འབུལ་ལོ། །ཞེས་བྱིན་པ་ཁས་མ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 253

བླངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བགོ་བཤའ་མ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་ལ་ཟས་དགེ་སློང་སོགས་དང་མཉམ་པར་མ་བྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་ཟས་བྲིམ་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་གྱི་མཐར་ཟས་བཞག་པ་ན་དང་པོར་གནས་བརྟན་གྱིས་སྙོམས་པར་བྲིམས་ཤིག་ཅེས་དང༌། འཁོར་ལ་བལྟས་ཏེ་འཁོར་མང་ཟས་ཉུང་བ་ན། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་དག་མང་ལ་ཟས་ཉུང་གིས་ཁྱེད་པར་བྲིམས་ཤིག་ཅེས་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་ན་འཁོར་ཉུང་མང་གིས་ཅི་འབྱོར་པ་བྲིམ་ཤིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བ་དང༌། འབྲིམ་པར་བྱེད་པས་རྒྱན་པའི་མཐར་སམ་བྲ་བ་ཏ་ཞེས་མ་བརྗོད་པར་དང་པོར་ཟས་བླངས་པ་དང༌། གྲོང་དུ་བོས་ཤིང་སྦྱིན་བདག་གིས་ཟས་དྲང་ལ་རེག་པར་བསྡོགས་པ་ན་རབ་བྱུང་གཞུང་དག་ལྷགས་པའི་ཚེ་སྦྱིན་བདག་ལ་མ་སྦྲན་པ་དང༌། ན་བ་དང་མི་ན་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་གོས་གསུམ་སྦྱིན་དུ་བཅུག་པ་དང༌། ནད་པས་ཆོས་གོས་ནན་གྱིས་དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་ལ་བྱིན་པ་ན་ནད་སོས་པར་གྱུར་ན་ཕྱིན་སྦྱིན་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བླངས་པ་དང༌། ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཤི་བའི་རོ་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་འབྲིང་གིས་མ་གཡོགས་པར་དོར་བ་དང༌། སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ལས་གཞན་པའི་རྫས་ལྷག་མས་དོར་བ་དང༌། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐ་རགས་ཁྲིས་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་མ་བཅིངས་པར་གྲོང་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །
ཀོ་ལྤགས་ཀྱི་གཞིའི་བསླབ་བྱ།
ཀོ་ལྤགས་ཀྱི་གཞིའི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་རྐང་པ་སྐྱབ་
པ་དང་གནས་མལ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་མཆིལ་ལྷམ་བཅང་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཅངས་པ་དང༌། བསྡོགས་པ་བཞུག་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆིལ་ལྷམ་བཅོས་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཅོས་པ་དང༌། དེ་ལ་སོགས་པ་མི་མཛེས་པའི་དངོས་པོ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། རྡུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་པའི་ཕྱིར་མཆིལ་ལྷམ་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྡབས་པ་དང༌། ཁྲ་བོ་བཀྲ་བ་དང་གསེར་དང་དངུལ་གྱིས་སྤྲས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་མི་རུང་བ་དང༌། ཀྲོག་ཀྲོག་ཟེར་བ་སོགས་སྒྲའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བ་དང༌། ཁྱིམ་པས་ཐ་ན་གོམ་པ་

254 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བདུན་དུ་མ་བགོས་པའི་མཐིལ་རིམ་པ་གཅིག་ལས་ལས་ལྷག་པ་དང༌། ཡུ་བ་རིལ་པོ་ཀོ་ལྤགས་ལས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། གསོ་མ་དང་རི་དྭགས་ཀྱི་བལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མི་རུང་བ་ལས་བྱས་པའི་ཐ་གུའི་ལྷམ་ལ་སོགས་པ་མཆིལ་ལྷམ་བགོར་མི་རུང་བ་བགོས་པ་དང༌། སྒེག་རྫས་སུ་འགྱུར་བའི་གོས་དང་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པ་དང༌། སྟོན་པ་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་མཆིལ་ལྷམ་བགོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཆུ་ལ་ཆབ་རོམ་འཆགས་པའི་ཡུལ་དུ་ལྷགས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞྭ་དང་ལྷམ་སྒྲོག་གུ་ཅན་བཅངས་པ་ལྷམས་པ་དང་བྲལ་ནས་རས་ཆེན་བཞིན་དུ་མ་བཞག་པ་དང༌། སྟག་དང༌། གུང་དང༌། རྟ་དམུ་རྒོད་དང༌། སྡེར་མོ་ཅན་དང་མཆེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཀོ་ལྤགས་མི་རུང་བ་བགོས་པ་དང༌། གང་གི་ཀོ་ལྤགས་མི་རུང་བའི་རྒྱུས་པ་དང༌། རུས་པ་དང༌། སོ་དང༌། ཤ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་དུམ་བུ་ཅུང་ཟད་ཡན་ཆད་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་གདགས་པ་དང༌། ཁྱིམ་གཞན་དུ་ཀོ་ལྤགས་ལས་གཞན་པའི་སྟན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཀོ་ལྤགས་ཀྱི་ཐགས་མས་རྒྱུས་པའི་ཁྲི་དང་ཁྲིའུ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀོ་ལྤགས་ཀྱི་སྟན་ལ་འདུག་པ་དང༌། ཉལ་བ་དང༌། ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་དོམ་ལྤགས་བཅངས་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཅངས་པ་དང༌། རྐྱལ་མི་ཤེས་པས་ཆུ་ཟབ་པའི་ནང་དུ་ལུས་ཞུགས་པ་དང༌། བ་ལང་ཕལ་བས་མི་ཐར་བའི་ཆུའི་གཏིང་དུ་ཁྱུ་མཆོག་དང་དེ་དང་འདྲ་བའི་དུད་འགྲོ་སྟོབས་ཆེ་བ་བསྟེན་པར་འོས་པ་མ་བསྟེན་པ་དང༌། དུད་འགྲོ་མོ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པར་མི་འོས་པ་ལ་བསྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།
སྨན་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
སྨན་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། སྨན་རྣམ་པ་བཞི་བསྟེན་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་མ་བསྟེན་པ་དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་མ་བརླབས་པ་དང༌། སྨན་ཁུ་དང༌། མིག་སྨན་དང༌། ཞག་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྨན་ལྷག་མ་རང་གི་ནད་སོས་ནས་གཞན་ནད་པ་སློང་བ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། སློང་བ་མེད་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་སྨན་ཁང་དུ་མ་བཞག་པ་དང༌། རུས་སྨན་དང༌། ཤའི་སྨན་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 255

ཐམས་ཅད་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་ནས་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་ལས་བྱས་པའི་སྨན་ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་ལས་བླངས་དགོས་པའི་ཚེ་དགེ་བསྙེན་དད་པ་ཅན་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱིམ་པ་སོགས་ལས་བླངས་ཤིང༌། དེ་དག་བྱིན་ལེན་སྟོབས་སུ་བཅུག་པ་དང༌། ཤའི་སྨན་གཞན་ལ་སློང་དགོས་པའི་ཚེ་དགེ་བསྙེན་དང་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཤན་པའི་གནས་ནས་ལེན་དུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། ནས་ལས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་སྨན་དུས་མ་ཡིན་པར་བསྟེན་དགོས་པའི་ཚེ་སྨན་པ་མཁས་པའི་ཚོད་འཛིན་མེད་པ་ན་བ་ལང་རྒན་པོའི་གཅི་བའི་ནས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོམ་ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་པ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱད་པའི་སྒོ་ནས་དུས་རུང་གི་སྨན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟེན་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཚོད་མ་བརྟགས་པར་དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དུས་རུང་ཁྱད་པར་ཅན་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཤའི་སྨན་དུས་མ་ཡིན་པར་བསྟེན་དགོས་པའི་ཚེ་སྨན་པ་མཁས་པའི་ཚོད་འཛིན་མེད་པ་ན། དྲེད་ཀྱི་བཤད་པའི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་ཤའི་ཁུ་བ་ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་པ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ཤའི་སྨན་བསྟེན་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཚོད་མ་བརྟགས་ཤའི་སྨན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟེན་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་བཟའ་བཏུང་དུས་རུང་དང་འདྲེས་ཤིང་མངོན་པ་ན་དེ་དུས་མ་ཡིན་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། བུ་རམ་སོགས་ཕྱི་དྲོའི་ཟས་གོས་བུར་བྱས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ་གོང་བུར་གྱུར་པ་ན་འབྲས་ཕྱེ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་བག་ཆགས་པ་ཆུས་བཀྲུབ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས་པའི་ཚེ་བྱིན་རླབས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། མ་འདྲེས་པར་ལོངས་མ་སྤྱད་པ་དང༌། མིག་སྨན་བསྟེན་དགོས་པའི་ཚེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྟེན་པ་དང༌། གཞང་འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་ནད་རང་དང་ཞེ་འགྲས་པའི་གང་ཟག་གསོར་བཅུག་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ཕྱིར་ཤ་བསྔོས་པར་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་དང༌། སྟག་དང་སྤྱང་ཀི་ལ་

256 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

སོགས་པ་རུལ་སྦེལ་ཅིང་ལྷག་མ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གི་གོད་མའི་ཤ་དང༌། རྟ་དང༌། བོང་བུ་དང༌། རྐྱང་ལ་སོགས་པ་རྨིག་གཅིག་པའི་ཤ་དང༌། ཝ་དང་སྤྲེའུ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བྱ་རྒོད་ལ་སོགས་པ་མིའི་ཤ་ཟ་བའི་བྱ་རྣམས་དང༌། ཁྱི་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྦྲུལ་དང༌། སྲེ་མོང་དང༌། བྱི་བ་སོགས་པ་དང༌། སྲིན་བུའི་རིགས་ཐམས་ཅད་དང༌། གླང་པོ་ཆེའི་ཤ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ཟོས་པ་དང༌། ཤའི་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པའི་ཚེ་སྟོབས་པ་པོ་ལ་མའི་ཤ་དང་རྨིག་གཅིག་པའི་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བསྟན་པའི་ཤ་མི་རུང་བ་དེ་དག་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་འདི་ཅིའི་ཤ་ཞེས་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་གྲལ་གྱི་དང་པོས་མ་དྲིས་པ་དང༌། དེས་ཉམས་ན་གཉིས་པ་སོགས་དང༌། གྲོགས་མེད་པའི་ཚེ་རང་གཅིག་པུས་མ་དྲིས་པར་ཤའི་བྱིན་ལེན་བླངས་པ་དང༌། བ་ལང་མོ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་འོ་མ་རང་དགར་བཏུངས་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་བཏུང་བ་དུས་རུང་གི་ཟས་དང་དངོས་སུ་རེག་པ་མ་བསྲུངས་པ་དང༌། མཚོན་ཆ་དང༌། ཆང་དང༌། དུག་བཙོངས་པ་དང༌། རྒྱ་སྐེགས་ཀྱི་ལས་དང༌། ཏིལ་བཙིར་བའི་ལས་བྱས་པ་དང༌། ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་བཙོས་པ་དང་མ་བཙོས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོག་སྐྱ་དང༌། ཀུན་དོང་དང༌། ཀེའུ་ཟོས་པ་དང༌། ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མི་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཟོས་པ་དང་སྨན་གྱི་ཕྱིར་སྒོག་པའི་སྨན་བསྟེན་བཞིན་པའི་སྐབས་དང༌། བསྟེན་ཅིང་ལོངས་སྤྱད་ཟིན་ནས་སྒོག་སྐྱ་ཞག་བདུན། ཀུན་དོང་ཞག་གསུམ། ཀེའུ་ནི་ཞག་གཅིག་མ་ལོན་པར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་བཤང་པ་དང་གཅི་བའི་ས་དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དང་སྐྱེ་བོས་གང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཞུགས་ཤིང་ཕྱིན་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་གནས་མལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཁྱིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང༌། སྒོག་པའི་སྨན་བསྟེན་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ་ལུས་རིལ་པོའམ་ཡན་ལག་ལྔའི་ཁྲུས་མ་བྱས་པ་དང༌། སྒོག་པའི་སྨན་བསྟེན་པའི་དབང་གིས་གོས་ལ་དེའི་དྲི་ཆགས་པ་བཀྲུ་བ་ལ་སོགས་པས་མ་བསལ་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 257

དང༌། རང་ངམ་རང་དང་འདྲ་བའི་གནས་སུ་རུང་བའི་ཁང་པ་རྣམ་པ་བཞི་གང་རུང་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། གླང་པོ་ཆེའི་ར་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལས་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་ཐིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང༌། མ་གུས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། ཟས་ཆུད་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་རུང་ཁང་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་གནས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གནས་གཞན་དུ་བསྒྲུབ་པར་ནུས་བཞིན་དུ་བླ་གབ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆུད་ཟ་བ་དང༌། ཕྱོགས་མི་དབེན་པ་དང༌། ཀུན་ལ་མཁོ་བའི་ཤིང་དྲུང་ལ་སོགས་པ་རུང་ཁང་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་གནས་སུ་ཟས་ཀྱི་གཡོས་དང་བཙོ་བ་དང་ཚོས་པའི་བྱི་དོར་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པ་དང༌། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། རྒྱལ་སྲིད་དང་དེའི་ཕྱེད་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆེད་དུ་མནོས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆེད་དུ་གྲོང་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། བ་ལང་དང༌། མ་ཧེ་དང༌། ར་དང་ལུག་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་མཆོག་ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་པས་ཕུལ་བ་ལེན་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བླངས་པ་དང༌། དེ་དག་ལ་ཕུལ་བའི་ཞིང་གི་ཐོག་ཤས་ལ་སོགས་པ་ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། ཐོག་ཤས་ནོར་པ་བསྲུང་བའི་དགེ་སློང་མ་བསྐོས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བའི་བ་གླང་སོགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱངས་པ་དང༌། བཞོས་ཤིག་ཁོལ་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་མི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། རྫས་འདུ་བའམ་འགོད་པ་གཉིས་ཀའམ་གང་ཡང་རུང་བ་མི་མངོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྩིས་བྱ་མི་དགོས་པ་ལ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་རྩིས་གདབ་རིགས་པ་ལ་དྲན་ཤེས་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བར་རྩིས་གདབ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བའི་ལྷ་འབངས་ཀྱི་གྲོང་དེ་དག་གི་འཐབ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཀླག་ཅོར་གྱི་སྒྲ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐོས་པའི་སར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། ལྷ་འབངས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇི་ཙམ་འཇུག་དགོས་པ་ལས་ལྷག་པ་དགོས་མེད་དུ་བཀུག་པ་དང༌། དེ་དག་ལས་བྱེད་པའི་ཚེ་ཟན་དང་གོས་མ་བྱིན་པ་དང༌། ན་བ་ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། གང་ཟག་རང་གི་ཕྱིར་གྲོང་དང༌། ཞིང་དང་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་དང༌། རྟ་དང་བོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བླངས་ཤིང་

258 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བཅངས་པ་དང༌། ཁ་གཟར་དང་ཚ་ཁུག་དང་སྨན་ཕོར་ལས་གཞན་པའི་ཁར་བའི་སྣོད་བདག་གིར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གིས་བཅངས་པ་དང༌། མི་མ་ཡིན་གྱི་འཇིགས་པ་ལས་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མི་མཐུན་པ་འབུལ་བ་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གིས་བླངས་པ་དང་ཁྱེའུ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མཐུན་པ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་བླངས་པ་དང་གཡོག་འཁོར་ལ་སོགས་ཟང་ཟིང་གི་བློས་བསྐྱངས་པ་དང༌། དེ་དག་བསྐྱངས་པའི་མཇུག་ཏུ་རིན་དང་གླ་རྔན་འདས་པ་དང༌། རང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་བཤང་བ་དང༌། གཅི་བ་དང༌། ཆང་གི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་རང་དགར་བཅངས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་ཟས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞལ་ཏ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་དུ་ཟས་མ་བླུགས་པའི་མདུན་རོལ་དུ་ལྷུང་བཟེད་བློས་མ་བཟུང་བར་གྲོང་དུ་བསོད་སྙོམས་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་བསོད་སྙོམས་པས་བསིལ་བྱེད་མ་བཅངས་པ་དང༌། དེའི་སྒྲ་མ་ཕྱུང་བར་བསོད་སྙོམས་ལ་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ཁྱིམ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང༌། དེར་འཇུག་པའི་ཚེ་རང་ཉིད་ཕྱོགས་བསླད་པ་དང༌། ཆང་འཚོང་གི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་གནས་མ་ཡིན་པར་ཕྱིན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མདོ་མདོར་ཕྱེ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱས་པ་དང༌། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་དང༌། རབ་བྱུང་མང་བའི་ཚེ་སྟན་གཞན་གྱིས་མི་ཆོག་པ་ན་རྩྭ་བམ་གྱི་སྟན་བྱས་པ་བྱ་བ་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ་མ་དོར་བ་དང༌། མ་ཟིན་པའི་སྐབས་ལོངས་མི་སྤྱོད་པའི་ཚེ་བླ་གབ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་གནས་སུ་མ་བཞག་པ་དང༌། རབ་བྱུང་གི་འདུས་པ་ཆེན་པོའི་ཚེ་བསླབ་པ་རྒན་རིམས་སུ་འཁོད་པ་དང་ཟས་འབྲིམ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་འོས་པ་མ་བསྐོས་པ་དང༌། ཟས་འབྲིམ་པ་དག་རྐུ་བའི་ཚེ་དེ་བསྲུང་བའི་དགེ་སློང་མ་བསྐོས་པ་དང༌། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་བ་དང་འདུག་པའི་ཚེ་ཀླག་ཅོར་གྱི་སྒྲ་མ་སྐྱངས་པ་དང༌། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་མ་བསྡམས་པ་དང་སྤྱོད་ལམ་མཛེས་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཆ་ལུགས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཟས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་བཅས་པ་དང་འགལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 259

བ་དང༌། ཟས་རྐང་པས་རྫིས་པ་དང༌། འགོམས་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་གཞི་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང༌། བྱུག་རིས་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྐང་བས་རེག་པ་དང༌། ཟས་ལེན་པའི་ཚེ་འདི་ནི་སྟེར་བ་པོའོ་བདག་ནི་ལེན་པ་པོའོ་སྙམ་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དང༌། སེམས་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེངས་པ་དང༌། ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་སེམས་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེངས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་ལུས་འཚོ་བ་ཙམ་མིན་པར་འཕྱར་གཡེང་དང་རྒྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཟས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཟས་ཕན་ཚུན་བསྲེས་ཏེ་བསླང་ནས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། གནས་ཤིན་ཏུ་མི་དབེན་པ་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་ཟོས་པ་དང༌། དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་མ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། སྦྱིན་བདག་གིས་མགྲོན་དུ་བོས་ཤིང་འདུག་པ་ན་དེས་མ་གནང་བར་སྦྱིན་བདག་གཞན་གྱིས་ཟས་བྱིན་པ་བསླངས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཚུར་ཤོག་ཅེས་སོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་བརྗོད་ཅིང་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་རུང་བ་བྱིན་པ་ན་རང་གི་ཕྱིར་བླངས་པ་དང༌། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་གང་ལས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགོས་མེད་དུ་ཕྱིར་བྱིན་པ་དང༌། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ལ་བླངས་ནས་ཕ་མ་ལ་སོགས་ལ་དྲིན་དུ་གཟོ་བ་དང༌། ནད་པ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང༌། གཞན་དགེ་བ་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱིམ་པ་སོགས་ཟས་ཀྱིས་ཕོངས་པས་ཟས་ལ་རེག་པ་དང༌། ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་ཁྱིམ་པ་དང་ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་དང༌། རང་བཟའ་བཏུང་གིས་ཚིམ་ནས་རང་གི་ཕྱིར་དད་པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཐ་ན་ཁམ་གཅིག་ཡན་ཆད་བླངས་པ་དང༌། ཟོས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དད་པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཆུད་གསན་པ་དང༌། ཟས་ཟ་བའི་དང་པོར་ཁམ་ཆངས་གཅིག་ཡན་ཆད་ཟ་བ་པོ་རིས་སུ་མ་བཅད་པར་སྦྱིར་བསྔོས་ཏེ་མ་བཞག་པ་དང༌། ཁྱེད་ཁོ་ནས་འདི་ཟ་བར་བྱའོ་ཞེས་དད་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་མ་གཏོགས་པར་འོད་ལྡན་ལས། ཁ་

260 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཟས་ཟོས་པའི་ལྷག་མ་ལས་ཆང་བུ་གཅིག་གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང༌། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་གིས་ཟོས་ནས་དུད་འགྲོ་ལ་ཁམ་མི་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས་ཁམ་ཆངས་གཅིག་བཞག་སྟེ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་ཟ་བ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པར་བྱིན་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་ཟས་ཟོས་པའི་ལྷག་མ་ལྷག་མ་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཅི་བདེར་མ་བྱིན་པ་དང༌། གང་དུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་གཉུག་མར་གནས་པ་ལ་གཏོར་མ་ཆོ་ག་བཞིན་དུས་སུ་མ་བྱིན་པ་དང༌། ཤིང་ཐོག་ཨ་མ་རུས་པ་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བཏུང་མ་སྨིན་པའི་སྐབས་སུ་དགོས་མེད་དུ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། རྡོ་དང་ཤིང་ལས་བྱས་པའི་ཡོལ་གོར་ཏེ་གཞོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྤྱད་མ་གཏོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་སྤྱད་དང༌། སྣོད་སྦགས་པ་མ་བཀྲུས་པའི་ནང་དུ་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། སྣོད་གཞན་ཡོད་ཅིང་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་སྣོད་གཅིག་ཏུ་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པར་མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་བཞིན་པའམ་མཆིལ་ལྷམ་ཕུད་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་མནན་ཏེ་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲེན་མོ་དང་བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་གཉིས་ཀ་མ་བགོས་པར་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ནད་པ་མི་ནུས་པ་ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་ལུས་དང་གོས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་ཏེ་ཟར་མ་བཅུག་པ་དང༌། ནད་པས་ཀྱང་ནུས་བཞིན་དུ་ཤམ་ཐབས་ཐ་ཚད་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གོས་སྟེང་མ་མ་བགོས་པར་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། བཟའ་བཏུང་གི་ཕྱིར་བདུག་པས་དགོས་མེད་དུ་དངོས་པོ་འདིའམ་སྤྱི་སྦུངས་ལ་སོགས་པ་འདི་ནས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱས་པ་དང༌། བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་གཟིར་བའི་ཕྱིར་བདག་ལ་ནད་པ་དང་བཟའ་བཏུང་གིས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཟས་ལ་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས་མ་བཞག་པ་དང༌། ཟས་འདི་ལུད་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང༌། འབྲས་ཆན་ནི་སྲིན་བུ་དང༌། ཕྱེ་ལ་སོགས་པ་ནི་རུས་ཕྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་འདྲ་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 261

དང༌། བཟའ་བཏུང་ཟོས་ནས་རྣག་ཁྲག་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འགྱུར་བ་དང༌། ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་འཐབ་རྩོད་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང༌། བཤང་གཅི་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྨད་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་དང༌། ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲེད་པ་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང༌། ཚེགས་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་བཙལ་བ་དང༌། འབྲུ་ལ་སོགས་པ་ཚེགས་ཆེན་པོས་གྲུབ་ཀྱང་གཡོ་བ་སོགས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་དང༌། ཟས་ལོག་པར་ཞུ་བས་རིམ་ནད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནད་དང་བཅས་པ་དང༌། གཟའ་བཏུང་རྣལ་མར་ཞུ་ཡང་ཆ་གཅིག་ལུས་ཀྱི་མེས་བསྲེག །ཆ་གཅིག་བཤང་གཅིར་འགྱུར། ཆ་གཅིག་ལུས་ཀྱི་སྲིན་བུ་དག་གིས་ཟ། ཆ་ཅིག་ཁེ་ནས་རྟས་པར་བྱེད་པའི་སོ་སོར་འགྲོ་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཟས་ལ་སྲེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་ཤེས་བཅུ་མ་བཞག་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། བཟའ་བཏུང་ལ་ཡིད་ཤེས་མ་གཏད་པ་དང༌། མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་རྣམས་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེངས་པ་དང༌། དགོས་མེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྐྱུངས་པ་དང༌། དགོས་མེད་དུ་རྐང་པ་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཧུབ་སྒྲ་སོགས་དང་བཅས་ཏེ་ཐུག་པ་སོགས་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། སྒྲ་འབྱུང་བའི་འཁུར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཆུ་ལ་སོགས་པས་མ་སྤངས་པར་ཁྲུམ་ཁྲུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཁང་པའི་དུས་སྟོན་དང་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་མ་གཏོགས་པ་ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་གླུ་གླིང་དང་སིལ་སྙན་ལ་སོགས་པ་ཁ་ནས་འབྱུང་བའི་རོལ་མོའི་སྒྲ་ཡན་ཆད་བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིང་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དུས་ཡོལ་བའི་དགག་བྱ་མེད་པའི་ཚེ་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་པ་དང༌། དགེ་རྩ་བསྔོས་ཤིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཡོན་བཤད་བྱེད་བཞིན་པ་ན་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དུས་ཡོལ་བར་དོགས་པ་ཡོད་པ་ན་ཡོན་བཤད་ལ་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སམ་ཚིག་གཉིས་ཡན་ཆད་མ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། ཟས་ཟོས་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཚེ་སྦྱིན་བདག་ལ་ཡོན་བཤད་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཡོན་བཤད་བྱེད་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཐམས་ཅད་

262 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་ཟིན་མ་ཟིན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་བཤད་སོགས་བྱེད་པ་པོས་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་མ་ཟིན་པར་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཚེ་ཡོན་བཤད་པ་དང༌། གྲལ་གྱི་ཐོག་མས་ཡོན་བཤད་མི་ནུས་པའི་ཚེ་ནུས་པ་གཞན་ལ་མ་བཅོལ་བ་དང༌། ཡོན་བཤད་མ་བྱས་པར་དགེ་སློང་རྣམས་འགྲོ་དགོས་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྐྱེན་བྱུང་བ་ན་ཡོན་བཤད་ཀྱི་ཕྱིར་དགེ་སློང་བཞི་ཡན་ཆད་མ་བཞག་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། དེ་ལ་ཡང་རྐྱེན་བྱུང་བ་ན་འཆད་བྱེད་གང་གིས་འཁོར་དུ་བདག་ཉིད་བྱིན་པ་དེ་ལ་མ་ཞུས་པར་ཕྱིན་པ་དང༌། དགེ་རྩ་བསྔོ་ཞིང་ཡོན་བཤད་བྱེད་པ་ན་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་ཉེར་དགའ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནས་སྨྲོས་ཏེ་སྨོན་ལམ་མ་བྱས་པ་དང༌། མིད་པ་གཅིག་པས་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་ཟས་སྤངས་པའི་ཚེ་དུས་རུང་གི་ཟས་དང་བཅས་པའི་སྒྲེགས་པ་བྱུང་བ་ན་ཟས་ཕྱི་རོལ་དུ་མ་བོར་བར་མིད་པ་དང༌། བོར་ཀྱང་ཁ་མ་བཀྲུས་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་དང་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་མཚལ་མ་དོར་བའི་སྣོད་མ་བཤམས་པའི་གནས་སུ་མཆིལ་མ་ལ་སོགས་པ་གྱ་ཚོམས་སུ་དོར་བ་དང༌། ཞལ་ཞལ་ལ་སོགས་པ་བྱི་དོར་བྱས་པའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་དོར་བ་དང༌། སོས་ལྕེ་བཅིར་ཏེ་དོར་བ་དང༌། མཆིལ་མ་དོར་བ་དང༌། མཆིལ་མ་དོར་བ་དེའི་སྒྲ་ཧག་ཐེ་ཞེས་པ་དང་སྣབས་འཕྱི་བའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དཀོན་མཆོག་དང་གནས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དང༌། བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དྲུང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་དྲུང་དུ་ཡང་དང༌། ཡང་བྱས་པ་དང༌། དེ་དང་དེའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དགག་མ་ནུས་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་དབེན་པར་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། སྔུར་སྒྲ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དྲུང་དུ་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པ་དགོས་མེད་དུ་གཞན་གྱི་བློ་ཡུལ་དུ་མི་བདེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་དང༌། མཆིལ་མ་དོར་བའི་སྣོད་བཅང་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བཅངས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་བཅངས་པ་དང༌། རླུང་གི་ལས་སྒྲ་དང་བཅས་པར་བཏང་བ་དང༌། སྒྲ་མེད་པ་ཡང་དཀོན་མཆོག་དང་བླ་མའི་དྲུང་དུ་བཏང་བ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་དྲུང་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཏང་བ་དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འདུ་ཞིང་འགྲིམ་པའི་གནས་ཤིང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 263

ལྗོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་དང༌། རྐང་ཁྲུས་ས་དང༌། ཁྲུས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དབོ་བའི་གཏོར་ཁུང་དང་བཤང་གཅིའི་སྐྱབས་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེང་ཤོད་གང་རུང་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྒོ་གང་དུ་བསྟན་པ་ཤར་དུ་བྱས་པའི་གཡས་སྐོར་གྱི་ཤར་དང་ལྷོ་གང་རུང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆབ་ཁུངས་ཡང་ཐོག་ནས་བྱེད་པ་ན་འོག་གི་ཁུང་གི་ཕྱོགས་དང༌། ཐང་ལ་བྱེད་པ་ན་མཐའ་འཁོར་བར་ཤིང་ཚེར་མ་ཅན་དག་མ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཆབ་ཁུང་སར་ཞུགས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ནས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྒོ་བསྣོལ་མར་སྡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཆབ་ཁུང་སར་འཇུག་པར་འདོད་པས་ཕྱི་རོལ་ནས་ལུད་པ་དང་སེ་གོལ་གྱི་སྒྲ་མ་བྱས་པ་དང༌། དེར་ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་ཐོས་པའི་ཚེ་སེ་གོལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་བྱས་པ་དང་། གོས་ལེགས་པར་བརྫེས་པས་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་ཇི་ལྟར་དོར་བའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་རྣམས་ལས་འགལ་བ་དང༌། བཤང་གཅིའི་སྐྱབས་དང༌། རྐང་པ་བཀྲུ་བ་དང༌། ཁ་གདོང་དང་ལག་པ་བཀྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐོར་འཐུང་བྱ་བའི་གནས་རྣམས་སུ་དེ་དག་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་དགོས་པ་ལས་གཞན་པ་ལས་དེ་དག་གི་དྲུང་དུ་ཉེ་འཁོར་ཚུན་ཆད་དུ་འདུག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང་ཉལ་བ་དང་བཅག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བཤང་གཅིའི་སྐྱབས་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་དག་བྱས་པ་དང༌། གཅི་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དུ་མར་བྱས་པ་དང༌། བཤང་བ་བྱས་པའི་ལམ་འོས་པའི་རྫས་དག་གིས་ཕྱི་བ་དང༌། དག་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚེ་མ་བྱས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ཉེས་བྱས་སོ།།
ལས་བྱེད་པའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།

ལས་བྱེད་པའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། ངལ་བསོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་དབེན་པར་རང་དང་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་སུ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་

264 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

འཁོད་དུ་མི་རུང་བ་ན་ལུས་ཀྱི་རེག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མིའི་གོས་གཉིས་སམ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཅང་དེ་མ་འཁོད་པ་དང༌། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་འཛིན་སྤང་བའི་ཐབས་སྔ་མ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ན་རང་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གིས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ལ་གནས་ཁང་གཡོགས་པ་དང་མ་གཡོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྦྱིན་པའམ་སྐོ་བ་ན་གནས་གང་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མཆོད་པ་བསྐོས་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་བླངས་པ་དང༌། བསྡུ་བ་གཉིས་པའི་གསལ་བྱ། ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་ཡིད་རང་དང༌། །ཀུན་སྤྱད་གནོད་དང་ལན་ཚ་དང༌། །ལམ་དང་སོར་གཉིས་དཀྲུག་དང་གདིང༌། །གསེར་གྱི་རུང་བ་བྱས་པ་ནི། །འདི་ལ་རུང་མིན་བཞི་བཅུ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གེགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གེགས་མིན་པར་དམ་འཆའ་ཞིང་སྨྲ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སམ་མཐུན་རྐྱེན་དུ་གསུངས་པ་ལ་གེགས་སུ་དམ་འཆའ་ཞིང་སྨྲ་བ་ཆོས་དང་འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་འདུལ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་མི་བདེ་བ་དང༌། ཡམས་དང༌། སེར་བ་དང༌། བྱེ་བ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་དང༌། དམག་དང༌། རླུང་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་འབྱུང་བ་དག་མཐོང་བ་ན་དེ་དག་ཞི་བའི་ཕྱིར་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱུང་བའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དང༌། རིམ་ཉིན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བྱུང་ན་དེ་དག་ཞི་བའི་ཕྱིར་གནོད་པ་བྱུང་བའི་གསོ་སྦྱོང་མ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཉེས་བྱས་སོ།།
དེ་ལ་ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུའི་རུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྔོན་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དགེ་སློང་
ལྷ་ཆེན་པོས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་མཐུན་པས་ལས་དག་བྱེད་ཅིང་མཇུག་ཏུ་ཐལ་མོ་བརྡབས་ཏེ་ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་བྱུང་ན་ལས་འདི་འགྲུབ་ཅེས་པ་དང༌། ཡིད་རང་བའི་རུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱས་ནས་དགེ་སློང་ལྷག་མ་རྣམས་ཡིད་རང་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་འགྲུབ་ཅེས་པའོ། །ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པའི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། གྲགས་པའི་དབང་གིས་དགེ་སློང་གིས་ས་རྐོའམ་རྐོར་བཅུག་ན་ལྟུང་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 265

བ་མེད་ཅེས་པའོ། །གནོད་པའི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི་ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཆང་འཐུང་ཀྱང་ལྟུང་བ་མེད་ཅེས་པའོ། །ལན་ཚྭའི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི་འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལན་ཚྭ་དང་དུས་སུ་རུང་བའི་ཟས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མིན་པར་ཡང་ཟོས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །ལམ་གྱི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། ལམ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ཙམ་དུ་སོང་ནས་འདུས་ཟ་བྱས་ན་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །སོར་གཉིས་ཀྱི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། ཟས་སྤངས་པ་ལྷག་པོར་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་སོར་མོ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་པ་ཙམ་བྱས་ཏེ་ཟོས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །དཀྲུག་པའི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། ཞོ་དང་འོ་མ་ལྷན་ཅིག་བཀྲུགས་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་པར་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པས་འཐུངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། གདིང་བའི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། གདིང་བ་གསར་པ་ལ་གདིང་བ་རྙིང་པ་ལས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་འཁོར་བས་མ་གླན་པར་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །གསེར་གྱི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཁྲིའུ་གོར་བུ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་མགོའམ་ཕྲག་པར་བཀལ་ནས་བསྔགས་པ་བརྗོད་ཅིང་ཁྱིམ་པ་སོགས་ལས་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བླངས་ཏེ་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །
གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།
གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྡོམ་པ་གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལེན་པའི་དུས་སྔ་ཞིང་མཚན་མཐུན་པ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དམིགས་བསལ་རྣམས་མ་གཏོགས་སྦྱིད་པ་ལ་འཁྱུད་པ་དང་ཡན་ལག་ལྔ་གང་རུང་གིས་སྤྱིའི་ཕྱག་གམ་སོ་སོའི་ཕྱག་མ་བྱས་པ་དང༌། སྤོ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་གཞན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་གང་རུང་ན་གནས་པ་དང༌། རྩ་བའི་ལྟུང་བ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང༌། དགེ་སློང་མ་སུན་ཕྱུང་བ་དང༌། མཚམས་མེད་བྱས་པ་སོགས་བླངས་ཀྱང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་དང༌། རང་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཚེ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དང་གློས་ཕབ་སྟེ་ཉལ་བ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང༌། བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་བའི་བྲེལ་བ་དང༌། ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སེམས་མ་

266 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

གཏོད་པའི་སེམས་གཞན་དུ་སོང་བ་དང༌། རང་ལ་རྒྱབ་བསྟན་པ་དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་ན་འདུག་པ་དང༌། དེ་ཉིད་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བྱིན་ལེན་བླངས་ཏེ་འདུག་པ་དང༌། ཐ་ན་སོ་ཤིང་ཡན་ཆད་ཟ་བ་དང༌། མི་གཙང་བའི་ས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་ཡན་ཆད་གང་རུང་གིས་སྦགས་པ་དང༌། གཅེར་བུ་དང༌། གོས་གཅིག་པ་དང༌། གནོད་པའི་བསམ་པས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ནང་དང་བཅས་པ་དང་མུན་ཁྲོད་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཕྱག་བྱས་པ་དང༌། མུན་ཁྲོད་དུ་གནས་པ་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་མ་བརྗོད་པ་དང༌། རང་སྦགས་པ་དང་གཅེར་བུ་དང་གོས་གཅིག་པར་རྣམས་གང་རུང་དུ་གནས་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ་བདག་གིར་བྱས་པ་དང༌། གཞན་སྦགས་པ་སོགས་གང་རུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱག་བདག་གིར་བྱས་པ་དང༌། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་དུ་བླང་བར་འོས་པའི་གང་ཟག་གིས་རང་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ན། ཨ་རོག་ཀྵ་ཞེས་མ་བརྗོད་པ་དང༌། ད་ལྟ་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་ཀྱང་སྔོན་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ན་སྔོན་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དྲན་པར་མ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་བྱས་པ་དང༌། ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ཉེ་འཁོར་དུ་འོངས་པ་གཞན་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བར་བརྩམས་པ་ལ་རང་གིས་ཕྱག་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཕྱག་མ་བྱས་པ་དང༌། རང་ཉིད་སྤོ་བ་སྤྱོད་པ་དང་གློས་ཕབ་སྟེ་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཕྱག་བདག་གིར་བྱར་མི་རུང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཁྱིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་བདག་གིར་བྱས་པ་དང༌། ཁྱིམ་གཞན་རང་ཉིད་གནས་པ་ན་ཁྱིམ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱག་བདག་གིར་བྱར་རུང་མི་རུང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །
གཞན་ལ་སྤྲིད་པ་བྱུང་བ་ན་རྒན་ཞུགས་དང་ཁྱིམ་པ་ལ་སོས་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་
དང༌། གསར་བུ་ལ་ཨ་རོག་ཀྵ་ཞེས་པ་དང༌། བསླབ་པས་རྒན་པ་སོགས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་དང༌། རང་ལ་སྦྲིད་པ་བྱུང་ཞིང་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་ཉེ་འཁོར་དུ་གནས་པ་ན་སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། རྒན་པོས་བྱུང་ལ་ཚིག་གི་ཕྱག་བྱ་ཡི། །ཞེས་པ་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ། ཤིན་ཏུ་རྒན་པ་ལས་གཞན་པའི་རྒན་རབས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་བྱུང་ན་ཚིག་གིས་ཕྱག་བྱའོ། །ཞེས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 267

གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་མ་བརྗོད་པ་དང༌། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེ་ཚིག་དང་བྲལ་བར་དེའི་མཚན་དང་གདུང་ནས་བརྗོད་པ་དང༌། གནས་བརྟན་ནམ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་གང་རུང་གི་ཉེ་ཚིག་བཅས་ཏེ་བརྗོད་པ་དང༌། བསླབ་པ་རྒན་པ་ལ་གནས་བརྟན་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེ་ཚིག་དང་བྲལ་བར་མིང་དང་རུས་ནས་བརྗོད་པ་དང༌། དབྱར་ཁས་བླངས་པའི་ནང་དུ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པའི་རབ་བྱུང་ཟས་ཙམ་གྱིས་འཚོ་ཞིང་རྙེད་པ་མ་བྱིན་པ་མཚམས་དེའི་ལས་སུ་བསྐོས་པ་དང༌། རང་ཉིད་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་རྙེད་པའི་དུས་སུ་མགྲོན་དུ་མ་བོས་པར་དེར་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་འདུག་པ་དང༌། དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སྦྱིན་བདག་སྤྲོ་བར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པའི་ཚེ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཡལ་བར་དོར་བ་དང༌། ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པ་མི་འཐོབ་པའི་རབ་བྱུང་ལ་ཟས་རིགས་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། མགྲོན་དུ་མ་བོས་པས་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་རྙེད་པའི་དུས་སུ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་དེར་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་འདུས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ན་སྒོ་གཅད་དགོས་པ་མ་བཅད་པ་དང་། བསྲུངས་མ་བཞག་དགོས་པའི་ཚེ་རིགས་པའི་སྲུང་མ་བཞག་པ་དང༌། དེ་རང་ལ་ཟན་མེད་པ་ན་ཟན་མ་བྱིན་པར་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་དང༌། རང་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྲུང་མ་སོགས་བྱེད་པ་ན་ཆོམ་རྐུན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་སྒོ་ཕྱེ་ཅིག་ཅེས་ཟེར་བ་སོགས་ལ་ཁང་སྟེངས་སུ་འཛེགས་ཏེ་ལྟ་བ་སོགས་དང་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཞེས་སོགས་ཆོམ་རྐུན་པ་ཡིན་མིན་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཐབས་མ་བསྟེན་པར་གྱ་ཚོམ་དུ་སྒོ་ཕྱེ་བ་དང༌། ཐབས་བསྟེན་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒོ་ཕྱེ་བ་དང༌། གསར་བུས་བླ་མ་ལ་ལུང་ནོད་པའི་ཕྱིར་སྔར་ཕྱག་བྱས་ཏེ་སྙུན་མ་གསོལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱོད་ལམ་བསྟེན་པ་དང༌། རྒན་པས་སྙུན་མ་གསོལ་པར་ལུང་ནོད་པའི་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་ནོད་པ་ན་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་བསྣོལ་ཏེ་མ་བཅངས་

268 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་མ་གུས་པ་དང་གྱ་གྱུ་དང་སྒྱུ་དང་གཡོ་དང་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། ལུང་འབོགས་པར་བྱེད་པ་འཆག་པ་ན་ནོད་པས་གོམས་པ་ཕྱིར་བསྲི་བས་བཅག་པའི་སྤྱོད་ལམ་མ་བསྟེན་པ་དང༌། ལུང་འབོགས་པར་བྱེད་པ་འགྲེང་བ་ན་འགྲེང་བའི་སྤྱོད་ལམ་མ་བསྟེན་པ་དང་ལུང་འབོགས་པར་བྱེད་པ་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ན་འདུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་མ་བསྟེན་པ་དང༌། སྟན་ལ་འདུག་ཏེ་ལུང་ནོད་པའི་ཚེ་སྟན་ཆེས་དམའ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འདུག་པ་དང༌། གསར་བུས་སྟན་ཆེས་དམའ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་ལུང་ནོད་པའི་ཚེ་འབོག་པར་བྱེད་པས་བསྒོ་ཞིང་རྗེས་སུ་མ་གནང་བར་ཙོག་བུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་ཇི་ལྟར་ནོད་བའི་བཅས་པ་ལས་འགལ་བ་དང༌། མཛེས་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་བསྐོ་དགོས་པའི་ཚེ་རིགས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐོས་པ་དང༌། མཛེས་འཆོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཟས་ལ་དག་སྒྲ་མ་སྐྱུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་མ་བསྡམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཛེས་པ་བསྟེན་པ་ན་སེ་གོལ་གྱི་སྒྲ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་སྒྲ་སྐྱུང་བ་སོགས་མཛེས་པ་ལ་དེས་བར་མ་སྦྱར་བ་དང༌། ཤ་དང་བཅས་པའི་ཟས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་ཁྱིམ་པ་སོགས་གཞན་དག་འོང་བ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་འགག་སྒོ་ལ་སོགས་པ་བསྲུང་བ་མ་བསྐོས་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཟོ་མ་རྫོགས་ཤིང་འཕྲོ་བརྩམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུང་བའི་ཕྱིར་བཤིག་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་གདུང་ལ་སོགས་པའི་རྙིང་པ་གསར་པས་བརྗེ་བའི་དོན་དུ་གསར་པ་ཉེ་བར་མ་བཞག་པར་རྙིང་པ་ཕོག་པ་དང༌། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང༌། བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་ལ་སོགས་པས་བྱེད་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་པ་བྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྔ་མ་ལས་གཞན་བྲིས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། རི་མོ་དང་བཅས་ཤིང་བླ་གབ་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མེ་དུ་བ་དང་བཅས་པ་བུས་པ་དང༌། བཅངས་པ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་གིས་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 269

གཞི་བརྡུངས་པ་ལ་སོགས་པས་འཇམ་པོར་གྱུར་པའི་ནང་དུ་གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཞུགས་ལིང་མེད་པར་མེ་དུ་བ་ཅན་དང་དུ་བ་མེད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་བུས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཁང་སྐྱོང་གིས་ནུས་བཞིན་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང༌། མི་ནུས་པ་ན་མཁོ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང༌། ཁང་སྐྱོང་གིས་འཕྱག་པར་མ་ནུས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་ཚེས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་ལ་རབ་བྱུང་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་དེ་སྙེད་དམ། དེས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པ་ན་གཎྜི་བརྡུངས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་དར་མ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ཕྱག་དར་བྱེད་པའི་ཚེ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་དང་འཕགས་པའི་མི་སྨྲ་བ་གང་ཡང་རུང་བས་དུས་འདའ་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མདུན་སར་ཆག་ཆག་དང་ལྕི་བ་འཇམ་པོའི་བྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ་རྐང་ལག་བཀྲུ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁྲུས་མ་བྱས་པ་དང༌། ལག་པ་ཆུས་གླན་པས་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྱི་བའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་མ་བྱུགས་པ་དང༌། མལ་ཆ་ལ་སོགས་པ་བརྡོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་མལ་ཆ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པ་དང༌། བརྟགས་ཀྱང་ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པ་མ་བཅོས་པ་དང༌། མཁན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མལ་ཆ་གནས་པ་དག་གིས་ཕྱིར་མ་བཅོས་པ་དང༌། རང་གནས་པའི་གནས་ཁང་གི་གཞི་ཆག་ཆག་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་དང༌། མལ་ཆ་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་གོས་པ་དང་ཧ་ཅང་གོས་པ་རིམ་པ་ལྟར་སྤྲུག་པ་དང༌། འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུས་འཁྲུ་བ་སོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། ས་ཕྱོགས་རྡུལ་ཅན་དུ་ཆག་ཆག་གདབ་པ་དང༌། ཕྱག་དར་བྱ་བ་དང༌། སྟན་བཤམས་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང༌། ཁྲི་ལ་སོགས་པ་རྡུལ་དང་བཅས་པ་རྡུལ་མ་སྤྲུགས་པའི་སྟེང་དུ་མལ་ཆ་དང་སྟན་བཤམས་པ་དང༌། ཁྲི་ལ་སོགས་པ་མལ་ཆའི་རྡུལ་ཕྱི་བ་གོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱིས་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་དེ་ཡང་ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པ་མ་བཅོས་པ་དང་དེ་ཕྱིར་བཅོས་མི་ནུས་པ་ན་རས་མར་བྱས་ཏེ་ཤིང་བུའི་རྩེ་མོ་ལ་བཏགས་ཏེ་རྡུལ་ཕྱི་བའི་སྤྱད་སོགས་མ་བྱས་པ་དང༌། དེ་

270 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལྟར་ཡང་མི་ནུས་པ་ན་སྦྱིན་པ་པོའི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་གཅི་བ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་དང་བསྲེས་ཏེ་ཀ་བ་དང་རྩིག་པའི་སེར་ཀ་གླན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ལོངས་མ་སྤྱད་པ་དང༌། ཀུན་ལ་མཁོ་བའི་སྒོ་ཁང་དང་ཁྱམས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མལ་བཅས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་བཅས་པ་རང་གིས་བཟུང་བ་དང༌། ས་གཞི་གཅི་བ་འཇམ་པོ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེར་ཤོམ་པའི་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་རྐང་པ་རས་མས་དཀྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་འོས་པ་མ་བྱས་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་ཚོན་རིས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ཁྲ་བོ་དང༌། སྟན་ཚད་ཆེན་པོ་དང་རྒྱབ་རྟེན་བཟང་པོ་དང་བཅས་པའི་སྟན་བཤམས་པ་དང༌། མལ་ཆ་སོགས་ལ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པ་དང༌། དགེ་བ་བརྩམས་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཕྱོགས་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྡང་བ་དང་ལུས་དང་གོས་མི་འཕྱར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་མ་བཞག་པར་ཉལ་བ་དང༌། མལ་སོ་སོར་བཅའ་བའི་སྐབས་ཡོད་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྲི་དང་སྟན་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཆར་ཉལ་བ་དང༌། དགེ་སློང་ངོ་ཚ་དང་ལྡན་པས་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་མལ་ཐ་དད་པ་མེད་ན་གདིང་བའི་སྟན་སོ་སོར་བཏིང་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལུས་རེག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཏུར་བུ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་མ་བཅད་པ་དང༌། བཅད་ཀྱང་ལུས་ཀྱིས་རེག་པའི་རོ་མྱང་བ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་མ་བཞག་པར་ཉལ་བ་དང༌། གང་ཟག་བཞི་ཡན་ཆད་ལྷན་ཅིག་ཁྲི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ལྷན་ཅིག་འཛེག་པ་དང་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་དང༌། སྟན་གཞན་ཡོད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་འདོག་པའི་གནོད་པ་མེད་པ་ན་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དུས་ལོ་གསུམ་ལས་ལྷག་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒན་པ་དང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་དང༌། ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ཅན་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང༌། བསླབ་པ་བྱིན་པ་དང༌། སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པ་སོགས་དང༌། ཁྱིམ་གཞན་དུ་སྟན་གཞན་མེད་པ་དང༌། དོག་པའི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་ན་མཁན་པོ་སོགས་དང་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པའི་ཚེ་འདི་ནི་མཁན་པོ་སོགས་ཡིན་ཏེ་གུས་པ་དང་བཅས་པས་འདུག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་མ་བཞག་པར་འདུག་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 271

པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་སྟན་དང་གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་སྙིང་མི་བརྩེ་ཞིང་ལྟོས་པ་མེད་པར་མདུན་དང་གློ་གཡས་གཡོན་སོགས་ནས་དྲངས་ཤིང་བཤལ་བ་དང༌། ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དུ་བ་དང་རྡུལ་དག་གིས་གོས་པར་མི་འགྱུར་བར་མ་བྱས་པ་དང༌། བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་སྐྱབས་དང་ཉེ་བར་བཅངས་པ་དང་བཞག་བ་དང༌། བསྲད་པ་དང་སྐམ་པ་དང་སྤྲུག་པ་དང་བསླན་དགོས་པ་ན་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང༌། གནས་མལ་ཁ་བསྒྱུར་བར་འོས་པ་མ་བསྒྱུར་བ་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བའི་གནས་མལ་ཕྱིར་བཅོས་མི་ནུས་ཤིང་མར་མེའི་སྙིང་པོར་རུང་བ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གམ་དགེ་འདུན་གང་རུང་སྦྱིན་བདག་ཡིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕུལ་བའི་མར་མེའི་སྙིང་པོར་ལོངས་མ་སྤྱད་པ་དང༌། མར་མེའི་སྙིང་པོར་མི་མཁོ་བ་ཡིན་ན་འཇིམ་པ་སོགས་དང་བསྲེས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་དག་གི་རྩིག་པའི་སེར་ཀ་གླན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱིར་ལོངས་མ་སྤྱད་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་རྐུན་པོས་འཁྱེར་བ་ལ་སོགས་པ་ཆུང་འཛའ་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱིས་ནུས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མ་བཟློག་པ་དང༌། ཡལ་བར་དོར་བ་དང་གནས་གཞན་གྱི་ཟས་ཀྱི་རྙེད་པ་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྙེད་པ་མར་མེ་དང་འབྲུ་མར་དང་རྐང་པ་བསྐུ་བ་དང༌། མཆིལ་ལྷམ་དང་གོས་དང་གདུགས་དང་ཤིང་དང་རྩ་བ་དང་སྡོང་བུ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྨན་ལ་སོགས་པ་དག་གནས་དེར་གནས་པ་མི་རྟེན་པས་གནས་གཞན་དུ་དྲངས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་ཟས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྙེད་པ་གནས་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གིས་བྱིན་པ་དང༌། བྱིན་ཟིན་པ་ཟོས་ཤིང་ལོངས་སྤྱད་པ་ཡང་རིན་ཚང་བར་བྱས་ཏེ་དང་པོར་སྟེར་བ་བོས་ནན་གྱིས་འབུལ་དུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། རང་གིས་ཀྱང་ཕྱིར་མ་བྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཟངས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་གང་ཟག་སྒོ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྒོས་བ་རྣམས་དང་པོར་བརྙས་པར་འོངས་པ་ལ་གཡར་པོར་མ་བྱིན་པ་དང༌། ཅིག་ཆར་བརྙས་པའི་ཚེ་བསླབ་པ་རྒན་རིམས་སུ་མ་བྱིན་པ་དང༌། གོས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བརྩམས་པ་མ་ཟིན་པར་དེ་ལས་གཞན་དག་གིས་སྣོད་སྤྱད་དང་རྐང་ཁྲུས་ས་དང་བཤང་གཅིའི་ས་

272 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

ལ་སོགས་པའི་གོས་ནན་གྱིས་ཕྲོགས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པའི་ཡོ་བྱད་སྟན་ལ་སོགས་པ་དག་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པས་ལོངས་མ་སྤྱད་པར་རྒན་རིམས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པ་དང༌། དགེ་སློང་ལ་སོགས་པའི་རབ་བྱུང་ལས་དང་ཟས་བརྩམས་པས་སྦགས་པ་བསླངས་པ་དང༌། རང་གིས་བྱུག་རིས་མ་ཡིན་པར་འདུག་པ་དང༌། རང་གིས་གོས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཟིན་ནས་འཁོ་ཞིང་སྤྱད་པའི་རྫས་ཟངས་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཆབ་ཁུངས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་པ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་འཁོ་ཞིང་ལོངས་སྤྱད་པའི་ཟངས་ལ་སོགས་པར་རང་གི་ཚོན་ལ་སོགས་པའི་ལས་བརྩམས་པ་རང་གི་སྣོད་གཞན་ལ་བརྟེན་པར་བྱར་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བ་འོངས་པ་ལ་མ་བྱིན་པ་དང༌། རྒས་པ་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་ཁར་བ་དང་དྲ་བ་བཅངས་པ་དང༌། རྐྱེན་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལ་ལས་ཀྱི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་བཅངས་པ་དང༌། རོལ་མོ་མཁན་དང༌། སྨད་འཚོང་མ་དང༌། ཆང་འཚོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང༌། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང༌། གདོལ་བའི་ཁྱིམ་གྱི་གནས་དག་ཏུ་རང་དགར་ཞུགས་པ་དང༌། ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རིན་ཆེས་ཆེ་བ་ཁྱེར་ཏེ་འབྲོག་དགོན་པ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང༌། ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་གི་དྲུང་ན་འདུག་པའི་སློབ་མ་རང་གི་བསྙེན་བཀུར་དང་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བའི་ལས་ཆེས་མང་དུ་བྱེད་པ་དང༌། ཐུན་མོང་དུ་ལུང་ཕོག་པ་འཛིན་པར་མི་ནུས་པ་ལ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལུང་དབོག་པ་དང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་དང༌། གཞན་ལ་ལེགས་པར་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང་ནུས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་བཟུང་བ་དང༌། གོ་བར་བྱེད་ནུས་ཤིང་བཀའ་ལ་བརྩོན་པ་མི་གཏོང་པས་ཀྱང་ཉིན་མཚན་གྱི་སུམ་ཆའི་དུས་ལས་ལྷག་པ་དང༌། མ་ལྷག་ཀྱང་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་ཞིང་བདེ་བའི་སྐབས་སུ་བཟུང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྔགས་རང་དགར་བཟུང་བ་དང་གཞན་ལ་གདབ་པ་ལ་སོགས་པས་སྦྱར་བ་དང༌། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 273

བའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བཀུར་སྟི་བྱས་པ་དང༌། དགེ་སློང་གི་མི་འཚམས་པའི་བཟོ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་ལ་བསླབས་པ་དང༌། བཟོ་སྤྱད་ཀྱི་སྣོད་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། སྔོན་སྨན་པ་ཡིན་ན་མཚོན་གྱི་སྣོད་དང༌། ཡི་གེ་པ་ཡིན་ན་སྣག་བུམ་དང་བཟོ་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཁབ་རལ་མ་གཏོགས་སོ། །ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཤི་བའི་ལུས་སྡིག་པ་ལ་སོགས་པར་རྩོམ་པའི་ཚེ་སྲོག་ཆགས་ཡོད་པར་འདུ་ཤེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་སྲོག་ཆགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཚང་ཚིང་གི་དབུས་སོགས་པར་མ་བཞག་པར་བསྔགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་དང༌། ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཤི་བའི་ལུས་ལ་རེག་པ་དག་གི་ཕྱིར་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་གོས་དང་བཅས་ཏེ་ཁྲུས་མ་བྱས་པ་དང༌། སྔ་ཕྱི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རེག་པ་དག་གིས་རྐང་ལག་མ་བཀྲུས་པར་ཞུགས་པ་དང༌། བཀྲུས་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་མ་བྱས་པར་ཞུགས་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ཟིན་པ་ལ་ཕྲེང་བ་དང་དར་ལ་སོགས་པ་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་ཟུང་གཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཕུག་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་གྱི་སྟེང་དུ་མར་མེ་གཟུགས་པ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འཛེག་ཏུ་གཞུག་པ་ན་དེ་དག་གི་རྐང་པ་དྲི་དག་གིས་བསྐུ་བའམ་དྲི་དག་གིས་དྲིལ་ཕྱིས་སམ་ངས་མ་གསར་བའི་འབོབ་ལ་སོགས་པས་རྐང་པ་བཀྲི་བ་རྣམས་གང་རུང་མ་བྱས་པ་དང༌། བྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་མ་བྱས་ཤིང་དགོས་པའི་དོན་གྱི་དྲན་པ་དག་གིས་འཛེག་ཏུ་མ་བཅུག་པ་དང༌། སྟོན་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་གླུ་དབྱངས་རོལ་མོའི་སྒྲ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །
འོ་ན་སྟོན་པ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་རོལ་མོའི་སྒྲ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་
ལ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། མཆོད་པའི་དོན་དུའང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་ནི། །གླུ་བྱོས་ཞེས་ནི་མི་བརྗོད་འོན་ཀྱང་ནི། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དབང་པོས་ཞབས་རྡུལ་གཏུགས། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་མཆོད་པ་བྱོས་ཤེས་བརྗོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རམ། ཀྱེ་མི་དག་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་པ་དག་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་

274 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

པའི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞམས་རིང་བྱས་ནས་སྐུ་གཟུགས་དེ་ལ་རོལ་མོ་མཁན་དག་གིས་གླུ་གླིང་དང་སིལ་སྙན་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་དང༌། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་དང༌། ལྷའི་གཟུགས་བྱས་པ་དག་གིས་མེ་ཏོག་དང་གོས་དང་རྒྱན་དག་འཐོར་དང༌། ལྷའི་བུ་དག་བསིལ་ཡབ་དག་གིས་གཡོབས་པ་དང༌། ལྷའི་བུ་མོ་དག་གར་བྱེད་པ་དང༌། དྲི་ཟ་དག་གིས་སིལ་སྙན་བྱེད་པ་དང༌། གྲུབ་པ་དག་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དང༌། མིའམ་ཅི་དག་གླུ་ལེན་པ་དང༌། ཀླུ་དག་ཆག་ཆག་འདེབས་པ་དང༌། བར་བར་དུ་མེ་ཏོག་གི་ཁང་པ་དང༌། དྲི་གཙང་ཁང་ལ་སོགས་པའི་བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྤྱན་དྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསླབ་པའི་གཞི་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟུང་མེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་བཞིའི་ལས། དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། ལུང་ལས་ཉུང་ངུ་ཉུང་ངུ་ནས་བརྐུས་ན་ལྟུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རིན་ཐང་མ་ཚང་བས་ཕམ་པའི་དངོས་གཞི་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །
ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་
ནི། གོས་སློང་བའི་སྐབས་སུ་རིན་ཐང་དང་ཁ་དོག་དང༌། ཁྲུ་ཚད་གང་བསླངས་པ་ལས་གཞན་སློང་བར་མ་བསམས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐབས་དེར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། གཞི་མི་རུང་རྩོད་བཅས། བརྩོམ་མི་རུང་གི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་མི་ཤོང་བའི་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་བརྩིག་པ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྟུང་བ་གཏན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལྟུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་གི་ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྟུང་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལས་དང་པོ་པ་དང༌། སྨྱོ་བ་སོགས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། རང་རང་གི་ཀུན་སློང་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ཀུན་སློང་མེད་པ་དང༌། བསླབ་པའི་སེལ་བ་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 275

ཁྱིམ་པས་ས་རྐོ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ལ་ནི་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡུལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་ལ་ཤེས་པ་གཏད་ཐུབ་ཏུ་མེད་པས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་པ་ནི་ལྟུང་བ་རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཞི་བ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་གང་ཡང་སྐྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དགག་བྱ་
ཉེས་དམིགས་མེད་པས་ལྟུང་མེད་དུ་གྱུར་བ་ནི། བྱེ་མ་རྐྱང་པ་རྐོ་བའམ་རྐོར་བཅུག་པ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་དག་བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པས་སྟན་གཉིས་པ་བྱས་པ་དང༌། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་འགའ་ཞིག་པ་བག་ཡངས་སུ་མ་བྱས་ན་གང་ཟག་རླབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇུག་ལ་བག་ཡངས་སུ་བྱས་ན་འཇུག་པའི་ཚེ་དེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་འགའ་ཞིག་དེ་ལ་བག་ཡངས་སུ་བྱས་པ་དང༌། སྲ་བརྐྱང་བཏིང་པ་ན་འདུས་ཟ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་དང༌། རང་གི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། རང་གི་གཙོ་བའི་བར་ཆད་དང༌། གཙོ་བོའི་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྲོག་གི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་མཐའ་དག་སྲོག་གི་བར་ཆད་སྤང་བའི་ཕྱིར་གནང་སྟེ། ཕྲན་ཚེགས་ལས། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་པ་མཐའ་དག་གིས་ནད་པ་བསྐྱང་ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། བཅས་རྐྱང་ལས་སྲོག་གི་བར་ཆད་སྤངས་པ་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་མཐའ་དག་སྲོག་གི་བར་ཆད་སྤང་བའི་ཕྱིར་གནང་

276 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་ཆད་སྤང་བའི་ཕྱིར་གནང་བ་གྲུབ་སྟེ། སྲོག་གི་བར་ཆད་སྲུང་བ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་ཆད་སྲུང་བ་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བར་གསུངས་ཀྱི་སྲོག་གི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཏོང་བར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་འགའ་ཞིག་བསྲུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཕམ་པ་ནས་བསྔམས་བྱ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་ལ། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་འགའ་ཞིག་དྲལ་ན་དེ་དག་གིས་མི་གོས་བར་ངེས་པ་ན། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་འགའ་ཞིག་དྲལ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། བཅས་རྐྱང་མཐའ་དག་སྤོང་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་མི་གོས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆང་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕམ་པ་ལྟ་བུ་ནང་འདོམས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕམ་པ་ནས་བསྡམས་བྱའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ཕན་ཚུན་ནང་འདོམས་པ་ལ་ནི་གཅིག་གི་དོར་གཅིག་གནང་བ་མེད་དེ། ཆང་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་བསྡམས་བྱ་ཡན་ཆད་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་ཆད་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་ནང་འདོམས་པ་ན་དགོས་པ་ཆེ་བའི་དོར་ཆུང་བ་གནང་སྟེ། གནས་ཀྱི་བླ་མ་དང་གསོ་སྦྱོང་འདོམས་པ་ན་གནས་ཀྱི་བླ་མ་ཚོལ་བའི་དོར་གསོ་སྦྱོང་ལས་འདའ་དགོས་པར་གསུངས་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་བཅས་པ་ཆུང་བའི་ངོར་ཆེ་བ་མ་གནང་བ་མ་ངེས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་སྨན་དག་ལུད་པ་ན་དང་པོར་སྨན་དངོས་ལ་མ་རེག་པར་བུད་ཤིང་དབྲི་བ་དང༌། མེ་བསད་པ་སོགས་བྱ་བར་གསུངས་པས་ལག་ཉའི་ཉེས་བྱས་སྲུང་བའི་ངོར་མེ་རེག་གི་ལྟུང་བྱེད་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །བཅས་པ་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ་ནང་འདོམས་ན་ངེས་བཟུང་མེད་པར་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ནི་བསྲུང་བར་མ་ནུས་ལ་གཅིག་གི་ངོར་གཅིག་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཅས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་དགོས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 277

གསུམ་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་བར་ཆད་སྲུང་བ་ལ་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་མཐའ་དག་གནང་བར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་སྲུང་པ་ལ་ཡང་གནང་བར་གྲུབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་ཡང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ནི་ལམ་ལྔ་གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་དངོས་སུམ་དུ་དང་རྗེས་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་སྲོག་དང་ཚངས་པར་སྤྱད་པའི་བར་ཆད་ཡོད་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང༌། བདེ་བ་ལ་མི་རེག་པ་དང༌། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང༌། ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་དང༌། དགེ་འདུན་འཁྲུག་ཏུ་དོགས་པའི་དབང་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་འཆབ་ནའོ། །ཞེས་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོ་བའི་དོན་ཉིད་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་གསུམ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་དབྱར་རལ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་བཅབས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང༌། ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལ་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་མཐའ་དག་ལྟུང་མེད་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་དངོས་སུ་ལྟུང་བ་མེད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་རྣམས་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་གསུམ་གང་རུང་དང་འདོམས་པའི་ཚེ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ་དངོས་སུ་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་གནང་མི་གནང་གི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རང་གི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་མེད་དུ་
འགྱུར་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལ་མར་མེ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བར་གནང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། དགེ་བའི་བར་ཆད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ལྟུང་མེད་པ་ནི། དད་པའི་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཕྱིར་བསྟོད་རབས་གདོན་པ་སོགས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོ་བྱ་བ་

278 དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ།

དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་དེའི་རྫས་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ཆད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། ཆོམ་རྐུན་དང་མེ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་རང་དབང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྦ་བའི་ཕྱིར་རེག་གམ་རེག་ཏུ་འཇུག་པ་སོགས་གནང་བ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་གཞན་གྱི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་གཞན་གྱི་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་སྲོག་གི་བར་ཆད་བསྲུང་བས་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། གསད་བྱ་མཐོང་ངམ་ཞེས་འདྲི་བ་ན་རེ་ཤིག་མེ་ལྡེས་ཤིག་ཅེས་སོགས་བསྒོ་བ་རྣ་གཟོན་གནང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྲོག་གི་བར་ཆད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་གནང་བར་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྲུང་བ་དང༌། གསུམ་པ་གཞན་གྱི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དགེ་སློང་སྡིག་ཅན་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་འཁོར་དགེ་ཚུལ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ལ་ནུབ་ལྷག་གནང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་གེགས་སྤང་བའི་ཕྱིར་མཚན་མོ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གནས་པར་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་མེད་པ་
གསུམ་ནི། རིམ་པ་ལྟར། གཞན་གྱི་ནད་གཡོགས་བྱེད་པ་ན་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བ་དང་ནུབ་ལྷག་གནང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། གཞན་དག་བསོད་ནམས་འདོད་པས་རང་གི་རྐང་པ་གཉིས་ལ་དྲིས་བསྐུད་པ་དང༌། གསེར་དངུལ་གྱིས་སྤྲས་པ་དྲིལ་བུ་གཡེར་ཁས་བཤིབས་པའི་གོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྫི་བར་གསོལ་བ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་འདུག་པ་སོགས་གནང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་དགེ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བའི་དབྱིག་དང་གསེར་ལ་སོགས་པ་སྦ་པའི་ཕྱིར་རེག་པ་དང་རེག་ཏུ་གཞུག་པ་དང༌། དེའི་ཕྱིར་ས་རྐོ་བ་དང་ཕྱིས་ས་འོག་ནས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ས་རྐོ་བ་གནང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །སྤྱིར་རང་གཞན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བར་

དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། 279

ཆད་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་དང༌། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྐྱང་རྣམས་ནང་འདོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གནང་བ་མ་ཡིན་གྱིས་བཅས་པ་བསྲུངས་པ་དང་བར་ཆད་བསྲུངས་པའི་དགོས་པ་བློས་གཞལ་བའི་ཚེ་གང་དགོས་པ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་གསུམ་གང་རུང་དང་གཞན་གྱི་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་གསུམ་གང་རུང་འདོམས་པའི་ཚེ་ནི། རང་གི་བར་ཆད་སྲུང་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པས་རང་སྲུང་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་ལ་མི་གནོད་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །སྔར་དྲངས་པའི་ལུང་ཁུངས་མ་སྨོས་པ་རྣམས་ནི་མདོ་རྩ་བ་ལས་དྲངས་བ་ཡིན་ནོ། །
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ། །
ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་བྱེད་ཐབས། །
ཅུང་ཟད་བཤད་པའི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས། །
བླང་དོར་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །
དགེ་སློང་ཕའི་རྟེན་ལ་བཅས་ཤིང་དངོས་ཀྱི་སྡོམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་
བཅུ་རྩ་གསུམ་དང༌། མའི་རྣམ་འབྱེད་དང་བཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་གཞི་ཅི་རིགས་ནས་འབྱུང་བའི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས་པ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ལ་བརྟེན་ནས། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབེན་གནས་ཆོས་སྡིངས་སུ་སྦྱར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་སྒོ་ཐམས་ཅད་དུ་དར་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །སརྦ་མངྒ་ལཾ། །དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ། །

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 281

༄༅། །བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་བླང་དོར་གྱི་
གནས་རྣམས་མདོར་བསྡུས་
པ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ།
འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

282 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག

༄༅། །བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
སྒོ་གསུམ་ཉེས་པའི་རྡུལ་གྱི་རྙོག་བྲལ་ཞིང༌། །
ཚངས་སྤྱོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ་ཡིས་གཏམས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་པད་མས་གང་པའི་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ། །
ཐུབ་དབང་ཉན་ཐོས་བཅས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ངེས་འབྱུང་བསླབ་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི། །
ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །
གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་ལག་ལེན་གསལ་བའི་ཐབས། །
མཁས་པའི་གསུང་བཞིན་འདིར་ནི་བཤད་པར་བྱ།།
གསོ་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་གགསོ་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ནི། ས་ཕྱོགས་འཇིགས་པ་མེད་པ་གཙང་བ་ཡིད་དུ་
འོང་ཞིང་ཉམས་དགའ་བར། མདོ་འདོན་པ་པོའི་གོང་དུ་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་བཀུར་སྟི་དང་མཆོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པའི་སྐུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། དཀར་གཏོར་བཞི་བཤམ། གནས་མལ་ཏེ་ཅི་འབྱོར་བའི་སྟན་རུང་བ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཤམ། དེ་ནས་དགེ་འདུན་བསྡུད་པའི་ཕྱིར་གཎྜི་བརྡུང་བ་ལ། གཎྜི་ནི། རྒྱུ་ཙན་དན་དཀར་དམར་དང་བིལ་བ་དང་པ་ལ་ཤ་དང༌། རྒྱ་སྟར་དང༌། ཨ་ཤོ་ཀའམ། མེད་ན་འོ་མ་སིའི་ཤིང་ལ། ཚད་རབ་མཆུར་སོར་བརྒྱད་རྩ་བརྒྱད། ཐ་མ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། ཞེང་སོར་དྲུག་པ། དཔངས་སུ་སོར་གཉིས་པ། ཟུར་བཞིར་སོར་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ། རྩེ་མོ་སྦལ་པའི་མགོ་བོ་འདྲ་བ། གཎ་གཡོག་ཤིང་དེ་ཉིད་ལས་བཅད་པ། སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད། ཟླུམ་པོ་རྩེ་མོ་གཉིས་ནེའུ་ལེའི་མགོ་འདྲ་བ། ཚད་ཟུངས་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པའོ། །
དེ་འཇོག་པའི་གནས་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་གི་སྟེང་ངམ། གཙུག་ལག་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 283

ཁང་དབུས་མའི་སྟེང་ལ་སོགས་པར་ཁྲི་ལ་གཞག་གོ །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་ཤིང་དགེ་བའོ། །ཞེས་མོས་པས་རབ་གནས་བྱས་པའོ། །རྡུང་བ་པོ་ནི། དགེ་སློང་རྣམ་དག་གམ། དགེ་ཚུལ་རྣམ་དག་གམ། དགེ་བསྙེན་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའོ། །ཇི་ལྟར་བརྡུང་བའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་གྱིས་ཐོས་པའི་གནས་ཁང་སྟེང་ལ་སོགས་པ་མཐོ་སར་ཕྱིན་ནས། དང་པོར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་བྱས་ལ། ཤངས་ཚ་ལན་གསུམ་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་བཟའ་བཏུང་ལ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་ནི་རྒྱུད་གསུམ་དང་མཇུག་ཏུ་ཏོག་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱ་ལ། གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་ནི་བཟླས་པའི་རྒྱུད་གསུམ་དང༌། ཏོག་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱ་བའམ་ཡང་ན་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཏོག་གཉིས་བྱའོ། །རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཎ་གཡོག་གིས་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་རེ་བརྡེག་ཅིང༌། དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་རང་རང་གི་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྒྲ་ཆེ་བར་བརྡུང་ཞིང༌། དེ་ནས་རང་རང་གི་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྒྲ་ཆུང་བར་བརྡུང་ངོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཏོག་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བརྡེག་ཐེབས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དོ། །གཎྜི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ། བརྡུང་བ་པོ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ཚུལ་བཞིན་བརྡུངས་པ་སོགས་ལ། མུ་གེ་དང་ནད་ཡམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཆོས་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། གཎྜིའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་གང་ཚེ་ཡུལ་འཁོར་དུ། །གཎྜི་དེ་ནི་གྲགས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་དཔལ་དང་གྲགས་པ་དང༌། །འདོད་པ་དང་ནི་ལོ་ལེགས་འགྱུར། །ཕ་རོལ་དཔུང་གི་འཇིགས་མེད་ཅིང༌། །འབྲུ་རྣམས་ཀྱང་ནི་ཉམས་མི་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱིན་རླབས་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དེར་ནི་བདུད་རྣམས་འདུལ་བར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་སྲིད་རྩེར་བཅས། །ཀུན་ནས་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་འགྱུར། །དམྱལ་དང་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་རྣམས། །འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་རྟག་དད་ཅིང༌། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ལ་གཞོལ་པར་འགྱུར། དེར་ནི་དགེ་འདུན་དུལ་བར་ལྡན། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་རྣམས། །དེར་

284 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གནི་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །རྒྱལ་པོ་ཚེ་རིང་ཆོས་ལྡན་ཞིང༌། །བདེ་བ་དག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་ཁང་ཀུན་དུ། །ཆོས་ཀྱི་རྔ་ནི་བརྡུངས་པ་ཡི། །སྒྲ་ནི་གང་གི་རྣ་བ་ཡི། །ལམ་དག་ཏུ་ནི་གྲགས་གྱུར་ཅིང༌། །དུས་བཞི་དག་ཏུ་ཐོས་པ་ནི། །དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྙིང་ནས་ཡི་རང་བ། །དེ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་དང༌། མ་འཆོལ་རིམ་གྱིས་བརྡུང་བར་བྱ། །ཞེས་དང༌། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང༌། །ཞེས་སོ། །ཚད་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། ཤིང་ངན་པ་ལས་བྱས་པ་སོགས་དང༌། ཚུལ་མ་ཡིན་པར་བརྡུངས་པ་སོགས་ལས་ནད་ལ་སོགས་པ་མི་ཤིས་པ་འབྱུང་སྟེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚད་མིན་ཤིང་ངན་ལས་བྱས་དང༌། །བརྡུངས་ན་སྒྲ་ནི་མི་འབྱུང་བའི། །སངས་རྒྱས་ཡུམ་འདི་བརྡུངས་ན་ནི། །ཡུལ་འཁོར་འཚེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང༌། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགེ་འདུན་རྣམས། །དེ་བཞིན་བློ་ནི་མི་མཐུན་དང༌། །ཉེ་བར་གདུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །རྣམ་པ་དུ་མར་རྩོད་པར་འགྱུར། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཞིང༌། །བདུད་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །གདུག་པའི་ཀླུ་ནི་དུ་མ་ཡིས། །འབྲུ་རྣམས་ཀྱང་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །རྒྱལ་ཁམས་འདིར་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྣམ་པར་འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་འཇིག་འགྱུར་ཞིང༌། །ཆོས་ཀྱང་ནུབ་པར་འགྱུར་པ་ཡིན། །བདུད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དགེ་སློང་གི །དགེ་འདུན་ཤིན་ཏུ་མ་བསྡམས་བྱེད། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཤེས་ནས་ཀྱང༌། །ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཎྜི་ནི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོར་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཎྜི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞུགས་སོ་ཞེས་སོ། །དྲིས་པའི་ཚིག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲག་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་གཎྜི་བརྡུང་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྡ་སྤྲད།
དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་འདུ་བའི་སྔ་རོལ་
དུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་མ་བྱུང་བརྟགས་ཏེ་བྱུང་བར་ཤེས་ན་བཤགས་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དྲུང་དུ་བཤགས་པར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་བཤགས། བསྡམ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 285

པར་འོས་པ་རྣམས་བསྡམས། བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་འོས་པ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྒོ་ནས་ལྟུང་བས་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་ཏེ་འདུ། ལས་གྲལ་དུ་ལྟུང་བ་དྲན་ནམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ན་དྲུང་ན་མོ་ལ་གློ་ནས་མ་ཡིན་པར་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ། ལྟུང་བ་བྱིན་བརླབ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ་ཞེས་བརྗོད་ལ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ལྟུང་བ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དྲན་ཏེ། བདག་ལྟུང་བ་འདི་བཙུན་པའི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ལ། དེང་གསོ་སྦྱོང་བགྱིའོ། །སང་ནང་པར་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་སླར་བགྱིའོ་ཞེས་ལན་གཅིག་བརྗོད་དོ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ་བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ལྟུང་བ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ན། བདག་ལྟུང་བ་དེ་བཙུན་པའི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ལ། དེང་གསོ་སྦྱོང་བགྱིའོ། །སང་ནང་པར་དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དང༌། འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང༌། མ་མོ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་དྲིས་ཏེ། དོགས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་བསལ་ནས་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་སླར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གཅིག་བརྗོད། ལས་བྱེད་པ་པོས་ནི་གཞན་ལ་མི་བརྗོད་པར་རང་གི་ཡིད་ཀྱིས་ཆོ་ག་ཚར་གཅིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཆོ་ག་ནི། དེང་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ལ། བདག་དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ལྟུང་བ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དྲན་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་ལྟུང་བ་དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ལ་དེང་གསོ་སྦྱོང་བྱའོ། །སང་ནང་པར་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད། ཐེ་ཚོམ་

286 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཟ་བ་ལ་ཆོ་ག་འདི་དང་སྔ་མའི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་རིགས་པས་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ནས་དང་པོར་ཕྱག་འཚལ། བར་དུ་མདོ་འདོན། ཐ་མར་བསྔོ་བ་སྟེ་རྒྱུད་
ཆགས་གསུམ་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་སྐོས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ནུས་པ་ཅིག་གིས། སྤྱོད་ལམ་འགྲེང༌། ཐལ་མོ་སྦྱར་ལུས་འདུད་པ་དང་བཅས་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད་དམ་པར་གྱུར་པ་གནས་བརྟན་ནམ་མཁན་པོའམ་སློབ་དཔོན་པའི་དྲུང་ནས་གཙོ་མཛད་པའི་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དེང་དགུང་ཟླ་ཡར་གྱི་ངོའི་གྲལ་ཚེས་བཅོ་ལྔ་པའམ། མར་གྱི་ངོའི་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལགས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སླད་དུ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་བཀའ་སྩལ་དུ་གསོལ། ཞེས་བསྐུལ་བའི་རྗེས་སུ་གནས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འགྲེང་སྟེ་མདོ་བཏོན་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་བར་གསུངས་ཤིག །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང༌། །སྒྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཆུ་བུར་དང་། །རྨི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་བལྟ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་ནས་འབྱུང་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདོན། དེ་ནས་ཡང་བསྐུལ་བ་པོས་སྤྱོད་ལམ་སྔར་ལྟར་བྱས་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད་དམ་པར་གྱུར་པ་མཁན་པོ་འམ། སློབ་དཔོན་ནམ། གནས་བརྟན་པས་གཙོ་མཛད་པའི་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཐུགས་དམ་ལ་སྐུ་བསྙེལ་བ་མ་ལགས་པའི་ངང་ནས་དགུང་གི་རིམ་པ་ལ་སྐུ་ཁམས་བདེ་བར་བཞུགས་ལགས་སམ། གཏོར་མ་ཆ་བཞི་བྱིན་བརླབ་མཛད་པར་ཞུ། ཞེས་བསྙུན་གསོལ། ཕྱི་དྲོ་ཡིན་ན་དགུང་གི་རིམ་པ་ཞེས་པ་གདུགས་ཞེས་པས་འདོན་པ་སྤོ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འདུག་ལ་གཏོར་མ་དང་པོ་བླ་མ་དང་ཡི་དམ། གཉིས་པ་ཆོས་སྐྱོང༌། གསུམ་པ་རིགས་དྲུག་སོགས་གང་འོས་ལ། བཞི་པ་གཞི་བདག་ལ་ཆོ་ག་གང་ཡང་རུང་བས་བསྔོའོ། །དེ་ནས་བསྐུལ་བ་པོ་སྔར་བཞིན་འགྲེང་སྟེ། རང་གི་མཁན་པོ་མིན་པའི་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ན་སློབ་དཔོན། ཆོས་འབྲེལ་མེད་ན་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 287

གནས་བརྟན་ནམ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྩེ་བ་ཅན་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ་བདག་ཅག་འདིར་ཚོགས་ཤིང་འདིར་འདུས་པ་རྣམས་ལ་དུས་བཟང་པོ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་ཆོས་བསྒྲགས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་བཀས་གནང་བར་ཞུ། ཞེས་ཞུས་པའི་རྗེས་སུ་མདོ་འདོན་པ་པོས། ཐོག་མར་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་མཛད་པར་ཞུ་ཞེས་བརྗོད་ལ་ཐམས་ཅད་ལངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་བླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཆོད་དོ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །གང་ཚེ་རྐང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཁྱོད་བལྟམས་ཚེ། །ས་ཆེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས། །ང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་ཅེས་གསུངས། །དེ་ཚེ་མཁས་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྣམ་དག་སྐུ་མངའ་མཆོག་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་འདྲ། །གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་ལྷམ་མེ་བ། །མགོན་པོ་མཆོག་བརྙེས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཚན་མཆོག་ལྡན་པ་དྲི་མེད་ཟླ་བའི་ཞལ། །གསེར་མདོག་འདྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྡུལ་བྲལ་ཁྱོད་འདྲ་སྲིད་པ་གསུམ་མ་མཆིས། །མཉམ་མེད་མཁྱེན་ཅན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་པོ། །བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང༌། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། །དགེ་བས་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་ཅིང༌། །གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ། །ཞི་གྱུར་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན། །བསླབ་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་གཙོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྐྱོབ་པ་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དགེ་འདུན་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བདག་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཐམས་ཅད་པུས་མོ་གཉིས་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ་འདུག །ཐལ་

288 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གལོ་གཉིས་བསྣོལ། ལུས་འདུད་པ་དང་བཅས་ལ་མདོ་འདོན་པ་པོས།།
གསོ་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་
ཕྱག་ལེན་དུ་ཆོས་བསྒྲགས་པའི་མདོ་རེ་འདོན་པར་གདའ་བས་གསན་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། གང་ཞིག་གསེར་མཆོག་རང་བཞིན་རི་རབ་ལ་གནས་མན་དྷ་ར་དང་ལྷར་བཅས་གནོད་སྦྱིན་དང༌། །གདེངས་ཀ་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་མུན་པ་སེལ་མཛད་ས་འོག་གནས་པའི་ཀླུ་རྣམས་གང་ཡིན་དང༌། གངས་ཅན་རིར་ནི་དཔལ་གྱིས་རོལ་ཅིང་རབ་ཏུ་ཡིད་དགའི་རིག་པ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་དམ་པའི་སྒོར་གྱུར་ཐུབ་པའི་གསུང་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང༌། །བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག །དེ་བས་རྒྱ་ཆེན་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཟབ་པའི་གཏེར་གྱུར་བ། །དོན་ཆེན་བྱེད་པ་འདི་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་ཅིང་གུས་པ་ཡིས། །འདི་བས་ལྷག་པའི་མཉན་བྱ་གཞན་དག་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་པས། །དབང་པོའི་རྟེན་ནི་ལེགས་པར་ཐུལ་ལ་ཐུབ་པའི་གསུང་མཉན་གྱིས། །སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་འབྱུང་བའི་འཆི་མེད་ལྷ་དང་ཀླུ་སོགས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི། །འབྱུང་གནས་སེམས་ལ་ཞོག་ཅིག་གང་ཕྱིར་འདི་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྣ་བའི་བདུད་རྩི་དང༌། །ཉོན་མོངས་པ་ཡི་ནད་ཀུན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་དོན་ཡང་དག་བསམ་པར་གྱིས། །རྒྱུ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་གསུང་དག་སྤྱི་བོས་བླངས་ཏེ་རབ་ཏུ་མཉན་པར་བྱ་བའི་རིགས། །སྟོབས་བཅུའི་ཏིང་འཛིན་ཡེ་ཤེས་མཆེ་བ་ཅན། །གང་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་གཟེབ་དྲལ་ནས། །མྱ་ངན་འདས་ཞིའི་འབྲོག་དགོན་ཞུགས་གྱུར་པ། །སྟོན་པ་གླང་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གིས་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བཟུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །གཽ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གིས་འཆིང་རྣམས་ཡང་དག་རབ་བཅད་ཅིང༌། །མུ་སྟེགས་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་བཅོམ་སྟེ། །བདེ་དང་བཅས་པའི་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 289

བདུད་ནི་རབ་བཏུལ་ནས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་བརྙེས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག་གིས་པད་མོ་ཁ་འབྱེད་ལྟར། །གསུང་གི་འོད་ཟེར་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་སད་པར་མཛད། །སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྒྲོན་མེ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །མྱ་ངན་འདས་སྟོན་གང་ཡིན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མི་མཆོག་འདུལ་བ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་མཛད་པ། །ཀུན་སྦྱོར་འཆིང་བ་གཅོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །དབང་པོ་ཞི་ཞིང་ཉེར་ཞི་ཞི་ལ་མཁས། །མཉན་ཡོད་བཞུགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མང་པོའི་ཚོགས་མངའ་ཞིང༌། །མཚན་རབ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐུ། །གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་ལྷ་དང་མིས་མཆོད་པ། །བཅོམ་ལྡན་ལྷ་ཡི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཤཱི་ལ་སཾ་ཡུཀྟ་སཱུ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན། དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ཤེས་པ་ནི་འགྲིབ། སྲོག་ནི་འཆད། ཚེའི་འདུ་བྱེད་ནི་འདོར། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟུལ་བ་བརྟན་པོས་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་མིའི་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་ན། དེ་ཐོབ་ནས་དེས་རྙེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་རྙེད་ནས་ཐར་པའི་དོན་དང་མི་མཐུན་པ་དག་གིས་བསླུས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏ་རེ། དགེ་སློང་དག་སྲོག་དང་བྲལ་ཞིང་ཤི་བ་ནི་སླ་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྲོག་དང་བྲལ་ཞིང་ཤི་བས་ནི་ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྐྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱའི་བར་དུ་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་རྣམ་པར་ལྟུང་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་བསྔགས་ཤིང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དང་འཕྲད། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་

290 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གརྒྱན་རྣམས་ཀུན་གྱི་མཆོག །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་དྲི་དང་བྱུག་པ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་དགའ་བ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་བ་སེལ་བ་བསིལ་བའི་ཆུ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་བསྟོད། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་གིས་འགྲོ་བ་དམ་པ་མནོས། །ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་གདུག་ཀླུ་ཆེན་ནག་པོ་ཡང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ལ་གནོད་མེད་གཞན་ཅི་སྨོས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་འོད་དང་ལྡན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་གྲགས་འགྱུར་བདེ་བ་འཐོབ། །ཇི་ལྟར་མིག་མེད་གཟུགས་མཐོང་མི་རུང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ཆོས་མི་མཐོང༌། །ཇི་ལྟར་རྐང་མེད་ལམ་འཇུག་ག་ལ་ནུས། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ཐར་མི་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་བུམ་པ་བཟང་པོ་རིན་ཆེན་སྣོད། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་གཞི། །ཇི་ལྟར་བུམ་ཆག་རིན་ཆེན་སྣོད་མི་རུང༌། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་པས་ཆོས་ཀུན་གཏུགས། །དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ། །ཕྱི་ནས་མྱ་ངན་འདས་པ་འཐོབ་སྙམ་མམ། །སྣ་མེད་སྣ་རྡུམ་ལ་སོགས་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་མེ་ལོང་དག་ནི་དགོས་མི་འགྱུར། །རྣ་བས་མ་ཐོས་མིག་སྔར་མ་མཐོང་ཡང༌། །བསྟན་བསྲུང་མི་དེ་མཐོ་རིས་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཐོས་མང་ཐོས་ལྡན་ཐོས་བསྲུང་མཐོ་རིས་ཉིད། །བུད་མེད་བསྟེན་དུ་ག་ལ་རུང༌། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ག་ལ་དགའ། །ལྦུ་བ་སྙིང་པོ་ག་ལ་ཡོད། །ལོངས་སྤྱོད་རྟག་པ་ག་ལ་ཡོད། །བུད་མེད་དག་ལ་རུང་བ་མེད། །རྒྱལ་སྲིད་དག་ལ་དགའ་བ་མེད། །ལྦུ་བ་དག་ལ་སྙིང་པོ་མེད། །ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་རྟག་པ་མེད། །ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འབབ་ཆུ་བཞིན། །གྲུ་ཅི་འདྲ་བར་ཁྱིམ་དེ་འདྲ། །མེ་ཏོག་ཅི་འདྲར་གཟུགས་དེ་བཞིན། །སྲོག་ནི་ཆུ་བུར་འདྲ་བ་ཡིན། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། ཉེ་བར་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སློང་དེ་དག་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྐྱོན་གྱི་དགྲ་བཏུལ་ཏེ། །རྒ་དང་ན་དང་འཆི་བའི་རླབས་འཁྲུག་པའི། །སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བར་ཤོག །ཅེས་བསྔོ་བ་བྱ།
དེ་ནས་ཉེས་པ་སྔ་མ་ལ་འགྱོད་པ་དང་ཕྱི་མ་ལ་སྡོམ་སེམས་དང་ལྡན་པས་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 291

བཤགས་པ་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་བཤགས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། །ཞེས་བརྗོད་ལ། ཨུ་ཧུ་ལགས། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང༌། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཚེ་རབས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མ་མཆིས་པ་ནས་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་བཅུ་བགྱིས་པ་དང༌། མཚམས་མ་མཆིས་པ་ལྔ་བགྱིས་པ་དང༌། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྔ་བགྱིས་པ་དང༌། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་འགལ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་དང་འགལ་བ་དང༌། གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་འགལ་བ་དང༌། ཕ་དང་མ་ལ་མ་གུས་པ་དང༌། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་མ་གུས་པ་དང༌། གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་མ་གུས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་པའི་ལས་བགྱིས་པ་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པ་དང༌། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པའི་ལས་བགྱིས་པ་ལ་སོགས་པ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཚོགས་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང༌། བགྱིད་དུ་སྩལ་བ་དང༌། གཞན་གྱིས་བགྱིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་ཅིང་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ཉེས་ལྟུང་གི་ཚོགས་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང༌། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མཐོལ་ལོ། །མི་འཆབ་བོ། །འཆགས་སོ། །ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པར་བགྱིད་ལགས་སོ། །མཐོལ་ཞིང་བཤགས་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། མ་མཐོལ་མ་བཤགས་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ལ། གནས་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་གཟིགས་སམ། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་མམ། ཞེས་མཐོང་སྡོམ་ལན་གསུམ་དྲིས་པའི་མཐའ་རེ་རེར་ཡང༌། མཐོང་ལགས། སྡོམ་ལགས། ཞེས་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་གནས་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་

292 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཅིང༌། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད། དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་གནས་བརྟན་སོགས་ལ་དེ་བཞིན་དྲིས་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བ་ནི། དགེ་སློང་འོས་པ་ལ། ཕྱག་གསུམ་བཙལ་ནས། གསོ་སྦྱོང་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་དགེ་སློང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་གསུམ་གསུམ་མན་ཆད་འདུག་སྟེ། གནས་བརྟན་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་ཚུལ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ན། བདག་དགེ་ཚུལ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་བདག་མཆིའོ། །བདག་ཡོངས་སུ་དག་པར་གནས་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་སློང་གིས་ཐབས་ཡིན་ནོ། །དགེ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ངོ༌། །
དེ་ནས་དགེ་ཚུལ་རྣམས། ལས་མི་ཐོས་པའི་སར་བཀར་བའི་འོག་ཏུ་མདོ་འདོན་
པ་པོས། ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཡུལ་དུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བཤགས་པར་མ་ནུས་པའི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་གསོལ་བའི་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བགྱི་བས། དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྱོད་ལམ་བསྟུན་ནས་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་ཅག་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ནི་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན། གང་གི་མདུན་དུ་བདག་ཅག་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་སླར་བགྱི་བ་བདག་ཅག་ལས་དགེ་སློང་གནས་གཞན་དུ་མཆིས་ལ། དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་སླར་བགྱིད་པར་སྤྲོ་བ་སུ་ཡང་མ་མཆིས་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་འདུན་གྱི་གནང་བ་མཛོད་ཅིག་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་དེང་ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་མཛད་ལ། སླད་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་ལྟུང་བ་དེ་དག་ཆོས་བཞིན་དུ་སླར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 293

སྔར་གནས་ལ་བློ་མཐུན་བྱས་པ་ཞིག་པའམ། མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལྟུང་བ་ཐུན་
མོང་བའི་བྱིན་བརླབ་ཀྱི་ལས་མ་གཏོགས་པ། ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་མཐུན་ངེས་པར་དགོས་པས། གནས་ལ་བློ་མཐུན་གྱི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བགྱི་བས་ཐོག་མར་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ་ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བཞེད་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བློ་མཐུན་པར་བགྱིའོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བརྗོད་པ་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། དགེ་འདུན་བཙུན་
པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བཞེད་དེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས། གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བློ་མཐུན་པའི་བགྱི་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་འམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི། དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བློ་མཐུན་པར་བགྱི་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བློ་མཐུན་པར་བགྱིས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུངས་པས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་

294 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གའཛིན་ཏོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ།།
གྲུབ་པ་ནི་བྱ་སྐྱིབས་སོགས་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་མ་བྱས་པར་རང་གྲུབ་པའོ། །
བགྱིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པའོ། །ལགས་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གནས་ལ་སོགས་པར་རུང་བ་སྟེ། གནས་རྫོགས་པར་ཟིན་པའོ། །ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་དེ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་བློས་བརྟགས་ནས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། གསུམ་ག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་གསུམ་ག་བརྗོད་མི་དགོས་སོ།།
དངོས་གཞི་ལ། སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། རང་ཉིད་ལ་
བསླབ་པ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་གསན་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ་མདོ་འདོན་པ་པོས་ཐལ་མོ་ཅུང་ཟད་སྦྱར་ཏེ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་ཏི་མོ་ཀྵ་སཱུ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྙན་པའི་བ་དན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །དམ་པའི་ཆོས་སྒྲ་སེང་གེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ། །ཐམས་མཁྱེན་པ་དཀོན་མཆོག་མཛོད་བརྙེས་པ། །ཞབས་ལ་ཚངས་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུས་གཏུགས། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མཐའ་མེད་བརྒལ་བ། །འགྲོ་བའི་གཙོ་ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསླབ་གཞི་དཀོན་མཆོག་སྣོད། །འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ། །སངས་རྒྱས་འདུལ་བ་གངས་ཆེན་མཚོ། །གཏིང་མཐའ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གནས་པའི་སྙིང་དང་སྙིང་པོ་ནི། །སོ་སོར་ཐར་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དམ་ཆོས་རྒྱལ་པོ་ཡི། །ཆོས་ཀུན་གྱི་ནི་འདྲེན་པ་མཆོག །འདི་ནི་དགེ་སློང་ཚོང་ཚོགས་ཀྱི། །བསླབ་ཟོང་ཚོང་ཁང་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པས་ཟིན་རྣམས་ཀྱི། །གདུག་པ་རྣམ་སེལ་སྨན་འདི་ཡིན། །འདི་ནི་ལང་ཚོས་རྣམ་འཁྲུལ་བའི། །རྐང་གཉིས་གཞོན་ནུའི་ལྕགས་ཀྱུ་ཡིན། །མཚོ་བས་ཟབ་པའི་འཁོར་བ་ལས། །སྒྲོལ་བའི་རྒལ་ཐབས་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བཟང་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ངེས་པའི་ཆུ་ལོན་ཟམ་པ་ཡིན། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཕམ་བྱེད་ལམ། །རྒྱལ་པོ་ཡི་ནི་འདྲེན་པ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 295

མཆོག །འདི་ནི་ཐར་བའི་གྲོང་འཇུག་པའི། །ཐེམ་སྐས་གཞི་དང་འདྲ་བར་གནས། ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་གྱུར་ན། །འདི་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས། །རང་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་གུས་བཅས་པར། །ནན་ཏན་དགེ་སློང་ཚོགས་མདུན་བསྟོད། །སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་འདི་ཡང༌། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་རབ་ཏུ་དཀོན། །མི་ཉིད་རྙེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའང་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་བཞིན་རབ་ཏུ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་རབ་དཀོན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་གྱུར་ཀྱང༌། །གྲོགས་བཟང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ། །འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང༌། །མི་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། །གྲོགས་བཟང་རྙེད་དཀའ་རྙེད་གྱུར་ནས། །མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་འདོད་ཅིང༌། །དེ་དག་འབྲས་བཅས་བྱེད་འདོད་པས། །སྡོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར། །མཉན་པའི་ཕྱིར་ནི་འབད་པར་བྱ། །དགེ་སློང་དབང་དུལ་ཀུན་དབང་པོ། །སངས་རྒྱས་མི་འགྱུར་རང་བྱུང་པ། །ངེས་པར་ཐར་པ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས། །སོ་སོར་ཐར་པ་རྟག་ཏུ་བསྲུང༌། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང༌། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཐོས་པ་དང༌། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །བསྒྲུབ་པའང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་བདེ། །ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་བདེ་བ་ཡིན། །དགེ་འདུན་མཐུན་པ་བདེ་བ་སྟེ། །མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བདེ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་བ་བདེ། །དམ་པ་དག་དང་འགྲོགས་པ་བདེ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མ་མཐོང་ན། རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་མཐོང་བ་བདེ། །མང་དུ་ཐོས་པ་མཐོང་བ་བདེ། །ཡང་སྲིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དགྲ་བཅོམ་པ་དག་མཐོང་བ་བདེ། །འཇུག་ངོགས་བདེ་བའི་ཆུ་ཀླུང་བདེ། །ཆོས་ལ་གོམས་པའི་སྐྱེ་བོ་བདེ། །ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་བདེ། །ང་འོ་ང་རྒྱལ་ཟད་པ་བདེ། །ངེས་པར་བྱས་ཤིང་དབང་པོ་ཐུལ་བ་དག །དགོན་པ་ཞི་བ་རྣམས་སུ་རྒས་གྱུར་དང༌། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། །ལང་ཚོ་ཡོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་པ་བདེ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་སོ་ག་རྣམས་ཀྱི་འདས་པ་དང་ལྷག་མ་ཇི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་མོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་མངོན་པར་འོང་ཞིང༌། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་

296 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གའཇིག་པར་འགྱུར་བས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས། བག་ཡོད་པས་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། གཞན་ཡང་གང་དག་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་བག་ཡོད་པས་འཐོབ་བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་དོན་ཉུང་བ་བྱ་བ་ཉུང་བ་ཡིན་ན། དགེ་འདུན་གྱི་ཐོག་མར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་མ་ལྷགས་པ་རྣམས་ལ་འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དྲིས་ཤིག །དྲིས་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
ཤཱཀྱ་སེང་གེ་དེ་ལ་ནི། །སོར་མོ་བཅུ་ཡིས་ཐལ་སྦྱར་ཏེ། །སོ་སོར་ཐར་པ་གདོན་
པར་བྱ། །གདུལ་བའི་དོན་དུ་ང་ལས་ཉོན། །ཐོས་ནས་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིས། །ཇི་སྐད་གསུངས་བཞིན་བསྒྲུབ་བྱ་ཞིང༌། །ཁ་ན་མ་ཐོ་ཕྲ་རྣམས་ལ། །བརྟུན་ཅིང་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཀྱིས། །རྟག་ཏུ་འབད་པས་འདའ་བ་ཡིས། །སེམས་རྟ་ཁ་བླན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྣོན་བཏབ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཆེ་བ་གང་དག་ངག་ཙམ་གྱིས། །ལྡོག་ཅིང་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ། །དེ་དག་མི་རྟ་བཟང་པོ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་གཡུལ་ལས་ངེས་རྒྱལ་འགྱུར། །སུ་ལ་སྲབ་འདི་མེད་པ་དང༌། །ནམ་དུའང་འདོང་བར་མི་འགྱུར་བ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་གཡུལ་གྱིས་དཀྲུགས། །འཇོག་བྲལ་རྣམ་པར་འཁྱམ་པར་འབྱུང༌། །

དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་
བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དེང་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་མཛད་དེ། །སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་འདོན་པ་གདོན་ནོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །
བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་སོགས་གསུམ་ལ་ནི། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་
པ་སྟེ། ཞེས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་སྟེ་ཞེའམ། བསྡུམ་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྟེ། ཞེས་པས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ། འདི་གསུམ་ལ་དུས་བརྗོད་ཚུལ་དང་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 297

གསོལ་བའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་པ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་བདག་ཅག་གསོ་སྦྱོང་བྱ་སྟེ་སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་འདོན་པ་གདོན་གྱིས། ཁྱེད་ཅག་སུ་ལ་ལྟུང་བ་ཡོད་པ་དེ་མཐོལ་ཞིག་ལྟུང་བ་མེད་ན་ཅང་མ་སྨྲ་ཞིག ཅང་མི་སྨྲ་ན་བདག་གིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་དྲིས་ནས་དགེ་སློང་གིས་ལན་བཏབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གི་འཁོར་འདི་ལྟ་བུར་ཡང་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྒྲག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དགེ་སློང་གང་དགེ་སློང་གི་འཁོར་འདི་ལྟ་བུར་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྒྲགས་པ་ན། ལྟུང་བ་ཡོད་ལ་དྲན་བཞིན་དུ་མི་མཐོལ་ན་དེ་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་དགེ་སློང་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འདོད་པས་ལྟུང་བ་ཡོད་ལ་དྲན་ཅིང་མཐོང་བ་མཐོལ་བ་བྱའོ། །མཐོལ་ན་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། མ་མཐོལ་མ་བཤགས་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག །བདག་གིས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པའི་གླེང་གཞི་བཏོན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལ་བདག་གིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ཅི་འདི་ལ་ཁྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ། ཞེས་འདྲིའོ། །ཅི་འདི་ལ་ཁྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ། ཞེས་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་འདྲིའོ། །འདི་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡོངས་སུ་དག་ན་འདི་ལྟར་ཅང་མི་སྨྲ་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །སླད་མ་ཕམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་བཞི་དང༌། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང༌། མ་ངེས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང༌། སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་དང༌། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ་དང༌། སོ་སོར་བཤགས་པའི་ཆོས་བཞི་དང༌། བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མང་པོ་དང༌། རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཆོས་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་ལས་འབྱུང་བས་སྔར་གསན་པའམ། ཕྱིས་ཀྱང་གསན་པར་འགྱུར་རོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་བཏོན་པ་ཡིས། །བསོད་ནམས་གྲུབ་པ་གང་ཡོད་པ། །དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །ཐུབ་དབང་གོ་འཕང་ཐོབ་

298 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཔར་ཤོག །བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །འདམ་བུའི་ཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན། །འཆི་བདག་སྡེ་ནི་གཞོམ་པར་བྱ། །གང་ཞིག་རབ་ཏུ་བག་ཡོད་པས། །ཆོས་འདུལ་འདི་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་བ། །སྐྱེ་བའི་འཁོར་བ་རབ་སྤངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་ཐ་མར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་གཞན་ཡང་དུས་སྐབས་དང་བསྟུན་པའི་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཅི་རིགས་པ་དང༌། ཀླུའི་རྒྱལ་བོ་དགའ་པོ་དང་ཉེ་དགའ་བོའི་མིང་ནས་སྨོས་པའི་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཡང་བྱའོ།
དགེ་སློང་བཞིར་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་མ་གྲུབ་པའི་ཚེ།
གསོ་སྦྱོང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་མཆོད་པ་བཤམ་པ་དང༌། ས་གཞི་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་ནས། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་གསུམ་ཡོད་ན་གྲལ་ལ་འཁོད། གཉིས་ནི་གཅིག་གི་མདུན་དུ་གཅིག་འདུག །རང་གཅིག་པུ་ལས་མེད་ན་སྤྱོད་ལམ་འདུག་ནས་བྱའོ། །ཆོ་ག་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དགེ་སློང་ཆོས་དགུ་ལྡན་ཡོད་ཚེ། བསླབ་པ་རྒན་པ་སོགས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་ཡིན་ན། ཕྱག་གསུམ་བྱ། མིན་ན་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་ཤིང་མཆིལ་ལྷམ་ཕུད། བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། གསོ་སྦྱོང་བྱིན་བརླབ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ་དེའི་མདུན་དུ་ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ། བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ། བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ །ཞེས་བདག་མཆི་ན། བདག་ཡོངས་སུ་དག་པར་བཙུན་པས་གཟུང་དུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེང་གསོ་སྦྱོང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །གང་གི་ཚེ་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་རྙེད་པ་དེའི་ཚེ་དགེ་འདུན་དང་ལྡན་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་ཞིང༌། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་ཡང་གདོན་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །བརྗོད་པའི་ཡུལ་དགེ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 299

སློང་མེད་ན། །དགོངས་སུ་གསོལ་མེད་པར་ཆོ་ག་སྔར་བཞིན་བྱས་ལ། བཙུན་པས་གཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་པས་འདོན་པ་བརྗེའོ།།
མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་དགེ་སློང་ན་བ་དང༌། དབང་མེད་པ་དང༌། སྲོག་དང་ཚངས་
པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུ་བར་མི་ནུས་པ་ཡོང་ནས་མ་ལྷགས་པ་རྣམས་ལ། དེང་དགེ་འདུན་གསོ་སྦྱོང་མཛད་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གམ། འདུན་པ་འབུལ་ལམ། ཞེས་དྲི་བར་བྱ་ཞིང༌། གསོ་སྦྱོང་ལ་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ཅིག་ཅར་དུ་འབུལ་བའི་སྔགས་ནི། རྒན་ན་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་བྱས་ལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ། སྡུག་བསྔལ་བ། བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ །ཞེས་བདག་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ཆོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་ལོ། །བདག་གི་གསོ་སྦྱོང་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་གོ །འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡང་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་མི་ནུས་ན་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་མི་ནུས་ན་དགེ་འདུན་དེར་དོང་བའམ་དེ་ཚུར་བླངས་ཏེ་བྱའོ། །
དེ་ནས་འདུན་པ་ལེན་པའི་དགེ་སློང་ལ་གནས་བརྟན་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་
ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་འདུན་པ་བརྗོད་ཅིག །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་སྨྲས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། གནས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་

300 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཆོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་ལོ། །དེའི་གསོ་སྦྱོང་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་གོ །འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡང་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་ལན་གཅིག་བརྗོད་དོ། །དགེ་སློང་གཅིག་ལ་འབུལ་ན་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་པས། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ་ཁྱད་པར་ནི་ལན་གསུམ་བརྗོད།
ནད་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་དག་ཉི་ཚེ་འབུལ་བ་ནི།
ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ་བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་བདག་མཆིའོ། །བདག་གི་གསོ་སྦྱོང་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་སོགས་བྱའོ། །
ཡོངས་དག་ཕུལ་བའི་དགོས་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ་ན་འབུལ་
བ་པོས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་གོ་ཆོད་ཅིང་ཕན་ཡོན་འཐོབ་ལ། འདུན་པ་ཙམ་ཕུལ་བས་ནི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཀྱང་ལས་ལ་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ལ། ཡོངས་དག་དང་དགག་
དབྱེ་འབུལ་དུ་མི་རུང་ལ། འདུན་པ་ནི་མཚམས་བཅད་པ་མ་གཏོགས་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་ངོ༌། །
འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་སོ་སོར་འབུལ་ཞིང་བརྗོད་ན་ནི་སྔར་གྱི་ཆོ་ག་ལས་
འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་གང་འབུལ་ཞིང་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཚེའི་མིང་སྨོས་པ་སོགས་རིགས་པས་དཔགས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལོ་འགོ་འཛིན་ཚུལ་ནི། སྨིན་དྲུག་ཟླ་བའི་ཡར་ངོ་སྟོན་ཟླ་
ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅོ་ལྔས་ལོ་སྔ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་གསར་བའི་འགོ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱུ་སྐར་སྨིན་དྲུག་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 301

བརྗོད། །ཟླ་བ་ཉ་ཚེ་ཟླ་རངས་འགྱུར། །སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ནམ་གསར་བའི་ཚེ་དུས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་དགུན་གྱི་དུས་བྱུང་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །
གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་མི་ཐུབ་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་
ཚིགས་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅོ་ལྔའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་བཅོ་ལྔའི་བར་ནི་དགུན་གྱི་དུས་སོ། །དེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་བཅོ་ལྔའི་བར་ནི་དགུན་སྨད་ཀྱི་དུས་སོ། །དེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅོ་ལྔའི་བར་ནི་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སོ། །དེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་བཅོ་ལྔའི་བར་ནི་སོ་གའི་དུས་སོ། །དེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་སྟོན་ཟླ་ར་བའི་བཅོ་ལྔའི་བར་ནི་དབྱར་གྱི་དུས་སོ། །དེའི་བཅུ་དྲུག་ནས་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་བཅོ་ལྔའི་བར་ནི་སྟོན་གྱི་དུས་ཟླ་བ་གཉིས་སོ། །
དུས་ཚིགས་རེ་རེ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་རེ་རེ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་བྱེད་པའི་
དུས་ནི། གྲགས་ཆེ་བས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་ཧོར་ཟླ་དང་སྦྱོར་ན། ཧོར་ཟླ་དང་པོ། གསུམ་པ། ལྔ་པ། བདུན་པ། དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་མར་ངོ༌རང་ལ་ཉེ་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཡིན་པས། རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་པའི་ཉིན་སྤྱིར་བཏང་དུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱར་མི་རུང་ལ། བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ལས་བྱ་བའི་དུས་ལས་འདས་པའི་ཚེ་ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་པའི་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་དུས་སུ་བྱར་རུང་བར་གསུངས་པས་དམིགས་བསལ་ལོ། །སྤྱིར་བཏང་དུ་རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་ང་དགུ་པའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རགས་པར་བརྩིས་ནས་ཚེས་ཞག་གཅིག་ལ་ཆུ་ཚོད་ང་དགུ་ལས་མེད་ཅིང༌། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་

302 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཡིན་པས། ཚེས་ཞག་གཅིག་དང་ཉིན་ཞག་གཅིག་མགོ་མཉམ་དུ་ཚུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉིན་ཞག་གཅིག་འདས་པའི་ཚེ་ཚེས་ཞག་གཅིག་དང་ཚེས་ཞག་གཉིས་པའི་སྟེང་ནས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་སོང་ནས་ཆུ་ཚོད་ང་བརྒྱད་ལས་མ་ལུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་ཞག་ང་དགུ་འདས་པའི་ཚེ། ཚེས་ཞག་དྲུག་ཅུ་འདས་ནས་ཚེས་ཟླ་རིལ་པོ་གཉིས་འགྲོ་བས། བཅུ་བཞི་པ་རྣམས་ཉིན་ཞག་ལ་བལྟོས་པའི་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ཡང་ཚེས་ཞག་ལ་བལྟོས་པའི་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཚེས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཧོར་ཟླ་བཅུ་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ། ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤོལ་ཟླ་བྱུང་བའི་ཚེ་རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་བརྒྱད་བཅུ་རྩ་དགུ་བའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་ལ། ཧོར་ཟླ་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤོལ་ཟླ་བྱུང་བའི་ཚེ། རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་ཉེར་དགུ་པའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །ཚེས་ཞག་ནི་ཡར་ངོ་ལ་ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་དཀར་ཆ་གཅིག་འཕེལ་བའི་ཡུན་དང་མར་ངོ་ལ་དཀར་ཆ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་གཅིག་འགྲིབ་པའི་ཡུན་ལ་ཟེར་ལ། ཉིན་ཞག་ནི་ད་ནང་ནམ་ལངས་ནས་སང་ནམ་ལངས་ཀྱི་བར་རོ། །ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆུ་སྲང་དྲུག་ཅུ་འོང་ཞིང༌། ཆུ་སྲང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་དབུགས་ཁུག་པ་གཅིག་པ་དབུགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དབུགས་དྲུག་གི་ཡུན་འོང་ངོ༌། །དེས་ན་མར་ངོ་གཞན་རྣམས་དང་ཡར་ངོ་ཐམས་ཅད་བཅོ་ལྔ་པའོ། །མི་ཐུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཟླ་བ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནམ་སྟོང་ལ་གསོ་སྦྱོང་མི་འཆགས་བས་ཉེར་དགུ་ལ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཤོལ་ཟླ་ནི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་ཐུབ་པ་དང༌། མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་མི་ཐུབ་པ་བྱེད་དོ། །དུས་ཚིགས་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དུས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་མར་ངོ་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་སང་གིས་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་ཚེ་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་འདས་སོ། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ནི་ལུས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པའི་བཅོ་ལྔ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 303

ལ། དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཅིག་ནི་འདས་སོ། །ཟླ་བ་གཅིག་ནི་ལུས་སོ། །དེའི་མར་ངོ་ལ་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ནི་འདས་སོ། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་སོ། །བཅུ་གཉིས་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ། དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་འདས་ཏེ། ལྷག་མ་མ་ལུས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགུན་སྨད་དཔྱིད་སོས་ཀ་དབྱར་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་དུས་བརྗོད་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགུན་ཞེས་པ་དགུན་སྨད། དཔྱིད། སོ་ཀ་དབྱར་སྟོན་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔར་དང་འདྲའོ། །
ཤོལ་ཟླའི་དུས་བརྗོད་ཚུལ་ནི། དགུན་གྱི་དུས་སུ་ཟླ་ལྷག་བྱུང་ན་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་
གི་མར་ངོ་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་སང་གི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཤོལ་དང་བཅས་པའི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་འདས་སོ། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ནི་ལུས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པས་རུང་བ་འདྲ་ཞིང༌། དེས་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་པ་བསྒྲེས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཀྲ་ཤིས་དང༌། གནོད་པ་བྱུང་བའི་དོན་དང༌། བསྡུམ་པའི་གསོ་སྦྱོང་རྣམས་ནི་ནམ་དགོས་པའི་དུས་མ་གཏོགས་པ་ཉ་ཤི་ལ་བྱ་བའི་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་བརྗོད་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱེད་ན་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་སང་གི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་དང་པོའི་མར་གྱི་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནི་འདས་སོ། །ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ནི་ལུས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ལའང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུས་ཚིགས་དྲུག་གི་ཟླ་བ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དགུན་རྣམས་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་དགུན་སྟོད་ཅེས་པ་ནི་མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང༌། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་གང་ནའང་མི་སྣང་ངོ༌། །དེ་ཡང་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ནི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་གནམ་སྟོང་གི་བར་ཡིན་ནོ། །ར་བ་ཐ་ཆུང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེས་རིགས་པ་བསྒྲེས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིར་ལོ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐར་མའི་དབང་གིས་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ལོ་དྲི་བར། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་ཅན། །ཆུ་སྟོད་ཁྲུམས་སྨད་སྨིན་དྲུག་ཅན། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་པས་སོ། །ར་བ་ཐ་ཆུང་གི་དབང་གིས་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་

304 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཏེ། མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར། ར་བ་ཐ་ཆུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསོ་སྦྱོང་མི་ཐུབ་པ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་དབྱར་དགུན་འབྲིང་ཐུབ། སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་འབྲིང་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐར་མའི་དབང་གིས་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་དང༌། ར་བ་ཐ་ཆུང་གི་དབང་གིས་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོར་བྱས་ན་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ར་བ་ཐ་ཆུང་ལ་ཡང་སྐར་མ་ལྟར་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་མཛད་ནས། ཧོར་ཟླ་དགུ་པར་དབྱུག་བ་ཟླ་བའི་བཅོ་ལྔའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དུས་ཚིགས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་མི་ཐུབ་པ། ཕྱི་མ་གསུམ་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དུས་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དུས་ཚིགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཕྱེད་དང་པོ་གཉིས་དང་ཐ་མ་དང་གསུམ་ལ་ནི་ཞག་བཅོ་ལྔ་བཅོ་ལྔ་ཐུབ་པར་བརྩིའོ། །ཕྱེད་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞག་རེ་རེ་འཆད་ཅིང་བཅོ་ལྔ་བཅོ་ལྔ་མི་ཐུབ་པར་བཅུ་བཞི་ཐུབ་པར་བརྩི་སྟེ། དེ་དག་ནི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དུས་ཚིགས་རེ་རེ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཉིས་དང་བཞི་པ་ཐུབ་པ་གསུམ་པ་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལོ་འགོ་འཛིན་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །དབྱར་གནས་པའི་ཆོ་གདབྱར་གནས་པར་ཁས་བླང་བའི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ལ། གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱན་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི། དགག་དབྱེའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ། དབྱར་སྔ་མ་ཡིན་ན་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ། ཕྱི་མ་ཡིན་ན་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་པར་སྔར་བཞིན་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གནས་མལ་སྟོབས་པ་བསྐོ་བར་འོས་པའི་དགེ་སློང་གནས་བརྟན་གྱིས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད་དགེ་འདུན་ལ་དབྱར་གྱི་གནམ་མལ་སྟོབས་པར་སྤྲོའམ། ཞེས་དྲིས་ལ། དེས་ཀྱང་སྤྲོ་ལགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་གནས་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 305

བརྟན་གྱིས། དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྱོད་ལམ་བསྟུན་ནས་གནས་མལ་སྟོབས་པ་བསྐོ་བའི་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལས་ཐོག་མར་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་ལ་དབྱར་གྱི་གནས་མལ་སྟོབས་པར་སྤྲོ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་གནས་མལ་སྟོབས་པར་བསྐོས་ཏེ། གནས་མལ་སྟོབས་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་ལ་དབྱར་གྱི་གནས་མལ་སྟོབས་སོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བརྗོད་པ་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བྱས་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་ལ་དབྱར་གྱི་གནས་མལ་སྟོབས་པར་སྤྲོ་སྟེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་གནས་མལ་སྟོབས་པར་བསྐོ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་གནས་མལ་སྟོབས་པར་བསྐོ་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་གནས་མལ་སྟོབས་པ་བསྐོས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཅིག་གིས་གནས་མལ་སྟོབས་པར་མི་ནུས་ན་གསུམ་མན་ཆད་དུ་མ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོའོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐོས་པའི་དགེ་སློང་གིས་ཚུལ་ཤིང་སྲིད་དུ་ཁྲུ་གང་པ། ཡ་ཡོ་དང་ཁར་ཁོར་དང་ཅས་ཅུས་མེད་ཅིང༌། ཁ་དོག་ངན་པ་མིན་པ། རེག་པ་འཇམ་པ་རྣམས་སྟ་གོན་བྱས་ལ། ཙན་དན་དང་གུར་ཀུམ་ལ་སོགས་པའི་དྲིས་ལེགས་པར་བསྒོས་པ། གཟེབ་ཀྱི་པྲོག་མར་རས་དཀར་པོ་བཏིང་བས་བཀྲིས་པ་རྒན་པའི་མཐར་བཞག་ལ། རང་ཉིད་སྤྱོད་ལམ་སྔར་བཞིན་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་འགྲེང་སྟེ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ན་ཁྲིམས་སུ་བྱ་བ་ཆུ་འགོར་ཟག་པ་མི་

306 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གའདོར་བ་འདི་དང༌། མཁོ་ཞིང་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མྱུར་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་འདི་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་འདི་དང༌། ཉེ་འཁོར་གཙང་བར་བྱ་བ་འདི་དང༌། ཞིང་རྐེད་པར་མི་བཅད་པ་འདི་དང༌། སེར་བ་བྱུང་ན་བཟློག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་ཁྲིམས་སུ་བྱ་བ་ཆུ་འགོར་ཟག་པ་མི་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། སེར་བ་བྱུང་ན་བཟློག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདིས་གནས་འདིར་གནས་པར་སྤྲོ་བ་དེས་ནི་ཚུལ་ཤིང་ལོང་ཞིག །ཁྱེད་ཅག་ལས་སུས་ཀྱང་དབྱར་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འཁྲུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་གིས་འགའ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་དེས་ད་སྨྲོས་ཤིག །ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་ལ་འཁྲུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཕྱིས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་དགོངས་སོ། །ཞེས་ཁྲིམས་སུ་བྱ་བ་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་ལས་བྱེད་པ་པོས་ཚུལ་ཤིང་བླང་བ་དང༌། ཁས་བླང་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཐུགས་བསྟུན་པ་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལགས་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་དེང་ཚུལ་ཤིང་བཞེས་ཏེ། སང་ནང་པར་གནས་པར་ཁས་བླང་ངོ༌། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་ནི་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལགས་ན་ཞེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་གོང་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་པོས་དང་པོར་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཤིང་གཅིག་བླངས་ནས། གནས་བརྟན་ནས་གྲལ་གྱི་མཐའི་བར་དུ་ཚུལ་ཤིང་རིམ་པ་ལྟར་འབྲིམ་ཞིང༌། ལེན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟན་ལས་ཕྱེད་འཕགས་ཏེ་དལ་བུས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་བླང་ངོ༌། །དེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བྲིམས་ཟིན་པ་དང༌། བསྡུ་བ་ནི། མི་ཤེས་པ་རྣམས་དལ་བུས་འཇོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ། ཀུན་བསྡུས་ནས་གྲངས་ངེས་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་ཡང་འགོ་ནས་བཟླས་ཏེ་བྲིམ་ཞིང་རང་རང་གི་མཁན་སློབ་སོགས་ཀྱིས་སྔར་ལྟར་བླང་ཞིང་བསྡུ།

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 307

མཇུག་ཏུ་གནས་བརྟན་གྱིས་གཞི་བདག་གཉུག་མར་གནས་པའི་ཚུལ་ཤིང་གཅིག་ཀྱང་བླང་ངོ༌། །དེ་ནས་འབྲིམ་པ་པོས་སྔར་བཞིན་འགྲེང་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། འདི་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་དབྱར་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དགེ་སློང་འདི་སྙེད་ཀྱིས་ཚུལ་ཤིང་བཞེས་སོ། །དགེ་ཚུལ་ཡང་འདི་སྙེད་ཀྱིས་ཚུལ་ཤིང་བཞེས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པའི་འོག་ཏུ་གྲལ་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཞེས་སོ། །ཤིན་ཏུ་བཞེས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྐོས་པས་གནས་བརྟན་དང་པོའི་གནས་ཁང་གི་ལྡེ་མིག་དང་སྒོ་
ལྕགས་བཟུང་ནས་དེའི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། གནས་བརྟན། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་གེ་མོ་འདི་ནི་དབྱར་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བཞེས་ཤིག །ཅེས་ལྡེ་མིག་དང་སྒོ་ལྕགས་གཏད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གི་གྲལ་གྱི་མཐའི་བར་དུ་རང་རང་གི་གནས་ཁང་གི་ལྡེ་མིག་དང་སྒོ་ལྕགས་གཏད་དོ། །དེ་ནས་གྲལ་གྱི་དང་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ། གྲལ་གྱི་མཐའི་བར་དུ། གདན་ཆ་འདི་ལ་དབྱར་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིག །ཅེས་བྲིམས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་གྱི་མཐར་སྔར་ལྟར་འགྲེང་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་གིས་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱ། གདིང་བ་རུང་བ་མ་ཡིན་པས་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱ། གདིང་བ་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཡང་སྤྱོད་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་འདུན། སང་སྦྱིན་བདག་ཆེ་གེ་མོ་དང་ཕྱི་མ་ཞལ་ཏ་བ་ཆེ་གེ་མོ་དང༌། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཆེ་གེ་མོ་དང༌། ནད་གཡོག་ཆེ་གེ་མོས་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །
དབྱར་ཁས་བླང་བ་དངོས་གཞི་ནི། བཅུ་དྲུག་གི་ནངས་པར་གནས་སྟེང་
གཡོགས་པའི་ནང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དགུ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་དབྱར་ཁས་ལེན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་ཐུགས་གཏད་

308 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཔར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ནས། ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་ཅིང༌། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་རལ་པ་དང་གྲུམ་པ་བཅོས་པའི་སླད་དུ། སྦྱིན་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དང༌། ཞལ་ཏ་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དང༌། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བགྱི་བ་དང༌། བྲོ་གཡོགས་པ་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བགྱི་བས་དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླང་ངོ༌། །བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང༌། བདག་གི་དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། །ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་ནི། དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ། ཞེས་པ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཟླ་བ་གསུམ། ཞེས་པས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །སྦྱིན་བདག་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་འདི་དང་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བས། བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང༌། གང་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ལོ་གཅིག་ལ་དབྱར་ཁས་བླང་བའི་དུས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ངེས་བཟུང་དུ་གསུངས་པ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བཅུ་དྲུག་དང་བདུན་པའི་བཅུ་དྲུག་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བར་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཉའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་གྱིའོ། །དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཡིའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་རྒྱ་དཔེ་ལས་ཀྱང༌། ཚེས་གཅིག་ལའོ། །ཆུ་སྟོད་ཅན་གྱི་བར་མ་ཆད་པའི་འོ། །ཡང་ན་གྲོ་ཞུན་ཅན་ལས་སོ་ཞེས་སྐར་མའི་དབང་གིས་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་མཛད་ནས། ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མཚན་འདས་པའི་ཚེ། ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་རྫོགས་པས། དེ་རྫོགས་པ་དང་དུས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བྱུང་བའི་གྲོ་ཞུན་གྱི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བཅུ་དྲུག་ལ་དབྱར་སྔ་མའི་ཁས་ལེན་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལ་རྐྱེན་དབང་གིས་མ་གྲུབ་ན། ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མཚན་འདས་པ་ན། གྲོ་ཞུན་གྱི་ཟླ་བ་རྫོགས་པས་དེ་རྫོགས་པ་དང་དུས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བྱུང་བའི་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་སུ་དབྱར་ཕྱི་མའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས། གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས། །སྔ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 309

མའི་དབྱར་ནི་དེ་གཙོ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ་ཡི། ཚེས་གཅིག་ཅེས་ནི་ཕྱི་མར་གྲགས། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འཆགས་ཤིང༌། དང་པོ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་མ་ཚང་བའི་ཁས་ལེན་བྱར་མི་རུང་བས། ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་ན་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་ངེས་པར་དགོས་སོ། །
དབྱར་གྱི་མཐའི་ཞག་དྲུག་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞག་གཅིག་ནས་
བདུན་པའི་མཚན་མོ་མ་འདས་ཚུན་ཆད་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་བྱུང་ན། མཚམས་ནང་དུ་དགེ་སློང་ཆོས་དགུ་ལྡན་གྱི་དྲུང་དུ། དབྱར་བྱིན་བརླབ་པ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལས། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བགྱི་བ་ཞིག་གི་སླད་དུ། དགུང་བདུན་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང༌། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླར་མཆི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཞིང་བདག་གི་དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་གཅིག་འདས་ནས་དྲུག་མ་འདས་བར་དུ་སྡོད་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི། ཞག་བདུན། ཞེས་པ་ཞག་གཅིག །ཅེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་གཅིག་སྡོད་པས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཞག་བདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་ཀྱང་ཞག་བདུན་པའི་མཚན་མོ་མ་འདས་ཚུན་ཆད་དུ་བསྡད་དུ་རུང་ལ། དེ་འདས་ནས་སྐྱ་རེངས་བརྒྱད་པ་ཤར་གྱི་བར་ལ་བསྡད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རུང་ན་སྨན་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞག་བདུན་པའི་མཚན་མོ་འདས་ནས་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་གྱི་བར་དུ་བྱིན་རླབས་མ་ཉམས་པར་རང་ཉིད་ཟ་བའི་ཕྱིར་བཞག་ཀྱང་གསོག་འཇོག་གི་ལྟུང་བ་མི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་གཅིག་སྡོད་པས་ཞག་གཉིས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ངེས་པར་དགོས་ན། མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཞག་གཅིག་གི་བྱིན་རླབས་གསུངས་པ་དོན་

310 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གམེད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་མཚམས་ནང་དུ་ལྡོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་འོང་ཡང་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་ནས། དང་པོར་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་དང༌། རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་ན་དགེ་སློང་མ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དང༌། དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བཤགས་བྱ་དང་བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཞག་བརྒྱད་ནས་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་གནང་བ་ཐོབ་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཞག་བརྒྱད་འདས་པ་ནས་བཞི་བཅུ་འདས་ཀྱི་བར་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྡད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་ནི་དབྱར་ཕྱི་མ་ཞེས་པས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །
དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ། ཞག་བཞི་བཅུ་བྱིན་གྱིས་
བརླབ་པས་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ལས་བྱེད་པ་པོས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཞག་བཞི་བཅུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བར་སྤྲོ་འམ། ཞེས་སྤྲོ་བ་དྲིས་ནས། དེས་ཀྱང་སྤྲོ། ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་རང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་གསོལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱག་གསུམ་བྱས་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་རྒན་པའི་མཐར་ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་པ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཏེ། བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང་བདག་གི་དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་པ་ལས། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཞག་བཞི་བཅུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང༌། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླར་མཆི་བར་སྤྲོ་ན། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་པ་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་སྩལ་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་ནི་དབྱར་སྔ་མ་ཞེས་པར་དབྱར་ཕྱི་མ་ཞེས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་གོང་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 311

དང་འདྲའོ། །འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །
གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཆོ་ག་རང་གིས་མི་ཤེས་ན། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཕྱག་བྱ་བའི་
འོས་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཕྱག་གསུམ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པའི་རྗེས་ཟློས་བྱའོ། །ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དངོས་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོས། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཏེ། འདི་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང་འདིའི་དབྱར་གྱི་གནས་འདི་ལགས་པ་ལས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང༌། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླར་མཆི་བར། དགེ་འདུན་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་གསོལ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། འདི་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང་འདིའི་དབྱར་གྱི་གནས་འདི་ལགས་པ་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང༌། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླར་མཆི་བར། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་སྩོལ་ཏོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཏེ། འདི་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང་འདིའི་དབྱར་གྱི་གནས་འདི་ལགས་པ་ལས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང༌། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླར་མཆི་བར། དགེ་འདུན་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་གསོལ་ཏེ། དེའི་སླད་དུ་འདི་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང་འདིའི་དབྱར་གྱི་གནས་འདི་ལགས་པ་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང་དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླད་མཆི་བར་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་སྩོལ་ན་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་སྩོལ་བར་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུངས་ཤིག །

312 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གགང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་སྩལ་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། ། ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་ཐོབ་པས་ཀྱང་ནམ་འགྲོ་བའི་ཚེ་མཚམས་ནང་དུ་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེའི་སྔགས་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་དབྱར་སྔ་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལས། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་གྱི་བགྱི་བ་ཞིག་གི་སླད་དུ་དགུང་བཞི་བཅུ་མཚམས་ཀྱི་སླད་རོལ་དུ་མཆི་བ་དང༌། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སླར་མཆི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་ཤིང༌། བདག་གི་དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དང་ཐབས་ལེགས་བྱ། བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཆོ་ག་དངོས་ནི་འདི་ཡིན་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ནི་འདི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་སྟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞག་བཞི་བཅུ་རིང་མཐའ་ཡིན་པས། བརྒྱད་ནས་བཞི་བཅུའི་བར་ཇི་ཙམ་དགོས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་ཞག་གྲངས་སྨོས་ཏེ། སྤྲོས་པ་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱའོ། །གང་ཟག་གི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ཞག་བདུན་གྱིས་མི་འགྲུབ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞག་བརྒྱད་ནས་བཞི་བཅུ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་སྔར་བཞིན་བྱ་བར་བྱ་འདུལ་དང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་པས། དེའི་ཆོ་ག་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་ཞེས་པ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བགྱི་བ་ཞིག་གི་ཆེད་ལ་ཞེས་པ་སོགས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །སྤྱིར་སྦྱིན་པའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་གདབ། བསྐོ་བའི་ལས་ལ་སྤྲོ་བ་འདྲི། ཆད་པའི་ལས་ལ་གླེང་དྲན་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལ། འདིར་སྤྲོ་བ་འདྲི་བ་དང་གསོལ་གདབ་གཉིས་ཀ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ཡིན་པས་སྤྲོར་འདྲི་ལ། དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་སྤང་པའི་ཆ་ནས་གང་ཟག་རང་གི་དོན་ཡིན་པས་གསོལ་བ་གདབ། ཅེས་ཁ་ཅིག་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་ཆེད་ལ་གསོལ་བ་གདབ། དགེ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 313

འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་སྤྲོ་བ་འདྲི། ཞེས་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བྱའོ། །
ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་མི་དགོས་
པའམ། ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱ་བ་དེ་བསྒྲུབས་ཟིན་ནས་ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འོངས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱ་རེངས་ཤར་གྱི་བར་དུ་བསྡད་ན་དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ངོ། །དགེ་འདུན་བྱེ་བ་བསྡུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ན། གང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཞག་གྲངས་བདུན་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་བྱ་བ་དེ་འབད་པས་བསྒྲུབས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལས་འདས་ནས་བྱ་བ་དེ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་འདས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དགེ་འདུན་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཚེ་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་སྔ་ཕྱི་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་དང༌། ཐ་ཆུང་གི་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཉིན་མོ་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་འདི་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་ཏེ་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་གནས་མི་གཏོང་ན་དབྱར་ཁས་བླངས་པའི་ཕན་ཡོན་འཐོབ་ཅིང་འཆགས་པར་གསུངས་པས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་སྔར་བཞིན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་འོང་ཡང་དགོས་མེད་དུ་རང་དགར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཉེས་བྱས། རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་མཐའ་འདས་ན་ནི་དངོས་གཞིའི་ཉེས་བྱས་ལྕི་བ་སྐྱེད་དོ། །
དགག་དབྱེ་ཆོ་གདགག་དབྱེ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ནི། དབྱར་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་
པོའི་ཉའམ། སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉའི་སྔ་རོལ་དགག་དབྱེ་ལ་ཞག་བཅུའམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་དམ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཙམ་ལས་མེད་པ་ཕྱིན་ཆད་དུ་འཁོན་ཡོད་ན་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་བ་དན་སོགས་ཀྱི་བརྒྱན་པ་དང་མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་གཟུགས་གསོ་བ་དང་བྱི་དོར་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང༌། བཅུ་བཞིའི་མཚན་མོ་ཆོས་བཤད་ཉན་བྱས་ཏེ་ཉའི་

314 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཉིན་པར་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན་ཕྱག་ཐིང་པོ་གསུམ་བྱས་ལ། ཐམས་ཅད་འགྲེང་སྟེ་འདུད་པ་དང་བཅས་པས། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པ་མཛད་པར་ཞུ། ཞེས་བཟོད་པ་གསོལ། དེ་ནས་གནས་བརྟན་ལས་བྱེད་པ་པོས་ཆོས་བསྒྲགས་ཀྱི་མདོ་གདོན་པ་ཡན་ཆད་གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་བཞིན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་བཤགས་བྱས་ལ་དགེ་ཚུལ་རྣམས་བཀར་ཏེ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་མཚམས་ནང་ན་གནས་པ། ན་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས། དགེ་སློང་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་འདུ་མ་ནུས་པས། དགག་དབྱེ་ལ་འདུན་པ་དང་དགག་དབྱེ་ཅིག་ཅར་དུ་འབུལ་བའི་སྔགས་ནི། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་ཆོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་ལོ། །མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱིས་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་དོ། །འདུན་པ་དང་དགག་དབྱེ་ཡང་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བཟླས། ཐབས་ལེགས་བྱ། ལེན་པ་པོས་དགེ་འདུན་ལ་བརྗོད་པའི་སྔགས་ནི་འགྲེང་སྟེ་འདུད་པ་དང་བཅས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། གནས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། གནས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་དགེ་སློང་བྲོ་འཚལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་བྲོ་ཚབས་ཆེ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་དགེ་འདུན་ཆོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་ལོ། །མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱིས་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་དོ། །འདུན་པ་དང་དགག་དབྱེ་ཡང་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་ལན་ཅིག་བཟླས། འདིར་གང་ཟག་ལ་བརྗོད་ན་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་དོ། །

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 315

ནད་པ་མ་ཡིན་པ་དབང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགག་དབྱེ་འབུལ་བའི་ཆོ་ག་ནི།
ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱིས་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་དོ། །དེ་རྣམས་ལ་དགག་དབྱེ་ཡང་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་སོགས་བྱའོ། །དགག་དབྱེ་ཕུལ་བའི་དགོས་པ་ནི། གསོ་སྦྱོང་ལ་ཡོངས་དག་ཕུལ་བ་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་ལྟུང་མཐུན་གྱི་བྱིན་རླབས་དང་གནས་ཀྱི་བློ་མཐུན་བྱའོ། །
དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། ལས་བྱེད་པ་པོས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད་
དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་སྤྲོའམ། ཞེས་དྲི་ཞིང་དེས་ཀྱང་སྤྲོ་ལགས། ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྱོད་ལམ་བསྟུན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྐོ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བྱས་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་བར་སྤྲོ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐོས་ཏེ། དགེ་སློང་དགག་དབྱེ་བགྱིད་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བརྗོད་པ་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། བྱས་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་པར་སྤྲོ་སྟེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་པར་བསྐོ་ན། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་པར་བསྐོ་བར་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་

316 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་པར་བསྐོས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་བརྗོད། དེའི་རྗེས་ལ། དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བྱས་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དེང་དགེ་འདུན་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །ཞེས་བརྗོད། དེ་ནས་བསྐོས་པའི་དགེ་སློང་གིས་རྩ་དུར་བ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འབྲིམས། གྲལ་ལ་གནས་པས་རང་རང་གི་ཆངས་པ་གཉིས་བྱས་ལ། བསྣོལ་ཏེ་བཅིངས་ནས་རྩེ་མོ་གཅིག་དང་རྩ་བ་གཅིག་ཡུལ་ལ་བསྟན། གཅིག་རང་ལ་བསྟན་ཏེ། གཉིས་ཀས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་བ་སྡོག་པས་མནན། རྩེ་མོ་རང་རང་གི་ལག་པས་བཟུང་ནས། གསུམ་མན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐོས་པའི་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ། དགག་དབྱེ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་ཙོག་པུར་འདུག་ལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་དགག་དབྱེ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ན། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་པ་བདག་ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱིས་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིད་ཀྱིས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་གདམས་སུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་རྗེས་སུ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེ་བའི་སླད་དུ། བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ལྟུང་བ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ན་ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་སླར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། ལན་གསུམ་བརྗོད་པས། ནད་པ་ངལ་བ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ན་ལན་གཉིས་དང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོན་མི་ཁེགས་ན་ལན་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐོས་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 317

པས་རང་རང་གི་དགག་བྱེད་ནི། བསྐོས་པའི་ཟླ་བོ་ཡོད་ན་དེའི་མདུན་དུ་བྱ་ཞིང༌། མེད་ན་གྲལ་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་གང་ཡང་རུང་བའི་མདུན་དུ་བྱའོ། །དེ་ནས་རྩའི་ཆུན་པོ་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་བགྲངས་ནས་འདུད་པ་དང་བཅས་པར་སྔར་བཞིན་འགྲེང༌། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། འདི་ལྟར་གནས་འདི་ན་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་སློང་འདི་སྙེད་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་མཛད་ལགས་སོ། །ཞེས་གོ་བར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གྲལ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ། །ཤིན་ཏུ་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐོས་པས་རང་གི་རྫས་ཁབ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ་རྒན་རིམ་གྱི་མདུན་དུ་འདུག་ལ། བཙུན་པ་རྫས་འདི་ལྟ་བུས། དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བགྱིར་རུང་ངམ། ཞེས་བརྗོད་པའི་འོག་ཏུ་གྲལ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་རུང་ངོ། །ཤིན་ཏུ་རུང་ངོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྐོས་པས་དབྱར་གྱི་རྙེད་པ་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། དགེ་ཚུལ་རྣམས་བོས་ཏེ་དགག་དབྱེ་སྔར་བཞིན་བྱེད་དུ་གཞུག་ཅིང༌། དེ་དག་གིས་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་སྔར་བཞིན་གོ་བར་བྱས་ནས། དགེ་ཚུལ་གྱི་རྙེད་པ་རྣམས་བསྡུས་ཏེ། སྔ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བགོ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྔོ་བ་དང་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བགྱིའོ། །
དེ་དག་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོ་ག་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
འཐབ་ཀྲོལ་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ནམ། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གིས། དབྱར་ནང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང༌། དབྱར་ཁས་བླངས་ནས་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་ཡན་ཆད་ཐལ་བར་གྱུར་ན། ཉ་ཤི་གཅིག་དང་བསྟུན་ནས་སྔར་བཞིན་དགག་དབྱེ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཡུལ་འཁྲུག་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གནས་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། རང་གི་མིག་སྔའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་འོས་པ་ལ། ཚོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེས་ཕན་ཚུན་གོ་བར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ག་ནི་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་

318 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གདབྱེ་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཡང་དགག་དབྱེ་ལགས་ན། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བདག་ལ། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱིས། དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཚོགས་པའི་དགག་དབྱེ་བགྱིད་ཀྱིས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་གདམས་སུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་རྗེས་སུ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐུགས་བརྩེ་བའི་སླད་དུ། བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ལྟུང་བ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ན། ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་སླར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བཟླས། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །འདི་བྱ་བའི་དུས་ནི་གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་དང་བསྟུན་མི་དགོས་སོ། །ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་དུ་སོང་བའི་ཚེ། དེ་ན་གནས་པ་རྣམས་དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་འཆགས་ཤིང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལ་གནས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་
སྤང་པའི་ཕྱིར། མ་མཐའ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཚུན་ཆད་དུ་ལྗོངས་རྒྱུར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཕྱོགས་ཀུན་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའམ། ཞེ་འགྲས་པ་ཡོད་ན་ནི་མ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ལྟུང་བ་མེད་ལ། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ལམ་གྲོགས་རྙེད་བཞིན་དུ་མི་འགྲོ་ན་ནི་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་དོ། །བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་པར་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ལམ་གྲོགས་མ་རྙེད་པར་བཅུ་བདུན་གྱི་ཉིན་པར་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ལམ་གྲོགས་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཆོམ་རྐུན་དང་དགྲ་བོ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ཡོད་པར་དོགས་པ་དང༌། དངོས་སུ་ཡོང་བའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་ལྗོངས་རྒྱུར་ཕྱིན་ན་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །
ལྗོངས་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གློ་བུར་བས་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། སང་འགྲོ་བའི་ཚེ།
བླ་མ་ལ་ཞུས་ཏེ། གནང་བ་ཐོབ་པར་བྱས་ཤིང༌། རང་གི་གནས་སུ་ཆག་ཆག་ལ་སོགས་པ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 319

བྱས་ཏེ། འདུ་འཛིའི་གཏམ་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྤངས་ནས། ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་གྱིས་སམ། འཕགས་པའི་མི་སྨྲ་བས་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཆུ་བཅུས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་བདག་པོའི་ཕྱིར་དང༌། ཆུ་ལྷའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚེ་ཚིགས་བཅད་དང༌། ངལ་གསོ་བའི་གནས་ནས་འགྲོ་བའི་ཚེ་ཚིགས་བཅད་གདོན་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྡུད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་གཅོད། །དབུལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཅོད། ། སྤྱོད་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བཀའ་ནས་འབྱུང་བའི་སྦྱིན་པའི་ཚིགས་བཅད་གདོན་པར་བྱའོ། །ཞག་ཏུ་བསྡད་པའི་གནས་སུ་ནི། དགོང་ཀ་དང་ནངས་པར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་གདོན་པར་བྱའོ། །
དགག་དབྱེ་བྱས་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་ཞག་ཐ་མའི་མཚན་མོ་འདས་པའི་དུས་
དབྱར་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་གནམ་སྟོད་དང་ཐ་ཆུང་གི་ཉེར་དགུ་ལ་རས་ཆེན་སྦེད་པ་ལ་རས་ཆེན་གཏོད་པར་གསུངས་པས། དེ་བསྐོ་བའི་སྔགས་ནི། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་སྤྲོ་འམ། ཞེས་དྲིས་ལ། སྤྲོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་ལས་བྱེད་པ་པོས། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། །དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་སྦྲོ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་བསྐོ་བར་བགྱི་སྟེ། དགེ་སློང་མིང་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་དོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། ། བརྗོད་པ་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་སྤྲོ་སྟེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི། ཞེས་

320 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གབགྱི་བ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་བསྐོ་ན་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་བསྐོ་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སྦེད་པར་བསྐོས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུངས་པས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཁྱད་པར་སྔ་ཕྱི་གང་ལ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་དུས་ཕྱིན་ཆད་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་ལྔའི་བར་དུ་རས་ཆེན་མེད་ན་འཚོལ་ཞིང༌། དེའི་བར་ནི་རྙེད་པའི་དུས་དང༌། སྦེད་བ་ལ་གཏད་པ་ཡོད་ན་འགྱེད་པ་བསྐོ་བའི་སྔགས་ནི། རས་ཆེན་སྦེད་པ། ཞེས་པ་རས་ཆེན་འགྱེད་པ་ཞེས་པས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །
རྫས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ལ། ཡུལ་ནི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྨྲ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ་སྦོ་པ་སྦྱོད་པ་སོགས་ས་གཞན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དང་ཆོས་དགུ་ལྡན་ནོ། །སྔ་ཕྱི་རྣམས་སུ་དགེ་སློང་ཆོས་དགུ་ལྡན་ཞེས་པ་ཡང་འདིས་གོ་བར་བྱའོ། །དབྱར་གྱི་གནས་མལ་སྟོབས་པ་བསྐོ་བ་སོགས། བསྐོ་བའི་ལས་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་དགུའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ་སྟེ། འདུན་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་དང༌། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། སྤྲོ་བ་དྲིས་དུས་སྤྲོ་བར་ཁས་བླངས་པ། སྔར་བསྐོས་པ་དང་འབྲེལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ། རང་རང་གི་གཞི་ལེགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གསང་སྟེ་སྟོན་པ་ལ་ལྐོག་ཏུ་བར་ཆད་དྲི་བ་དང་རྟོག་པ་ལ་མཁས་ཤིང་ནང་དུ་འོང་བ་ཞུ་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟེན་ནི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ཤེས་པ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ། མཚན་མཐུན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 321

གནས་པ་དང་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་གཉིས་བསྣན་ནས་ཆོས་བདུན་ལྡན་ཞེས་གསུང་ངོ། །གང་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་དངོས་པོ་སྣམ་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་པོ་དངོས་ནི། རྒྱུ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་ཚད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དྲས་ཤིང་དྲུབས་པའི་ཆེ་ཚད་ནི། སྲིད་དུ་ཁྲུ་ལྔ་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་ཡིན་ལ། ཐ་ཚད་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་ལྔ་དང་ཕྱེད་དང་གསུམ། འབྲིང་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མ་དྲས་པའི་སྟོད་གཡོགས་ཆེ་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས། ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ། ཆུང་ཚད་ནི་ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང༌། སྲིད་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་ལྔ་ནས་ཆེ་ཚད་དུ་མ་ལོངས་པའི་བར་རོ། །ཤམ་ཐབས་ཆེ་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་ཁྲུ་བདུན་ཞེང་དུ་ཁྲུ་དོ་བའོ། །ཆུང་ཚད་ནི་རྒྱབ་ནས་གཡོགས་པའི་ཚེ་པུས་མོ་གཉིས་དང་ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ཆུབ་པར་ཁེབས་པ་ཆུང་ཚད་ཀྱི་མ་མཐའ་ཡིན་པས། དེ་ཕན་ཆད་ནས་ཆེ་ཚད་དུ་མ་ལོངས་པའི་བར་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མ་དྲས་པའི་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་གཉིས་ལ་འབྲིང་ཚད་ནི་མེད་དོ། །
གོས་བྱིན་གྱི་བརླབ་ཚུལ།
བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་སྤྱོད་ལམ་དང་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་མཆིལ་ལྷམ་ཕུད། ཡུལ་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་བསླབ་པ་རྒན་པ་སོགས་ཡིན་ན་ཕྱག་གསུམ་བྱས་ལ། སྣམ་སྦྱར་བྱིན་རླབས་སོགས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་ཞུས་ནས། གཉིས་ཀ་འགྲེང༌། གང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀས་ལག་པས་བཟུང་སྟེ། སྣམ་སྦྱར་སོགས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ། མཁན་པོ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་བགྱིས་ལགས་པ། རུང་བ་སྤྱད་པར་འོས་པ་འདི་ཆོས་གོས་སྣམ་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་བླ་གོས་དང༌། མཐང་གོས་དང༌། ཤམ་ཐབས་དང༌། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་དང༌། རྔུལ་གཟན་དང༌། རྔུལ་གཟན་གྱི་གཟན་དང་གདོང་ཕྱིས་དང༌། རྣག་གཟན་དང༌།

322 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གགཡན་པ་དགབ་པ་དང༌། སྐྲ་བཟེད་དང༌། གདིང་པ་དང༌། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་རྣམས་ལ་ཡང༌། སྣམ་སྦྱར་ཞེས་པ་མིང་བརྗེ་པ་མ་གཏོགས་ཆོ་ག་སྔར་བཞིན་ནོ།
སྣམ་སྦྱར་དངོས་མེད་ན་སྣམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱུར་དམིགས་ཤིང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ལ། བཙུན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་འདི་སྣམ་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །འཚལ་ན་སྣམ་ཕྲན་དགུ་པ་ལ་སོགས་པར་བགྱི་སྟེ། གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པར་བགྱིའོ། །བར་ཆད་མི་འབྱུང་ན་བཀྲུའོ། །བརྐྱང་ངོ། །དྲའོ། །སྡེབ་བོ། །ཟུང་གདབ་བོ། །དྲུབ་བོ། །ཁ་བསྒྱུར་རོ། །ཡང་ན་འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་སུ་གླན་ནོ། །རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བགྱི་སྟེ། ཆོས་གོས་འདི་ནི་རུང་བ་སྤྱད་པར་འོས་པའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །བླ་གོས་ལ་སྣམ་ཕྲན་བདུན་པར་བགྱི་སྟེ། གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་དང༌། མཐང་གོས་ལ་སྣམ་ཕྲན་ལྔ་པར་བགྱི་སྟེ། གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔར་དང་འདྲའོ། །འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་རེ་རེ་བར་ངེས་པས་སྔ་མའི་བྱིན་རླབས་མ་ཕྱུང་བར། ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་སོགས་མི་འཆགས་སོ། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། སྣམ་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ལྷག་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་སྤྱོད་ལམ་སོགས་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་འདི་དང་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ག་ནི་བཙུན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་གོས་ལྷག་པ་རུང་བ་མ་བགྱིས་པ་རུང་བ་བགྱི་བར་འོས་པ་འདི། མཁན་པོའི་ལགས་པར་རུང་བར་བགྱིའོ། །མཁན་པོ་ལ་ཡིད་བརྟན་ཏེ་བཅང་བར་བགྱིའོ། །རྐྱེན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དང་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཡང་མཁན་པོ། ཞེས་པ་མིང་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་གོང་དང་འདྲའོ། །གང་མིང་བརྗོད་པའི་དགེ་སློང་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་ཆོ་ག་མི་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་དབྱིབས་མི་རུང་བ་ཟླུམ་པོ་ཕྱམ་ཚལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འཆགས་ཞེས་གསུང་ངོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 323

པའི་དངོས་པོ་ནི། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ཟོང་གོས་སུ་ངེས་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ། ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ། ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ་སོགས་བཟུང་སྟེ། ཆོ་ག་ནི་བཙུན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། གོས་འདི་བདག་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དང་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །འདི་ནི་དཀར་པོ་དང༌། ཁ་ཚར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བྱིན་རླབས་འཆགས་སོ། །འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཕྲན་ཚེགས་ནི། ཞྭ་དང་སྐ་རགས་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་ཁྲུ་གང་དུ་ལོངས་པ་རྣམས། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་གོས་འདི་ཞྭར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་འདིས་རིགས་བསྒྲེས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྲུ་གང་དུ་མ་ལོངས་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མིང་དུ་ལན་ཅིག་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང༌། ཞེན་པ་མེད་པར་བཅད་དོ། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གདོང་ཕྱིས་ལ་སོགས་པ་ཁྲུར་མ་ལོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་བཅང་ངོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཕྲན་ཚེགས་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་འཆང་བའི་ཁྲུ་གང་དུ་མ་ལོངས་པའི་གོས། ཟོང་གོས་སུ་ངེས་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་རྣམས་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱིས་བརྟག་པ་བྱས་ལ་བཅང་ངོ་། །བསམ་པ་ནི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་རང་གི་དང༌། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་གཞན་གྱི་དང༌། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་བློས་བཅང་ངོ༌། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་འཆང་བར་གནང་བའི་གང་ཟག་ནི། སྐྱིད་དེ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། ཐོབ་པ་ཉུང་བ་དང༌། ཡུལ་ངན་པ་ན་གནས་པ་དང༌། ཤིག་དང་སྲོ་མ་མང་བ་དང༌། རྡུལ་དང་དྲི་མ་མང་བ་དང༌། ལྷ་ལས་ཚེ་འཕོས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་དག་གི་གཉེན་པོས་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་འཆང་བ་རྣམས་ལའོ། །དབྱིབས་མི་རུང་བ་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དང༌། པར་ཏམ་ཁྲ་འོ་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བ་རྣམས་ནི། སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་བློས་ཡིད་བརྟན་བྱས་ཏེ་བཅང་ངོ། །

324 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གལྟུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཚུལ།
ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི། གཉིས་ག་འགྲེང༌། གཉིས་ཀས་ལག་པ་
གཡོན་པའི་མཐིལ་དུ་བཞག་ནས་ཁ་བཀབ་ལ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ལྷུང་བཟེད་ཟས་ལ་སྤྱད་པར་འོས་པ་དྲང་སྲོང་གི་སྣོད་འདི་བསླང་བའི་སྣོད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། བྱིན་རླབས་དབྱུང་པ་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ན་གཉིས་ཀས་ལག་པས་སྟེང་གཡོགས་པ་དང༌། མཐིལ་དུ་བཞགས་པ་བཏོང་ལ་ལག་པ་ཡ་རེས་ཁ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱའོ། །ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་རིན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་བཅང་དགོས་པའི་ཚེ། སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་པས་བྱིན་པ་ཡིན་ན། རིན་པོ་ཆེ་འདི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་ཡང༌། འདི་བསྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་རུང་བས། དེའི་ཆེད་དུ་བཅང་ཞིང་སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཡིན་ནོ། །སྙམ་པས་བཅང་བ་ནི་སྦྱིན་བདག་བདག་པོ་ཉིད་དུ་མོས་སུ་གཞུག་པའི་རུང་བའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ངོ་བོ་ལ་མི་རུང་བ་དང༌། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོ་བྱད་རུང་བའི་དམིགས་རྣམ་སྔར་ལྟར་དྲན་པར་བྱས་ནས་རང་གི་གོས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱིམ་པ་ཞིག་ལ། དེའི་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་བློས་བཅང་པ་ནི། ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་བདག་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པའི་རུང་བའོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ཆོ་ག་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བློའི་དམིགས་རྣམ་གོང་ལྟར་སྔོན་དུ་དྲན་པ་བྱས་ནས། རང་དང་ཡུལ་དགེ་སློང་གཉིས་ཀ་འགྲེང་པའི་མདུན་གྱི་ས་གཞི་ལ་དངོས་སུ་མི་བསྐོ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པས་གོ་བ་ལེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་ལ། གཉི་གའི་ལག་པ་མདུན་གྱི་བར་སྣང་ལ་ཕྱིར་ཁ་ཕུབ་སྟེ། བཙུན་པར་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དངོས་པོ་རུང་བ་མ་ལགས་པ་འདི་རྙེད་དེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་པས་དངོས་པོ་རུང་བ་མ་ལགས་པ་འདི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པོ། །དངོས་པོ་རུང་བ་མ་ལགས་པ་འདིས་དངོས་པོ་རུང་བ་བསྒྲུབ་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །རྒྱ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 325

ཆེར་འགྲེལ་ལས། རུང་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རེག་ན་ལྟུང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་རུང་བ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་རེག་ཏུ་རུང་བར་མངོན་ནོ། །
ཆོས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཇི་ཙམ་དགོས་པ་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་ལྷག་
པ་ལ་འདིའི་བྱིན་རླབས་མི་འཆགས་པར་གསུངས་པས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་འདྲའོ། །བྱིན་རླབས་དབྱུང་བ་ལ་དབྱུང་བའི་དངོས་པོ་སྣམ་སྦྱར་སོགས་དངོས་སུ་བཟུང་བས་ཆོག་པར་ཡོད་ན་གཉིས་ཀས་བཟུང་ཞིང༌། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ལ་སོགས་པར་ལུས་ཏེ་དངོས་སུ་མེད་ན་དེའི་བྱིན་རླབས་དབྱུང་སྙམ་པ་བྱས་ལ། གཉིས་ཀ་འགྲེང་པ་སོགས་སྤྱོད་ལམ་སྔར་བཞིན་བྱས་ཏེ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་བགྱིས་ལེགས་པ་རུང་བ་སྤྱད་པར་འོས་པ་འདི་ཆོས་གོས་སྣམ་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོ་དེ་སླར་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རླབས་དབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོ་ག་འདིས་ཇི་ལྟར་རིག་པ་བསྒྲེས་ལ་བྱའོ། །བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ལ། གང་ལས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་མེད་པའི་ཚེ་རང་གིས་དངོས་པོ་བཟུང་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་འཆགས་ལ། གང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དགོས་ཤིང༌། དབྱུང་བ་ལ་ནི་ཡུལ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང༌། རང་གིས་དབྱུང་བའི་ཆོ་ག་བྱས་པས་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །
མེ་རེག་གི་དུས་དྲན་སོགས་བྱ་ཚུལ།
ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་མེ་ལ་རེག་པ་དང་རེག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚེ་དུས་དྲན་བྱ་བ་
ནི། བྱ་བ་དེ་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྐབས་སུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མཁན་པོའམ་སློབ་དཔོན་ནམ། དཀོན་མཆོག་དང་རང་ལ་སོགས་པ་གང་གི་ཡིན་པ་དེའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་དུ་མེ་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཞུག་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་

326 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཀྱིས་གནང་བས། བྱ་བ་འདིའི་རྒྱུན་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །སྙམ་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟག་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་པ་ལ་ཡང་འདིའི་རིགས་པས་ཇི་ལྟར་རིག་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཆེད་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྡན་ལ་ནི་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བཅོལ་བས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མེ་དང་སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས་དང་སྐུ་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཡང་རུང་བ་དང༌། དུང་ལ་སོགས་པ་རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་དང༌། རལ་གྲི་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་གང་ཡང་རུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྨོས་པ་རྣམས་ལ་རེག་ན་དུས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཆོ་ག་བཙན་པོ་ཁྱད་དུ་བསད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་ནི་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ། དུས་དྲན་པར་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རེག་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །མཆོད་རྫས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དཔེར་ན་མྱོས་པར་འགྱུར་པའི་བཏུང་བ་འཐུང་བའམ་དུས་མ་ཡིན་པར་དུས་རུང་གི་ཟས་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་དུས་དྲན་མི་འཆགས་ཏེ། བྱ་བ་དེ་ཉིད་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རུང་ཁང་གི་ཆོ་ག་ལ་གང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་ཕོ་བྲང་མ་ཡིན་
པ་སྒོ་ཁང་སོགས་ཀུན་ལ་མཁོ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་གླང་པོ་ཆེའི་ར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཙོག་པ་དང༌། ཟས་ཆུད་འཛའ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ། དགེ་སློང་རང་ངམ་རང་དང་འདྲས་བས་གནས་སྐབས་དབང་བྱར་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞིའོ། །རུང་ཁང་བྱ་བའི་དུས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོ་གའི་དུས་ལས་རུང་ཁང་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ཁྱད་པར་ལ། རྡོ་བཏེག་པའི་མཐལ་ལས་བྱུང་བ་ནི། གནས་བརྩིག་པའི་ཐོག་མར་སོ་ཕག་ལ་སོགས་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 327

པའི་བཅལ་དང་པོར་འགྲེམས་པའི་དུས་སུ། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་འབའ་ཞིག་གམ་གྲོགས་དགེ་སློང་གཞན་དང་བཅས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དང་པོར་འཇོག་པའི་རྡོ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་འཇོག་པའི་ས་གཞི་དེ་ཉིད་དུ་བཞག་སྟེ། ལག་པས་རེག་ནས། གཞི་འདི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ངག་ཏུ་ཡང་གཞི་འདི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། སེམས་བསྡུས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ནི། དང་པོར་སོ་ཕག་ལ་སོགས་པའི་བཅལ་བཀྲམ་པའི་རྗེས་ཕན་ཆད་མཁར་ལན་རྫོགས་པར་མ་ཟིན་ཅིང་འཕྲོ་དང་བཅས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དུས་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་གཞི་འདི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བར་སེམས་བསྡུས་ཤིག །ཅེས་ཅིག་ཅར་བརྗོད་དོ། །
ལས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ནི། གནས་རྫོགས་པར་ཟིན་ཅིང་རང་གནས་དེར་
སླེབ་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་སྐྱ་རེངས་འཆར་ག་ནས་ཤར་བའི་བར་དུ། གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་དུ་དགེ་སློང་གནས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ནི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས། དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བ་བཞི་ཡན་ཆད་ཀྱིས། སྔར་གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་རླབས་དང་གནས་ཀྱི་བློ་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཚིག་ལས། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་ལ་ཞེས་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་སུ་བཞེད་ནི། ཞེས་པ་སོགས་རིམ་པ་ལྟར་འདོན་པ་སྤོ་བ་མ་གཏོགས། གཞན་རྣམས་གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་ལྟར་བརྗོད་ནས་ལྟུང་མཐུན་བྱིན་རླབས་དང་གནས་ཀྱི་བློ་མཐུན་བྱས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཞིག་གིས་རུང་ཁང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ལ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལས། ཐོག་མར་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བཞེད་

328 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བགྱིའོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བརྗོད་པ་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏང་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་པའི་ཁང་པར་བཞེད་དེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བགྱི་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བགྱི་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས། གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ། བགྱིས་པའམ། ལགས་པ་ནང་མཚམས་དང་ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི། དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བགྱིས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུངས་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏེ། ཞེས་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གང་ཡིན་བློས་བརྟགས་ནས་གཅིག་བརྗོད་པ་ལྟར་བཞིན་བྱའོ། །གནས་གྱི་བློ་མཐུན་གྱི་ཆོ་ག་དང༌། རུང་ཁང་དངོས་གཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཉིས་སོ་སོར་དམིགས་ཕྱེད་པར་བྱས་ལ་མ་ནོར་བར་བྱའོ། །
འཕྲལ་ལ་བྱུང་བའི་གནས་ཀྱི་རུང་ཁང་ནི་རང་ཉིད་གནས་དེར་སླེབས་པའི་སྔ་
རོལ་གྱི་སྐྱ་རེངས་དང་པོར་འཆར་དུས། གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་དུ། དགེ་སློང་གཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པའི་གཞི་ཡིན་ན། གནས་དེར་དགེ་སློང་ཇི་སྙེད་ཕྱིན་པ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 329

དེ་སྙེད་ཀྱིས་སླེབ་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ། ཆུ་ཚགས་ཀྱིས་ཆུ་བཙག་པ་དང༌། གནས་ཁང་བསྐོ་བ་དང༌། འདུག་པའི་ཕྱིར་སྟན་ཤོམ་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་ཚུན་ཆད་དུ་ཀུན་གྱིས་འདུག་སྟེ། གཞི་འདི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་ཚིག་མཐུན་པར་ཅིག་ཅར་བརྗོད་དེ་བྱིན་གྱི་བརླབ་བོ། །འདི་ནི་དང་པོར་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་ཚུན་ཆད་དུ་དགེ་སློང་གཅིག་ལས་མེད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པས་ཆོ་ག་ལ། བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོང་ན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བརྗོད་དགོས་སོ། །རུང་ཁང་གི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་འདུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་བྱའོ། །ཕྱིན་པ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ཆུ་བཙག་པ་སོགས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ནི་ཆོ་ག་འདི་མི་རུང་བས། སྔར་བཞིན་ལས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། ། རུང་ཁང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་ངོ། །མཚམས་དེའི་ནང་གི་གནས་ཁང་རྣམས་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲེལ་ཞིང༌། བར་དུ་མཚམས་གཞན་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། དང་པོར་བློས་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་གཅིག་རུང་ཁང་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཁང་བར་འགྱུར་རོ། །ཁང་པ་ཐོག་དུ་མ་བརྩེགས་པ་ལ་ནི། ཡང་ཐོག་སྟེང་མའི་བར། མཐོངས་ཁ་ལ་སོགས་པའི་བུ་ག་ནམ་མཁའ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་ལ་ནི། གནས་གཅིག་རུང་ཁང་དུ་བསྒྲུབ་པས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རུང་ཁང་དུ་འགྱུར་ལ། འོག་ཁང་དུ་དགེ་སློང་ད་ལྟ་གནས་པར་གྱུར་ན་འོག་ཁང་ཉིད་དུ་རུང་ཁང་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་བྱའོ། །དགེ་སློང་ངམ་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་སུ་ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཞག་ཏུ་གནས་ཤིང་དེ་འཇུག་ལྡོག་ལ་དབང་ཆེ་བའི་གཞི་ལ་ནི་ཁྱིམ་པ་དེ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རུང་ཁང་གི་ཆོ་ག་གཞན་མི་དགོས་སོ། །དགེ་ཚུལ་ནི་དགེ་སློང་གི་འཁོར་ཡིན་པས་ཁྱིམ་པ་གནས་པ་དང་མི་མཚུངས་སོ། །
ཁྱིམ་པའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་ད་ལྟ་ཁྱིམ་པ་དངོས་སུ་མི་གནས་ཀྱང་དེའི་རྫས་མ་བཏོན་པའི་གཞི་ལ་ཡང་རུང་ཁང་གི་ཆོ་ག་མི་དགོས་སོ། །རུང་ཁང་སྔ་མ་གཞི་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཚེ། ཤེས་པ་ཆུང་ངུས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི། གང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས། བདག་ནི་བསླབ་པ་རྣམས་ལ་མི་གུས་པ་མ་ལགས་

330 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གསོ། །ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་མཁྱེན་པ་དང་གཟིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་གིས། རུང་བའི་ཁང་པ་དང་ཟས་ཀྱི་ཁང་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་མཁྱེན་ཅིང་བཟོད་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་བདག་གི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་གོ །དེ་བདག་གི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །
དུས་རུང་གི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་གང་ཡང་རུང་བ། དེ་རིང་འདི་ལས་མི་ཟའོ་
སྙམ་དུ་བློས་ངེས་པར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པས་ཟས་སྤངས་པའི་དགེ་སློང་གིས། དེའི་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་དུས་རུང་གི་ཟས་རྙེད་ཅིང་ཟ་བར་འདོད་ན་ལྷག་པོར་བྱ་བར་གསུངས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། ལག་པ་གཉིས་བཀྲུས་ཏེ་གང་ཟ་བར་འདོད་པའི་ཟས་དེ་ཉིད་བྱིན་ལེན་བྱས་ལ། འོས་པའི་དགེ་སློང་ཟས་ཟོས་ཟིན་ཅིང་མ་སྤངས་པ་སྤྱོད་ལམ་ལས་མ་ཉམས་པའམ། སྤངས་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་ལས་མ་ཉམས་པའི་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ། མཚམས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འཚལ་མ་འཚལ་ལགས་ཤིང་སྤངས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་མཐར་ཐུག་པར་བགྱིས་པ་ལས། བཅའ་བ་དང་བཟའ་བ་རྙེད་ཅིང་འཚལ་བར་འཚལ་ན། ལྷག་པོར་བགྱིས་ཏེ་བདག་ལ་སྩལ་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་དེས་ལག་ཏུ་བླངས་ཏེ། ཟས་མ་སྤངས་པས་ནི། ཁམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཟོས་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་གྱུར་གྱིས་བཞུད་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་ལ་གཏད་ཅིང༌། སྤངས་པ་ནི། མི་ཟ་བར་དེ་སྐད་བརྗོད་ཅིང༌། གཏད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་བདེར་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །བཟའ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཡང་རུང་བ་སྤང་པས་ནི། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་གང་ཟ་ཡང་ལྷག་པོར་བྱ་དགོས་ལ། བཅའ་བ་ཙམ་སྤངས་པས་ནི། བཅའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཟའ་བ་ལ་ལྷག་པོར་བྱ་མི་དགོས་སོ། །བཅའ་བ་དང་བཟའ་བ་ལས་གཞན་པའི་སོར་མོ་ལྔ་མངོན་པའི་སྐྱོ་མའི་ཐུག་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་གི་བཏུང་བ་ཐམས་ཅད་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སྤངས་ཟ་དང་ཡང་ཡང་ཟ་བ་མེད་དོ། །

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 331

དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་བའི་ཚུལ།
རུང་ཁང་དང་པོ་དང༌། ཁང་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩིག་པ་ལ། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་
དགོས་པས་དེ་བསྐོ་བའི་སྔགས་ནི། ལས་བྱེད་པ་པོས་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད་ལག་གི་བླར་སྤྲོའམ། ཞེས་དྲིས་པ་ན། དེས་ཀྱང་སྤྲོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་སྤྲོ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་བསྐོ་བར་བགྱི་སྟེ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་བགྱིད་པའོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་སྤྲོ་སྟེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་བསྐོ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་བསྐོ་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ལག་གི་བླར་བསྐོས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །མཛེས་འཆོས་པ་དང༌། མངག་གཞུག་པ་བསྐོར་ཡང་ལག་གི་བླ་ཞེས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་མཛེས་འཆོས་སུ་ཞེས་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་མངག་གཞུག་པར་ཞེས་པས་རིམ་པ་ལྟར་མིང་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པ། སྣོད་སྤྱད་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐོ་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་འདི་དང་འདྲའོ། །གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་བསྐོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཞེས་པ། ལས་བརྒྱ་རྩའི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལ་མི་སྣང་བས། དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་བརྟག་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གི་ཆེད་དུ་ཁང་པ་བརྩིག་པའི་ས་གཞི་གྲོག་སྦུར་ལ་སོགས་པའི་སྲོག་ཆགས་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཡང་གནས་མེད་པས་རུང་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་

332 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཅན་གྱི་གཞི་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྩོད་པ་མེད་པ་དང༌། རྩིག་པའི་ཕྱི་རོལ་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་དུ། གནས་མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་རྐྱེན་ཆུ་ཀླུང་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བརྩམ་དུ་རུང་བ་སྟེ། གཞི་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། དགེ་སློང་དེས་མཚམས་དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བ་རྣམས་གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་བཞིན་དུ་བསྡུས་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་སློང་དེས་མཆིས་ལྷམ་ཕུད། བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། རྒན་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། རྒན་པའི་མཐར་ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་ནས། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ་རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ་བརྩམ་དུ་རུང་བ་ཞིག་བཙལ་ཏེ། བདག་དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། དགེ་འདུན་ལས་ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པར་གསོལ་ན། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐུགས་བརྩེ་བའི་སླད་དུ། བདག་དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། རང་གི་མི་ཤེས་ཚེ། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་ཡིན་ན། ཕྱག་བྱས་ལ་རྗེས་བཟློས་བྱའོ། །དེ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དམ། ཡང་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ཚིག་གིས་བསྐོས་པའི་དགེ་སློང་ས་གཞི་རྟོག་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས། གཞི་དེར་སོང་སྟེ་བརྟགས་ནས། གཞི་དག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་དེས་རྒན་པའི་མཐར་གུས་པ་དང་བཅས་པས་འདུག་སྟེ། གནས་བརྟན་དག །གཞི་དེ་རུང་བ་དང༌། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ་དང༌། བརྩམ་དུ་རུང་བ་ལགས་ཀྱིས། དེའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག །ཅེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །
དེའི་འོག་ཏུ་གནང་བ་སྟེར་བའི་ལས་དངོས་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ལས་བྱེད་པ་
པོས། དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྱོད་ལམ་བསྟུན་ནས་ཁང་པའི་གནང་བ་སྟེར་བའི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལས། ཐོག་མར་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ལ།

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 333

དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདིས། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་ཞིག་བཙལ་ཏེ། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདིས། དགེ་འདུན་ལས་ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ་རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པར་གསོལ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང༌། དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པ་སྩོལ་ཏོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བརྗོད་པ་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། ཞེས་བྱས་ལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདིས། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བཙལ་ཏེ། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། དགེ་འདུན་ལས། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པར་གསོལ་ཏེ། དེའི་སླད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ་རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པ་སྩོལ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག །དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པ་བསྩལ་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས། དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་པ་ལ། ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ། རྩོད་པ་མ་མཆིས་པ། བརྩམ་དུ་རུང་བ་བསྟན་པ་བསྩལ་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུངས་པས། དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། ཞེས་བརྗོད་དོ། །
དེ་ནས་གནང་བ་ཐོབ་པ་དེས་གཞན་ལས་མ་བཙལ་ཞིང༌། གཞི་དག་པ་དེར་
ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་དག་ལས། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་བ་ཡན་ཆད་ནས། ཞེང་དུ་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག །སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཅོ་བརྒྱད་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་བར་གང་

334 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གཡང་རུང་བའི་ཁང་པ་བརྩིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ལྷག་ན་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་བཞི་ཡན་ཆད་ཚོགས་ལོངས་སམ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྱུར་བས། དེའི་གནང་བ་གསོལ་བ་ནས་གནང་བ་སྟེར་བའི་བར་གྱི་ཆོ་ག་རྣམས་ནི། ཁང་པའི་གཞི་ཞེས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞི། ཞེས་པས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔར་གྱི་ཁང་བའི་སྐབས་དང་འདྲའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ནི་གཞི་དག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། ཚད་ཀྱི་ཡ་མཐའ་འདི་ཙམ་ཕྱིན་ཆད་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་མེད་པས་གནང་བ་ཐོབ་ནས་ཚད་ཇི་ཙམ་འདོད་ཅིང་འཚམ་པའི་བར། ཡོ་བྱད་བཙལ་མ་བཙལ་གང་ཡང་རུང་བས་བརྩིག་ཏུ་རུང་ལ། ཁང་པ་ནི་གཞི་དག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཡང༌། ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པ་གཞན་ལས་བསླངས་པའི་སྒོ་ནས་བཙལ་བ་རྣམས་ལ་མི་རུང་ངོ། །གཞི་མ་དག་པ་ལ་ཁང་པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནང་བ་གསོལ་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ་བྱིན་ཡང་མི་འཆགས་སོ། །

ལྟུང་བ་བཅབས་ཉེས་འཐོལ་བཤགས་བྱེད་ཚུལ།
ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་ནི། ཕམ་པ་དངོས་གཞི་མ་འཐོལ་
བར་སྐད་ཅིག་ཙམ་བཅབས་པ་ཡིན་ནའང་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་ལ། མ་བཅབས་པ་ཡིན་ན། ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་ན་ཚེ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་དགེ་འདུན་ལས་བསླབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་མནོས་ལ། ཕམ་པ་མ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ཀུན་གྱི་གྲལ་མཇུག་ཏུ་འཕོས་ནས། བསླབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཆད་ལས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་དང༌། ཕམ་པ་དང་ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་བཅབས་པ་ལ་ནི། དགེ་སློང་བཤགས་ཡུལ་དུ་རུང་བ་གཅིག་གི་མདུན་དུ་སྔར་བཞིན་འདུག་སྟེ། ལྟུང་བའི་སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་དང་གང་བྱུང་བའི་རིགས་སྨོས་ཏེ། ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས་བཤགས་ཤིང༌། མཐོང་སྡོམ་འདྲི་བ་སོགས་བྱ་དགོས་ལ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་ལྟུང་བ་བཅབས་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 335

པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལས། གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་ལྟུང་བ་གཅིག་བྱུང་བ། དགུང་གཅིག་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཉེས་པ་དེ་བཙུན་པའི་མདུན་དུ་འཐོལ་ལོ། །མི་འཆབ་བོ། །འཆགས་སོ། །འཐོལ་ཞིང་བཤགས་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་གྱི། མ་འཐོལ་མ་བཤགས་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་བཤགས་ཡུལ་གྱིས། ལྟུང་བ་མཐོང་ངམ། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་མམ། ཞེས་ལན་གསུམ་དྲིས་པའི་མཐའ་རེ་རེར་ཡང༌། རིམ་པ་ལྟར། རྟེན་གྱིས། མཐོང་ངོ། །སྡོམ་མོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་ལྟ་བུའི་ལྟུང་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་ནས། གྲངས་ཤེས་པའི་བར་རམ། གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཆད་པ་བྱུང་ཞིང༌། དགུང་གཉིས་སམ་གསུམ་ནས་གྲངས་ཤེས་པའམ། གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཆོད་པར་བཅབས་པ་རྣམས་ལ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་ལྟུང་བ་གཉིས་སམ། ཚད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པའམ། དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་དགུང་གཉིས་སམ། ཚད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པའམ། དཔག་ཏུ་མེད་པར་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་འདོན་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྔར་དང་འདྲའོ། །ལྟུང་བ་གཅིག་དགུང་གཅིག་བཅབས་པ་ཡིན་ན། ཉེས་པ་དེ་བཙུན་པའི་མདུན་དུ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང༌། གཉིས་ལ་ནི་ཉེས་པ་དེ་དག །གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་ནི་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་ཞེས་ཚིག་གི་ཕྲང་བསྒྱུར་ལ་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་ལས་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང༌། དེ་ཞེས་པ་དང༌། འདི་ཞེས་པའི་ཚིག་གང་བྱུང་རྣམས། ཚིག་གི་ཕྲད་འདི་ལྟར་བསྒྱུར་བ་རྣམས་རིགས་པས་བསྒྲེས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིར་ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་ཚེ་མིང་དང༌། རིགས་བརྗོད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན། མིང་ནི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ལ། རིགས་ནི་གང་བྱུང་བའི་ལྟུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བརྗོད་ཚུལ་དཔེར་མཚོན་ན། ཕམ་པ་དང་པོར་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་མ་བསྲུངས་བར་ཉིན་མོ་གློས་ཕབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། ལྟུང་བ་ཕམ་པའི་སྡེ་ཚན་ལས། མ་བསྲུངས་པ་ཉིན་མོ་གློས་ཕབ་སྟེ་ཉལ་བའི་ཉེས་པ་བྱུང་སྟེ་ཞེས་

336 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གབརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ལ་ནི་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་ཞེས་དང༌། སྤང་བ་སུམ་ཅུ་ནས། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བར་དུ་གཏོགས་པ་དང༌། སོར་བཤགས་སུ་གཏོགས་པ་དང༌། བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང༌། གཞི་བསྡུས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ལ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ལྟུང་བ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལས་ཞེས་དང༌། སོར་བཤགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལས་ཞེས་དང༌། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལས། ཞེས་མིང་སོ་སོར་སྨོས་པའི་རྗེས་སུ། རང་རང་གི་ལྟུང་བ་གང་བྱུང་གི་རིགས་བརྗོད་དེ། སྔར་བཞིན་བཤགས་སོ། །མཚམས་ནང་ན་བཤགས་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ཅིང༌། བཤགས་པ་བྱས་པས་ཆོག་བཞིན་དུ། མ་བཤགས་པར་ཞག་འདས་པ་ལ་ནི། ལྟུང་བ་གཅིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་ཞག་དང་པོ་ལ། ཡོད་ལ་ཕྱིར་མི་འཆོས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང༌། དངོས་གཞིའི་ཉེས་པ་དང་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང༌། ཞག་གཉིས་པ་ལ། ཞག་གཉིས་པའི་མཚན་མོ་འདས་པ་ན། ཞག་དང་པོ་ལ་བྱུང་བའི་ཡོད་ལ་ཕྱིར་མི་འཆོས་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པའི་ཆ་ནས། ཡོད་ལ་ཕྱིར་མི་འཆོས་ཀྱི་ཉེས་པ་གཉིས་གསར་དུ་བྱུང་བ་དང༌། ཞག་སྔ་མའི་ཉེས་པ་གཉིས་དང༌། བཞིར་འགྱུར་ལ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཞག་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། རང་རང་གི་ཞག་སྔ་མ་ལ་ཉེས་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་ཉིས་འགྱུར། བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། འཐོལ་ཡུལ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་འཐོལ་བར་བཅབས་པ་ལ་ནི། ཞག་རེ་རེ་འདས་པ་ན། ལྟུང་བའི་གྲངས་དུ་ཡོད་ཀྱི་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་དེ་སྙེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་ཕྱིར་མི་འཆོས་ཀྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཚུལ་སྔར་བཞིན་ནོ། །
འཆབ་ཉེས་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ལྟུང་བ་དེ་བྱུང་ནས་འཆབ་སེམས་མངོན་འགྱུར་
མེད་ཀྱང༌། འཆབ་སེམས་མ་སྤངས་ཤིང་མ་འཐོལ་བ་ལ། མཚམས་ནང་དེ་ན་དགེ་སློང་འཐོལ་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ཡོད་ན། ཞག་འདས་པ་ན་འཆབ་ཉེས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེའི་མདུན་རོལ་དུ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འཆབ་སེམས་སྤངས་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 337

ཀྱང་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་མ་འཐོལ་ན། མ་འཐོལ་བ་ཙམ་གྱིས། བཅབས་པར་གཏོགས་པའི་ཉེས་པ། ཞག་རེ་རེ་ལ་ལྟུང་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པར་དེ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་འབྱུང་བ་འདྲའོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་ཚུལ།
དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྤོ་པ་དང༌། མགུ་བ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ། ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་
དུ་གཏོགས་པའི་དངོས་གཞི་ནས། ཉེས་བྱས་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱས་ན། སྡེ་པ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ལྟུང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་ཉེས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་བརྟག་པར་བྱའོ། །བཅབས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་གཞིའི་སྔ་རོལ་དུ་ངེས་པར་བཤགས་དགོས་ཏེ། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ཞག་ཏུ་བཅབས་པ་ལ། སྔར་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤོ་བ་མ་སྤྱད་བར། མགུ་བ་དང་དབྱུང་བ་མི་འཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །
སྦོམ་པོའི་ཕྱིར་བཅོས་ནི། ཕམ་པར་གཏོགས་པའི་སྦོམ་པོ་ལྕི་བ་ནི་མཚམས་ནང་
དེ་ན་དགེ་སློང་བཤགས་ཡུལ་དུ་རུང་བ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལོགས་སུ་མ་བཅད་པར་ཀུན་ལ་བཤགས་ཤིང༌། ལྔ་ལས་མེད་ན་གཞན་ནས་བཤགས་ཡུལ་དུ་རུང་བ་གཅིག་བོས་ཏེ། དྲུག་ཡན་ཆད་ལ་བཤགས་སོ། །སྦོམ་པོ་ཡང་བ་ནི་མ་མཐའ་དགེ་སློང་བཞི་ཡན་ཆད་མཚམས་དེར་ལོགས་སུ་མ་བཅད་པར། ཇི་སྙེད་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ལྷག་མའི་སྦོམ་པོ་ལྕི་བ་ནི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་དགེ་སློང་ལྔ་ཡན་ཆད་རིས་སུ་མ་བཅད་པ་ལ་བཤགས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར་ཕམ་པའི་སྦོམ་པོ་ཡང་བ་དང༌། ལྷག་མའི་སྦོམ་པོ་ལྕི་བ་གཉིས། རིམ་པ་ལྟར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གང་རུང་དུ། དགེ་སློང་བཞི་དང༌། ལྔ་ཡན་རིས་སུ་མ་བཅད་པ་ལ་བཤགས། ཞེས་པ་དང༌། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་གཉིས་པོ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བཤགས། ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མཚམས་ནང་དུ་བཞི་དང་ལྔ་ཡན་ཆད་ཇི་སྙེད་གནས་པ་རིས་སུ་མ་བཅད་པ་ལ་བཤགས་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་བཞི་དང་ལྔ་ཡན་ཆད་རིས་སུ་བཅད་པ་ལའང་བཤགས་སུ་རུང་ཞེས་པའོ། །ལྷག་མའི་སྦོམ་པོ་ཡང་བ་ནི་མཚམས་ནང་དུ་བཤགས་སོ། །བཤགས་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ལ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་དགུ་

338 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ལྟུང་བ་སྡེ་ཚན་མི་མཐུན་པའམ། དེ་མ་རྙེད་ན་ལྟུང་བ་མི་མཐུན་པ་དགོས་སོ། །
སྤང་ལྟུང་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ།
སྤང་ལྟུང་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་གང་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ་ནི། ཆོས་དགུ་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཤེས་པའོ། །རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཡང་འདི་དང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་དགོས་སོ། །བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པར་ལྟུང་བ་མིང་ངམ། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལ་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་གང་གིས་སྤང་བའི་གང་ཟག་ནི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་
ཆད་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ། དམན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ། །
གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་སྤང་བ་ནི། ལྟུང་བ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང༌།
ལྟུང་བ་དེ་བྱུང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་གོས་ཁྲུ་གང་དང༌། ཟས་ཁམ་དུ་ལོངས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་དངོས། གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཆད་རི་བར་ལོངས་པ་དང༌། སྣོད་སྤྱད་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་ཚད་ཀྱི་ཚད་ཡན་ཆད་དུ་ལོངས་པ་ད་ལྟ་སྤང་འོས་སུ་ཡོང་པ་རྣམས་སོ། །ལུང་ལས་དྲ་བ་དང་པོར་བུ་དང་སྐ་རགས་ལ་སོགས་པ་སྤང་བར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། སྤང་འོས་ཀྱི་སྣོད་སྤྱད་ཀྱི་ཚད་མ་མཐའ་ལྷུང་བཟེད་ཐ་ཚད་དང་མཉམ་པ་དགོས་པར་མ་གསུངས་པས། ལྷུང་བཟེད་ཐ་ཚད་ལས་ཆུང་བའི་ཕོར་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དགོས་པ་འདྲའོ། །
བཞི་པ་གནས་གང་དུ་སྤང་བ་ནི། གནས་ཁང་ཐ་དད་པར་སྤང་དགོས་ཀྱི། བླ་
གབ་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། མདོ་རྩ་བར། མཛོད་ནི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གནས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྔ་པ་ཡུན་ཇི་སྲིད་དུ་སྤང་བ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཆོས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། བྱིན་
ཕྲོགས་ནི་གཏན་དུ་སྤང་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 339

བཤགས་པར་བྱའོ། །སྤང་ལྟུང་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ལ་ནི་དངོས་པོ་སྤང་མི་དགོས་སོ། །
དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ།
དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་ལུགས་ནི་ཞག་ཏུ་བཅབས་ན། དགེ་འདུན་ལས་སྤོ་བ་བླངས་ལ། ཞག་གྲངས་དུ་བཅབས་པའི་བར་སྤོ་བ་སྤྱད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དབྱུང་བ་འཆགས་པའི་ཕྱིར། མགུ་བ་ཞག་དྲུག་སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ། དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་ཀྱིས། དབྱུང་བ་ཞེས་པ་བཤགས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག །གསོལ་གཞིའི་ལས་བྱེད་དགོས་སོ། །གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞིའི་བཤགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཕལ་བའི་སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ཀྱི་བཤགས་ཡུལ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པས་འདག་པར་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། སྦོ་མགུ་སོགས་མ་སྤྱད་ཀྱང༌། ཉེས་པ་སྔ་མ་ལ་འགྱོད་སེམས་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་སྡོམ་སེམས་ངང་གིས་སྐྱེ་ཞིང༌། རྒྱུད་ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་བག་ཡོད་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ། གང་ཟག་དམ་པ་ལ་བཤད་དོ། །ལྟུང་བ་འདག་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་ཉེས་པ་སྔ་མ་ལ་འགྱོད་པ་དང༌། ཕྱིས་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་གཉིས་མེད་ན་ཚིག་གིས་བཤགས་པའི་ཆོ་ག་ཙམ་བྱས་ཀྱང༌། ཉེས་པ་མ་དག་པའི་སྟེང་དུ་བརྫུན་གྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བཤགས་པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་ལ་ནི། བསྡམ་པར་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་བཤགས་པར་བྱ་སྟེ། ལྟུང་བ་དེ་དག་པ་དང་མ་དག་པ་ནི། བསམ་པའི་གཞི་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། བསྡམ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་བཤགས་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་གཞུང་ནི། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་མམ། སྡོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ནི། སེམས་བཟློག་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་
བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ལྟུང་བ་བྱུང་ནས་འགྱོད་པ་

340 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་གདང་སྡོམ་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས། རང་རང་གི་ཆོ་གས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལས། གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་འོད་དང༌། ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རབ་གསལ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། གཉིས་ནི་སྡིག་པའི་རྩ་བ་མི་བརྐོ། ཞེས་པ་ནས་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མི་སྙོལ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མི་བསྒྲེང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། གཉིས་གང་ཞེ་ན་ལྟུང་བ་འབྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ལྟུང་བ་བྱུང་ནས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་འཆབ་པའི་གང་ཟག་གི་འགྲོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའམ། དུད་འགྲོའོ། །གང་དག་ངས་བཤད་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དེ་དག་ནི་འཆབ་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤགས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་ནི་མཁས་པ། གསལ་བ། དགེ་བ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། ལྟུང་བ་མི་འབྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ལྟུང་བ་བྱུང་ནས་ཆོས་བཞིན་ཕྱིར་འཆོས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་མི་འཆབ་པའི་འགྲོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྷའམ་མིའོ། །གང་དག་ངས་བཤད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་དག་ནི། འཆབ་བར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་གསུངས་པ། བཅབས་པས་ཆར་པ་བཞིན་དུ་འབབ། །བཤགས་པས་ཆར་བཞིན་འབབ་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བས་ན་བཤགས་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་ཆར་བཞིན་དེ་མི་འབབ། །ཅེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །
མཛད་བྱང་།
བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ། སོ་སོར་ཐར་
པའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་མདོར་བསྡུས་པ་འདི་ནི། མཁྱེན་རབ་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སྙིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཕྱག་ལེན་ལྟར། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་

གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག 341

རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྦྱར་བ་འདིས། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །
ༀ་སྭ་སྟི། རླབས་ཆེན་ཚོགས་གཉིས་བསྐལ་བར་རབ་གོམས་པས། །
ཉེས་ཚོགས་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞིང༌། །
མ་ལུས་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་མཛད་པའི། །
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེང་འདིར་དགེ་ལེགས་སྩོལ། །

མངོན་པར་མཐོ་དང་སྐུ་གསུམ་ངེས་ལེགས་བཅས། །
ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི། །
བསླབ་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གཞི་གསུམ་རྣམ་གཞག་འདི། །བསྟན་པ་གུས་པའི་བསམ་པས་པར་དུ་བསྒྲུབས། །

འདིས་མཚོན་fས་གསུམ་རྣམ་དཀར་ཉི་འོད་ཀྱིས། །བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡི། །
ཉམས་ལེན་པདྨོའི་ཚལ་རབ་རྒྱས་གྱུར་ནས། །འཆལ་ཚུལ་གདུང་བའི་མུན་སྟུག་ཞི་གྱུར་ཅིག །

ཞུས་སྒྲིག་པ།
མཁན་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།
མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ།

དེབ་གཟུགས་དང་མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་པ།
ཐེ་ཝན་གྱི་བཙུན་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷ་དབང་།

པར་རྩ་བཅུགས་མཁན།
གཡང་སྐྱིད།

༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་བ་ ༡༡ པར་བཀའ་བརྒྱུད་མཐོ་སློབ་ཁང་དུ་པར་གཞི་དང་བོ་བསྒྲིགས།༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་བ་ ༡༡ པར་དྷི་ལི་ཆེར་མན་པར་ཁང་དུ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བརྒྱབ།དེབ་གྲངས་ ༢༥༠༠ ཐམ་པ་པར་དུ་བསྐྲུན།